

İç yazışmalar / İç çatışmalar

Işık, daha çok ışık!

İç yazışmalar İç çatışmalar

EKSEN
YAYINCILIK

EKSEN
YAYINCILIK

Işık, daha çok ışık!

İç yazışmalar İç çatışmalar

EKSEN
YAYINCILIK

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.
Guraba Hüseyinağa Mah.
Şekerci Sk., Emel Apt.
No:25/2, Aksaray / İSTANBUL
Tel: 525 59 61

Baskı tarihi: Temmuz 1993

Baskı : Aydınlar Matbaacılık

İÇİNDEKİLER

- 7 Önsöz
- 13 Işık, Daha Çok Işık!
- 18 Nadir'den MK'ya (22 Mart '91)
- 21 Cihan'dan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e
(2 Mayıs '91)
- 37 Cihan'dan Nadir'e (19 Mayıs '91)
- 39 Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'den Cihan ve Mesut'a
(10 Mayıs '91)
- 55 Adil'den Cihan ve Mesut'a (22 Mayıs '91) .
- 62 Cihan'dan Adil'e (15 Haziran '91)
- 65 Cihan'dan Nadir'e (15 Haziran '91)
- 68 Nadir'den Cihan'a (27 Haziran '91)
- 76 Hüseyin'den Cihan ve Mesut'a (Haziran '91)
- 81 Mesut'tan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e
(17 Haziran '91)
- 101 Cihan'dan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e
(25 Haziran '91)
- 149 Mesut'tan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e
(27 Temmuz '91)
- 155 Cihan ve Mesut'tan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e
(29 Temmuz '91)
- 166 Cihan ve Mesut'tan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e
(12 Ağustos '91)
- 170 Cihan'dan Nadir'e (17 Ekim '91)
- 177 Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin!
- 194 Cihan, Mesut ve Hüseyin'den Nadir, Nesimi ve Adil'e
(16 Mayıs '92)
- 197 Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyelerinden
(25 Mayıs'92)
- 200 Cihan, Mesut ve Hüseyin'den Örgüte
(16 Haziran '92)

"Yazar, merkezi önderliğe çok şey verildiği, ama ondan çok şey de istendiğine vurgu yaparken üç kez haklıdır. Evet, bu böyledir! Ve tam da bu nedenle, tüm partinin merkezi önderlik için uygun olan insanları sistemli, iyi düşünerek ve şaşmaz bir şekilde eğitmesi, bu yüksek göreve aday olanların herbirinin toplam faaliyetini açık bir şekilde görmesi, hatta onların kişisel özelliklerini, güçlü ve zayıf yanlarını, başarı ve 'yenilgilerini' tanınması zorunludur. (...) Yaşamında şu ya da bu yenilgiyi yaşamamış tek bir politikacı yoktur. Ve eğer biz kitleleri etkilemekten, onların 'iyi niyet'ini yanımıza almak isteğinden ciddi olarak söz ediyorsak, bu yenilgilerin çevre ve grupçukların küflü havasında gizlenmesine değil, tersine herkesin kararına sunulmasını sağlamak için olanca gücümüzle çabalamalıyız. İlk bakışta bu pek hoş görünmez; tek tek şu ya da bu önder için kimi zaman 'kırıcı' karşılanır; ama biz yanlış olan bu hoş karşılamama duygusunu aşmak zorundayız. Bu bizim partiye ve işçi sınıfına karşı görevimizdir. Böylece, yalnızca böylece etkili partili işçi kitlesine (bir grupçuğun ya da çevrenin tesadüfen seçilmiş üyelerine değil) önderlerini tanıma ve onlardan her birini gerçek yerine oturtma olanağı vermiş olacağız. Yalnızca en geniş kamuoyu içinde bir tartışma, tüm acımasız, tek yanlı ve keyfi sapmaları bertaraf edebilir. ..."

"Işık, daha çok ışık!..."

V. İ. Lenin

İskra Yazı Kuruluna Mektup'tan...

"Devrimci bir örgüt yaşamının kurulup korunmasında, örgütün ve örgüt çizgisinin karşı karşıya kalacağı iç ve dış saldırıların örgütün tüm güçleri seferber edilerek göğüslenmesinde, açıklık ilkesinin, Lenin'in "Işık, daha çok ışık!" şiarının taşıdığı muazzam devrimci önem, EKİM'in son bir yıllık deneyimi ile yeniden kanıtlanmıştır. Örgütümüz bu ilkenin çiğnenmesine bir daha olanak tanımamak kararlılığındadır. Şu ana kadar örgüte sunulmuş bulunan ve son bir yıllık iç örgütsel süreçlerimize ışık tutan herşey konferansımız sonrasında olduğu gibi devrimci kamuoyuna sunulacaktır."

EKİM Olağanüstü Konferansı Bildirisi'nden...

ÖNSÖZ

Bir örgütün ya da partinin, güvenliği ilgilendiren ve gizli kalması gereken bilgiler dışında, “tatsız gerçekler”i de içeren kendi iç yazışmalarını olduğu gibi kamuoyuna sunması, Türkiye devrimci hareketinde örneği pek bulunmayan bir davranış biçimidir. Örgütlerde iç çatışmalar yaşanır, ayrılıklar gerçekleşir, çatışmanın tozu dumanı ortalığı sarar, geride kalan sürece ilişkin tarafların tek yanlı iddia ve ithamları karşılıklı gider-gelir vb. Fakat yazık ki, devrimci kamuoyu ve kitleler bir yana, bizzat iç çatışmayı yaşayan örgütlerin ya da sözde partilerin tabanı bile geride kalan sürecin ve gelişmelerin gerçek bilgisinden yoksun kalır. Süreci aydınlatacak belgeler ya gizlenir, ya da tek yanlı sunulur. Böylece insanlar nesnel bir değerlendirme yapma olanağından yoksun bırakılır.

Türkiye devrimci hareketinin küçük-burjuva bürokratik örgüt geleneği tabiatıyla leninist ilke ve normların hemen tümüyle uzağındadır. Bu çerçevede, anlayış ve uygulama olarak, açıklık

ilkesine de genel olarak yabancıdır. Örgütlerin yönetici organları örgütlere, örgütler ise kitlelere kapalıdır. Söylemek bile gereksiz; bu kapalılığın örgüt gizliliği ve güvenliği ile bir alakası yoktur. Gizlenen sorunlardır, bilinmesi sıkıntılara yol açabilecek "tatsız" gerçeklerdir. Bu kural olarak bir zayıflık, bir özgüven yoksunluğu göstergesi olduğu kadar, örgüt tabanına ve kitlelere güvensizliğin de bir ifadesidir. Gerçekler ancak gerçek dışı beyanlarla örtbas edilebileceğine göre, bu aynı zamanda ahlaki ve moral yönden bir dejenerasyon zeminidir de.

Komünistler geleneksel devrimci hareketin küçük-burjuva ideolojik platformundan kopuşlarını, işin doğası gereği, küçük-burjuva örgüt kültüründen, davranış normlarından, gelenek ve alışkanlıklarından kopuş çabasıyla birleştirdiler. Bu çerçevede, açıklık ilkesine de daha ilk andan itibaren özel bir önem verdiler. Savundular ve uyguladılar. 1987 Mayıs'ında, ilk ortaya çıkışları esnasında, ideolojik konumlarını net bir biçimde ortaya koyan temel belgelerin yanı sıra, kendilerini bu kopuşa varduran çatışmanın tüm "iç" belgelerini de kitaplaştırarak kamuoyuna sundular (Bkz. *Belgeler-1 ve Belgeler-2*, Mayıs 1987).

Bu Türkiye devrimci hareketinde alışılmadık bir yeni tutumdu ve EKİM için büyük bir kazanımdı. EKİM kendi Merkez Yayın Organı üzerinden bu tutumu sürekli geliştirmeye, örgüt tabanı, devrimci kamuoyu ve kitleler önünde açıklık ilkesini kararlılıkla uygulamaya çalıştı. Öyle ki EKİM saflarındaki komünistler için çok geçmeden doğal bir durum olarak içselleştirilen bu anlayış ve uygulama, bir çok başka devrimci tarafından da ilgi ve sempatiyle karşılandı.

Bununla birlikte, bugün artık, I. Genel Konferansı'nı izleyen dönemde ve MK içi sorunlar çerçevesinde, EKİM'in de bu temel ilkesel tutumdan belli sınırlar içinde geriye bir adım attığı, bu alanda bazı zaaf lar gösterdiğini biliyoruz. Okur bu zaafın EKİM bünyesinde ortaya çıkış alanı ve biçimine ilişkin verileri burada sunduğumuz belgelerden fazlasıyla elde etme olanağı bulacaktır. Bu nedenle şu kadarını belirtmekle yetinelim. Bu zaafa sonradan tasfiyeciliğe kayan öğeler kaynaklık etmiş, bunlarda ideolojik dağılma ile sorunları örgütten ve devrimci kamuoyundan gizleme bir-

arada gitmiştir. Temel ideolojik sorunlarda geriye düşüşe, örgütsel ilke ve normlarda da eskiye, bu arada eskinin o geleneksel kapalılığına dönüş eşlik etmiştir. Bu öğelerin davranış biçimleri üzerinden bir kez daha görülmüştür ki, ideolojik güçsüzlük ve özgüven yoksunluğu ile kapalılık her zaman elele gitmekte, birbirini tamamlamaktadır.

* * *

Burada toplu olarak yayınlanan yazışmaların önemli bir bölümünü daha önce yayınlayan *Ekim*, bu yayına ilişkin sunuşlarından birini, şu sözlerle bitirmekteydi:

“Tüm bu mektuplar MK bünyesinde ciddi bir iç mücadelenin daha başından itibaren sürmekte olduğunu açıkça göstermektedir. Fakat yazık ki bu mücadele zamanında örgüte maledilememiştir ve bunun örgütümüz için tahrip edici sonuçları olmuştur.”

İlk yargının taşıdığı önemi burada yeniden vurguluyoruz. Yazışmalar incelendiğinde bu net bir biçimde görülebilecektir. Yazışmalar aynı zamanda, aslında bu mücadelenin “örgüte maledilmesi” için de başından itibaren çaba harcandığına, fakat bundan sonuç alınamadığına tanıklık etmektedir.

Ekim'in yayını esnasında kullandığı *İç Yazışmalar/İç Çatışmalar* başlığı ile burada devrimci okura sunduğumuz bu yeni kitabın, hem açıklık ilkesinin anlamlı bir uygulaması olarak, ve hem de, ideolojik-politik ve örgütsel sorunlar çerçevesinde devrimci bir iç mücadelenin dikkate değer bir örneği olarak özel ilgiyle karşılanacağı inancındayız.

İç yazışmalar
İç çatışmalar

İskra Yazı Kuruluna mektup*

Işık, daha çok ışık!

“Ne yapmamalı?” makalesi önemli, tam da şu dönemde parti yaşamımızın yakıcı sorunlarını ortaya koyuyor. Öyle ki, bize gazetelerinin sütunlarını konukseverce açmak isteyen yazı kurulunun nazik davetinden hemen yararlanmamak zor geliyor -eğer insan “İskra”da sürekli çalışan biri ise özellikle zordur, ve bir haftalık bir gecikmenin belki de bu davetten bütünüyle vazgeçilmesi anlamına geleceği bir anda, iki kat zordur.

Ve ben, mümkün olabilecek ve hatta belki de kaçınılmaz yanlış anlaşılmaları bertaraf etmek üzere bunu istişaren onayladığımı belirtmek istiyorum.

Her şeyden önce, makalenin yazarı, partinin birliğini korumak ve yeni bölünmelerden kaçınmak -özellikle önemli olarak nitelenemeyecek görüş ayrılıkları sözkonusu ise- gerekliliği üye-

* Metnin orjinal başlığı.

rinde duruyorsa, bence binlerce kez haklıdır. Bir önderin barışseverliğe, hoşgörüye ve yumuşaklığa çağrı yapması, esasen ve özellikle içinde bulunduğumuz şu anda epeyce takdire değerdir. Şüphesiz, sadece eski ekonomistlerin değil, “belirli tutarsızlıklar”ın rahatsızlığını duyan sosyal demokrat grupçukların da etkisiz kılınmaları ya da partiden atılmaları akılsızca bir şey olurdu. Öylesine büyük bir akılsızlık olurdu ki, bizce yazarın, hayalindeki saygısız, inatçı, aptal ve atılmadan yana olmayı başaran Sobakeviç’lere* karşı yönelen öfkeli tonu tamamiyle anlaşılır bir şeydir. Hatta biz daha da ileri gidiyoruz: Eğer herşeyden önce biz bir parti programına ve parti örgütüne sahipsek, parti organının sütunlarını konukseverce salt görüşalışverişi için açmamalı, aynı zamanda, kendi iç tutarsızlıklarından dolayı revizyonizmin bazı dogmalarını savunan ve şu ya da bu nedenden dolayı özel grup üslubunda ve bireycilikte ısrar eden gruplara, veya yazarın deyimiyle grupçuklara da -tümüyle önemsiz görüş ayrılıkları olsa bile- görüşlerini sistemli bir şekilde ifade etme olanağını vermeliyiz. Tam da “anarşist bireyciliğe” karşı kaba ve Sobakeviç gibi katı olmamak için, bence, bu grupçuklara düşüncelerini temsil etme özgürlüğünü vermek, görüş ayrılıklarının anlamsızlığını ya da derinliğini değerlendirmek ve nerede, neyde ve *kimin tarafında tutarsızlıkların* görüldüğünü doğru tespit etmek için yapılabilecek her şey- hatta güzel merkezileşme şemalarından ve disiplinden birazcık sapma da dahil- yapılmalıdır.

Sekter çevrelerin kalıntılarıyla ilişkiyi kesmenin ve *-kitlelere* dayanan bir partide- şu şiarı kararlılıkla ortaya koymanın gerçekten zamanı gelmiştir: *Daha çok ışık!* Parti her şeyi bilmelidir. Disiplininin çiğnenmesinin, revizyonizme bütün geri dönüşlerin ve bütün görüş ayrılıklarının değerlendirilmesi amacıyla *tüm, kesinlikle tüm belgeler* partinin hizmetine sunulmalıdır. Bütün partili işçi kitlelerinin bağımsız karar verebilme gücüne daha fazla güven: Onlar, yalnızca onlar bölünmeye eğilimli grupçuğun bu aşırı gayretini bastırabilir: onlarda yavaş yavaş, dikkat çek-

* Sobakeviç - N.V.Gogol’ün „*Ölü Canlar*“ romanındaki bir tip.

meyen, ama ısrarlı bir etkileme çabasıyla, parti disiplininin korunması için “iyi niyet” uyandırabilir ve “anarşist bireyciliğin” ateşini söndürebilirler. Ve gerçekte yalnızca onlar soğukkanlılıkları sayesinde bölünmeye eğilimli unsurların abarttığı fikir ayrılıklarının ne kadar önemsiz olduğunu ortaya serebilir, ispatlayabilir ve inandırabilirler.

“Ne yapılmamalı?” (Genelde ne yapılmamalı ve bir bölünmeye neden olmamak için ne yapılmamalı) sorusuna her şeyden önce şöyle yanıt veririm: Bölünmenin halihazırda varolan ve gittikçe artan nedenlerinin, bu nedenleri ortaya çıkaran şartlar ve süreçlerin partiden gizlenmemesi. Evet, bundan da öte, bunlar yalnızca partiden değil, aynı zamanda, olanaklar ölçüsünde dışımızdaki kamuoyundan da gizlenmemelidir. Gizlilik nedeniyle saklı tutulması gereken şeyleri dikkate alarak “olanaklar ölçüsünde” diyorum; ama bizim bölünmemizde bu türden koşullar çok az bir rol oynuyorlar. Geniş kamuoyu; bu, engellenebilecek bölünmelerden kaçınmada, kaçınılmaz hale gelmiş olan bölünmenin getireceği zararları asgariye indirmede en emin ve tek güvenilir araçtır.

Partinin, çevrelerle değil, artık *kitlelerle* uğraşmasının ona ne gibi sorumluluklar yükleyeceğini gerçekten bir kez daha düşünmek gerekiyor. Yalnızca lafta bir kitle partisi olmamak için, giderek daha geniş kitlelerin partinin tüm sorunları ile ilgilenmesini sağlamalıyız. Onları bir basamaktan diğerine, politik ilgisizlikten protesto ve mücadeleye, genel protesto ruhundan sosyal demokrat düşüncelerin bilinçli kabulüne, bu düşüncenin kabulünden hareketin desteklenmesine, desteklemekten parti içinde örgütlü çalışmaya yöneltmeliyiz. Kitleleri şu veya bu şekilde etkileyen, çözümünün ona bağımlı olduğu sorunları en geniş kamuoyu içinde tartışmaksızın bu sonuca ulaşabilir miyiz? Eğer biz önemsiz görüş ayrılıkları yüzünden bölünürsek, işçiler bizi anlamayı bırakacak ve terkedecektir, biz ordusuz bir kurmay olacağız, diyor yazar ve bütünüyle haklıdır. Ama işçilerin bizi anlamaktan vazgeçmemesi, onların mücadele deneylerinin ve proleter içgüdülerinin *bize*, “önderler”e de *bazı şeyleri öğretmesi*

için, örgütlü işçilerin ortaya çıkan bölünme nedenlerini (bu nedenler her kitle partisinde devamlı olmuştur ve her zaman da olacaktır) incelemesi, bu nedenlere karşı bilinçli bir tutum alması ve herhangi bir Rus ya da yabancı taşra şehrindeki olayları tüm partinin ve toplam hareketin çıkarları açısından bir bütün olarak değerlendirmeyi öğrenmesi gereklidir.

Yazar, merkezi önderliğe çok şey verildiği, ama ondan çok şey de istendiğine vurgu yaparken üç kez haklıdır. Evet, bu böyledir! Ve tam da bu nedenle, *tüm partinin* merkezi önderlik için uygun olan insanları sistemli, iyi düşünerek ve şaşmaz bir şekilde *eğitmesi*, bu yüksek göreve aday olanların herbirinin *toplam faaliyetini* açık bir şekilde görmesi, hatta onların kişisel özelliklerini, güçlü ve zayıf yanlarını, başarı ve “yenilgilerini” tanınması zorunludur. Yazar, bu gibi yenilgilerin kaynaklarından bir kaç hakkında olağanüstü kavrayışlı ve göze çarpıcı zengin bir tecrübeye dayanan bir yorum yapıyor. Ve tam da, bu yorumlar öylesine kavrayışlı oldukları için, tüm parti bunlardan faydalanabilmeli, sürekli olarak şu ya da bu “önder”in her ya da kısmi “yenilgisini” *görmelidir*. Yaşamında şu ya da bu yenilgiyi yaşamamış tek bir politikacı yoktur. Ve eğer biz kitleleri etkilemekten, onların “iyi niyet”ini yanımıza almak isteğinden ciddi olarak söz ediyorsak, bu yenilgilerin çevre ve grupçukların küflü havasında gizlenmesine değil, tersine herkesin kararına sunulmasını sağlamak için olanca gücümüzle çabalamalıyız. İlk bakışta bu pek hoş görünmez; tek tek şu ya da bu önder için kimi zaman “kırıcı” karşılanır; ama biz yanlış olan bu hoş karşılamama duygusunu aşmak zorundayız. Bu bizim partiye ve işçi sınıfına karşı görevimizdir. Böylece, yalnızca böylece etkili partili işçi kitlesine (bir grupçuğun ya da çevrenin tesadüfen seçilmiş üyelerine değil) önderlerini tanıma ve *onlardan her birini gerçek yerine oturtma* olanağı vermiş olacağız. Yalnızca en geniş kamuoyu içinde bir tartışma, tüm acımasız, tek yanlı ve keyfi sapmaları bertaraf edebilir. Yalnızca bu, “grupçuklar”ın zaman zaman saçma ve gülünç “zıtlıklarını” partinin kendisini eğitmesinde yararlı ve gerekli düşünce materyaline dönüştürebilir.

Işık, daha çok ışık! Büyük bir orkestraya ihtiyacımız var. Bu orkestrada rolleri doğru bir şekilde dağıtmak, birine duygulu kemanı, bir diğerine acılı kontrabası, bir üçüncüsüne şef değneğini vermek için tecrübe kazanmalıyız. Yazarın isabetli olarak parti organının ve tüm parti basınının sütunlarında bütün görüşlere konukseverce yer verme çağrısı gerçeğe dönüşsün. Tek tek herkes, herhangi birine (hangisi olduğu farketmez) göre gürültülü bir diğerine göre yanlış, bir üçüncüsüne göre yerinde çalınmayan notalardan “düşmanlık ve kavgalarımız” hakkında karara varabilsin. Öncelikle bir dizi açık tartışmalar yapıldıktan sonradır ki, bizde gerçekten uyumlu çalan önder meclisi oluşabilir. Yalnızca bu şartlarda işçiler bizi anlamayı *terkedemeyecek* durumda olacaklar, ancak o zaman “kurmayımız”, hem kurmayını izleyen ve hem de onu yönlendiren bir ordunun *iyi ve bilinçli* iradesine dayanacaklar.

V.İ. Lenin

“İskra” Nr.53

25 Kasım 1903

Eserler (Alm.), C.7, s.105-109

Ekim'in Haziran 1992 tarihli 57. sayısından alınmıştır.

Nadir'den MK'ya

22 Mart 1991 tarihli mektuptan...

Yoldaşlar,

Yeni bir dönemdeyiz. Bu dönem kendimizin toparlandığı ve artık ciddi bir politik faaliyet sürdürdüğü bir dönem olacak. Önemli olan fazla aceleci olmadan, bir takım rizikolara girmeden örgütü oturtup, kısa vadeli değil, uzun vadeli ve sürekli bir politik faaliyet sürdürecektir. Bunun için özellikle fabrikalarda derinlemesine bir faaliyeti esas almakla birlikte artık genişlemenin de adımlarını atmaktır. Bu da yaygın bir politik pratik faaliyetten geçer. Elimizdeki güçleri iyi organize edebilirsek, ilimizdeki potansiyelin enerjisini iyi değerlendirebilirsek, bunu başarmak zor değil. Zira bizim önemli bir sorunu-muz da kitle ilişkilerinin zayıflığıdır. Önümüzdeki dönem hem örgüte yeni güçlerin kazanıldığı, hem de kitle ilişkilerinin genişlediği bir dönem olacak. Bu tümüyle bizim becerimize bağlı.

Bir diğer sorun da şudur: Hareketin etkisi giderek artıyor.

Yeni güçler harekete yöneliyor. Bunu en iyi biçimde değerlendirmek ve örgüt olarak beklentileri karşılamak zorundayız. Bunu yaparsak süreci hızlandırabiliriz. Yapamazsak giderek zayıflar ve bizler de kısırlaşırız. Bu önemli bir sorumluluk. Kuşkusuz sorun sadece politik örgütsel sorunlarla ya da tedbirlerle sınırlı değil. Bunun diğer yanı politika ve teorik sorunlardır. Politikada isabet, ciddiyet ve ısrar, teoride atılımların hızlandırılması. Gerek parti güçlerini toparlamak ve hareketin kadrolarını bulması, gerekse geniş bir politik etkinlik ve kitle ilişkisi, bu sorunun bütünlüğünden geçer. Artık hareket kendi içindeki kısır tartışmaları bir yana bırakıp gözlerini dışarıya dikmelidir.

Bu son söylediklerimin anlamı şudur.

a) Nesimi yoldaş geldikten sonra Adil yoldaşa bir takım hoşnutsuzlukların olduğunu öğrendim. „Banatavır alındı“, „kızağa çekildim“ gibi yorumlar. Bunların yanlış ve gereksiz yorumlar olduğunu söylememe gerek bile yok. Evet, yoldaş bence de bir takım haklı eleştiriler aldı. Bunun üzerinde ciddi düşünmek zorunda. Ama örgütsel bir tedbir alındığı yollu düşünce yersiz ve gereksiz. Kendi payıma yoldaşın yoldaşlık duygusundan ve komünist kişiliğinden bir kuşum yok. Aksine bir saygı ve güvenim var. Sorunun diğer bir yanı; somut görevler alacağı alanlar hiç de böyle bir yargının haksızlığını göstermiyor. İki il artı legal alan ve artı teorik sorunlar. Bundan çıkan sonuç şu bence; yoldaş bu alanları biraz küçümsüyor. Oysa ki, bu alanların sorumluluğu çok büyük. Dahası, yoldaş pratik görevlerinden ötürü teorik çalışmalara zaman ayıramadığını söylüyordu. Daha da önemlisi böyle bir yargı vardıysa bunu görev dağılımında tartışmalıydı. Niye sırtımıza ağırlık alıyoruz anlamıyorum. Neyse yoldaş geldiğinde kendi payıma kendisiyle etrafıca tartışmak isterim.

b) Hüseyin yoldaş: Anladığım kadarıyla „ağırlıklarımızdan kurtulmalıyız“ diyen bu yoldaş. Ama sırtına yeni yükler alan da bu yoldaş. Bunca sorunu tartıştık. Kararlar aldık. Görev bölümü yaptık. Herkes işbaşına dedik. Bu yoldaşa güven tazeledik, bir yerde kefil olduk (kendi payıma). Bu yoldaş, bütün bunlardan sonra şevk ve heyecanla görevlerine sarılmak için acele edeceğine titrek davranıyor. Küsüyor! Harekete yeni ağırlıklar taşıyor. Nedir

bunun altındaki sebepler? Yoldaşlar olarak bunu bilmek hakkımızdır sanırım. Bu yoldaş artık bize karşı da açıkyürekli davranmalı.

Diğer bir yönü de şudur: Yaptığımız görev bölümünde hiç bir itirazı olmadı bu yoldaşın. (...) Yeni bir Okan olayını mı yaşıyoruz? Ama hayır, bu hareket artık o dönemi geride bırakmak zorunda. Hareket giderek gerçek kadrolarına kavuşuyor. Kimsenin bir dalgakıran rolü oynamaya hakkı yok. Bir de Cihan yoldaştan öğrendiğim kadarıyla, „ben sizinle çatışmaya girmeden kendimi aşamam“ diyormuş. Yanlış eğilimlere ve tutumlara karşı mücadelesinde sonuna kadar yoldaşın yanındayım. Fakat hareketle birleşilmeden kimse bunu başaramaz. Okan olayı yeterince öğreticidir sanırım. Ama ben bu yoldaşın mücadele için yanlış muhatap seçtiğine inanıyorum. Evet yoldaş, sermaye düzenini muhatap almalısın. Kendini aşacaksın bu alanda aşarsın. Bunun dışındaki alan sahte bir alandır. Zaaflar aşılacaksa, yanlış eğilimler engellenecekse buna bağlı olur. Aksi bir girdaptır ve sadece seni tüketir. Yeniden kendini bu örgütte tartışılır hale getirme. Dahası şunu anlamak zorundasın. Bu dönem kendi kendimizle uğraşacağımız bir dönem değil. Yeni güçler geliyor ve bizler bunu karşılamak zorundayız. Artık ağırlıkları geride bırakalım.

Eğer görev bölümüne ilişkin bir itirazı ve kaygusu varsa bunu açıklıkla tartışmalıydı. Bu sorunda Adil yoldaşa ilişkin söylediklerim bu yoldaş için de geçerli.

Nadir

22 Mart 1991

Cihan'dan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e

2 Mayıs 1991

"... 2 Mayıs '92 tarihli bu mektup, hareketin bazı politik ve örgütsel sorunlarının yansıması, o tarihte yalnızca Hüseyin yoldaşla sınırlı görünen MK içi sorunlara ilkesel ve pratik yaklaşım konusunda açık bir fikir vermektedir. Mektubun, farklı fikirler taşıyan MK üyelerini örgüt ve kamuoyu önünde bu fikirlerini açıkça ortaya koymaya çağırması, dikkate değerdir."

Ekim'in sunuşundan, sayı: 66, 1 Şubat '93, s.32

Sevgili yoldaşlar,

Sizlere Mesut yoldaşla birlikte çeşitli konulara ve sorunlara ilişkin ortak bir mektup yazmayı ve yeni sayı ile birlikte göndermeyi düşünüyorduk. Fakat az önce A aradı; bir özel olanak bulunduğunu, eğer mektup ya da benzeri gönderecek bir şeyimiz varsa ve ertesi gün eline geçecek şekilde kendisine iletebilirsek, bunu aynı gün gönderebileceğini söyledi. Bu olanağı değerlendirmek istedim. Zira yeni sayı biraz gecikebilir ve dahası biz yine en son anda yazmak zorunda kalabiliriz. Mesut yoldaşı aradım, durumu bildirdim; şimdilik benim önceden bazı sorunları yazmam üzerinde anlaştık. Gerekirse daha sonra ayrıca yazacağız. Sizlerden dönüş sonrasında yalnızca Nadir yoldaşın iki mektubunu almış bulunuyoruz. Nadir yoldaşa bazı daha özel konularda ayrıca ya da bu mektubun son bölümü olarak yazacağımı sanıyorum.

Konferans sonuçlarının derlenmesinden başlıyorum. Bildiri çıkmış bulunuyor, gazetede ki metnin sonunda da belirtildiği

gibi, *Değerlendirme ve Kararlar*' da önümüzdeki sayıdan itibaren ikişer ikişer yayınlayacağız. Konuları ve yayın sıralamasını Mesut yoldaşla birlikte yeniden tartışıp değerlendirdik. Hüseyin yoldaş henüz buradaydı, son buluşmamızda vardığımız sonuçları ona da özetledik, düşüncesini sorduk, farklı bir şey söylemedi.

Konferans materyalinin incelenmesine bağlı olarak gerekli görülebilecek bazı özel ya da yan konular hariç, karar olarak yayınlanabilecek başlıca konuları şöyle saptamış bulunuyoruz.

- 1) Bugünün Dünyası
- 2) Bugünün Türkiye'si
- 3) Sol Hareket, Parti ve Birlik
- 4) İşçi Hareketi ve Komünist Hareket
- 5) Demokrasi Mücadelesi ve Sosyalizm
- 6) Kürt Sorunu ve Türkiye Devrimi
- 7) Gençlik ve Öteki Toplumsal Muhalefet Hareketleri
- 8) Çeşitli Boyutlarıyla Örgüt Sorunu
- 9) Sosyalizm ve Dünya Komünist Hareketinin Tarihsel

Deneyimleri

İlk iki konudan başlayarak ve yaklaşık olarak buradaki sıralamaya göre yayınlamayı düşünüyoruz. Bu dört sayılık/aylık bir yayındemektir. Mayıs'ta başlayıp Ağustos'ta bitecek. Kuşkusuz eldeki materyal (tutanaklar) karar metinlerinin genel çerçevesini oluşturmaktadır. Bu çerçeveye sadık kalmakla birlikte, karar metinlerinin kesinleşmiş biçimlerini mümkün mertebe güçlü, sistematik ve nispeten genişçe ifade edilmiş halde yayınlamak bir çok açıdan daha yararlı ve amaca daha uygun olacaktır. Bu ise tek tek her bir sorun üzerine yeniden çalışmak anlamına geliyor. Bunu başarabilirsek eğer, ortaya çıkacak sonuçlar yeni dönemde hareketimiz için güçlü bir dayanak oluşturacaktır. Hareketimizin doğuşu aşamasında *Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış* ile *Platform Taslağı*'nin oynadığı rolü, Hareketimizin girmekte olduğu yeni dönemde bir bakıma I. Genel Konferans Kararları oynamış olacak.

Bu tasarımın birlikte getirdiği bazı sorunlar var. Birincisini dört sayı boyunca gazetenin yaşayacağı sıkışıklık oluşturuyor. Zira her bir metnin ortalama 8-12 gazete sayfası tutacağını tahmin

ediyoruz. Bu ise yaklaşık olarak her sayının yarısı demektir. Bu sıkışmanın kendisi karar metinlerine paralel ve onlarla bağlantılı olarak tutanaklardan parçalar yayınlamayı olanaksız kılacak. Oysa bu parçaları yayınlamak, öteki yararları yanında Konferansın zenginliğini ve canlılığını verebilmek bakımından da önemliydi. Her karar metnine paralel olarak ilgili tutanakları redakte etmek, uygun parçaları seçmek ve Konferans Belgelerinin toplu yayınına hazırlamak dışında bu konuda yapabileceğimiz bir şey yok. İkinci bir sorun, dört sayılık bu yayın boyunca ikimizin de bir başka şeyle/konuyla ilgilenecek zaman bulamaması olacak. Bunun uzantısı olarak ortaya çıkan üçüncü sorun ise, teorik dergiyi artık tercihen değil fakat zorunlu olarak sezon başına bırakmak olacak. Eğer karar metinlerinin hakkı verilebilirse, bu sonuncusunu bir kayıp saymak için bir neden kalmayacak.

(...)

Bildiriye ilişkin olarak sizin, yoldaşlarımızın ve dışımızdaki devrimcilerin düşünce ve değerlendirmelerini bilmek isteriz. (...) Yabancı dillerde tek bir satırımız yok ve dört yıldır Avrupa'da, üstelik yankı bulan bir faaliyet yürütebilen bir hareket için bu hiç de hoş bir durum değil. Enternasyonalizme ve Türkiye devrimi için sağlanacak dış siyasal desteğe verdiğimiz önem düşünülürse, durumun vehameti daha iyi anlaşılır.

*

C yoldaşın son girişimleriyle açığa çıkan ilişkiler ve olanaklar sevindirici. Kapsamını henüz tam öğrenebilmiş değiliz. Yine de bizi hiç bilmeyen, tanımayan bazı insanların yalnızca yayınlarımızdan hareketle bize yakınlık duyabilmeleri önemli. Bu ideolojik konumumuzun gücünü, iç imkanlarını, ileriye yönelik arayışlara karşılık düşme özelliğini gösterir. TDKP-TİKB kesiminin iç gelişmelerine şimdi her zamankinden çok ilgi göstermemiz gerekir. Zira bu kesimde tıkanıklığın ileri bir safhaya vardığına, ileriye yönelik iç arayışların olgunlaştığına ve bunun bir iç çözülmeyi zorladığına dair ciddi işaretler var. TİKB ve TKP-ML Hareketi'ne ilişkin bilgi ve belirtiler bu konuda yeterince açık. TDKP'nin içten içe kan kaybettiği ve Arnavutluk'taki gelişmelerin şokunu kolay atlatamayacağı da kesin. Bu kesimden

birbirini tamamlayan iki koşulu var: İdeolojik planda yüklenmek, pratik planda ise güven vermek.

Birincisinden kastım, ideolojik eleştiriden çok, onların zorlandıkları ya da açmaza düştükleri temel konularda sağlıklı unsurları çekecek, arayışlara yanıt olacak yeni teorik-ideolojik ürünler ortaya koymaktır. (İlk planda Konferans Kararlarımız bu rolü oynayabilir.) İkincisinden kastım ise, teorik-politik konumumuza uygun politik ve örgütsel faaliyetimizi güçlendirmektir. Deneyimlerin de gösterdiği gibi bu, bu kesimde bize karşı özel çabalarla yaratılan hayli güçlü önyargıları parçalayacak, böylece ideolojik konumumuzun kavranmasını da kolaylaştıracaktır. Yanısıra, anlaşıldığı kadarıyla, örneğin TKP-ML Hareketi'nin içindeki grup bizi ideolojik konumumuzla çok önemli bulmakla birlikte, politik ve örgütsel varlığımızla pek anlamlı bulmuyor. Bir ölçüde yeterince bilmemekten ve izleyememekten kaynaklanan, bir ölçüde ise şu anki zayıflığımızın bir ürünü olan bu tür güvensizlikleri de kırabilmeliyiz. Bu ise daha güçlü ve daha tutarlı bir faaliyet demektir.

TİKB'nin durumunu ve iç sorunlarını iyi kavramak ve duruma en uygun düşecek bir tutum saptamak önem taşıyor. İleriye çıkan unsurlara doğal olarak sahip çıkacağız. Ama bunu geride kalanlarla diyalogu kaybetmeyecek, ilişkileri gerginleştirmeyecek bir tarzda yapabilmeliyiz. Açık, dürüst ve ilkeli bir tavırdan şaşmamak bunun için yeterli olacaktır inancındayım. Örneğin T ile görüştüğümüzü ve bu arkadaşşa gösterdiğimiz ilgiyi kendilerinden gizlememeli, bu tutumumuzun nedenlerini açık bir biçimde ortaya koymalıyız.

(...)

Birlik sorunu kapsamına giren tüm bilgi ve gelişmeleri bize hep ve ayrıntılı olarak yazmalısınız. (...)

*

Bir süre önce Hüseyin yoldaş burda X ile görüşmüştü. Görüşmenin sonuçları hakkında özetle söylenen şeydu: X, Konferansımıza koşul dayatmakla yanlış yapmış olduğunu, biraz da yanlış anlaşıldığını, şimdi artık herhangi bir koşulu olmadığını, ortada bir temel ideolojik sorun da görmediğini,

her ne kadar yeni bir yola girilmişse de vaktin geçmiş olmadığını, şu an bile birleşmenin olanaklı olduğunu düşünüyor. Bir süre sonra Hüseyin ile Mesut yoldaşlar birlikte görüştüler. Bana uzaktan ve özetle verilen bilgiden anlaşıldığı kadarıyla, X eski tutumunu değiştirmişti ve bizim Konferans değerlendirmemize hayli yaklaşmıştı. Bizden beklediği iki şey vardı. 1) Kendileriyle birliğimizi „anamlı bir adım“ olarak tanımlamak, 2) İlerde yapılacak yeni bir **EKİM Konferansında** yeni bir ismi, „esas olarak KH ile birleşme nedeniyle değil“ de, kuşkusuz bunu da kapsamak üzere ama daha genel bir perspektif çerçevesinde, birlik ve parti hedefi çerçevesinde benimsemek. Bu iki şartla, X ve arkadaşları herhangi bir konferansı beklemeden, hemen gelip EKİM’le birleşeceklerdi.

İnanmakta hayli zorlansam da, sorun çözülmüş görünüyordu. Mesut yoldaş geldi, durumu ayrıntılı anlattı, sonuç farklı değildi. Hemen X’den randevu istedik ve ertesi sabaha sözleştik. Yola çıkmadan, yapılan formülasyonları, buradan ayrılmak üzere olan Hüseyin yoldaşa yeniden sorduk. Onayladı. Az sonra bu kez kendisi aradı, X’i aramış, üzerinde daha önce anlaşılmış bulunulan formülasyonları ona tekrarlamış, o ise evet öyle demiş, bunlar bize aktarıldı.

Nihayet görüştük. Sonuç, tam bir ciddiyetsizlik örneği, dahası denebilir ki bir komedi! Buna çok şaşırdığımı söyleyemem; zira X’i bir süredir iyi kötü tanıyorum, kuşkularımı önden ve açık olarak Mesut yoldaşa ifade de etmiştim. Görüşmede 5 Ocak 1991 tarihli toplantıda „güven bunalımı“ndan sözetmemi gerektiren duruma benzer bir durum çıktı ortaya. Bir kez daha „yanlış anlamalar“! Bir kez daha taraflardan birini bir bakıma „yalancı“ saymayı kaçınılmaz kılan zıt iddialar!

X’in özetle söylediği şeydi: Benim yaklaşımında değişen bir şey yok. Geçen görüşmemizde Mesut ve Hüseyin yoldaşlar sizin eski tutumunuzu değiştirdiğinizi gösterir açıklamalar yapınca, birlikte birlik olanağı doğdu sonucuna vardık. Görebildiğim kadarıyla birliğin iki önemli engeli vardı. Birincisi, siz benim mektubumdan KH’nın „ideolojik üstünlük“ iddiasında olduğu gibi bir sonuç çıkarmışsınız. Bunun böyle olmadığını geçen

toplantıda ortaya koydum ve bu „engeli“ aşmış olduk. İkincisi, yine siz benim mektubumdan ve o zamanki tartışmalarımızdan EKİM ile KH'nın birliğini parti olarak tanımlamak gerektiği sonucunu çıkarmışsınız. Bu da yanlış bir anlama, ben bu birliğin parti olarak değil de, partiye doğru bir adım olarak tanımlanması görüşündeyim. Bu iki „engel“ giderildiğine göre, birliğin önünde bir engel kalmış değil. Mesut ve Hüseyin yoldaşlarla yaptığımız toplantının esas sonucu buydu...

Toplantıyı Mesut yoldaş bir önceki görüşmenin gerçek muhtevasını özetleyerek açmıştı ve sorunu bütünüyle farklı özetlemişti. X, „düzeltici“ bir konuşma yapmak istediğini belirterek sözü aldı, fakat „düzeltme“ yerine bütünüyle başka olan bir görüşme tablosu çizdi. Artık iyi bildiğimiz ve iç bunaltısı duyduğumuz „politikacı“ yeteneği ile, Mesut yoldaşın özetlediklerini aşağı yukarı hiç değinmeden atladi ve bir karta hazırladığı şu platformu sundu (karttan aynen alınmıştır):

1) EKİM ile KH arasında ideolojik-siyasal yakınlaşma temelinde bir birlik olanağı doğmuştur.

2) Tarafların ideolojik konumları, kopuş ve oluşum süreçleri ve örgütsel durumları ile ilgili farklılıklar örgütsel birliğe engel olacak bir nitelik taşımamaktadır.

3) İki hareketin birleşmesi, birleşik hareketi ihtilalci partiye yakınlaştıran bir adımdır; henüz partinin kendisi değildir.

4) İki hareket arasında birlik, taraflardan birinin ötekine katılması yöntemiyle değil, birleşme yöntemiyle gerçekleştirilecektir.

5) Birleşmenin örgütsel ve biçimsel yönleri, rahat ve yoldaşça bir ortamda birlikte kararlaştırılacaktır.

Böylece, X eski bir TKP'li ve iyi bir „politikacı“ olduğunu bu sözde „birlik platformu“yla, bir kez daha kanıtlanmış oldu.

KH ile birleşmemizi engelleyen asıl sorun gözctildiğinde, X'in ilk üç maddesi hiç bir şey anlatmıyor. Zira X, sorunu değil sorun olmayanı formüle etmiş bulunuyor. Basit bir „politikacı kurnazlığı“! Dördüncü madde X'in muradını anlatıyor. Bu formülasyonun Konferansa gönderilen mektuba ve Şubat görüşmesine göre temel bir yenilik taşıdığına dikkat ediniz. O zamanlar yalnızca isim sorununda ve yeni bir isme razı olmamız

kaydıyla, X ve arkadaşları gelip fiilen bize **katılacaklardı**. X'in kendinden ve belki Türkiye'den bir iki arkadaşından başka bize üye olarak önerecek kimsesi bile yoktu (o zamanki kendi beyanı). Zira „EKİM'in üyelik konusunda yüksek normlarını biliyor“ ve destekliyordu! Oysa şimdi iki hareket birleşmekle kalmayacak, birlik somut olarak da „birleşme yöntemiyle“ gerçekleştirilecektir!

Bu bir zorlama yorum değil. Kendi içinde ve yaptığımız tartışmada yeterince açık olmakla birlikte, ek kanıtları da var. X bir yanlışlık sonucu yukarıdaki 5 maddeyi içeren kart yerine, bir başka kart vermişti bana ve ben örneğini çıkarıyordum. Üçüncü maddeye yeni geçmişim ki, Mesut yoldaş bir ihtiyaç üzerine kartı elimden aldı, okudu. Okuması daha bitmemişti ki, bize daha önce okunan maddeleri içeren kartın bu olmadığı ortaya çıktı ve X kartı kapıp aldı. „İlk karttaki maddelerde anlaşamadığımıza göre, bu ikinci karta geçemeyiz“, dedi. Neticede, iki maddesini olduğu gibi yazdığım, diğer iki maddesini Mesut yoldaşın okuduklarından mealen aktardığı, 5. maddesinden ise yoksun kaldığımız „II. kademe birlik platformu“ şöyle:

1) Üzerinde anlaşılan noktalar derhal iki örgüt tarafından üyelerine iletilecek ve birliğin yeniden somut-pratik bir sorun durumuna geldiği açıklanacaktır.

(İmkan olan yer ve durumlarda ortak sözlü açıklamaların yapılması düşünülebilir.)—> Avrupa

2) Birliğin resmen ve fiilen gerçekleşmesine kadar iki örgüt daha önce kararlaştırdıkları, yürütülmesine başlanmış işlerini ve örgüt çalışmalarını sürdüreceklerdir.

3) Birlik ve Birlik Konferansına ilişkin işleri planlayacak, düzenleyecek ortak kurullar oluşturulacak. (Konferans'ın yeri, zamanı, delege sistemi, gündemi ve biçimini vb. tüm sorunları bu kurullar sonuca bağlayacak.)

4) Birleşme bir konferansta gerçekleştirilecek, bu konferansta birliğin kendisi yeni bir isimle sonuçlandırılacaktır.

Sanırım artık bir zorlama yorum değil, apaçık bir ciddiyetsizlik örneği ile yüzyüze olduğumuz anlaşılmıştır. Tabloyu tamamlamak için eklemem gerekenler var: X'in açıklamasına göre Şubat ayında 20 kişilik bir toplantı yapmışlar. Bu kendileri

için bir **konferans** (aynen böyle!) sayılırmış. Bu konferanstan 9 kişilik daha dar bir kurul çıkmış (MK olmalı!). Bu KH'nın yeni dönemini, görev ve hedeflerini planlamış ve uygulamaya geçmiş. Türkiye'den getirilen ve hiç bir örgüt deneyimi olmayan iki, taş çatlasa üç devrimciyle takviye edilen 20 kişilik **bir yurtdışı mülteci topluluğu**, örgüt ve kadro sorununda „titiz normları“ sözde iyi bilinen EKİM'e bir **konferans** olarak sunulabiliyor! Bunlarla yapılan bir **yurtdışı düzenlemesi**, “Kurtuluş Örgütü” oluyor ve artık bir örgüt olduğuna göre de EKİM'le eşitlik sağlanmış, „engeller“ aşılmış oluyor! Birliği, fiilen ise EKİM'in kaderini bu yurtdışı „kadroları“yla konuşmamak için bir neden kalmıyor!

Geçmişte güven bunalımından söz etmiştim, şimdi buna bir de ciddiyet bunalımı eklemem gerekiyor. Kendi payıma bu tür ciddiyetsizliklere bir daha alet olacağımı sanmıyorum. Hiç bir yoldaşımın da alet olmasını temenni etmiyorum. Zira bu bir yoldaş olarak beni de dolaysız olarak incitiyor. (Toplantıda X'e Hüseyin yoldaşın kendisiyle görüşmelerinden aldığı bazı bilgileri aktardım ve sordum. Cevap kabaca şöyle: Bazı arkadaşlar doğal olarak birliği daha çok istiyorlar. Bu istek onları kendi düşünce ve eğilimlerini başkalarına malederek sunmak şeklindeki masum davranışlara itiyor olabilir, fakat bu beni bağlamaz. Buna hafif müstehzi bir gülüşün, bazı anlamlı imaların eşlik ettiğini de ekleyeyim. Mesut yoldaş X'in bu tutumunu „çirkin“ olarak tanımlıyor; ben ise buna hakkı olduğuna, Hüseyin yoldaşın ikili ince ve gizli diplomasiye olan aşırı eğilimi ile bunu hakettiğine inanıyorum.)

Son olarak ekleyeyim. X arkadaşımızın asıl derdi şu: Y'den kopmasında EKİM'le birleşmek sorunu özel bir yer tutuyordu. Bu birlik neticede gerçekleşmedi. Bu onu hem dışa hem içe karşı sıkıntıya sokmuş bulunuyor, zira şimdiki varoluş biçimi haklı görülüyor. Bu sıkıntıyı, EKİM'le birlik çabaları **bir süreçte yayılmış olarak sürüyor** gibi bir görüntüyle gidermek, hiç değilse hafifletmek istiyor. (Bu „ihtiyaç“ görüşmede açıkça ortaya çıktı.) Bu tür ilişkilerle bu görüntüyü acilen ve özellikle „içe“ karşı yaratmak istiyor. Bu biçimde 5-6 ay dayanabilirse, sonrasında

bu kez artık „örgütsel eşitliği“ daha iddialı bir tarzda sağlamış olacak ve birliğin önünde bir engel de kalmayacak! Bu çerçevede, görüşme diplomasisinde bize bu kadar çektirmiş bu arkadaşın bizden bir de temennisi var: Kamuoyu önünde açık tartışmaya girmemek!

Ben ise Lenin’i tekrarlamak yanlısıyım; Işık, daha çok ışık!

Bu son görüşmede bu arkadaşı ikna etmek için özel bir çaba harcadığını, sağduyusuna ve sorumluluğuna yeniden seslenildiğini eklememe gerek var mı bilmiyorum. Gel, bu hareketin beyninde yer al ve beynini etkile, onu sözünü ettiğin „yanlıklar“dan, „kasılmalar“dan koru, dendi. Cevap aynen şöyle: Birlik EKİM zemini üzerinde gerçekleşirse, bu benim hareket içindeki ideolojik gücümü ve etkinliğimi peşinen sınırlar.

Bu itiraf benim son MK toplantısında yaptığım yorumun tamı tamına bir doğrulanmasıdır. Kendisine, kendisinin bu bakışıyla, ideolojik sorunlarda biçimsel bürokratik güvenceler ve avantajlar peşinde olmak ve fikir gücüne güvenmemek anlamında, iyi bir eski TKP’li olduğunu gösterdiğini hatırlatmakla yetindim.

Düşüncelerimi özetliyorum. Bugün Kurtuluş Hareketi çevresiyle „birlik“ çabalarını daha fazla zorlamak artık yalnızca ilişkilerde bir çürümeyi hızlandırmaktan, X ile ilişkilerimizi ise onarılmaz biçimde yıpratmaktan başka bir yarar sağlamaz. Önden (K) deneyi, ardından KH çevresi ile ilişkiler, birlik sorununda „görüşme diplomasisi“ne dayalı yöntemlerin bir sonuç yaratmayacağını bir kez daha göstermiştir. Bundan böyle tüm birlik çabalarında açık tartışma ve mücadeleden, mücadele ve sınıf hareketiyle birleşme çabası içinde birlikten şaşılmamalıdır. Aydın yetenekleri ya da mücadele deneyimleri bakımından kazanılması önemli ya da anlamlı olacak bireyleri kazanabilmenin de, bu biraz gecikerek de olsa, biricik güvenceli yolu budur. Kolay yol, gerçekte her zaman en zor yoldur. KH ile kolay birlik denedik, sonucu hep birlikte görüyoruz. Bunlar sorunun yöntemsel yanları. İşin öze ilişkin yanına gelince, gerek son toplantıda çıtlattıkları, gerekse ideolojik konumu için biçimsel güvenceler arama eğilimi gözönüne alındığında, eğer bunlar bireysel zaafların bir yansıması değilse, KH ile aramızda „ideolojik

birlik“ olduğu düşüncesi biraz tartışma götürür. Tarihsel konjonktür ideolojik sorunlarda bir „rahatlık“ gerektiriyor olsa bile, ipin ucunu kaçırmamaya yine de özen gösterilmelidir. Varolan ideolojik farklılıkları birliğin önünde engel görmemek başka şeydir, ama ancak tartışmanın hararetlendiği anlarda yapılan anlamlı imalar ya da bazı açık hatırlatmalar dışında **bu farklılıkların neler olduğunu** özenle geçiştirmek ise başka bir şey. Bu arada, (K)’dan kopuş altı ayı bulmuş olmasına rağmen yaşanan kopuşun ideolojik platformu henüz bir „Likidasyon’a Hayır“ çağrısının ötesine geçebilmiş değil. Burdaki gönülsüzlüğü ya da zayıflığı nasıl anlamak gerekiyor?

Öte yandan, pazarlıklara ve avantajlara dayalı „ortaklık“ arayışları ile, komünistlerin devrim yolunda ve parti için kafalarını ve yüreklerini birleştirme devrimci ihtiyacını birbirine karıştırmamak gerekir. Sonuç olarak ve benim için, KH çevresiyle kapalı ve „görüşme diplomasisi“ne dayalı birlik arayışları dönemi bitmiş, açık ideolojik mücadele ve pratik çaba ile birliği sağlamak dönemi başlamıştır. Eğer hala da olanaklıysa, birliği sağlamanın bundan başka bir yolu yoktur.

*

Legal olanakların ve açık alanın kullanımına ilişkin perspektifimiz açıktır. Gerek ulaşılmış bulunduğumuz gelişme aşaması, gerekse de olayların genel plandaki seyri, bu alanı devrimci faaliyetimiz için daha iyi, daha geniş ve etkili kullanmamızı özellikle gerektiriyor. Bu ihtiyaca gereğince cevap veremezsek önemli fırsatları kaçırmış olmakla kalmayacak, illegal faaliyet ve örgütlenmede sıkışıklıklarla yüzyüze kalmakla da kalmayacak, siyasal bir hareket olarak gelişmede, etkimizi yaymada ciddi güçlüklerle de yüzyüze kalacağız. İllegal örgütsel ve politik faaliyeti gelişmemizin belli bir aşamasında bilinen açık yayın faaliyeti ile birleştirememiş olsaydık, şimdiki gelişme ve etki düzeyine asla ulaşamazdık. Düşüncelerimizi daha geniş kesimlere ve en etkili biçimde iletebilmek ve bunu ihtilalci bir temel üzerinde, ona tabi bir biçimde, onun hizmetinde başarabilmiş olmak gibi bir üstünlüğümüz var şu an. Fakat bu kadarı legal olanakları ve açık siyasal alanı kullanmak bakımından artık bir süredir çok

yetersiz bir çaba haline gelmiş bulunuyor. Zaman zaman hatırlatırız, nedense bu alan denince hep yayın organı akla gelir. Bu biraz da sol hareketin legal dergicilik ve buna dayalı politik-örgütsel faaliyet geleneğinin bir sonucudur. Oysa bu alan yayın faaliyetinin ötesinde çok geniş olanaklar içeriyor. (İ'deki bir kitle örgütünün bir ara bize sağladığı önemli propaganda imkanları hatırlansın.) Sendikalar, açık platformlar, kitle örgütleri, zaman zaman sözkonusu olabilecek seçim platformları vb., tüm bunlar, birbirinden önemli legal olanaklardır. Yayın alanındaki şimdiki faaliyeti çok geçmeden bir yenisiyle birleştirmek kararımız zaten var. Fakat bu mevzinin şimdiye kadarki kullanımı, basit bir teknik kullanımın ötesine geçebilmiş değil. Oysa biz daha başından, neredeyse iki yıl öncesinden buraya, geniş bir inisiyatifle her türlü açık siyasal faaliyette ve platformda kendini gösterebilecek, kendi şahsında bizi temsil edebilecek bir „ekip“ düşünmüştük. Böyle bir ekibi isabetle seçmekte başarılı olamadığımızı olaylar gösterdi. Son MK toplantısında üzerine kurulmuş iyimser hesaplarımız da boşa çıkmış bulunuyor ve deyim yerindeyse bu alanda şu an tam bir boşluk var. Bu alanın şimdiye kadarki faaliyetiyle yarattığı etki, topladığı ilgi de düşünülürse, şimdiki durum bizim payımıza büyük bir sorumsuzluk. ... Tüm bunları, bu alana kadro ayırmakta şu an yaşanan zorlanmaları eleştirmek için de yazıyorum. Durumu uygun, işin hakkını verebilecek en iyi kadrolarımızın bir kaçını hiç vakit kaybetmeden bu alana ayırmalıyız. (...)

Bu alan üzerinde iyi bir ideolojik ve mali denetim şart. Birincisinin anlamı üzerinde durmuyorum, bu alanda çalışacak kimselerin ideolojik olarak sağlam ve kuvvetli olmaları tartışma gerektirmiyor. İkincisini, mali denetimi... (...)

*

Bu yılın 1 Mayıs'ı geçen yıla göre hayli sönük geçti, öyle anlaşılıyor. Bu daha önceden belliydi. Nedenlerini somut verilerden de yararlanarak tahlil eden bir yazıyı biriniz kaleme alsanız hiç fena olmaz. (Bugün Zonguldak, madencilerin 1 Mayıs'ta anlamlı bir şey yapmadıklarını bildirdi.) Nesimi yoldaşla İ ilindeki gelişmeleri mektubum ulaştığında konuşmuş olacaksınız

sanıyorum. Ciddi sonuçlar yaratabilecek bir operasyon sürüyor. Etkili ve cüretli bir faaliyet yürütmüşüz, polis saldırısı bir bakıma buna bir misilleme. Tahribatı sınırlar ve yürütülmüş bulunan faaliyetin sonuçlarını iyi değerlendirebilirsek, belki buna değerdi diye düşünülebilir. Militan ve savaşçı bir örgüt olmak zorundayız. Kadrolarımız bu kişilikte olmalı, ileri sınıf ve kitleler bizi böyle tanımalı. Devrimci bir siyasal parti olabilmenin bir koşulu da budur. Yine de ölçüyü kaçırmamak, açıklarımız ve zaaflarımız da sözkonusuysa eğer, düşmanı zamansız bir saldırıya tahrik etmemek de önemlidir. İ ilindeki tutumun bu açıdan eleştirilecek yönleri var sanıyorum. Nesimi yoldaştan dinlediklerimden aldığım ilk izlenim bu. Konu olumlu ve kusurlu yönleriyle mutlaka değerlendirilmeli ve çıkarılacak sonuçlar gazetede yer almalıdır.

1 Mayıs hazırlık faaliyetlerimizi bir bütün olarak değerlendirmek ve bunu, eğer olanaklıysa bu sayıya, değilse bir sonraki sayıya hazırlamak ayrıca gereklidir.

Tutuklamalar arttığına göre, devrimci militan tutumu kadrolarımız arasında sürekli olarak, yeterli açıklık ve kesinlikte işlemenin de önemi artmış bulunuyor. İstanbul'daki bazı örnekler hoş değil, iyiye gösterge değil. İlk örnekler olduğuna göre hareketimizin imajını zedelemek gibi bir ciddi tehlikeyi de ifade ediyorlar. Tüm üye ve aday üyelerimiz, iş yapan tüm kadrolarımız, siyasal poliste başı dik durmalı ve siyasal tavır takınabilmelidirler. Cezaevlerinde direnmeli, mahkemelerde siyasal tavır almalı, kendi konumlarına uygun düşebilecek siyasal savunmalar yapmalıdırlar. Tüm bunlar konferansta konuşulmuş, belli sonuçlara varılmış bulunuluyor. Ama bunları örgüte ve çeperine maletmek ayrı ve özel bir çaba gerektirir. Faaliyetimiz arttıkça, hareketimiz geliştikçe, geleceğe dönük potansiyeli dıştan daha iyi görülebilir hale geldikçe, siyasal polisin üzerimize gelebileceğini birlikte değerlendirmiştik. Şimdi bu aşamadayız ve saldırının hedefiyiz. Bu yalnızca militan tutumun değil, illegalite ve gizliliğin gereklerinde sıkı ve ilkeli bir pratiğin önemini de artırmaktadır. Toplu bir gözden geçirmeye, zaafların kararlılıkla üzerine gitmeye acilen ihtiyaç var. Özellikle de İstanbul'da. Polisin İ ilinde çok kimseyi aynı anda ve eviden toplayabilmesinden çıkarılacak son derece ciddi sonuçlar var.

Bu biraz geçmişi akla getirmiyor mu? Polis dilediği zaman insanları böyle kolay bulup toplayabilirse, illegalitenin srekliğin güvencesi olma özelliği nerede kalır? Nesimi yoldaşın söyleyecekleri olmalı.

*

Hüseyin yoldaş şahsında bir süre önce gündeme geçen, bir süre için anlaşılması zor ve garip bir bunalıma dönüşen olaya kısaca değinmek gerekiyor sanırım. MK bünyesinde meydana gelen ve n alınamazsa ciddi başağrılarının nedeni olabilecek bu tür olayların üstünün örtülmesine prensip olarak karşıyım. Açıklık bizim için vazgeçilmez bir ilkedir. Bu sorunu belli sınırlar içinde ortaya koymak ayrıca Nesimi ve Nadir yoldaşlara karşı bir görevdir de. Bu yoldaşlara sorunun nedenleri ve anlamı konusunda yeterince olmasa bile dış seyri konusunda bazı ilk bilgiler sözlü olarak verilmişti. Sözlü ve ikili ilişkiler içinde bilgilendirmenin, tekyanlılık ihtimalinin ötesinde çeşitli sakıncalar taşıyabileceğini gözeterek, herkeşin önünde ve yazılı olarak soruna ilişkin bazı düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

Olayın gelişme seyri koca bir anlatım demektir ve buna girecek değilim. Bu hem yararsız bir sıkıntı demektir, ve hem de Adil ve Hüseyin yoldaşlar oradadır, ikisi de olayı karşılıklı yaşamış bulunuyorlar, gerekliyse bu onlardan dinlenebilir. Ben olayın ilke yönünden önemli ve ze ilişkin bazı özelliklerine değinmek istiyorum.

Hüseyin yoldaş Konferanstan epeyce önce geldi ve vaktinin önemli bir kısmını benim evimde geçirdi. Çeşitli defalar konuşmak, birbirimizi dinlemek ve anlamak olanağı bulduk. Konferansımız yaklaşık 5 hafta gibi olağanüstü uzunlukta bir zaman sürdü ve bu süre boyunca, biz hareketin nerdeyse tartışılmadığ sorununu bırakmadık. Konferans süresince bazı sorunlar çıkmadı değil, ama temel konularda genellikle ortak sonuçlara ulaşıldı. Hareketimizin yetersizlikleri, zaafıları, kusurları tartışıldı, ama buna rağmen de herkes hareketin konumu, perspektifleri, olanakları konusunda birbirinden olumlu ve iyimser görüşler dile getirdi. Bazı zel sorunlara ilişkin eleştiri ve kaygıları dışında, hareketimizin genel durumu üzerine en olumlu düşünceleri dile getirenlerden biri de Hüseyin yoldaştı. Kişisel bakımdan yaşadığı sıkıntılar

ve verimsizliğinin o safhada hareketin genel konumuyla bir bağlantısı yoktu, olamazdı. Ayrıca hemen tüm temel konularda bana paralel ya da benzer düşündüğünü de sık sık ve özellikle dile getirmişti. (Tüm bunlara tutanaklar tanıktır.)

Hüseyin yoldaş Konferansın bu sonuçları temelinde MK görevine talip oldu, seçildi.

Sonra MK toplantısı dönemi başladı. Bir dönemdir kronikleşmiş bulunan, toplantı döneminde de süregelen ve nedenleri de bir türlü tam anlaşılmayan kişisel huzursuzluklar dışında tutulursa, bu toplantıda Hüseyin yoldaş iki konuda bazı farklı tutumlar sergiledi. 1) Legal alanın kullanılması 2) KH ile birlik. Birincisi „bir karşılıklı yanlış anlama“ sayıldı ve neticede çözülmüş gibi göründü. İkincisinde ise yapabilecek bir şey yoktu, zira örgüt konferansının değerlendirme ve kararı yeterince açıkltı ve altında Hüseyin yoldaşın da imzası vardı. Bu konuda sonradan görüşünü değiştirmek, bu bir kaç hafta gibi çok kısa bir süre içinde ve bir konferansın ardından gerçekleşmiş olmak gibi ciddi bir talihsizliğin ifadesi olsa bile, yine de Hüseyin yoldaşın hakkıydı ve kimsenin bir diyeceği yoktu. Ama Konferansın ve ardından MK'nın ortaya koyduğu değerlendirme, görüş ve tutuma saygı göstermek ise Hüseyin yoldaşın göreviydi. Demokrasi herhalde bir kişinin kendi düşünce ve eğilimlerini ezici bir çoğunluğa, dahası devrimci bir örgütün yaşamında ayrı bir yeri ve anlamı olan bir Konferansın sonuçlarına dayatmak olmasa gerek.

Hüseyin yoldaşın talihsizliği tam da burdan başlıyor. Bilinen bunalım patlak verdiğinde hepimiz şaşkınlık içinde öğrendik ki, Hüseyin yoldaşın Konferansta dile getirdiği, ya da oy verdiği bir kısım görüş ve değerlendirmeler, aslında kendi gerçeğ görüş ve değerlendirmelerini yansıtmıyormuş. Düşünceleri farklı olduğu halde bunları dile getirmemiş, zira bunun ortamı yokmuş! Aynı şey MK toplantısı için de geçerliymiş! İnanılır gibi değil, ama aynen böyle! Bu eleştiri sıradan bir insandan gelse, gerçeğle ne ölçüde çelişirse çelişsin yine de değerlendirmeye değer. Ama MK görevine açıkça talip olacak rahatlığı gösterebilmiş „20 yıllık devrimci“ bir yoldaş, eğer kendi görüş ve değerlendirmelerini ortaya koyabilecek bir rahatlığı göstermemişse, bu kendi kişiliği

ile ilgili bir sorundur ve doğal olarak her türlü olumsuz yoruma kapı aralar. Talihsizlik de burada. Nedeni ne olursa olsun bu duruma düşmüş, olayların seyri boyunca bu garip tutarsızlıkları yaşamış bir devrimcinin, bunun bilincine vardığında yapabileceği tek şey vardır: Kendini acımasızca eleştirmek ve köklü bir biçimde yenilemek. Hüseyin yoldaş kendini eleştirmek bir yana, hareketimizi ve bazı yoldaşları eleştirmek, dahası itham etmek yolunu seçti. Hareketimiz sağduyusunu yitirmişti, bir tıkanma, bir „kasılma“ içindeydi, kendini yenilemek olanaklarını da kaybetmişti ya da kaybetmek üzereydi vb. Bana yönelik olarak söylenenlere ise girmeyeceğim. Zira bu konuda taşınan asıl yargılar, ilke olarak yanlış ve pratik olarak ise son derece mahzurlu bir tutum tercih edilerek, genellikle benim **gıyabımda** ifade edilmiştir.

Daha önce bahsi geçen iki konuda, muhtemelen daha başka bir dizi konuda Hüseyin yoldaşın farklı yaklaşımlara, ya da bazı farklı vurgulara sahip olduğu bir gerçektir ve bunda yadırganacak bir yan da yoktur. Tersine Merkez Yayın Organımız, bu farklılıkları bir bakıma bir zenginlik, bir bakıma ise örgüt içinde iç fikri mücadeleyi canlandırmanın bir olanağı olarak yansıtmak üzere. Hüseyin yoldaş gibilerini bekliyor. Ama yadırganması gereken, **ilkin**, bu ölçüde önemsiz bir görüş ayrılığı için büyük fırtınalar koparmak, bundan kalkarak hareketi nerdeyse tümüyle olumsuzlamak; **ikinci olarak**, bu farklılıkları değil kamuoyu önünde, MK önünde bile (o zaman burada 4 kişiydik; 3 asil, bir yedek) ortaya koymaya bir türlü yanaşmamak, bunun yerine kişisel görüşmeleri tercih etmek; ve **son olarak**, ideolojik-politik ya da örgütsel sorunlara ilişkin görüş farklılıklarını kişisel kaygılar, beklentiler ya da sorunlarla karıştırmak, birincileri ikincilere yönelik olarak kullanmak tutumlarıdır.

Bu sonuncusu önem bakımından birinci sıradadır ve kişisel görüşümü Hüseyin yoldaşın da içinde bulunduğu dörtlü önünde açıklıkla ve dürüstçe ifade ettim. Hüseyin yoldaşın yaşadığı ve bir süre için bize yaşattığı talihsiz bunalımın temelinde bu zaaf vardır. Kişisel beklentilerine umduğu karşılığı bulamamak yoldaşın benzer nedenlerle hep duymakta olduğu sıkıntıyı bir bunalıma vardırdı. Ve bu onu, hareketi bu ruh haliyle, dolayısıyla olumsuz

bir tablo olarak algılamaya götürdü. Bir eğilim olarak, Hüseyin yoldaş kendine bakmaktan, kusurları alanında kendini yenilemekten hep uzak durmuştur. Konferansta kendiyile ilgili konuşmaktan geri durmak bir başka talihsizlik olmuştur. Sonraki sıkıntılarda bu tutuculuğun belirleyici bir rolü var.

Bir yoldaşın teorik çalışmada iddialı olmasına yalnızca sevinilebilir. Zira, kendi payıma her zaman söylerim, hareketimizin temel zayıflığı asıl olarak bu alandadır. Fakat bu teorik ihtiyaçlarımızın neler olduğu ve buna ne tür kadrolarla cevap verilebileceği konusunda bizi gerçekçi olmaktan da alıkoymamalı. Hüseyin yoldaş ise hiç gerçekçi değil, geride kalmış dört yıllık pratiğe rağmen. Buna rağmen korunan iddiaya yalnızca saygı duyulur. Fakat yazık ki Hüseyin yoldaşın beklentisi bu kadarını aşıyor.

Neredeyse şaşırtıcı bazı sonuçlara varacak olan bunalım safhasını geride bırakmış olmamız sevindiricidir. Nedir ki yapıcı bir birleşme ve sorunları çözme tutumu ile, yaşadığımız bunalıma yolaçan nedenlerin geride kaldığını sanmak, farklı şeylerdir. Adil yoldaşın beni ısrarla „saf ve kolay iyimserliğe kapılan“ biri olarak tanımlaması kendi yanılığını anlatır.

Ama sorunlarımızı çözebileceğimize inanıyorum, bu güç olsa da olanaksız değil. Bunun bir kaç basit önkoşulu var: Açıklık ilkesine kararlılıkla sarılmak; ideolojik-politik konulara ilişkin farklılıkları açıkça ve yazılı olarak örgüt ve kamuoyu önünde ortaya koymak. Kişisel sorunlara ya da ilişkilere ilişkin olarak, örgüt platformlarında ortaya konulmaktan kaçınılan şeyleri ikili ilişkiler içinde ortaya koymaktan da özenle ve özellikle kaçınmak. Hüseyin yoldaşın çok doğru ve çok anlamlı bir şekilde ifade ettiği gibi, „insanların zayıflıkları üzerine politika yapmamak“. Ve son olarak, sorunları, Konferanstan talep edilen ve Konferans tarafından verilen sorumlulukları karartacak, ikinci plana itecek boyutlara vardırırmaktan özenle kaçınmak. (Bu sonuncusu örgüte verilmiş sözün bir gereğidir, örgüte karşı bir borçtur.)

Hepinizi yoldaşça kucaklıyorum.

Cihan

2 Mayıs 1991

Not: Nadir yoldaşa daha sonra ayrıca yazacağım.

Cihan'dan Nadir'e

19 Mayıs 1991 tarihli mektuptan...

"19 Mayıs tarihli (bu) mektup, işçi kurultayı konusunda sonradan yaşanacak olanları başlangıçtaki politikasızlığa işaret ederek önceden haber veriyor."

Ekim'in sunuşundan, sayı: 66, 1 Şubat '93, s.32

Sevgili Nadir,

(...)

* Ortada bir "İşçi Kurultayı"dır gidiyor, ama kurultayın bizzat içinde ve örgütleyicisi olan yoldaşların (A, B vb.) yazdıklarından ben hala ne olduğunu, sorunun nasıl ele alındığını, ne amaçlandığını anlayabilmiş değilim. Bir perspektifsizlik ve politikasızlık, bir tür kendiliğindencilik var gibi görünüyor. Umarım yanlıyorumdur. Sorun açık ve iş iyi gidiyorsa, yoldaşın yazdıkları neden işçi hareketi üzerine bir kaç klişe laftan öteye geçmiyor? Temel bir konuda Merkez Yayın Organına böyle baştan savma, iş olsun kabilinden yazılır mı? MK toplantısında muhakkak ki konuyu ele almış, politika ve görevler saptamışsınızdır. Bari siz bunları yazsaydınız ya da yazsanız.

* 1 Mayıs'la ilgili yazık ki ciddi bir şey yayınlamıyoruz. Düşün ki, ayın 20'sinde çıkıyoruz. Hepiniz yürüttüğünüz faaliyet-

ten coşkuyla, övünçle sözediyorsunuz. Fakat bununla ilgili bir bilgi ve değerlendirme yok ortada. Bu nasıl iş?! K ve Nesimi, İzmir faaliyetini yere göğe sığdıramıyorlardı. 1 Mayıs'tan üç hafta'sonra Nesimi yoldaştan gele gele burjuvazinin „caka“sına sataşan duygusal bir ajitasyon metni geldi. İzmir'de ne yapıldığı ve 1 Mayıs'ta ne olduğu konusunda aşağı yukarı hiç bir şey yok. Gerçekten tuhaf! Okuduğumda, yoldaşın ne olup bittiğine dair bir bilgisi yok da ondan herhalde diye düşündüm. Siz değerlendirmenizi gelecek sayıya bıraktınız. Gazetemizin zaman periyodunu bir düşün; Haziran'ın sonunda okurun eline geçecek bir 1 Mayıs değerlendirmesi ne kadar anlamlı ve ilgi çekici olur?

(...)

Yoldaşça kucaklıyorum

Cihan

19 Mayıs 1991

Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'den Cihan ve Mesut'a 10 Mayıs 1991

“EKİM 1. Genel Konferansı çalışmalarını Şubat 1991 sonunda tamamladı. Bu konferansta seçilmiş Merkez Komitesi'nin hareketin politik ve örgütsel faaliyetini yönetmek görev ve sorumluluğunu üstlenmiş bölümü, ilk toplantısını 1991 Mayıs'ında yaptı. Daha ilk bu toplantısında yaptığı ilk ve tek gerçek iş ise, örgütün iradesinin gerçekleştiği en üst platformu, kendisini seçmiş ve yürüteceği faaliyetin ideolojik, politik, örgütsel çerçevesini ve doğrultusunu belirlemiş örgüt konferansını, onun çalışmalarını 'yalana çevirmek' oldu. Kendisini bizzat seçmiş, görev ve yetkilerle donatmış bir örgüt konferansına karşı alınmış bu eş benzeri görülmedik tutum, ilgili MK bölümü için bir siyasal iflas göstergesi olmanın ötesinde, içlerinden ikisi [Adil ve Nesimi] için EKİM'in ideolojik platformundan ve politik misyonundan kopma doğrultusunda atılmış bir ilk kocaman adımdı.”

EKİM Olağanüstü Konferansı Bildirisi'nden,
Aralık '92, s.12

Sevgili yoldaşlar,

* Hüseyin yoldaşın gelmesiyle birlikte ilk tam katılımlı toplantımızı yaptık.

* Toplantımızın gündemi şu şekildeydi:

a) Hareketimizin sorunları, merkezi görevlerimiz ve MK'nın çalışma tarzı,

b) Konferans sonrası yapılan örgütsel düzenlemelerin değerlendirilmesi ve gözden geçirilmesi,

c) Devrimci hareket, işçi hareketi ve bu konuda hareketimizin önünde duran görevler.

* Kısa bir süre önce bize gönderdiğiniz mektupta sözü geçen hemen her şey gündemimize aldığımız konularla direkt

bağlantılı şeylerdi. Okuduk ve gündemimizdeki ilgili maddelere bağlı bir şekilde değerlendirme konusu yaptık. Böylece gündemimizi iyice işlevselleştirdik de.

* Tartışmalarımızın sonucunda ortaya çıkan düşünce ve önerilerimizi ayrıntılardan arındırarak -ileride daha kapsamlı yazmayı unutmadan- özetle size de iletiyoruz.

* * *

1) Gerek Konferans öncesi dönemde görevli MK'mızın, gerekse Konferansımızın yaptığı en önemli tespitin, yeni bir ideolojik atılıma duyulan mutlak ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bu, sadece hareketimizin kendi sınırlı ihtiyacından değil, dünya komünist hareketinin ve bu arada da Türkiye devrimci hareketinin giderilmezse giderilmez ihtiyacının dayattığı hayati nitelikte tespitti.

Bu tespite uygun davranılmadığı sürece ne evrensel, ne de Türkiye devriminin sorunlarında ilerlemenin mümkün olamayacağını da birlikte saptadık. Gerçekten de bugün hem evrensel, hem de devrimimizin sorunlarında ilerlemenin-derinleşmenin olmazsa olmaz koşulu ideolojik bir yeni atılımdır. Politika ve örgüt boyutunda ilerlemeyi-büyümeyi olanaklı kılacak olan da yine bu atılım olacaktır. Bunu da biliyoruz.

Ancak bilmemiz ve unutmamız gereken bir başka gerçek daha var; bu tespitin anlam ve önemine uygun bir ciddiyet ve hazırlık içinde olma gerekliliği... İşte tam da burada kendi gerçekliğimizi görüyoruz;

- Sözkonusu tespitin anlam ve önemine uygun bir ciddiyet ve hazırlık içinde değiliz yoldaşlar. Bunda hepimizin sorumluluğu var kuşkusuz.

- Şöyle ki; Konferansa bu tespitin ciddiyetine uygun bir hazırlıkla giremedik. Her birimizde farklı düzeylerde kendisini ifade etse de toplam bir hazırlıksızlık vardı. Ve bu ise, Konferansımızı kaçınılmaz olarak -şu ya da bu tatsız tartışmadan bağımsız olarak- belirli bir darlığa hatta geriliğe mahkum etti. Gerçek budur.

- İdeolojik atılımın ve isterseniz bu alanda gerçekleştirilecek bir yenilenmenin. sosyalizmin bütün bir tarihinin (olumlu, olumsuz bütün yönleriyle) gözden geçirilmesi gibiciddi ve kapsam-

lı bir iş olduğu düşünülürse (ki devrimimizin sorunlarında ilerleme ve derinleşme buna bağlıdır), bu gerçek daha iyi anlaşılır.

- Biz ne yaptık?

- Soruna yaklaşımda esas alınacak yöntemi saptadık.

- İkinci olarak da „ilk elden bazı değerlendirmeler“ yapıp, bir „çerçeve“ çizdik.

Kuşkusuz bu da bir şeydir. Ama çok şey de değildir. Son derece yetersizdir. Varılan noktada duramayız, elde edilenle yetinemeyiz... Kaldı ki yeni bir şey de söylemiş sayılmayız. Nihayetinde bir kaç yıl öncesinde de söylenebileceklerin bir anlamda yeni bir şeymiş gibi söylenmesi gibi bir şey bizimkisi... Bir tür kendini tekrara dönüşüyor, yazıp-çizdiklerimiz... Geçmişe ilişkin olarak „aşırı mükemmeliyetçilik“in bizi oyaladığını tespit etmiştik. Buna sorunun anlam ve önemine uygun bir hazırlık yapıp işe koyulma konusunda açık, somut bir hazırlığa girmek yerine işleri idare etme yoluna başvurmaya başlıyoruz. Garip ve anlamsız bir tutukluk var... Bunu sadece biz tespit etmiş de değiliz. Dışımızda gözümüzü diktiğimiz „potansiyeller“ de bu durumumuzun farkındalar. Somut bir örnek: Adil yoldaşın görüştüğü TKP-ML Hareketi'nden bir arkadaş H. Fırat yoldaşın Arnavutluk'la ilgili yazısından hareketle aynen şunları söyleyebiliyor: „Yazınızda bir yenilik yok... Bir kaç yıl öncesinde bunları yazsaydınız -ki EKİM buna müsaitti- bir anlamı olurdu.. Şimdi bir anlamı yok.. Marifet bu yazıyı iki yıl önce yazmaktaydı.. Korkak davranıyorsunuz. Korkmayın, Troçkizm sopasından korkarak geri duruyorsunuz.. Oysa buna gerek yok. Ne düşünüyorsanız onu yazın. Sonuçta siz kazanacaksınız” vb. vb. Sözkonusu arkadaşın söyledikleri doğrudur ve dikkate alınmalıdır.

Hareketimiz dört yıldır ilk ortaya çıkışında ortaya sürdüğü ürünlerle adeta idare etti. Şimdi bu da bitmiş bulunuyor. Artık idare edilemez. Edilemiyor.

Geçmişte yazılıp çizilenler bırakalım dışımızdaki güçleri bizi de tatmin etmiyor... Beklenenlere karşılık verilmedikçe saflarımızda bir heyecan zayıflamasına neden oluyor...

Tatminsizlik giderek hoşnutsuzluğa götürücü bir tehlike olmaya başlıyor.

- 4 yıl önce yazdıklarımız 4 yıl sonra devrimci çevrelerce bilinir hale geldi. İlgi de buldu, 4 yıl önce bilinseydi çok daha etkili olacağı açıktı. Ancak koşullar ve koşullarımız bunu yapmamızın önünde engeldi... Yine de ilgiyle karşılanıyor. Belirli bir sempati ile de bakılıyor... Nedir ki hepsi bu... Tekil olaylardan hareketle bu durum fazla abartılmamalı... Büyük yanılgı olur. Söylediklerimiz insanların yüreklerini ve bilincini fethetmeye yetmiyor. Yetemiyor. Yeni söyleyeceklerimiz ancak bu işlevsellikte olacaktır. Devrimci ve sosyalistler ve kuşkusuz öncü işçilerin beklentileri 4 yıl öncesindeki düzeyde değil. Onları fethetmek ancak ve ancak sözünü ettiğimiz yeni bir ideolojik atılımla olanaklı hale gelecektir. Bu çok açık görülüyor ve ifade ediliyor.

- Bilinenleri ve kendimizi tekrarlamaktan vazgeçip, hızla işe koyulmalıyız. İdare etme ve hazırlıksızlığı teorize etmeye artık son vermeliyiz. Buna hakkımız yok.

- Burada size ciddi eleştirilerimiz ve uyarılarımız olacak. Yoldaşlar,

- Bilindiği gibi Konferans sonrası MK toplantılarımızda Konferansımızın belgelerinin yayınlanmasına ilişkin tartışmalar yapmış kararlar almıştık. Hangi karar taslaklarının önemsenmesi gerektiğini saptamış, nasıl düzenlenip, nasıl yayınlanacağını, hangi tarihte bu işin bitirilmesi gerektiğini birlikte karara bağlamıştık. Her şey Mayıs ayında bitmiş olacak, hemen teorik derginin hazırlığına girecekti.

Görüyor ve mektubunuzdan okuyoruz ki tüm kararlarda değişiklik yapılmış, yeni planlar saptanmış. Bu olmaz yoldaşlar. Saptanan plana ve alınan kararlara uymanız gerekiyor. İki bir yeni bir değerlendirme yapıp kararlarda değişiklik yapılamaz. Bu tür bir tasarruf hakkınızın olmaması gerekiyor. En azından ortak bir tartışmanın sonucunda olmalı bu tür karar değişiklikleri... Oysa böyle yapmıyorsunuz. Bir tür emrivaki ile karşı karşıya kalıyoruz. Bunu kabul etmiyoruz. Ve önceden alınan kararlar doğrultusunda hareket etmenizi istiyoruz.

Somutça:

* (Ekim'in 4 sayısına yayıcı bir tarzda) Konferans belgelerini yayınlama yönteminize ve bunda güdülen gayeye sıcak bakmıyorsunuz.

Doğru da bulmuyoruz. Şu nedenle:

- MK'nın aldıđı karar geređi -belirlenen 4 konuyu biraz daha derleyip toparlayarak- Konferans belgelerinin ilgili tutanaklardan seřmeler yaparak bir kitap haline getirilip yayınlanmasının dođru olacađını dűŐunűyoruz.

- Konferans kendi gerēek dűzeyi ile yansıtılmalıdır. Gerēekliđimiz neyse olduğu gibi ortaya konmalı ve gerēekliđimiz hakkında yanılısama yaratılmamalıdır. Dođru olmaz.

- Konferansta yapılan tatıŐmalarla ortaya ęıkan űrűnlerde abartılacak dűzeyde bir yenilik yoktur. Őteden beri bilinen Őeylerdir. Bilinenleri bir tűr -daha geniŐleterek- tekrar anlamına gelen tarzda, hem de 4 sayı boyunca yayınlamaya kalkmak bizim ięin isabetli ve dođru bir Őey deđildir. Konferansı zayıflatıcı da olur. Kaldı ki Konferans bildirisini -ki o da alınan kararın tersine bir uygulamanın konusudur- Konferansın toplam bir dűkűműnű yapmıŐ bulunuyor. 4 sayı boyunca bildiriye geniŐleterek tekrarlamak ne denli dođrudur? Aęık ki dođru deđil ve gűlűmsemelelere yol aęabilir.

* Dođru olan sűzűnű ettiđimiz konular űzerinde gerēekleŐtireceđimiz yođunlaŐmayı, teorik dergiye hazırlık ęeręevesinde yapmanızdır. „Aynı Őey deđil mi?“ diyebilirsiniz. Hayır aynı Őey deđil... Belki de ilgisi olmakla birlikte aynı Őey deđil.

* ęűnkű ortaya ęıkan sonuęlar da bunu kanıtlıyor.

* Yeni planınıza ve bu plana dűnűk yođunlaŐmanıza bağlı olarak teorik dergiyi daha űnce kararlaŐtırılan tarihten bir sonraki tarihe (ve belki de tarihlere) erteliyorsunuz... Bu bizde giderek bir alışkanlık haline geliyor. Bu tűr ertelemecilikte bizlerin de sorumluluğunu kabul ediyoruz. Teorik dergi kararlaŐtırılan tarihte ęıkmalıdır. Buna mutlak ihtiyağ var. Ve alınan karara da mutlak uymalıyız... Bu aradaki boŐluđu tasarladığınız gibi Konferans belgeleriyle doldurma anlayıŐınızı doğru bulmuyoruz ve idare etme politikası olarak değerlendiriyoruz.

* O halde derhal teorik derginin hazırlıklarına dűnmelisiniz. Ődeolojik atılımın anlam ve űnemine uygun bir hazırlık yapmak űzere dikkatinizi teorik dergi űzerinde yođunlaŐtırmalısınız.

* Hareketimizin bir ideolojik-siyasi űnderlik krizi ile karŐı karŐıya gelmemesi buna bađlıdır. Politik ve űrgűtsel atılım da

buna bağılı. Dışımızdaki güçlerin yüreğini ve beynini fethetmek de...

* Bilinen sorunlarda ideolojik atılım ve bunun var ettiği her alanda bir yenilenme olmaksızın ilerlemek olanaksızdır. Hareketimizin ve devrimimizin geleceği buna bağılıdır.

* Şans şimdi bizden yanadır. Bu şansı iyi kullanmalıyız.

* Gazetenin bugüne dek sizler için epeyce zaman alıcı ve yük olduğunu biliyoruz. Bu konuda sizi rahatlatacağız. Bundan böyle her sayı için yayınlanacak yazıları saptayıp aramızda görev bölümü yapmaya karar verdik. Bu kararımızı şimdiden hayata geçirmek üzere kolları sıvamış bulunuyoruz.... Kendimizle birlikte yazı yazabilecek yoldaşları da harekete geçireceğiz. Bu sizi rahatlatıcı olacaktır. „Çok zamanımızı alıyor „ dememeniz için gerekli adımlar atmaktan geri durmayacağız bundan böyle.

* Haziran sayısı için tasarladığımız ve mutlaka yazıp iletteceğimiz yazılar şunlardır.

- İşçi hareketi-İşçi Kurultayı -Hüseyin yoldaş yazacak

- 1 Mayıs üzerine -Adil yoldaş yazacak

- İzmir’de 1 Mayıs ... Örgütümüzün çalışma tarzı ve sonuçları

-Nesimi yoldaş yazacak.

(Nesimi yoldaş ayrıca bölge ile ilgili geniş bir rapor yazacak. Üzerinde tartışacağız. Amaç, eğitici ve sonuç çıkarıcı bir çalışmadır.. *Ekim*’e de yansıtacak)

- Anti-Terör Yasası, illegalite ve gizlilik -Bu konuda da Nadir yoldaş yazacak. Biraz bizim ihtiyacımıza dönük bir yazı olması tasarlanıyor.*

* Bundan böyle yakın bir diyalog içinde olacağız, buradaki yoldaşlarla periyodik toplantılar yapıp MK’yı işlevsel hale getireceğiz. Kollektif bir yönetim ve önderlik ve denetimin oluşması için çalışacağız.

* Bahsi geçen konularda yaptığımız tartışmalar ve size dönük eleştirilerimizi de bu anlamda yorumlamalısınız...

2) Hareketimizin sorunları, MK’nın çalışma tarzı ve görev

* “Mutlaka vurgusuyla vaadedilen bu yazılardan yalnızca sonuncusu, Nadir yoldaşa ait olanı yazılabildi. -Red.

bölüşümü konusunda bundan böyle de tartışmayı sürdürecektir, düşünce ve önerilerimizi her fırsatta size ileticeğiz. Önümüzdeki toplantıda bu konuya daha bir netlik kazandırmalıyız.

- Yeri gelmişken; önümüzdeki toplantının burada yapılması konusundaki eğiliminizi öğrendik. Adil, Nesimi ve Nadir yoldaşlar da aynı eğilimi paylaşıyorlar. Olanaklı olduğunu, olanağın yaratılabileceğini, belirli riskleri olsa da bunun burada buluşmamızın önünde engel olmadığını düşünüyorlar. Mutlaklaştırmamakla birlikte toplantının burda olması konusunda ısrarlılar.

Hüseyin yoldaşın bu konudaki düşünceleri farklı... Hüseyin yoldaş toplantının burada yapılmasının o denli gerekli olmadığını, pekala daha rahat, olanakların daha elverişli olduğu, kapsamlı bir tartışmanın yapılabilmesi için gerekli zamanın daha iyi bulunabileceği bir ortamda -orada- yapılmasının daha tercih edilir olduğunu ileri sürüyor...

Kararı birlikte vermeyi tasarlıyoruz.. Yeniden bu konuda yazışmalıyız.

Ancak şimdiden bir noktayı belirtmekte yarar var. Toplantının burada olması koşullarında, tartışmanın gündemini önceden belirlemenin, ilgili materyalleri önceden hazırlamanın yer ve zamanı önceden belirlemenin vb. hayati önemi var. Toplantının verimli ve sağlıklı geçmesi buna bağlı... Sözgelimi toplantının olacağı ayki gazetenin yazıları önceden yazılmış olmalıdır mutlaka.

...

- Toplantının geciktirilmeksizin Temmuz sonu Ağustos başında yapılması gerektiği yönünde ortak bir karara vardık.

- Çok fazla bir zaman kalmadığına göre bu konularda sizler de düşüncenizi netleştirip iletmelisiniz.

3) Toplantıda ele aldığımız sorunlardan biri de Konferans sonrası dönemde yürütülen faaliyetler ve yapılan örgütsel düzenlemeler oldu. Özellikle İstanbul ve İzmir üzerine tartıştık, değerlendirmeler yaptık. Özetle yazıyoruz.

* İstanbul'un Türkiye devrimindeki yeri ve önemi, buradan giderek İstanbul'daki politik-örgütsel faaliyetin genel olarak ve hareketimiz açısından anlamı, oluşturulacak önderliğin niteliğinin nasıl olması gerektiği vb. vb. üzerine Konferansta kapsamlı

ve anlamlı tartışmalar yaptığımızı biliyorsunuz... Bütün bunlara denk düşen adımlar atılması gerektiği kanaat ve kararına da varmıştık... P yoldaşın anlatımlarından, düşünce ve değerlendirmelerini dinledikten sonra durumu yeniden değerlendirdik. Sonuçta İst.'daki çalışmayı, özellikle de önderlik sorunu başta gelmek üzere yapılan düzenlenmelerin yeniden ele alınması gerektiğine karar verdik. Şu noktalar üzerinde hemfikir olduk.

a) İst. sorunu MK sorunudur. Önderlik sorunu -bugün için- MK tarafından gerçekleştirilmelidir.

b) Zira görevi siyasi bir önderlik gerçekleştirmek olarak belirlenen İK bu düzeyde önderlik yapabilecek durumda değil. Niyetlerinden, çabalarından bağımsız olarak böylesi bir önderlik gerçekleştirmeye yetmiyorlar, yetemiyorlar. Açıkça zorlanıyorlar. Bu, ilerde daha zor durumda kalmalarına yolaçacaktır. Şimdiden bu görülüyor.. Üstelik de belli sıkıntılara yol açıyor.

c) İK'da görev alan yoldaşlar, YK'larda görevlendirilen yoldaşlardan nitelik bakımından pek farklı görünmüyorlar. İdeolojik-siyasal düzeyleri, politik ve örgütsel tecrübeleri itibarıyla İK ile YK'lar adeta eşit düzeyde organlar olarak sayılabilirler.

d) İK'ya seçilen yoldaşların neredeyse hepsi İstanbul'daki mücadelelerin ve pratik-örgütsel faaliyetlerin içinde kendisini diğer kadrolardan ayırdedici bir tarzda öne çıkmış, her bakımdan kendilerini hissettirmiş yoldaşlar değiller. Eşitler içinde tercihle seçilmiş yoldaşlardır. Bu da sıkıntı yaratıcı oluyor. İşaretleri de var.

e) Koşullardan ve zorunluluklardan hareketle bu tür tercihler ve uygulamalar olabilir. Ancak olanaklı olduğu ölçüde buna başvurmamak en doğrusudur.. En doğrusu önderlik sorununu daha sağlıklı bir süreçte ve gerçekte unsurları olduğu zaman çözmektir. Çalışmayı belirli bir düzeye çıkararak, yoldaşları bir süre daha sınavarak daha sancısız bir oluşum için koşulları oluşturarak bir İK oluşturmak hedeflenmelidir. Ve bunu hedeflemeliyiz.

Bunlara daha başka şeyler de ilave edilebilir..

f) Konferans sırasında yaptığımız tartışmalar sonucu aldığımız prensip kararlarından güç alarak, işin kolayına kaçılmış ve alelacele düzenlemeler yapılmış. Kimi yerlerde sağlıklı olup olmamasına

bakılmaksızın komiteler oluşturulmuş. Olanak ve güçlerimizin yetersizliğine bakıldığında atılan adımlar bürokrasi yaratmaktan başka bir anlama gelmiyor..

g) Önderlik ara kademelere takılmaksızın direk sınıfa ve fabrikalara gitmelidir.. Yönetim de bürokratik olmayıp mümkün olduğunca basit olmalıdır... Verili durumda tersi oluyor..

h) Eşitler arasında tercihler yapıp dağıtılacağına, bir arada tutulup güçlü organlar yaratılacağı yerde eşit organlar halinde bölüneceklerine, güçlü bir önderliğe bağlı olarak yoldaşların güçlü YK'leri halinde örgütlenmeleri daha doğru ve daha tercih edilirdir.

1) İstanbul'un ve örgütümüzün verili durumda tam da böylesi bir düzenlemeye ihtiyacı var. Yani güçlü bir siyasal önderlik, artı en az güçlü iki tane YK... Kuşkusuz bunu tamamlayan işlevine ve ciddiyetine uygun altyapı (baskı-dağıtım gibi)... En kestirme, en basit bir önderlik ve yönetimle sınıfa yönelim. Sağlıklı ve ürün veren bir çalışma buna bağlıdır.

Sonuç olarak şu karara vardık yoldaşlar; verili durumda mevcut İK'nın dağıtılması ve İK'nın yüklendiği ancak üstesinden bugün için- gelemeyeceği önderlik görevini biz buradaki yoldaşlar (Hüseyin+Adil+Nadir) üstlenmek istiyoruz.

Bu aynı zamanda hareketimizin genel sorunlarına sahip çıkan, eşdeyişle İstanbul'a sahip çıkan yetkin-işlevsel bir MK'nın varedilmesini de sağlayıcı olacaktır. Zira İstanbul'un gündemi ve sorunları bir yerde sınıfın ve devrimin (ve de hareketimizin) sorunları ve gündemi demektir.

- İK'da görevli yoldaşlar ise uygun bir biçimde YK'larda görevlendirme ve böylece güçlü ve kendine yeterli organlar haline getirmeyi düşünüyoruz. Yetkin bir önderlik yaptığımız takdirde -ki bunu yapabiliriz- yetkin bir politik ve örgütsel çalışma çıkacaktır ortaya. Yoldaşlar da daha güvenli, daha rahat ve daha verimli olacaklardır.

- Geriye kalan yoldaşları da alt yapı çalışmaları ve fabrikalara dönük çalışmalarda değerlendireceğiz böylece..

Bu tür bir düzenleme örgütümüzü bir bakımdan rahatlatacak ve daha verimli bir çalışma yapılabilmesinin koşullarını yaratacaktır. Buna inanıyoruz.

* Anlayacağınız daha önce aldığımız kararı tartışmaya açıyoruz. Gerekçelerimiz belli.. Kararımız belli.. Sizlerin de onayına sunuyoruz.. En kısa sürede düşüncenizi iletmenizi istiyoruz.. Kabul görürse hemen uygulamasına geçeceğiz..

4) İstanbul sorununu tartışırken doğal olarak gençlik sorununu da tartıştık. Bu konuda da düşünce ve önerilerimiz var. Özetliyoruz.

a) Hareketimiz bu konuda denilebilir ki tutuk davranmıştır. Hala da öyledir.. Konferans esnasında konuya ilişkin tartışmalar bir yana bırakılırsa sorunu pek de önemseyici olmamıştır. En azından pratik değeri olan kararları ve buna ilişkin açılım önerileri yoktur. Gençlik potansiyeli adeta bu alanda bize sempati duyan yoldaşların inisiyatifine terkedilmiştir. Hatta o bile değil, adeta kilitlendirilip, atalet içine itilmişlerdir. 4 yıldır durum bu merkezde seyretmektedir. Kıpırdama yeni başlamakta olup, yine de epeyce yetersizdir. Artık bu alana gereken önem verilmeli ve gençlik fiili anlamda ciddiye alınmalıdır. „Gençlik gelecektir“ şiarı söylem olmaktan çıkarılmalıdır. Bu şiarın söylem düzeyinden pratik alana aktarılması hareketimiz için zorunlu hale gelmiştir.

b) Gençlik denilince sadece İst. gençliği akla gelmemelidir. Öncelikle bu alana el atmamız gerekse bile bu sorunu ülke çapında düşünmek gerekiyor. Diğer yaklaşım dar bir yaklaşım olacaktır.

c) Geçmiş deneyleri, '80 sonrası gençlik hareketini ve bugününü değerlendirip net bir gençlik politikası saptamak ve açılım yaparak, merkezi bir yönelim içine girmek gerekiyor.

d) Gençliği ülke çapında -kuşkusuz potansiyelimizin olduğu yerleri öncelikle ele alan- örgütleme işine koyulmalıyız... Somutça Ekimci Genç Komünistler Örgütü'nü hedeflemeliyiz.

e) Şimdiden bu alanda görevlendirilecek yoldaşları saptayıp, onlarla tartışmalı, politika ve yönelimimizi netleştirip fiiliyata geçmeliyiz.

f) Bu işe bir „Bülten“le başlamak hem gerekli ve hem de yararlı olacaktır. Bu alanda görevlendirileceği düşünülen yoldaşların bu işin altından kalkacaklarına inanıyoruz.

Bu yönde atılacak adımın ve açılımın hareketimizi rahatlatacağı kesindir. Yanısıra inisiyatifli, yaratıcı kadrolar çıkaracaktır. Buna ihtiyacımız da var. Hareketimizin militan bir işçi hareketi-

nin yanısıra, militan bir gençlik hareketine kavuşmaya hakkı vardır.

Düşünce ve önerilerinizi iletmenizi bekliyoruz.

5) İzmir üzerine de önemle tartıştık yoldaşlar. Bu bölgedeki 1 Mayıs çalışması ve sonuçlarını genel olarak biliyorsunuz. Nesimi yoldaş bize de anlattı. Bu ayrıntı denebilecek konular da dahil, bizi bilgilendirdi.. Ayrıca detaylı bir rapor hazırlayacak. Sadece bir bilgi olsun diye değil, aynı zamanda bir değerlendirmeyi de içerici olacak raporu. Ve biz de bu bölgedeki çalışmayı esas olarak bu raporu okuduktan sonra değerlendireceğiz. 4 yıllık süreci çok ciddi bir biçimde değerlendirmek artık zorunlu bir hale gelmiştir zira.

* Bu alana ilişkin bir yazı gazetenin önümüzdeki sayısına iletilecektir.

- Bildiğiniz gibi bu bölgede hareketimiz düşmanın çok ciddi saldırılarıyla yüzyüze kaldı. Sonuçları ortadadır. Gerisi gelecek midir? Çok kesin olmamakla birlikte gelebileceğini düşünüyoruz. Anlaşıldığı kadarıyla düşman hakkımızda epeyce bilgi edinmiş. Sınırlarını bilmiyoruz ama bu kesin. Düşmanın elde ettikleri ile yetinmediği ve daha ciddi darbeler için hazırlık yaptığı yönlü bilgiler edinmiş bulunuyoruz. Özetle durum ciddidir ve ciddi bir değerlendirmeyi gerektiricidir.

- Bu alandaki çalışmanın bu tür durumlara ve sonuçlara yolaçabileceğini esasında önceden de biliyorduk. Konferans öncesi ve sırasında anlatılanlar hatırlansın. Nedir ki hiç bir zaman bu „zayıf“ duruma ciddi bir müdahalemiz sözkonusu olmadı. Ne Nesimi yoldaşa yöneltilecek eleştiriler ne de çalışmanın kendisine dönük eleştiri ve uyarılar ciddiyet taşıyordu. Hatta denilebilir ki bu yönde faydacı bir mantık hakimdi bize. Kimi görüntü ve ajitatif „başarılar“ bunu engelliyordu sürekli. MYO da dahil olmak üzere adeta bu „ajitatif“ görüntüleri baz alıp, arkasında yatan „zayıf gerçeği“ gözardı edici oldu. Görüntüler gerçeği karartıcı bir biçimde öne çıkarılıp, propaganda edildi. Sonuç ortada..

- Dolayısıyla bu alanda ortaya çıkan üzücü sonuçtan yalnızca Nesimi yoldaş değil bizler de sorumluyuz. Zaafsa hepimizin, hareketimizin zaafı sözkonusudur. Sonuçlardan hareketle ciddi bir biçimde buradaki çalışmayı değerlendirmek zorundayız.

- Bu alandaki 4 yıllık çalışmanın sağlıklı ve isabetli bir değerlendirilmesi yapılmadan eskisi gibi işe koyulmak ölüm demektir. Şimdiden çok ciddi tedbirler almalı ve çalışmanın kapsamlı bir değerlendirmesine bağlı bir şekilde işe koyulmalıyız.

- Kuşkusuz bu, bu alandaki çalışmanın tatil edilmesi, kendi haline bırakılmasını gerektirmiyor. Bu da tersi yönde bir sağlıksızlık olur. Bir yandan dersler çıkarıp, bir yandan da tedbirlerimizi almış olarak yeniden işe koyulmalıyız. Yeniden düzenlemeliyiz burdaki çalışmayı.

- Biz kapsamlı bir tartışma ve düzenlemeyi Nesimi yoldaşın bugünlerde hazırlamaya koyulduğu rapor sonrasına bırakarak ilk elden bazı değerlendirmeler yaptık. Bazı ilk eden kararlar aldık. Çok kısa olarak;

* Son 1 Mayıs çalışması ve düşman saldırısı gözönüne alınırsa bu alanda yürütülen politik-örgütsel faaliyetin çok ciddi zayıflıkları vardır. Çalışma tarzında, örgüt faaliyetinde ciddi zaafılar vardır: 1 Mayıs ve sonuçları gösteriyor ki, resmen maceracılık yapılmıştır.. Düşman adeta kışkırtılmış ve saldırıya davet edilmiştir.

(...)

Bu konuda daha kapsamlı bilgi ve değerlendirmeleri ilerde iletacağız.

6) Toplantımızda tartıştığımız bir diğer konu da açık alan oldu. R yoldaş „açık mevzi“nin çok zayıf, başsız durumda olduğunu, buna acilen kadro aktarmak gerektiğini belirtti. Tartışma bu noktada başladı. Hüseyin yoldaş soruna sadece sözkonusu „mevzi“nin güçlendirilmesi olarak bakmamak gerektiğini, yanısıra ve esas olarak, bu alana saptanacak (ki bunları aşağı yukarı sizler de biliyorsunuz) yoldaşlardan oluşan bir ekiple girmenin zamanı geldiğini, dolayısıyla soruna açık alanda aktif bir politik çalışma yapma sorunu olarak bakmak gerektiğini belirtti. Hem MYO'nun hem de çıkartmayı düşündüğümüz teorik derginin bu yönlü bir çalışmanın araçları olmadığını, böylesi bir çalışmanın ihtiyaçlarını karşılayacak organlar olarak düşünülmediğini ve düşünülemediğini söyledi. Çalışmaya sürülecek ekibin daha çok yığınlara dönük bir politik faaliyet için düşünülmesi, dar

anlamda da aktüel siyasal bir yayın organının kadro ve çalışanları olarak bakılması ve düşünülmesi gerektiğini hatırlattı. Aktüel politikada inisiyatif elde tutmanın, gerçek bir politik müdahaleci olmanın, büyümenin, hareket olarak rahatlamanın yolunun buradan geçtiğini ileri sürdü. Bunun MYO ve teorik dergiyi erteleyici ve zayıflatıcı olmayacağını, olması için bir neden olmadığını, legalizme karşı panzehirimizin olduğunu belirtti. Öte yandan bu tür bir çalışmanın ve onun aracı olarak düşünülmesi gereken yayın faaliyetimizin hemen şimdi değil, teorik derginin çıkarılmasından ve MYO'nun yeni işlevine kavuşturulmasının hemen ertesine bırakılarak gündemleştirilmesini hedeflediğini önerdiğini söyledi.

Görevlerimizi açık ve net belirledikten, görevlendirmeleri kesin bir biçimde netleştirdikten sonra bunun olmayacak bir şey olmadığını düşünüyor Hüseyin yoldaş. Ayrıca da ilgili ekip içindeki yoldaşların şimdiden hazırladıkları takdirde bu işi kotarabilmede güvenilecek yoldaşlar olduğunu da ekledi.

Hüseyin yoldaşın ileri sürdüğü düşünce ve siyasal dergi önerisi hemen şimdi gündemde bir sorun olmadığı için tartışmayı -genelde katılmak, yararına inanmakla birlikte- uzatmadık... İlerde gündemleştirme konusunda hemfikir olduk. (...)

7) İşçi hareketi ve devrimci hareketle ilgili tartışma ve değerlendirmelerimiz ise özetle şöyledir.

* İşçi hareketi Zonguldak madenci fırtınasının estiği günlerdeki gibi değil. Giderek ısınan bir dinginlik içinde. Kaynaşma ve hareketlilik yeniden başlıyor ama ciddi sıkıntılar var. Sınıf dağılık ve örgütsüz. Rejimden ve düzen partilerinden beklentileri yok. Sendikalara iyice güvensiz hale gelmiş bulunuyorlar. Bir süre öncesine kadar çıkışsızlığı aşma aracı olarak düşünülen sendikalar platformu da iyice gözden düşmüş bulunuyor. Hareket bir çıkışsızlığı yaşıyor. Yeni bir arayış var. Arayış bu kez kendi içinden dağınkılığa, örgütsüzlüğe son verecek, mücadelenin yeniden önünü açıcı rol oynayacak bir araç arayışı var. Bu araç özellikle öncü işçilerde iyice yakıcı hale gelmiş bulunuyor. Partiden yoksunluğu vurgulamak, anlamını ve önemini, aciliyetini anlatmak için koşullar çok elverişli halde. Ancak kabaca bunu saptayıp.

bir slogan düzeyinde ileri sürmek pek bir yarar sağlamıyor. Doğru olan bu eksikliği hareketin önünü açıcı politika ve araçlar saptayıp, bu tür bir çabanın içinde anlatmaktır. Hareketin temel eksikliği olan -zayıflığını anlatan politikleşmesi çabası içinde bu soruna işaret etmek gerekiyor. İlgili bulacak, kazandırıcı olacak olan budur.

İşçi kurultayı önerimiz ve bu yönlü çabalarımız bunun için uygun fırsat ve zemindir. Akılcı bir biçimde bu öneriye duyulan ilgiyi süreklileştirebilirsek çok şey kazanacağız. Başardığımız takdirde hem hareketin önünü açmada rol oynayacak, hem de öncü işçilerin ve sosyalist unsurların daha çok dikkatini çekmiş olacağız. O halde İşçi Kurultayı çalışmasına çok önem vermeliyiz. Onu kendi içinde amaçlaştırmadan, bir tür „devrimci sendikalizm“e düşmeden, bu çabayı ve zemini hareketi politikleştirme ve parti sorununu işçi sınıfının gündemine yakıcı bir biçimde koymada uygun bir fırsat olarak koymalıyız. Düşüncemiz özetle bu.

Düşüncemizi kapsamıyla bir broşür halinde yazacağız. Hüseyin yoldaş broşürü hazırlama görevini üstlenmiş bulunuyor. Ayrıca önümüzdeki sayıya bu konuda yazı da yazacağını belirtmiştik.

* Kurultaya epeyce ilgi var. Sürekli toplantılar yapılıyor.
(...)

* Şu sıralar inisiyatif bizim elimizde.

* Hemen tüm gruplar (TDKP ve İşçinin Sesi hariç) çalışmaların içinde yer alıyorlar.

* Hazırlık komitesi ilk elden bir çağrı metni hazırladı. Yakında dağıtılacak.

* İstanbul'daki tüm fabrika ve işyerlerinde çalışan temsilci ve öncü durumdaki işçilerin listesi şu an elimizde. Hepsi ile tanışılıyor tabii. Çalışmalar içinde daha yakın ilişkiler kurulacak. Bu oldukça önemli bir gelişmedir ve ek yararlarını ifade ediyor kurultayın.

* Kurultay işine kısa vadede gerçekleştirilmesi gereken bir sorun olarak bakmıyoruz. Uzun vadeli bir çalışmanın -yıl sonu yani- üstüne oturtulabilecek bir sorun olarak düşünüyoruz. Ancak şimdiden pratik bir ayağının olmasına çalışıyoruz. İşten atılmalara tutum alma, grevlerle dayanışma, 15-16 Haziran gecesi tertipleme

gibi eylemsellikler düşünülüyor. Bu yapılabilirse Kurultay daha cazip hale getirilebilir. Yararlı olacağı fikri daha da güçlenir.

Bu konuda daha geniş olarak sizleri bilgilendirmeyi sürdüreceğiz.

8) Devrimci hareketle ilgili olarak uzun yazmayacağız. Teorik dergi ile ilgili tartışmamızda kısmen değinmiştik. Devrimci hareketin de bir çıkışsızlığı yaşadığını ve arayışın sürdüğünü biliyoruz. Ancak bu arayışı bugünkü durumumuzla pratik bir duruma dönüştüremiyoruz, dönüştüremeyiz de. Devrimci hareketin içindeki sosyalist potansiyeli gerçek anlamda hareketlendirecek ve ifadelendirecek tek şey sözünü ettiğimiz yeni bir ideolojik atılımdır. Bu atılımın alanı ise bellidir: Tarihsel sorunlar... Devrimci hareketin kendisi bunu yapmaya müsait değil. Onların kendilerini aşması için bir fırsattı ama kullanamadılar. Kullanmaya da güçleri yok. Hatta tutucu oluyorlar. Fazla direnemezler ama direnmeyip de ne yapacaklar? Sadece kötü dağılmalar ve umutsuz savrulmalar olur.

İş bize düşüyor. Onlara yol açacak bir atılımı başlatmalıyız. Türkiye devriminin programatik sorunlardaki geriliklerini, tutuculuklarını kırmanın, onları ilerletip birleştirmenin tek yolu budur.

Atılım bizim için de gerekli ve hayatidir. Atılım olmazsa biz de daralır, kendisini tekrarlayıcı bir harekete dönüşürüz.

Bizim burada göstereceğimiz pratik çabalar sadece tamamlayıcı nitelikte olacaktır. Tekil bazı katılmalar üzerinde politika yapmayalım. Yanıltıcıdır ve esas görevi karartır. Kendimizi abartıcı rol oynar.

Bir kez daha: Tüm dikkatimizi teorik-ideolojik bir atılım üzerinde yoğunlaştırmalı ve aracını geciktirmeksizin devreye sokmalıyız. Dikkatinize...

9) X ile birlik konusunda yazdıklarımıza Adil yoldaş katılıyor. Hüseyin, Nesimi ve Nadir yoldaşlar ise farklı düşünüyorlar. Düşünceleri özetle şöyledir.

* Cihan yoldaşın X ile ideolojik ayrılıklar arama çabasını doğru bulmuyoruz. Zorlama olarak görüyoruz.

* X ile hem ülke ve hem de evrensel sorunlarda, politika ve örgüt boyutu da dahil birleşmenin önünde engel olabilecek

ayrılıklar görmüyoruz.

* Birleşmenin gereğine inanıyoruz. Bunun olanaklı olduğunu düşünüyoruz.

* Bugüne dek birleşememede, Cihan yoldaşın X yoldaşa ilişkin kimi eleştirileri haklı olmak ve rol oynamakla birlikte, bizi de kusurlu buluyoruz. Şöyle ki,

* Özellikle Cihan yoldaşın yaklaşımlarını kusurları ve varsa bazı ayrılıkları abartıcı, zorlayıcı olarak görüyoruz.

* Cihan yoldaş birleşmeyi değil, katılmayı hedefliyor. Bu doğru değil.

* İdeolojik ve ilkesel ayrılık yoksa ne yapıp yapıp birleşmek gerekir. O yanlış biçimler önerse bile, biz uygun biçimler önerip, X yoldaşı ikna etmeliyiz. Görev esasta bize düşüyor.

* Birliği engelleyici, gereksiz zorlamalara girip tahrip edici ilişki ve tartışmalardan kaçınmak gerektiğine biz de inanıyoruz. İlişkiler mümkün olduğunca dostça ve yoldaşça bir sıcaklıkta tutulup yeni toplantıda kesin olarak ele alınmak üzere beklenmelidir.

* Ve bu sorun yeni toplantıda kesin olarak karara bağlanmalı ve bitirilmelidir.

* Parantez içinde -mektubunuza yazdığınız X'in birinci karttaki yaklaşımını sakıncalı ve yanlış bulmuyoruz. Cihan yoldaşın „X ... muradına eriyor“ sözünü de anlamsız buluyoruz. Daha doğrusu bir anlam veremedik.

(...)

Yoldaşça selamlar
Adil, Hüseyin, Nesimi, Nadir
10 Mayıs 1991

* *Yazılan mektuba Nesimi ve Nadir'in ortak notu:* MK toplantısının burada yapılması önerimizi geri alıyoruz. Toplantının orada yapılmasını daha doğru buluyoruz. Gerekçemiz şu: Toplantımızın en önemli konularından biri X ile birlik konusu olacak. Bu işi daha fazla uzatmanın bir anlamı yok. X'in katılmasını beklemek kendi payımıza doğru bir tutum olmaz. Oysa ki, bugüne kadarki pratik tutumumuz daha çok bu çerçevede idi. Birlik yapacağız. Bunun için de tıkanıklığı gidermek ve gerekli adımları atarak ilerletici olmak bize düşüyor. Bu hem bizi güçlendirecektir. Hem de devrimci hareketteki etkisi açısından kendisinden öte anlamı olacaktır.

Adil'den Cihan ve Mesut'a
22 Mayıs 1991
(10 Mayıs '91 tarihli ortak mektuba ek)

Sevgili yoldaşlar,

Son dörtlü MK toplantısında konuşulan konular konusunda Hüseyin yoldaş sizleri bilgilendirecektir. Hüseyin yoldaşın mektubunu hızla okudum. Kendine has üslubu ve bazı konularda kendine has değerlendirmeleri içerse de, genelde tartışılan konular ve yapılan değerlendirmeleri yansıtıyor.

Ben bazı konularda kısaca düşüncelerimi belirtmeyi sağlıklı bir diyalog için gerekli gördüm.

nce genel bir gözlemimi belirtmekle başlayayım.

Bir Konferans yapmış hareket için normal olmasa da, sorunlarımızın giderek biriktiği ve eğer iyi müdahale edilmezse sağlıksız tepkilerle karşı karşıya kalacağımızı hissediyorum. Bunda bir dizi etken rol oynuyor. Tatminsizlikler, yanlış örgütsel düzenlemeler, belirlenen görevlerin yerine getirilmesinde kendiliğindenlik, Konferans sonrası kırıgnlıklar, güven eksiklikleri

ilk anda aklıma gelen nedenler durumunda. Konferansın örgütte bir heyecan dalgası yaratmadığını görmek zor değil sanıyorum.

Bazı belirsizlik ve güvensizlik faktörlerine somut olarak değinmek istiyorum:

* Teorik atılım ve teorik dergi sorunu örgütte ciddi huzursuzluklar yaratıyor. Bu sorun gereken ciddiyetle ele alınmalıdır. Sizin son önerilerinizin bu açıdan sorunun ciddiyetine uygun bir davranış olmadığını söylemek zorundayım.

* İnsanlar Konferans sonuçları konusunda ciddi beklentiler içinde. Bu sonuçları kısa sürede olduğu kadarıyla derlitolu ortaya köymek zorundayız. Yine bu bakımdan sizin son planınız gerçekçi değil. Hele bu teorik derginin hazırlıklarının gecikmesi ile bağlantılı olduğunda daha da önemli oluyor.

* Gazete insanları doyurmuyor. „Gündemi yakalayamıyoruz“ şikayetleri giderek artıyor. Zaman geçirilmeden, gazete düşündüğümüz işleve ulaşmak ve politik ve örgütsel gündemi temel alan önderlik görevlerine kavuşmalıdır. Mayıs sayısını görmedim. Nisan sayısında ise Konferans bildirisi dışında gazetenin yazıları işlevsel değildi.

E. Taylan yoldaşın yazısı temel fikri bakımından önemliydi. Ne var ki, gereğinden fazla uzatılması, daha ötesi gereksiz ayrıntılara girilmesi temel fikrin çarpıcı bir şekilde verilmesini engellemiş. Ayrıca, bizim okuyucularımız garipseyeceği spekülasyon noktalara da girilmiş (T.F.Y. nin yurt dışına çıkacağı, dışarıdaki KH mensuplarının mücadele kaçkını olduğu vb.). Orada konuştuğumuzda E.Taylan yoldaş bu noktalara girmemeyi düşünüyordu. Okuyunca doğrusu şaşırdım. Ayrıca bu vesile ile belirtmek istiyorum. YD'da kadro bulundurma'nın gerekçesi konusunda belirtilenlere katılmak olanaklı değil. Durumun teorize edilmesi gibi geldi. Bir hareketin somut durumda güçlerini nerede mevzilendireceği ayrı bir konu, bunu kamuoyu önünde politik ve teorik gerekçelerle izah etmeye kalkmak ayrı bir konu. Bu tür ihtiyatsız ve yanlış gerekçelendirmeler bizi devrimci kamuoyunda zor durumda bırakacaktır.

Gazeteyi düşündüğümüz işleve ulaştırmak için, hacmini daraltmalıyız. politik ve örgütsel sorunlarda yol gösterici yazılara

ağırlık vermeliyiz.

Gazete konusunda söyleyeceğim diğer bir konu, periyodunun düzene konmasıdır. Gazetenin ayın 20- 25'ine kalması örgütsel çalışmada ciddi rahatsızlıklar ve riskler yaratıyor. İnsanların planları altüst oluyor ve zorlamalara giriyorlar. En geç ayın 15'inde gazete baskıya girmeli, bütün planlar ona göre yapılmalıdır.

İşlerin zamanında yapılmasının örgütsel çalışma bakımından önemi biliniyor. Bu böyleyken, 1 Mayıs bildirisinin 20 Nisan'da gelmesini nasıl izah ediyorsunuz? Oysa, bu Nisan'ın birinci haftasında gelmesi gerekiyordu. Bu kadar gecikmesi, içerik olarak ise doyurucu olmaktan uzak olması 1 Mayıs bildirisi somutunda tepkilere neden oldu.

Konferans bildirisi derli toplu ve doyurucuydu. Genelde de olumlu tepkiler aldı.

Son olarak gazetenin içeriği konusunda zayıflıklara değinirken bunun sizin sorunuz olmadığını biliyorum. Bu bir bütün olarak örgütün sorunu. Fakat sizlerin de gündemi yakalayan 2-3 yazınızın gazetenin içeriği bakımından önemli olduğunu düşünüyorum. Genel olarak örgütün katkısının örgütün oturmasına bağlı olarak düzene gireceğini düşünüyorum. MK üyelerinin katkısını ise düzenli hale getirmek ...

* İstanbul'daki örgütsel düzenlemenin oturmaması, daha ötesi radikal düzenlemelerin gündemde olması ciddi rahatsızlıklar yaratıyor. Oysa bizim için örgüt demek asıl olarak İstanbul'daki örgüt demektir. Düzenleme ile ilgili yoldaşlar yazacak, raporlarda da yansıtılacağını düşünüyorum.

İstanbul'daki örgütlenme konusundaki isabetsiz kararlarımız, sıkıntının asıl kaynağı. Hatalardan ders çıkarmamız gerektiğini düşünüyorum. İstanbul örgütündeki ciddi sorunlar, oturmamışlık P yoldaşı da ciddi olarak zorluyor. En son toplantıda bu dile getirildi. MK'nın sorumluluğunda radikal düzenlemelere gitmek kaçınılmaz. Fakat bu konuda da iki sorun var.

Birincisi, yeni düzenlemeleri bazı yoldaşlar ne kadar sindirecek ve sorunlar yaratacak?

İkincisi ise, geçmişte yaşanan tatsız tartışmalar adım atma- da ihtiyata neden oluyor. Bu konularda yoldaşça güven şart.

Gösterilecek tutumların, yoldaşları sorumluluktan geri durmaya değil, sorumluluk üstlenmeyi teşvik edici olmalı. Bu konudaki uyarım özellikle Cihan yoldaşa yöneliktir. Örgütsel düzenlemeler sürüncemede bırakılmaya gelmez. Kim ne tepki gösterir, kimler kırılır diyerek de radikal tedbirler alınamaz.

* Diğer bir konu „ekip“ çalışmasıyla ilgili sorunlar. Bu alana önemine uygun bir ciddiyetle şimdiye kadar yaklaşmadık. Oysa bu alan bir teknik alan değil, bizim dışarıya açılan tek penceremiz ve politik temsil açısından önemli bir alan. Buradaki politik boşluğa sık sık dikkat çektim. Ama geçen süreçte bu alan güçlenmedi, daha da zayıfladı. Bunun bizim açımızdan bir sorumsuzluk olduğuna siz de işaret etmişsiniz.

*

* Bu arada Ankara'ya gittim. Raporu hazırlanıyor. Kısaca izlenimlerimi aktarayım.

Orada üç gün kaldım. Hamdi dışında 4 yoldaşla görüştüm. Görüşmelerin çok sağlıklı olduğunu söyleyemem. Çünkü düzenli görüşmeler için olanakları yoktu.

İlk izlenimim, umduğumdan da iyi buldum yoldaşları. Görüştüğüm yoldaşlar öğrenci kökenli.

Yoldaşların belli bir ideolojik düzeyi var. İlk konuşmalardan edindiğim izlenim bizi de anlıyorlar. Ayrıca gelişme potansiyelleri de iyi. Pratik faaliyetlere aktif olarak katılıyorlar, deneyler gösteriyor ki, pratik faaliyeti örgütlemeye de başarılılar.

Bu yoldaşların en önemli sorunu, örgütsel bakımdan deneyimsizlikleri ve şimdiye kadar deneyimsizliği giderecek fazla bir şeyin yapılmamış olması. Hareketle şimdiye kadar düzenli ve sağlıklı ilişkilerin olmaması, Hamdi yoldaşın onları eğitmede ve örgütlemeye yeterli olamaması, son aylarda gazete-bildiri almalarda anormal aksaklıklar ve gecikmeler olması yoldaşlarda harekete karşı belli bir güvensizliğin oluşmasına neden olmuş. Hamdi yoldaşın da bu tepkileri doğru bir şekilde ele alıp, onları eğitmemesi, daha ötesi gereksiz bilgileri (yazı yazdım, cevap alamadım, yerleşecek evim yok, randevular eskiden beri aksıyor

gibi) onlara aktarması, güvensizliği artırıcı olmuş. Biraz da yanlış yönlendirmeye yoldaşların dikkatleri pratik-örgütsel sorunlar üzerinde yoğunlaşmış ve bu alanda doğan aksaklıklar büyük tepkilere neden oluyor. Sorunlara rahat ve geniş bakamıyorlar. Şu değerlendirme ortak paylaşılan bir değerlendirme: „Hareket ideolojik bakımdan çok iyi, ancak örgütsel bakımdan aynı şeyi söyleyemeyiz, eskiyi tekrarlıyoruz.“

Tek tek şikayet konularında çoğunlukla haklılar. Gazete ve bildiride bizden gelen gecikmeler var. Ayrıca, merkezi dağıtımda tam bir sorumsuzluk olduğu anlaşılıyor. Bu nedenle ben bakış açısı üzerinde durdum. Tartışmalarımız genelde iyi oldu, biraz rahatladılar. İlişkinin düzenli ve sürekli olmasını istediler.

Ankara'daki çalışma çok dar bir çalışma. Bunda aşırı gizlilik belirleyici bir rol oynuyor. Yapılması gereken, gençlik çalışması ile sınırlı olan fabrika çalışmasını ayırmak, belli yoldaşları bütünüyle fabrika çalışmasına yöneltirken, gençlik merkezli yarı-açık kitlelere yönelik politik faaliyeti geliştirmek gerekir. Bu durumda kısa sürede genişleyeceğimizi tahmin ediyorum. Genişleme gizli örgüt çalışmasını kolaylaştıracağı gibi, yeni güçleri kazanmak da kolaylaşır. Kuşkusuz gençlik çalışması, dolayısıyla gizli örgütün temeli, ne de gençlik ve aydınlar merkezli politik kitle faaliyetinin geliştirilmesi olanaklı.

Zonguldak'a henüz gitmedim, anlatılanlardan eski güçlerin işimize fazla yaramadığı, yeni güçlerin ise çalışmayı örgütlü hale getirmeye yetmediği anlaşılıyor. Ay başında oraya gitmeyi ve durumu yerinde görmeyi düşünüyorum.

* Son tartışmalardan çıkan diğer bir sıkıntı konusu X ile birlik sorunu olduğu anlaşılıyor. Sizin anlattıklarınız ve bildiğim sorunlar, bu birlik işinin kısa vadede sonuç vereceği konusunda umutsuz bir tablo veriyor. Gereksiz zorlamalara girdiğimizi gelecekteki birlik olanaklarını da ortadan kaldırdığımız görüşündeyim. Ne var ki, Hüseyin yoldaşın anlattıkları da dikkate alınarak diğer yoldaşlar sorumluluğun bizde olduğu görüşündeler. Cihan yoldaşın soruna yapıcı yaklaşmadığı görüşündeler. Anladığım kadarıyla, ideolojik görevlerin baskısı yoldaşları birlik konusunda tezcanlılığa itiyor, sorunları küçümsemelerine neden

oluyor. Nedeni ne olursa olsun, bir sıkıntı konusu olmaya devam ediyor. Ben bu konuda, bildiğiniz gibi, istikrarsız tutumlarımızın birliği zorlaştıran en önemli faktör olduğu görüşündeyim. Gelineen noktada eğer olanaklıysa, ayrıntılardan sıyrılarak olumlu yönde sonuçlandırmalıyız, yoksa bu işi kapamalıyız. Artık ayağa düştü. Ama her durumda iyi diyaloglar devam etmeli ve duygusal tepkilerden uzak durmalıyız diye düşünüyorum. Ayrıca konuya yaklaşırken X yoldaşın, bizim „ince eleyip sık dokuduğumuz, teslim almaya çalıştığımız,, yönündeki kaygılarını da gözardı etmemeliyiz.

Buraya kadar sorunlarımızdan, sıkıntılarımızdan sözettim. Bu sorunun bir yanı. Sorunun diğer yanı ise, hareketin çekim merkezi olma konusundaki avantajlarıdır. Aslında herşeye rağmen örgüt genişliyor ve saflarımıza yeni insanlar katılıyor. Devrimci ve işçi hareketindeki arayışlar dikkate alındığında bu gelişme devam edecektir. Sağduyulu devrimcilerin gözü bizim üstümüzde. Asıl sorun bu ilgiye uygun bir önderlik düzeyi sergilemektir. Bu hem içimiz için böyle, hem de dışımız için böyle. Beklentilere yanıt vermez de, tersten bir hayal kırıklığı yaratırsak gerçekten de zor durumda kalırız. Deyim uygunsa gövde genişliyor, kafa bu gövdeyi idare edemiyor, güçleri gereksinimlere uygun yönlendiremiyor. Bizim sorunumuz budur. Bunu yaratamamada hepimizin sorumluluğu var.

Sorunların birikme eğilimi göstermesi tam üyeli MK toplantısını daha da önemli kılıyor. Konferansın yapmadığını, MK yapmalı, sorunları somut olarak ele alarak, sonuçlar çıkarılmalı bu sorunlar ve çözüm yolları bir yazıyla örgüte ulaştırılmalı ve bunun üzerinde örgüt eğitilmeli. Gazetede de bu yönde yazılara yer verilmeli.

Aslında, sorunun çözümü konusunda genel şeyler söylediğimin farkındayım. Doğrusu nereden ve nasıl başlamalı konusunda benim de kafamda tam bir netlik yok. Tek bildiğim sorunların artma eğilimi içinde olması ve güçlerimizi verimli bir şekilde kullanamadığımızdır. Biz bu konuları tartışmaya ve adım atmaya çalışacağız, sizin de konuyu derli toplu tartışarak ortak çözümler bulmak için çaba göstermeniz gerekli. Bunu yaparken iki şeyden

uzak durmalıyız: Ne sorunlarımızı küçümsemeliyiz, ne sorunların içinden çıkılmaz olduğu gibi karamsarlık yayıcı saplantılara girmeliyiz. Bu arada, Hüseyin yoldaşın sorunlarımızı abartan ve potansiyellerimizi küçümseyen yaklaşımlarını paylaşmadığımı belirtmek durumundayım.

(...)

* Ben size gönderdiğim yazının devamını biraz uzasa da bitirmeyi düşünüyorum. Aslında yavaş ilerliyorum. Sıkı bir çalışma disiplinini gerçekleştirmede doğrusu bu sıra zorlanıyorum. Ama çalışmaya devam edeceğim. 1 Mayıs'ın ardından işçi hareketi ve devrimci hareketin durumunu ele alan bir yazıyı önümüzdeki sayıya ulaştırmayı düşünüyorum.

En içten yoldaşca selamlar

Adil

22 Mayıs 1991

Yazılan fakat nedense muhataplarına iletilmeyen bu mektup, I. Genel Konferansı izleyen dönemde yazarının kendi ruh halini örgüte maletmeye duyduğu özel eğilimi belgeliyor. Berbat bir bireycilikten kaynaklanan bu bozuk ruh hali için Nadir'in 22 Mart '91 tarihli mektubuna bakılabilir. (Bkz. bu kitabın ilk mektubu) Mektubun yazarı burada birlik sorununa ilişkin olarak 10 Mayıs '91 tarihli mektup ile kendi arasına bir sınır koyuyor gibi görünüyor. Oysa mektubunun sonunda vaadettiği ve hemen sonrasında kaleme aldığı "İşçi Hareketi ve Devrimci Hareket" başlıklı yazı ile bizzat kendisi ayrım çizgileri tanımayan liberal bir birlik platformuna sürüklenmiş, 10 Mayıs tarihli mektubu fersah fersah geride bırakmıştır. Mektubun yazarının bir öteki başarısı da mektuptaki vaadlerine rağmen Ankara ve Zonguldak'ı uzun süre fiilen sahipsiz bırakarak buradaki örgütsel ilişkileri tümenden tasfiye etmek olmuştur.

Cihan'dan Adil'e

15 Haziran 1991

"Adil'e hitaben kaleme alınmış ve 15 Haziran '91 tarihi taşıyan mektup ise bu sayı yayınladıklarımız arasında en dikkate değer olanlardandır. Zira bu mektup, mektuba konu yazıdan hareketle bugünün bu tasfiyecisinin hareketimizin ideolojik çizgisinden kopmakta olduğunu daha o günden açıkça ortaya koymaktadır."

Ekim'in sunuşundan, sayı: 66, 1 Şubat '93, s.32

Sevgili Adil,

Hepinizin payına, ama özellikle de senin payına (zira, böyle bir mektuba imza atmak için en az nedeni olan sendin) bir tutarsızlık ve prensip yoksunluğu örneği olarak gördüğüm mektubunuza (10 Mayıs 1991 tarihli mektup-Red.) girmeyeceğim. Gazete bugün bitti ve ben yanıtını özel bir tercihle gazete sonrasına bırakmıştım. Mesut kendi yanıtının taslak metnini hazırlamış bulunuyor. En kısa zamanda birlikte illeteceğiz.

Sana yazmamın asıl nedeni şu: Temmuz başında, en geç 15 Temmuz'da bizimle olman gerekiyor. Sanıyorum 2-3 ay burada kalacaksın. İşlerini, ilişkilerinizi buna göre ayarla, hazırlıklarını yap. Konferans malzemesinin kalan kısmının değerlendirilmesi ve teorik dergi için gerekli, gelmen. Ayrıca bizimle çalışmak durumunda olduğunu biliyorsun; oysa sen bunu gözden kaçırarak İstanbul'da görev üstlenmek eğilimi gösterebiliyorsun.

Buna yatkın olan tüm yoldaşların yazı katkılarını örgütlemek konusunda bugüne kadar göstermiş bulunduğu çabalar konusunda hala bir fikrimiz yok. Görüldüğü kadarıyla ortada pek bir sonuç da yok. Gelene kadar muhakkak bu alanda yapılabilecekleri yapabilmelisin.

Yazını aldık (*Devrimci Hareket ve İşçi Hareketi* başlıklı yazı. *Ekim*'in Temmuz '91 tarihli 46. sayısında yayınlandı-Red.). Yerimiz yetmediği için ve bu sayının Konferans metinleri aynı konuya ilişkin olduğu için tercihen bir sonraki sayıya bıraktık. Bazı kritik noktalarda değişik, bugüne kadarki yaklaşımlarımızı geçersiz kılan fikirlerin var. En azından benim görüşüm böyle. Bu gerçekten bir fikir değişikliği mi, yoksa kaleme alınırken yeterli özen gösterilemediği için doğan bazı anlam kaymaları mı, Mesut bu konuda tereddütlü. Bunlar yazının yayınlanmasına engel değil bizim için. Fakat bazı sıkıntılara yolaçacağı da kesin. Kastettiğim fikri öğeleri toparlayacak zamanım yok şu an. Ama hatırladığım biçimiyle kısaca örnekleyebilirim.

1) Devrimci hareketin 25 yıllık ideolojik-politik şekillenişinin toplumsal mantığını ve Türkiye'ye özgü toplumsal-siyasal koşullarını bir tarafa itiyorsun. Görüldüğü kadarıyla bu temel düşüncemizi artık anlamlı bulmuyorsun ve yaşanan ideolojik çarpıklığı salt uluslararası kaynaklara bağlıyorsun. Bu kaynaklar da bugün çöktüğüne göre, dışardan kaynaklanan ve geçmişten gelen bu yapay bölünme anlamını yitirmiştir diyorsun.

2) Uluslararası bölünme bugün anlamını yitirmiş olsa bile, geçmişte belli sınırlar içinde bir anlam taşıyordu. Bu kadarını sen de kabul ediyorsun. Fakat bunun tam da o geçmiş dönemde yarattığı anlamlı tarihsel etkiyi gözden kaçırabiliyorsun. (Solun şu veya bu kesiminin şekillenişindeki etkisini.)

3) Rus Marksizminin tarihiyle iyi düşünülmemiş bir paralellik kurarak, Türkiye devrimci hareketinde teorik-programatik sorunların taşıdığı önemi yadsıyorsun. Basitleştirmiş bir yargıyla, hepsi nasılsa iktidar için mücadele ediyorlar, lafzi ayrılıklar önemli değil diyebiliyorsun. Temel programatik sorunlarda ve bu sorunların teorik ele almışında köklü popülist önyargılar varken ve tam da bu alanda büyük bir ideolojik karışıklık ve belirsizlik

yaşanıyorken, bu sorunlar pek de önemli değil, diyebiliyorsun. İnanılır gibi değil! Sen ki „demokrasi sorunu“ üzerine hayli iddialı ve kesin vurgular taşıyan yazılar yazmış bir yoldaşsın, bu gerçekten inanılır gibi değil.

Lenin popülizmle değil, ekonomizmle ve legal marksizmle savaşıyordu „Ne yapmalı?“ sorusuyla. Oysa bizi hala popülizmin güçlü önyargıları uğraştırıyor. Popülistlerin, en geri örneklerden taze kan almaya çalışarak „anti-emperyalizmin yeni bir yükselişi dönemine giriyoruz“ dedikleri bir dönemde, sen teorik-programatik ayrılıklar pek de önemli değil diyebiliyorsun. Elbette „Ne yapmalı?“ sorusu da önemlidir. Fakat sorunu anlamsız bir ikilem içinde ifade etmek niye? (Seni buna iten „pratik“ kaygılar konusunda belli bir fikrim olmakla birlikte, bunu başbaşa konuşmaya bırakıyorum.)

4) Bir de sosyalizmin tarihine bakışın var. Ama yeterince açık olmadığı için giremem. Şanki modern revizyonizmi artık ayrı bir dönemi işaretleyen bir temel tarihsel kategori olarak ele almamak eğilimindesin („yarım yüzyıllık küçük-burjuva reformizmi“). Yanılıyor muyum?

Hamdi'ye haber bıraktın. İlettim, son bir haftadır abartmasız her gün seni soruyor (Kendi Zonguldak'ta). Fakat sen bir arayıp da bıraktığın haberin karşılığını sormadın. 17 Haziran'da Zonguldak'tan ayrılacak. Bayramda görüşmeyi talep ediyor.

(...)

Yoldaşça selamlar

Cihan

15 Haziran 1991

Cihan'dan Nadir'e

15 Haziran 1991

"Nadir yoldaşa hitaben kaleme alınmış 15 Haziran '91 tarihli mektup, örgütsel önderlik krizine daha bu erken tarihte işaret etmekte, 'ideolojik güç ile kazandıklarımızı örgütsel becereksizlik yüzünden kaybetmek tehlikesiyle yüzyüzeyiz' uyarısında bulunmaktadır."

Ekim'in sunuşundan, sayı: 66, 1 Şubat '93, s.32

Sevgili Nadir,

1) Son mektubunuz senin daha önceki mektupların çerçevesinde söyleyeceklerimi anlamsız kıldığı için, daha önce verilmiş ve ertelenmiş sözümden şimdi artık tümünden vazgeçiyorum. Yeni mektubunuz bir ciddiyetsizlik örneğidir benim için. Ama bu, ileri sürdüğünüz iddiaların ve bir dizi konudaki tutumunuzun örgüt yaşamı bakımından son derece ciddi ve o ölçüde de mahzurlu (hatta tehlikeli) olduğu gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Bu öneme uygun bir cevabı yazabilmeyi gazete sonrasına bırakmayı daha doğru buldum. Bu, ezbere (bir ölçüde de yazıcınızın o berbat husumet duygularının yansıması olarak) ileri sürülen görüşlerin bazı belgeleriyle çürütülmesi bakımından da zorunluydu. Mesut da bir cevap hazırlıyor. İlk fırsatta göndereceğiz.

2) İstanbul İK konusunda ayrıca ve biraz daha geniş yazacağız.

Fakat senin sorunu merak ettiğini düşünerek bazı noktaları maddeler halinde sıralıyorum.

a) İK yetersizliği ve tecrübesizliği peşinen gözetilerek kurulmuştu, diyorsunuz. Doğru. Fakat bunun kendisi yeni yoldaşlara zaman ve şans tanımak, yetersizlikleri konusunda toleranslı olmak anlamına geliyordu. Sen ise çok sabırsız davranmıyor musun mevcut İK'dan umut kesmek için?

b) Yerine düşündüğünüz çözüm, çözüm değil. Sorun MK faaliyeti çerçevesinde yapılacak katkı sınırlarını aşmayacaksa, bu durumda yeni olan ne? Aşacaksa, MK'nın konumu ve sorumlulukları üzerine söylenen onca söz ne olacak?

c) Adil bizim çalışmamızla bağlantılı ve bazen gelip aylarca burada kalması gerekecek. (Nitekim Temmuz'da gelip en az üç ay kalması gerekiyor.) Bu durumda, düşünülen üçlü bu işi nasıl üstlenecek? Öte yandan Hüseyin yoldaş bu faaliyetin sorumluluğunu üstlenmişti. Hakkı olmadığı halde bu sorumluluğu aksattı. Belki de tam da bu davranış sayesinde, yeni kurulmuş ve tecrübesiz bir İK'yı yalnız bırakmak yoluyla, ona bugünkü tartışmalı akibeti hazırlamış oldu. Şimdi nasıl bir biçimde aynı göreve gelmek ister? Dahası üstlendiği sorumluluğu zamanında yerine getirmemenin hesabını vermiş midir, bu şimdilerde hesap sormaya merak salmış yoldaş?

d) Ş hakkında iletilen eleştiriler onun **cezalı olarak** İK'dan çıkarılmasını gerektiriyor. Fakat İK devam etmelidir. Bu, ilin durumu gözetildiğinde şart. Mevcut İK'yı dağıtmak, işinin hakkını veren bir İK yaratmak sürecini yalnızca uzatacaktır. Olayların hızlandığı bir sırada bunu göze alamayız. İki yoldaşla takviye edilebilir. (Biri T olabilir, öteki hakkında bir fikrim yok.)

e) Yazıcınız yoldaş, Ş ve C korusunda çok ısrarlı ve emindi. Özel bir ısrar göstermiş ve „kefil“ olmuştu. Bir kefaleti bu ölçüde kolay ve tam tersinden bir tavırla geçiştirmesi aşırı bir rahatlık örneği değil mi?

3) Değişik bölgelerden aldığımız bir dizi mektup (sizin gönderdiğiniz raporlar, eleştiri yazıları da dahil), hareketimizin, „ideolojik önderlik“ düzeyinde henüz değil, ama örgütsel önderlik düzeyinde kesin ve ciddi bir krizle yüzyüze olduğunu ve

şimdilik hareketin ideolojik konumuna olan bağlılıkla buna katlanıldığını gösteriyor. Orta vadede hareketimizin geleceği ideolojik gelişme kapasitesine bağlı olacaktır. Bu kesin. Fakat görülebildiği kadarıyla bu vadeyi yaşayabilmesi için bile, kısa vadede asıl örgütsel planda işi sıkı tutması gerekiyor. İdeolojik güçle kazandıklarımızı, örgütsel beceriksizlik yüzünden kaybetme tehlikesiyle yüzyüzeyiz. Yazıcınızın o küstah ifadesiyle, „dikkatinize sunulur“!

4) Gazeteye yeterli malzeme gelmiyor. Gelenlerden bir çoğu ise geç geldiği ve aktüalitesini yitirdiği için kullanılmıyor. İş daha sıkı tutmanız dileğiyle. Senin yazını, önemsiz bazı dil düzeltmeleri hariç, olduğu gibi yayınlıyoruz. Genel olarak iyi. Bu konuda yazıları sürdürmelisin. O şimdi dudak büktüğünüz Konferans tartışmalarında işinize yarayacak çok şey bulacaksın konuyu işlemek için. (İlk fırsatta göndereceğim sana.)

(...)

Yoldaşça selamlar

Cihan

15 Haziran 1991

Nadir'den Cihan'a

27 Haziran 1991

Sevgili yoldaş,

Öncelikle son dönemlerde iç sorunlarımıza ilişkin olarak gösterdiğin yaklaşımı ve senin yöntemini ele almakta yarar var. Zaten bu mektubu da bu amaçla yazıyorum. Zira henüz nedenlerini yeterince anlayamadığım, dahası anlamakta epey güçlük çektiğim garip bir telaş içindesin. Sabırsızlığın, tahammülsüzlüğün, öfken biraz olayları fazlaca abarttığın, durumu, gerçeğin dışında vahim bir durum olarak ele aldığını gösteriyor. Bir yandan artık bize güvenmediğini açıklaman, öte yandan alelacele tutanakları tüm örgüte iletme üzere bize yollamaya karar vermen neyin nesi? Bu telaş, bu öfke niye? Bunu mektubun gelince anlayabileceğimi sanıyorum. Yine de sükunet, sükunet, sükunet! diyorum.

Her şey bir yana, artık bize-bana güvenip güvenmemen senin kendi sorunun yoldaş. Şahsen kendi payıma kimseye güven vermek gibi hiç bir özel çaba harcamam. Ben kendi işimi yaparım.

Önemli bir sorumluluğum var, bunun hakkını vermeye çalışırım. Doğru bildiğim yolda yürürüm. Doğru bildiğimden taviz vermem. Yanlışım gösterildiği zaman bundan haz duyarım. Gerisi benim sorunum değil.

Yine de hatırlatmakta yarar görüyorum. Biz bir dava için yola çıktık. Kişisel bir kaygımızın olmadığı da çok açık. Yaptıklarımız, yapacaklarımız da davamız içindir. Doğru ya da eğri, sorunu kişisel boyutuyla hiç bir zaman ele alamayız. Bu yöntem bir tuzaktır, çıkmazdır. Buradan kaçınmamız gerekiyor. Bu nedenle de birbirimize güvenmek zorundayız. Devrime giden yolda birleşmiş, kaynaşmış, birbirini iyi anlayan, anlamak için çaba harcayan Bolşevik bir grup -ya da parti- olmak zorundayız. Önemli olan peşin yargılarla herşeyin altında bir kötü niyet aramak değil, mücadelenin kendi içinde ortaya çıkan zaaflarla doğru bir yöntemle mücadele etmektir. Sabırlı ve basiretli davranmak zorundayız.

Son gönderdiğimiz mektuba gösterdiğin tepkinin biçimi ve üslubun oldukça sekte ve kırıcı. Ne demek „yazarınızın küstahlığı“, ne demek „artık size güvenmiyorum“? Bize güvenmeyip de kime güveneceksin. Ne çabuk tepiyorsun, ne çabuk köprüleri atıyorsun. Sen bir siyasal kişiliksin, bir öndersin, belli bir misyonun var bu harekette. Öncelikle yoldaşlarını anlamaya çalış. Dahası yanlış yapıyorlarsa yardımcı ol. Kavrayışlarını ilerlet, doğruyu göster. Sükunetini ve sağduyunu korumak zorundasın. Diyelim ki bir yanlışlık içindeyiz, durumu yanlış değerlendiriyor ve yanlış bir tutum alıyoruz. Ama bizimki de bir tutum. Seninle aynı düzeyde sorumluluk üstlenen 4 yoldaşının tutumu. Ayrıca aynı düzeyde olmasak ne olacak? Tutumumuz doğru ya da eğri. Eleştirirsin, doğru olmadığını ortaya koyarsın. İkna edersin ya da edilirsin. Olmadı parmaklar kalkar ve bu iş biter!

Ama hayır, böyle davranmıyorsun. Hemen cepheden bir saldırı. Hemen güvensizlik ilanı. Öfken ve kızgınlığın taşıyor. Bu yöntemi terketmelisin yoldaş. Bunun sana ve eşanlama gelmek üzere harekete bir şey kazandıracığını sanmıyorum. Yalnızca seni zora sokar ve anlaşılmanı da güçleştirir.

Döne döne diyorsun ki; „Gelip iş bitireceksiniz, niyetiniz

neyse açık söyleyin?“

Sevgili yoldaş, niye küçümsüyorsun, niye aşağılıyorsun. İş bitirme iddiamızın olduğu bir gerçektir. Böyle bir iddiamız olmayacaksa eğer, olduğumuz yerde kalmamızın bir anlamı yok. Ama bitirilecek işleri de birlikte bitiririz. Bitirmek zorundayız. Sorunu niyet sorunu olarak da tartışmak istemiyorum. Kısaca anlayışımı ve birlik konusundaki tutumumu açayım.

Mektubun geldi ve okuduk. Bu soruna ilişkin düşüncelerini değerlendirdik. Daha önce Hüseyin son gelişmeleri aktarmıştı. Dahası senden de paralel şeyleri duymuştum. Doğrusu X'in ilk kartına ilişkin yaklaşımın bile bana ters gelmişti. Evet ilk kartta X hiç de sorun olmayacak şeyleri sıralamıştı. İlk kartın 4. maddesi için „işte X muradını ifade ediyor.“ diyorsun. Dahası henüz ne için olduğu belli olmayan 2. kartı temel alarak tutum takınmıştın. Bunlar bana doğru gelmedi. Gereksiz bir tepki ve kuşku içinde olduğumuzu düşünüyorum. Çözülemez bir sorun görmüyorum ben. Bana göre biz bu sorunu Konferansta da çözebilirdik. Eğer bir din birliği istemiyorsak, eğer içimizde bir takım farklılıklar olabileceğini söylüyorsak, yeni bir üslup, yeni bir kültür isek kendimize güvenmek ve iddialı olmak zorundayız. Konferansta engellere takılıp kalmasaydık, yolaçıcı bir tutum sergileyebilseydik, X'le şimdi çoktan anlaşmıştık. Bu sorun da şöyle ya da böyle çözülmüştü. 4. yıl başyazısından geriye dönüşü bir kasılma ve daralma işareti olarak görüyorum.

Diyeceksin ki neden işinize bakmıyorsunuz, dönüp X'e takılıyorsunuz? Bir yandan kendi işime bakıyorum ama öte yandan da bu sorunla ilgilenmek zorundayım -ya da zorundayız-. Öyle bir dönemdeyiz ki yetişmiş kadroların, komünist kişi ve grupların tek merkezde birleşmemesi kabul edilebilir bir durum değil. Türkiye bir şanstır. Bu şansı kullanmak da bir ölçüde bizim elimizdedir. Bu şans her dönem tarihi bir fırsat olarak çıkmayabilir. Bir dönemler Almanya büyük bir şanstı. Ama son altmış yıldır orada böyle bir şans bir daha doğmuyor.

Hem geçmiş geleneğin olumsuz alışkanlıklarını aşmak, hem de bugün görevlerimizi ve sorumluluklarımızı eksiksiz yerine getirmek zorundayız. Zaman akıp gidiyor. Hayat boşluk tanımıyor.

X ile birleşmek bu görev ve sorumluluğun yalnızca bir parçası. Bu konuda da önderlik bize düşüyor. Y'li bir (K) ile birleşmekten korkmayan bir hareket olarak X ile haydi haydi birleşebiliriz.

Tutumum kısaca buydu. Bundan senin payına düşen ne? Bu sorumluluğu eğer çok sen göstermek zorundasın yoldaş. Ama bana göre senin cephende de bir kasılma ve daralma eğilimi var. X'deki ciddi kusurlarla birleşince birlikte olmak için pratik adım atmak imkansızlaşıyor. Söylediklerim bunlar. Ben tutumumun doğru olduğunu düşünüyorum. Sence yanlış davranıyor olabilirim. Tartışılır bu sorun ve usulüne göre de çözeriz. Meseleyi bir kaosa, bir krize vardırmanın gereği yok. Yanlış anlaşılmasın. Tek ve esas sorunum X ile birleşmek değil. Bizi bekleyen yığınca görev var. Anlayacağın X ile birleşememe bende bir atalete ve güçsüzlüğe yolaçmıyor. Görevlerimizin ve sorumluluğumuzun bilincindeyim.

İçimizdeki tartışmaları başyazıya yansıtman anlaşılır gibi değil. Yani bizde tartışma olmayacak mı? Fikir mücadelesi, ayrılıklarımız olmayacak mı? Peki tartışmalarımızdan hareketle kendi düşüncelerini başyazıya yansıtmak da neyin nesi? Parçayı olduğu gibi aktarıyorum.

"Komünistler olayların seyri, sunduğu olanaklar, düzen politikalarının amaç ve hedefleri gibi sorunlarda bugüne dek hemen hemen hiç yanılmadılar. Değerlendirmeleri, tespitleri ve öngörülleri olaylar tarafından genellikle doğrulandı. Fakat yazık ki, bu bilinci pratik müdahale gücü ve enerjisi olarak değerlendirmede aynı başarıyı gösteremediler. Eldeki güçlerin yetersizliği atalete ve misyon duygusunda zayıflamaya yolaçabildi. Oysa sağlam devrimciler için tersi olmalıydı. Güçlerin sınırlılığı, misyon duygusunun kamçılayıcı gücüyle, bu gücün yaratacağı hırs ve enerjiyle telafi edilebilmeliydi." (abç)

Buna bir de son yazdığın kısa mektupta "ideolojik olarak kazandıklarımızı örgütsel yeteneksizlik yüzünden kaybedebiliriz" yollu düşünceyi eklemek gerek. Bazı kusur ve yetersizliklerimizin olduğu bir gerçek ama bunların abartılması ve bir yargıya dönüşmesi için bir neden görmüyorum.

Konferans ile ilgili değerlendirmeyi yanlış anladığın kanı-

sındayım. Kimse Konferansın başarı ya da başarısızlıklarını tartışmadı. Tartıştıklarımız Konferansın eksiklikleriydi. Bu konuda ilk MK toplantısında bir değerlendirme yapmalıydık dendi. Dahası Konferansın içindeki bazı sorunlar da eklenince bir çok yoldaş beklenen düzeyi sergileyemedi dendi. Konferans metinlerimiz Konferansın kendi içindeki düzeye uygun olmalı, abartıcı bir tutum sergilememeliyiz. İdeolojik atılımı Konferansa yüklememeliyiz. Önümüzdeki dönemin görevidir bu. Bu nedenle teorik dergi geciktirilemez. Erteleye erteleye kabak tadı vermeye başladı bu mesele. Söylenen budur.

Bunlardan hareketle başlıyorsun bir sertliğe. Gereksiz bir tahammülsüzlük gösteriyorsun. Hemen tutanaklarla örgüte gideceğim diyorsun.

Ben kendi payıma Konferansta söylediğim herşeyin altına yeniden imzamı atarım. Hareketin bir şans olduğuna da, Konferansın tarihi bir gün olacağına da. Ama bunları söylemek sorumluluğumuzu azaltmıyor, bizi rahatlatmıyor. Tersine sorumluluğumuz artıyor ve misyonumuzun bize yüklediği görevleri yapamamak bizi rahatsız ediyor, etmeli. Bu açıdan buna uygun davranmak zorundayız.

Bunları belirttikten sonra, „tutanaklarla örgüte başvurma“ konusuna döneyim. Bu ne telaş yoldaş? Kimse bunları örgütte tartışmıyor. Örgütte tartıştığımız başka şeyler. Yeni bir örgüt olarak politik olayları ve bu olaylara müdahalenin sorunlarını tartışıyoruz. İlegalitenin sorunlarını tartışıyoruz vb. vb. Sözü geçen tartışma bizim kendi aramızda. Aramızda da çözeriz. Sağlıksız eğilimler ortaya çıkınca bunlarla mücadele etmesini de biliriz. En azından kendi payıma bu iddiaya sahibim. Senin güvenin ya da güvensizliğinden bağımsız olarak böyledir bu.

Kaldı ki tutanakların örgüte iletilmesi bu meselede karar mekanizması olan MK'nın kararına bağlıdır. Sen istiyorsun diye tutanaklar örgüte iletilmez. Ama yine de tutanakların gelmesi iyi olur. Zira elimizin altında bulunsun. Bu yüzden de sana gönderme demedim.

Sevgili yoldaş,

Kendi içimizde kısır tartışmalarla bir yere varamayız. İç

sorunlarımızı da kendi içinde çözmek üzere ele almalıyız. Doğru, sağlıklı ve ilerletici bir yöntemi içimizde oturtmalıyız. Kararlarımızı alır görevlerimizin başına döneriz. Görevini aksatan, sorumluluğunu yerine getirmeyen olursa buna da tutum alırız. Bu da kişisellikten uzak olmalı.

Hüseyin yoldaş ile bu noktada bazı sorunlar oldu. Talihsiz bir dönemde yanlış bir tutum aldı. Hiç kimse iyi yaptın demedi. Tutumu yoldaşın kendisini zayıflattı. Devam etmesi halinde herkesi acımısızca karşısında bulurdu. Bir noktadan sonra sorun belli biçimlerde çözüldü. Tam da bu noktada sizin aldığınız tutum ilginç! Hüseyin'e hiç bir sorumluluğun ve yetkin yok demeye getirdiniz. Bunun açıkçası dışımızda olmalıysın demektir. Ama yine de buraya gönderdiniz.

1) Hüseyin'in ilk tutumu kuşkusuz onaylanamaz. Görevlerini ve sorumluluklarını ihmal edici bir tutum sergilemiştir. Bunu zamanında kendisine de söyledim.

2) Hüseyin yoldaş görevinin başına dönme noktasında, iç huzursuzluğa bağlı olarak -ki bu daha çok kendi sorunuydu- bir zaaf göstermiştir. Bunun üzerine de kendini gözden geçirmeye zorunludur.

3) Hüseyin yoldaş tutumunda ısrar etmememiş ve görevinin başına dönmek istemekle olumlu bir adım atmıştır.

4) Bu aşamada ise sizin aldığınız tutum hem ilkesel olarak, hem de içerik olarak yanlıştır. Yoldaşı geriye itici niteliktedir. Şöyle ki;

a) MK görev bölümü yapmıştır. Bu ancak ikinci MK toplantısında değiştirilebilir.

b) Yoldaşı anlayıp yardımcı olmak için çaba harcayacağınızda, yoldaşla ilişkilerde yeni bir bunalım yaratacak tutum alıyorsunuz.

c) Hem „örgütsel görev almayacaksınız“ diyorsunuz, hem de tutup gönderiyorsunuz.

Bu yoldaş talihsiz bir dönemde yanlış adımlar attı. Konferansta her türlü rahatlığı gösterebilmeli ve sorunu o süreçte çözmeliydik. Konferansın hemen ertesinde bir bunalım yaratmak kuşkusuz bir zaafın işaretidir.

Soruna bir de sizin cephenizden bakmakta yarar var. Kaç yıldır bu yoldaşla ilişkilerinizi rahatlatmak için bir çaba harcamıyorsunuz. Her dönem gündeminizde. Senin deyişinle „terbiyeli maymun“a çeviriyorsunuz. Artık çıkartın bunu gündemden. Kişiler artık tartışılmasın. Bugün bir çıkış yapmışsa -doğruluğu, yanlışlığı bir yana- bunu niye bir rahatlığa ulaşmak için bir fırsat saymıyorsunuz. Bırak biraz rahatlasın, sıkıntılarını atsın, kendini rahatça ifade etsin. Bir önder olarak bu senin sorumluluğun. Bu anlayışı ve hoşgörüyü göstermek zorundasın. Kaybedilmesi gereken değil, kazanılması gereken bir yoldaşın var karşında. Ama hayır, hala gündemde tutuyorsun. Yazılan mektubu kişiselleştiriyorsun. Bizleri de bu „husumet duygularının“ birer araçları olarak değerlendiriyorsun ve yargını ifade ediyorsun „sizlere güvenmiyorum“!

Hüseyin olumsuz ruh halini, bozgunculuğunu örgüte bulaştırdı da seyirci mi kaldık?

Hüseyin görevlerini aksattı da sessiz ve uzlaşmacı mı davrandık?

Bir insanın zaafı üzerine politika yapılmaz diyen sendin. Önemli olan anlamak ve aşmaktır. Dışlamak, kaybetmek kolaycı bir yaklaşımdır. Önemli olan kazanmaktır, birleşebilmektir.

Yoldaş, bu örgütün sorunlarını rahatça tartışmaya ihtiyacı var. Herkes seninle ilişkilerinde rahat olabilmeli. Senden ürkmemeli, korkmamalı, karşında yutkunmamalı. Bu bir yanıyla yoldaşların sorunuysa, bir yanıyla da senin sorunundur. -Bence önemli olan da budur.- Benim izlenimim, bir çok yoldaşın senle ilişkilerinde rahat olamadığıdır. Nesimi ve Adil'i buna dahil ediyorum. Bu daha çok da senin yaklaşımından kaynaklanıyor. Hep eleştirmek, hep cepheden bir tutum ilerletici olmuyor.

İst. ile ilgili önerimizi ilettik. Bu bile bizde bir rahatsızlığın kaynağı oldu. Oysa, bizimki bir öneriydi ve tartışıyorduk. Bence gerekliydi de. Öte yandan da sorunu İstanbul'daki yoldaşlarla tartıştık. Bu bir sıkıntı konusu oldu. Bu sorunu ilerde yüzyüze konuşmak üzere burada kapatıyorum.

(...)

Çıkardığım sonuçlar şöyle:

1) Buradaki yoldaşlar (MK üyeleri) örgütsel sorunlarda tam

yetkili olmalı.

2) Biz bir örgütüz. Tüm sorunlar bu mekanizma içinde halledilmeli. Burada alttaki yoldaşlar sorunları bizle tartışsınlar, gerek gördüklerinde yazıp örgüte ulaştırsınlar. Direk sizle tartışmaları sağlıklı bir yöntemdir. Yanlış anlamalara da yolaçabilecek bir ortam yaratıyor. Terkedilmelidir.

Daha önce yazdığım mektuplara cevap vereceğini yazmıştın. Son mektupta da artık bunun gereksizleştiğini belirtiyorsun. - Ortak mektupla ilişkilendirerek.- Yazarsın, yazmazsın ayrı bir sorun. Ben yazmanı isterim, ilerletici olur. Kaldı ki bunca sorun içinde bana özel zaman ayırmanın bir yük olabilir. Bu da ayrı bir sorun.

Ama senin tutumun ilginç! Reaksiyoner davranıyorsun. Senden beklenen bu değil. Eleştirilerini yumuşat demiyorum. Ancak eleştiri var, eleştiri var. Ayrıca sence yanlış olan bir tutumdan hareketle bir çok şeyi silip atmanı anlamsız buluyorum.

Her türlü sıkıntıyı, kişisel önyargıyı bir yana atarak esas sorunlarımızla uğraşmayı ihmal etmeden, yoldaşça-kardeşçe sorunlarımızı tartışmak ve çözmek, bir iç huzura kavuşmak üzere herkesin sorumlu davranması dileğiyle.

Hasretle kucaklarım

Nadir

27 Haziran 1991

Hüseyin'den Cihan ve Mesut'a

Haziran 1991

Sevgili yoldaşlar,

1) Bugüne kadar-bugünlerde aramızda giderek tırmanma eğilimi ifade eden tartışmaların sorumlusu olarak görülen ve benim kaleimden çıkan mektup dışında - herhangi temasımız olmadı. Hemen belirtmeliyim ki bunda hiç ama hiç bir kasıt yok. Diğer yoldaşlar zaten sizleri arıyorlardı. Benimse özel olarak aramak için pek nedenim yoktu. „Hiç değilse hal hatır sormak için arayabilirdin“ diyebilirsiniz... Bunu hiç düşünmedim denilemez... Sizleri aramak istedim, ancak mektup konusunda gösterdiğiniz tepki ve bu tepkinin büyük ölçüde bana dönük oluşu doğrusu bir an beni tereddüte düşürdü. Buna rağmen aramak istedim. Nedir ki, Adil yoldaş „Bu sıralar aramanı tavsiye etmem, bir süre sonra ararsın“ şeklinde bir uyarıda bulundu. Dikkate almak durumunda kaldım ve aramaktan vazgeçtim.

(...)

Bunları niçin yazıyorum; her sözün, her davranışın, her

bilginin maksatlardan öte yorumlara tabi edildiği bir ortamdayız ne yazık ki... Her şeyden bir sonuç çıkarılıyor. Ya da sonuç çıkarmaya zorluyoruz kendimizi. Olmaması gerekiyor ama oluyor... İşte bunun için yazıyorum... Bir de bu nedenle sıkıntı çekmek istemiyorum... Değerlendirmeyi ise bütünüyle sizlere bırakıyorum. Açıklamanın içtenliği konusunda ise burdaki yoldaşların tanıklığına sığınmaktan başka bir şansım yok galiba...

2) Asıl konuya geliyorum... Ben yanlış bir zamanda bir patlama yaşadım. (İlk fırsatta yeniden ele alacağım. Değerlendirileceği, her birimiz ve örgüt ortamı bakımından ileriye dönük sonuçlar çıkarılacağı için, burada bu soruna tüm kapsamı ile girmeyeceğim.) Tartışma ya da patlamanın zamansız oluşu, seyri ve sizlerden kopma noktasına sürüklenmem, sizin cephenizden katkısı olsa bile -ki bunun üzerinde düşünmeyi sizlere bırakıyorum- kendi açımdan tam bir talihsizlikti. Beni yıpratıcı oldu. İçimizdeki dalların kırılmasına neden oldu..Bir harakiri idi... Hareketimizi de kapsayıcı bir harakiriye dönüşmesini göze alamazdım, almadım. Harakiriden vazgeçip yerime döndüm...

Şöyle düşünüyorum: Benimkisi zamansız bir patlamaydı ama bir bakıma iyi de oldu. Ben kendi açımdan çok rahatladım. Hiç değilse bizi ileriye götürecek gerçek bir tatışmanın içine girebileceğiz. Tabi benim deyimimle „raydan çıkmamak“ koşuluyla... „İçimizde kırılan dalların tamiri“ni imkansız kılacak denli umutsuzluğa düşmemek kaydıyla... Sağduyuyu iyice yitirmemek, anlamsız bir panik içine girmemek kaydıyla... İşte biz bunu beceremiyoruz galiba. Ama becermek zorundayız. Alışmak zorundayız. Ben orada bir an için raydan çıktım. Devrim-sosyalizm ve hareketimiz hakkında değil ama -yoldaşlar hakkında ve bir an için umutsuzluğa düştüm. Harakiriye teğet geçerek kendimi yeniden raya oturmaya üzere topladım... Etkileri henüz geçti mi? Elbetteki hayır. Ama kesinlikle daha bir rahat, daha bir moralli ve daha bir güvenli ruh haliyle çıktım o kaostan... Çelişkili gelebilir size ama gerçek bu... Diyalektiğin hikmetidir bu... Sert bir devinim ters yönde olumlu olanı da üretip elde ettiriyor...

Hatırlatmakta yarar var; olayı tüm kapsamıyla değerlen-

dirmiyorum burada. Teğet değerlendirmelerdir bunlar ve bana dönük yönleridir... Kapsamı üzerinde sürekli düşünüyorum. Bir araya geldiğimizde ele alacağımı biliyorum ve hazırlanıyorum. Unutmuş değilim her şeyi...

Daha fazla oyalanmaya, görevlerimi aksatmaya ve yoldaşları bekletip buradaki çalışmayı olumsuz yönde etkileyici olmaya devam etmeye hakkım olmadığını düşünüp, „içimden kırılan dalları“ tamir edeci bir ortamı hazırlamaya katkı yapmak üzere buraya geldim... İlk fırsatta yoldaşlarla bir araya geldik... Mektubunuz gelmişti. Onu da vesile ederek gündemimizi oluşturduk ve kabaca size yazılan mektupta bahsi geçen konuları ele aldık... Tartıştık, değerlendirmeler yaptık, notlar tuttuk. Size yazmak gerekiyordu. Doğrusu benim yazmaya niyetim yoktu... Ne varki yoldaşlar her biri haklı kimi gerekçelerle yazamayacaklarını belirtince, „iyi o zaman ben yazayım bari“ deyip yazmayı ben üslendim. Ve yazdım...

Mektup elinizde ve mektuba tepkinizi biliyorum. Yanıt vereceğinizi biliyor ve bekliyoruz. Ancak daha şimdiden yoldaşça bazı uyarılar yapmak istiyorum. Kuşkusuz bazı açıklamalarla birlikte.

a) Mektubun üslubu eleştiriliyor. Buradaki yoldaşlar da eleştiriyorlar. Ciddiye almak zorundayım. Ciddiye alıyor ve bir kez daha okuduktan sonra kusurumu kabul etmeye hazır olduğumu belirtmeyi görev sayıyorum.

b) Kimi niteleme ve anlatımlarda kullandığım kelimeler ya da cümleleri seçerken dikkatsiz davranmış olabilirim. Bunlar maksadımdan bağımsız mesajlar almaya kaynaklık etmiş olabilir. Onları da gerektiği kadarı ile düzeltmeye, geri almaya açığım. Ama yazarken bir husumet duygusu ile yazdığımı kabul etmiyorum. Bu keyfi ve önyargılı bir nitelemedir.

Tartışmalara azami derecede sadık kaldım ve husumet duygusunu katarak da yazmadım... İnanıp inanmamakta özgürsünüz.

Bir not düşmeyi gerekli buluyorum. Mektubu yazıp verdiğim yoldaşlara; „dikkatli okumaya çalıştım, ama üslubu batıcı ya da ters gelebilir, bakın, uygun bulmazsanız değiştiripöyle gönderebiliriz. Fikirlerde sadık kaldım vb.“ uyarısını yapmıştım. Bunu yoldaşlara kusur yüklemek için yazmıyorum. Bir duruma açıklık getirmek-

tir maksadım. Niye böyle demiştim? Açıkçası sizlerin bugün yaptığı yorumu yapacağınızı tahmin ettiğim için. Tepkinizin aslında öze dönük olduğunu bilmeyecek kadar saf değilim.

Öze geliyorum.

c) **Öncelikle**, mektubun ve mektubun içindekilerin benim sayılması, böyle algılanıp böyle düşünülmesi ve buradan da „benim naçiz suretim“e bakılıp değerlendirilmesi yanlış. Baştan önyargılı değerlendirmelere yolaçar.

İkincisi, oradaki görüşler hepimizin ortak görüşleridir. Ben de dahil kimi konularda önceden farklı şeyler düşünmüş olabiliriz. Şimdi hepimiz oradaki gibi düşünüyoruz. Kimse kimseyi aldatmış değil.. Böyle düşünmek yoldaşlarını pek hafife almaktır en azından.. Böyle düşünülmemelidir.

Üç: Hiç birimiz ikiyüzlü değiliz. Dün başka bugün başka düşünmüş olabiliriz. Bir grup yoldaşız ve tartışıyoruz. Eğer düpedüz gericiler topluluğu değilsek, birbirimizi etkilememiz, ikna etmemiz ya da birbirimizden bağımsız olarak düşünüp-yaşayıp paralel seyretmemiz ve sonuçta ortak bir noktada buluşmamız her zaman mümkündür ve bu da doğaldır. Olay tamı tamına budur. Öyle düşünüyoruz ve yazdık. İçtenlikle ve doğru olduklarına inandığımız için yazdık.

Size ters mi geliyor? Katılınıyor musunuz? Olabilir. Tartışırız. İkna olursak geri alırız. Ant içmiş gericiler değiliz, yoldaşız... Ama ikna olmaya açık mısınız? Açıksanız hiç bir sorun yok.

Geliriz-konuşuruz-tartışırız. Dövüşürüz de... Bundan böyle buna alışmamız gerekiyor, görünen bu. Ama önyargısız, yoldaşça ve hareketi yeni ve daha büyük sıkıntılara sokmamaya azami dikkat ederek... Buna tahammül yok işte.

Kendi cephemden konuşuyorum... Sakin ve rahatım. Olaki rahatsız olduğum düşünülerek buradaki yoldaşlarca yeri geldiğinde uyarılar da alıyorum. Olumlu yönde uyarılar bunlar. Ciddiye alıyorum... Bir an önce tepki gösterme gibi bir sorunum yok... Tartışmayı olumsuz yönde tırmandırmaya ise hiç niyetim yok. Kaçınacağım. İnanıklarımı, doğru bildiklerimi savunmaya ise sonuna kadar kararlıyım.

Bu aynı şeyi sizlere de öneriyorum. Telaşa gerek yok. Telaş

edilecek bir şey yok. Nihayetinde bir tartışmanın içindeyiz, hepsi bu. Tartışma bitmiş değil, sürecek. Sürmeli de...

3) Cihan yoldaşla başlayıp-onunla biten bir çalışmanın içinde değilim... Buna inanılmalıdır... Buna inanılmıyorsa hiç değilse buradaki yoldaşların bu tür bir çalışmaya izin vermeyeceğine inanılmalıdır... Bu konuda da rahat olun. Anlamsız bir telaş içinde olmanız yersiz.

4) Cihan yoldaşın „Konferans tutanaklarını -hangileri bilmiyorum ama- „örgüte iletme“ isteğine bir anlam veremiyorum. Olağanüstü durumlar yaratmak, gereksiz gerilimlere ve sıkıntılara yolaçmak niye? Bizleri ya da birilerini (diyelim ki beni) örgüte bir tamam teşhir etmek için mi? Teşhir edilmek -eğer gerekliyse- korkumun olmadığını bilmenizi istiyorum. Bu konuda da rahatım. Nihayet neysem oyum... Sağduyulu olmaya dikkat etmek gerekiyor. Bunu hatırlatmakla yetiniyorum..

Bitirmeden: Mesut yoldaş adına konuşma hakkını kendimde görmüyorum. Ama Cihan yoldaşa ilişkin olarak söyleyebilirim; Cihan yoldaşın bana dönük ciddi bir güvensizlikle dolu olduğunu biliyorum. O'nun istediğini... Gidermek bize, karşılıklı bir çabaya bağlı. Becerebilecek miyiz bilmiyorum. Sıkıntıdır bu... Ben örgütümüze ve yoldaşlarımıza güveniyorum. Sıkıntının aşılmasında bu güvene dayanıyorum. Bu güvene dayanarak sıkıntıları aşacağımıza inanıyorum. Buna katkı yapmayı - olumlu anlamda katkı yapmayı ortak görevimiz olarak görüyorum.

Yoldaşça selamlar

Hüseyin

Haziran '91

Not: 1) Bir kötü uzlaşma önermiyorum ve mektubumun da böyle algılanmamasını diliyorum.

2) Ordaki patlamanın zamansızlığını belirttim. Kopma noktasına varmasını harakiri olarak niteledim... Tabi bu her şeyin bundan ibaret olduğu anlamına gelmez... Dile getirip tartıştığım, eleştirdiğim (ki sıkıntıların bir bölümüydü onlar) şeyler vardı ve onlar unutulmamalı. Zamanlamanın yanlışlığı, eleştirilerin haklılığını karartmamalı... Bir dengeye oturarak, reaksiyoner yönlelerinden arındırarak yeniden dile getirilmesini görevim sayıyorum.

Mesut'tan
Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e
17 Haziran 1991

Sevgili yoldaşlar,

Konferanstan sonra ilgili tüm yoldaşların katılımıyla yapmış olduğunuz toplantının ilk sonuçlarını ifade eden mektubunuzu almış bulunuyoruz.

Mektubunuzu defalarca ve dikkatlice okumaya çalıştığımı söyleyebilirim.

Bir kez; oldukça geniş gündemli toplantınız pek çok alandaki sorunları tartışmış bulunmakta, bu konudaki görüş ve önerilerinizi içermektedir.

Öte yandan ve daha önemlisi hareketimizin sorunları, merkezi görevlerimiz ve X ile birlik sorununu kapsayan gündem maddelerinde sizler tarafından özellikle Cihan yoldaşa ve genelde ikimize yönelmiş oldukça ciddi eleştiriler bulunmaktadır.

Bu eleştirilerin içeriğine ve özellikle de yapılış tarzına yanlış bir anlam vermemek kaygısı mektubu tekrar tekrar okumama

yol açtı.

Bu mektubun, özellikle ilgili bölümlerinin, bende daha önce ciddi kaygılar olarak mevcut olan bazı kanaatlerin kesinleşmiş düşünceler haline gelmesinde özel bir rolü olduğunu belirtmeliyim.

Bu nedenle, özellikle ilgili bölümlerden başlamak ve daha sonra örgütsel düzenlemeler (il örgütünün sorunları), devrimci hareket ve işçi hareketi vb. konusundaki görüşlerimi belirtmek istiyorum.

Yoldaşlar,

Toplantınız Konferansın ardından yapılan ilk toplantı (tam üyeli MK toplantısını saymıyorum) olmasına karşın, vardığınız sonuçlar ilk Konferansın kendisini ve Konferans metinlerini tartışmalı hale getirmekte, üstelik EKİM'in bugün bulunduğu teorik-ideolojik düzeyi önemsizleştirmektedir.

Buna ek olarak, MK'nın buradaki üyelerini, daha önce alınmış kararları keyfi bir biçimde değiştirmekle, yeni kararlar almakla ve kurulun oradaki üyelerine emirvaki yapmakla eleştirmektesiniz.

Bütün bunların kendi içinde son derece önemli olduğu açıktır. Konferansın ardından bu tür sonuçlara ulaşmak için ne gibi verilere sahip olduğunuzu bilemiyorum.

Mektupta belirtilen verilerle yetinmek zorundayım. Bu gerekçeler de geçen kısa süre içerisinde bu tip değerlendirmeler yapmak için son derece yetersizdir. Bu nedenle alınmış kararlarda ve yöneltilen eleştirilerde bir sağlıksızlık olduğu yönünde bir sonuca ulaşmış bulunuyorum.

Yoldaşlar, Konferansın belirli bir hazırlıksızlık içinde gerçekleştiğini, dolayısıyla Konferansta „abartılacak“ düzeyde bir yenilik olmadığını, kaldı ki -alınan kararın aksine uzun tutulan *Konferans Bildirisi*'nde bunun bir dökümünün yapıldığını, karar taslaklarının *Bildiri*'yi genişleterek tekrarlamaktan ibaret kalacağını dolayısıyla bunun doğru olmayacağını ve „gülümsemelere“ yolaçabileceğini söylüyorsunuz.

Bunun yerine, „MK'nın aldığı karar gereği, belirlenen 4 konu“yu biraz daha derleyip toparlayarak -Konferans belgelerinin ilgili tutanaklarından seçmeler yaparak bir kitap haline getirilip yayınlanmasını doğru buluyor ve bizlerin „derhal“ Konferansın

değerlendirme ve kararları üzerinde çalışmayı bırakıp, teorik derginin hazırlıklarına başlamamızı istiyorsunuz.

Mektubunuzdan anlaşıldığına göre, bu talebinizin nedeni ise şudur;

a) Konferans belgelerini dört sayıya yayarak yayınlama „yöntemimize“ ve bunda güdülen „gayeye“ sıcak bakmıyorsunuz ve doğru bulmuyorsunuz.,

b) Bunun teorik dergiyi erteleme pahasına yapılmasına tepki duyuyorsunuz.

Sevgili yoldaşlar,

Sizlerin ya da bizlerin hafıza ve sağduyusunda önemli bir zayıflama olmalıdır. Çünkü, Konferans kararlarını 4 sayıya yayma yöntemi bir keyfi tutum değil, aksine buradaki toplantımızın ortak kararıdır. Buna yönelik olarak Konferans tutanaklarından seçmelerin yayınlanıp yayınlanmayacağı tartışılmıştır ve uygun bulunmuştur. Burada ortaya çıkan eğilim belirlenen 4 ana konunun tutanaklarla birlikte gazetede her iki karar bir sayıda olmak üzere yayınlanmasıydı. Fakat diğer konularda ve hatta mümkünse İstanbul hakkında bir karar hazırlanması da tartışılmıştı.

Ayrıca, karar metinlerinin bu şekilde yayınlanmasında güdülen gayeyi de doğru bulmuyor ve önce alınan kararlara uymamızı istiyorsunuz.

Burada „gaye“den kastınızın, Cihan yoldaşın mektubundaki şu satırlara yönelik olduğu ortaya çıkıyor; *"Hareketimizin doğuşu aşamasında Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ile Platform Taslağı'nın oynadığı rolü, Hareketimizin girmekte olduğu yeni dönemde bir bakıma I. Genel Konferans kararları oynamış olacak. ... Bunun uzantısı olarak, ortaya çıkan üçüncü sorun ise, teorik dergiyi artık tercihen değil, fakat zorunlu olarak sezon başına bırakmak olacak. Eğer karar metinlerinin hakkı verilebilirse, bu sonuncusunu bir kayıp saymak için neden kalmayacak."*

Burada ifade edilenlere katılmadığınız anlaşılmaktadır. Konferansın „abartılacak“ bir yönü bulunmadığını, bu yüzden karar metinlerine gereğinden abartılı anlam atfetmenin yanlış olacağını düşünüyorsunuz. İkincisi Konferans karar metinleri-

nin „hakkı verilirse“, o zaman bu Konferansı yansıtmaktan öte yoldaşların (bizlerin) katkılarını yansıtacağını belirtiyor ve aynı zamanda son derece net ve uyarıcı bir biçimde *"Konferans kendi gerçek düzeyiyle yansıtılmalıdır. Gerçekliğimiz neyse olduğu gibi ortaya konmalı ve gerçekliğimiz hakkında yanılsama yaratılmamalıdır. Doğru olmaz."* diyerek bizim karar metinlerini kaleme alırken kullanacağımız inisiyatifi sınırlamaya ihtiyaç duyuyorsunuz.

Yoldaşlar bunun anlamı nedir?

Bir konferans karar metninin, Konferansa katılan delegelerin ortalama düzeyi gözetilerek kaleme alındığı nerede görülmüştür ve bunun nasıl bir mantığı olabilir? Henüz ortada yalnızca Bildiri varken, Konferans karar metinlerinin Konferansın düzeyini (demek ki kaleme alacak yoldaşların düzeyini değil) yansıtması gerektiğini söylemek ne tür bir ihtiyacın ürünüdür?

Adil yoldaş, bütün bu söylenenlerin yalnızca teorik dergiyi ertelemeye duyulan bir tepkiyi yansıttığını söylemektedir. Bu tepkinin kendisi anlaşılabilir bir duyarlılık olarak değerlendirilebilir. Fakat bu tepkiye yönelik bir tek paragraf varken, teorik dergiye yönelmemiz için söylenen gerekçeler, Konferansın anlamını küçümsemek ve bizim bu yönde göstereceğimiz „yoğunlaşmanın“ çok anlamlı olmayacağını, Konferansın düzeyini yansıtmaktan uzaklaşabileceğimizi belirtmek üzerinde yükselmektedir.

Yoldaşlar,

Konferans kararlarının çok iyi kaleme alınması gerektiği üzerinde sizler buradayken konuşmuştuk. Hatta bir yoldaşın ifadesi şöyle idi; *"Konferans kararları hareketimizin elinde bayrak gibi sallayacağımız bir silah olacaktır. Buna uygun bir titizlikle hazırlanmalıdır."* (Nesimi -Red.) Bu sözler Konferanstan önce değil sonra söylenmiştir ve bir itiraz da görmemiştir. Özellikle Nesimi, Nadir ve Hüseyin yoldaşlar Konferans hakkında oldukça övücü değerlendirmelerde bulunmuştu. Mektupta ise bunun tam tersi değerlendirmelerin bulunmasına oldukça şaşırmış bulunmaktayım.

Teorik derginin gecikmesine tepki, Konferansın ve kararların

tartışmalı hale getirilmesine dayandırılmamalı ve bu tepkiler buradaki yoldaşlara yönelik olarak „alınan bütün kararları keyfi olarak değiştirmek, emirvaki yapmak vb.“ biçiminde bir suçlamayla birleştirilmemeliydi. Buna tepki duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Yoldaşlar, karar metinleri tartıştığı konular itibarıyla aşağı yukarı bir programın bütün bileşenlerini taşımaktadır. Konferansımız istediğimiz düzeyde verimli geçmediği doğru olmakla beraber, Kürt hareketi, işçi hareketi, tarihsel sorunlar, demokrasi mücadelesi ve iktidar sorunu, fabrika çalışması, sol hareket, parti ve birlik vb. konularda oldukça önemli saptamalarda da bulunmuştur. Ayrıca dünyada durum vb. konular da verimli sayılmamakla beraber temel unsurlara değinilmiştir.

Demek ki hareketimizin bu ilk Konferansında hemen tüm temel sorunlar tartışılmış bulunmaktadır. Bunların yetkin bir şekilde kaleme alınıp kamuoyuna sunulması gerektiği konusunda kısa bir süre önce herbirimiz hemfikir iken, geçen süre içinde düşüncelerin değişmesi nedir?

Bize teorik derginin ertelenmesi konusunda ilkesel uyarılar yapmanız doğal ve anlaşılırdır. Biz de o zaman bu eleştiriye gerekli cevabı vermek konusundaki sorumluluğumuzu yerine getirirdik. Şu anda da kendi adıma bunu yapmaya çalışacağım. Fakat bunun yapılış tarzını doğru ve sağlıklı bulmadığımı bir kez daha belirtmek istiyorum. Hele, bir hareketin ulaştığı teorik-ideolojik platformu, daha geniş, derinleştirilmiş ve derli toplu biçimde kamuoyuna sunulmasının „gülümsemelerle“ karşılanabileceği yönündeki uyarınızı „anlamlı“, ama sağlıksız buluyorum.

Yoldaşlar, ortaya çıkan yeni takvime göre Konferans kararlarının yayınlanması ile teorik derginin çıkması ya aynı ay içerisinde ya da bir ay ara ile gerçekleşecektir. Doğrusu ben bu takvimin bizim açık alana çıkışımızı daha kuvvetli kılacağını anlamamın zor olmadığını sanıyorum. Bu gerçeğin başka faktörlerden beslenen ve bazı yoldaşları hezeyana sürükleyen nedenler yüzünden anlaşılmadığı kanısındayım. Teorik derginin ertelenmesinin ardından başka ertelemeleri doğuran bir başlangıç olmaması konusundaki haklı uyarınız dışında ifade ettiğiniz tüm

eleştirilerin kabul edilebilir yanı olmadığı gibi, eleştiri tarzının da „makul“ olduğunu söylemek mümkün değildir.

Bize yönelik eleştiriler Mayıs ayında bitmesi gereken Konferans karar ve tutanaklarının yayınının keyfi bir kararla uzatılmış olması, ayrıca bu kararların sayısı ve sıralamasının değiştirilmiş olması, bildirinin 4 sayfa yerine karara aykırı olarak uzun tutulması ve teorik derginin geciktirilmesi vb. nedenlere dayandırıldığı görülüyor.

Bu nedenlerin, bizi „keyfi davranmakla ve kararları çiğ-nemekle“ suçlanmamıza yetmesi hayret vericidir. Her şeyden önce oradaki iki yoldaşın (Adil ve Hüseyin) henüz kısa bir süre önceye kadar burada olduğu da düşünülecek olursa, bu suçlamaların uyandırdığı hayret ve tepki daha da artmaktadır.

Konferans kararları ve tasarılarıyla ilgili takvimin gerçekleşmemiş olması, burada MK'nın kararı hilafına yeni bir karar alınmasından kaynaklanmamaktadır. Bunun nedenini oradaki yoldaşlar çok iyi bilmektedirler. Burada gereken hız ve ciddiyetle çalışmayıp, görevleri savsaklamak yönünde bir eleştiri de söz-konusu edilmediğine ve edilemeyeceğine göre, bizi çokça aşan ve sıkıntıya sokan nedenlerden kaynaklanan bu durum için, üstelik bu durumu yakinen bilen yoldaşların da katılmış bulunduğu bir platformda ağır bir suçlamaya maruz kalmamızın sağduyu sınırları içerisinde anlaşılır yanı yoktur.

Bir başka gerekçe, kararların sayısının ve yayın sıralamasının değiştirilmesidir. Yukarıda sözettiğim için kısaca tekrarlamakla yetineceğim, biz daha önceki toplantıda yalnızca 4 önemli konuyu saptamış bulunuyoruz. Yoksa karar taslaklarını bu sayıyla sınırlamamız gibi bir durum söz konusu değildir. Ayrıca kararların yayın sırasına yönelik bir kararımız bulunmamaktadır.

Bildirinin sayfa sayısına yönelik eleştirinin ise hiç bir ciddiyeti olduğunu düşünmüyorum. Bunu ilkesel bir eleştirinin dayanaklarından biri yapmanız, beni bir kez daha eleştiri saiklerini düşünmeye yöneltti...

Teorik derginin ertelenmesine yönelik hassasiyetiniz anlaşılır olmakla birlikte, bu tip bir eleştiri için yeterli bir neden değildir. Çünkü burada alınan bir karardan ziyade ortaya çıkan

bir durumun sizlerin bilgisine sunulması sözkonusudur. Teorik derginin kararlaştırılan zamanda çıkması yönünde ısrarlı bir tavra sahip olmanızı anlamak başkadır, bunu Konferansı tartışılır hale getirerek ve buradaki yoldaşlara haksız ve ağır suçlamalar yönelterek yapmanızı kabullenmek başka...

Teorik derginin ertelenmesi konusundaki tepkinizi ve kararlaştırılan tarihte çıkması yönündeki talebinizi Cihan yoldaşla tartışmış bulunuyoruz. Teorik derginin ancak Ekim'in ilk haftasında hazır olabileceğini düşünüyoruz. Bu kesinlikle keyfî bir karar değildir, hergünümüz yoğun bir çalışma içinde geçtiğinden teorik dergi en erken bu tarihte hazırlanabilmektedir.

Özetle, mektubunuzda teorik derginin tarihinde çıkmasının önemi adına, Konferansı ve kararlarını önemsizleştirmenizi ve tartışılır hale getirmenizi doğru bulmuyorum. Buradaki yoldaşlara karşı bir güvensizliği ve belli ölçüde de bir saldırganlığı içeren eleştirilerin başka başka sağlıksız nedenlere dayandığını düşünüyorum.

* * *

X ile birlik konusunda yazdıklarınıza ilkesel düzeyde itirazlarım olacak. Yoldaşlar X ile birliğin gerçekleşmemesini Cihan yoldaşın katı ve „ideolojik ayrılıklar yaratmaya“ yönelik tutumuna bağlamanız hiç doğru değil.

Yoldaşlar, X ile birlik nasıl gerçekleşecek? *"O yanlış biçimleri önerse bile biz doğru biçimler önerip onu ikna etmeliyiz"* diyorsunuz.

Hüseyin yoldaşla birlikte, X ile görüştüğümüz toplantıda önerdiğimiz biçimden daha ileri, daha ikna edici biçim ne olabilir?

Hüseyin yoldaş gayet iyi hatırlıyor olmalıdır ki, biz bu toplantıda X'e kendi bakışımızı bir kez daha ve tereddüte yer vermeyecek biçimde açıkladık. X'in isim değişikliği önerisini dar bir bakıştan dolayı değil, aksine sorunlara geniş bakışımızdan dolayı kabul edemeyeceğimizi anlattık. Kendisine gayet açık ve net olarak şunları söyledik:

* EKİM isim değişikliğini KH ile birliğe bağlı olarak

gerçekleştiremez, çünkü isim değişikliği ancak bizim parti anlayışımıza bağlı olarak gündeme gelebilir. Sizinle birlik yalnızca bunda bir adım olabilir. Kendi başına çok önemli de değildir, önemi bir ilk adım olmasından kaynaklanır ve bununla sınırlanır

* KH'ya henüz politik bir misyon atfedilemez. Biz bunu KH ile birlik olarak sunmaya hazırız ama gerçeklikte ise biz X ve (belki de bir kaç yoldaşla) birleşmiş olacağız. Bu nedenle EKİM, bu birleşmeyle özdeşleştirilecek bir isim değişikliğini kendi politik misyonu açısından doğru bulmamaktadır.

* Biz önümüzdeki partileşme sürecini bir birlik süreci olarak da tanımlıyoruz. Çok geniş çevrelerle, gruplarla birleşmek bizim perspektifimiz içerisinde. Bunların önemli bir kısmı da çeşitli gruplardan kopan çevreler olacak, bu nedenle her yeni birleşmenin bir isim değişikliği dayatmasıyla birlikte gündeme getirilmesinin yolunu açmak istemiyoruz.

{Bu noktada Hüseyin yoldaş X'e bizim bu kaygılarımızı somut olarak açıkladı. X „tabi ki sık sık isim değişikliğinin gündeme gelmesini önlemek gerekir“ dedi. Daha sonraki toplantıda ise KH ile EKİM birleştikten sonra yeni bir isim değişikliği önerilerine karşı kapalı olmak (kendi deyimiyle „piçleştirmemek“) gerektiğini ifade etti.}

Hüseyin yoldaşla yaptığımız görüşme olumlu bir havada sona erdi ve toplantının sonunda şu çerçevede anlaştığımız sonucuna vardık.

- KH ile birliği anlamlı bir adım olarak tanımlamak,

-İlerde yapılacak EKİM konferansında, parti anlayışımızı simgeleyen yeni bir isim almak ve bunu kamuoyuna duyururken KH ile birliği bu yolda anlamlı bir ilk adım olarak değerlendirmek. Bu kayıtlarla X birliğin hemen gerçekleşeceğini, çünkü meselenin aslında isimden öte EKİM'in bu geniş bakışa sahip olması olduğunu belirtti.

„Makul“ bir çözüme ulaşılmış gibi gözüküyordu. Gözüküyordu diyorum. diğer toplantıda bunun pek de böyle olmadığı ortaya çıktı. Sonraki toplantıda X bu formülasyonu anımadı bile ve ısrarla isim sorununu KH ile EKİM'in birliğine bağlayan formülasyonlar yaptı. Daha önce hem de bizzat kendisi tarafından

ifade edilen birlik için Konferansı beklemeye gerek olmadığı, bu şartlarda birleşmenin hemen gerçekleşeceği yönündeki uzlaşma noktasından da sonraki toplantıda kesin bir dönüş yaptı.

Bu noktada sizin, birliği Cihan yoldaşın tavırları nedeniyle gerçekleşmediğini ima eden ve Temmuz-Ağustos aylarında buraya gelerek bizzat birlik işini halledeceğinizi belirten (Nadir ve Nesimi yoldaşların mektup notu) tavrınız, MK'nın daha önceki tutumundan derin bir farklılık taşıdığı gibi, dahaısı Konferans kararlarına da aykırılık taşımaktadır. Hangi yeni durum ve hangi yeni bilgi üzerine bu tavrı alıyorsunuz? Bu tavrınızın buradaki yoldaşlara karşı derin bir güvensizliği ifade ettiğinin herhalde farkındasınızdır. Bu yazdıklarınızın açık anlamı şu değil midir? „Birlik artık pratik bir sorun haline gelmiştir. Cihan ve Mesut yoldaşlar ise birliğin önündeki temel engellerdir. Bu yüzden bizim bizzat olaya müdahale ederek çözüme kavuşturmamız gerekmektedir.“

Nadir yoldaş açısından ciddi bazı kayıtlarla anlaşılabilir olan bu tutum, özellikle Nesimi yoldaş başta olmak üzere Nesimi ve Hüseyin yoldaşlar açısından ise asla kabul edilemez. Çünkü bu yoldaşlar bizzat Konferansta KH ile birlik sorununda karara ortak olmuşlardır. Kendilerinin de ortak oldukları kararın geçersizleşmesi için hiç bir neden yokken, ortaya çıkan bu tavır değişikliğini nasıl yorumlamalı?

Sanıyorum pratik boyutlarıyla beraber birlik politikamızın aramızda yeniden ve geniş olarak tartışılması gerekiyor. Özellikle bu konudaki perspektifimizin pratik politikadaki uygulanış tarzı konusunda yoldaşların Konferansta ve daha sonraki MK toplantısında yapılan tartışmalarda bazı yoldaşların ikna olmadıkları ve bir netlik kazanamadıkları, son gelişmelerin gösterdiği bir olgudur.

Öte yandan birlik sürecinin doğrudan bizim örgütsel ilişkilerimizle ilgili bir diğer önemli sonucunu yinelemek istiyorum. Güvensizlik sorunu. Bu güvensizlik kendini, bazı yoldaşların, bizlerin değil de, X'in verdiği bilgileri referans kabul ederek birlik politikasında tavır belirlemeleri ve daha ötesi, bizleri yargılamaları biçiminde göstermiş bulunmaktadır.

Bu durumda sizlerin birlik politikamıza ilişkin görüşleriniz iki noktadan birine tekabül etmektedir:

Ya, Konferans kararlarını geçersiz sayıyorsunuz;

Ya da, Konferans kararlarının izin verdiği çerçevede X ile birleşmenin artık mümkün hale geldiğini düşünüyorsunuz. Cihan yoldaş tarafından aktarılan bilgilerden bu sonuca ulaşmak mümkün olmadığına göre, bu durumda X'in verdiği bilgileri referans kabul ettiğiniz gibi bir sonuç ortaya çıkıyor. (Bu mektubu yazdıktan sonra alınan yeni bilgiler, ikinci olasılığa güç kazandırıyor. ...)

İki olasılıktan hangisi örgüt yaşantısı için daha tehlikelidir sorusuna yanıt bulmanın hiç de zor olduğunu sanmıyorum. Yalnızca bir ilk düşünüş bile gelinen noktanın vahimliği konusunda insanı ikna edebiliyor.

Aşağı düşeni tutmaktansa, yukarı çıkanı çekmenin bir örgüt açısından kesin tercih edilir bir durum olduğunu düşünüyorum.

Bu sürecin kritik bir noktası var. Aşağı düşen ile yukarı çıkanın birbirine teğet geçtiği nokta. Bu noktada kendilerini ortak bir sürecin ürünü olarak görebiliyorlar ve aşağı düşen yukarı çıkanı engelleyebiliyor.

Azad, X'i engellemiştir. X EKİM'le birlik sürecinde Azad'ın referanslarını veri kabul edip bu doğrultuda hareket ettiği müddetçe EKİM'e ulaşamamıştır. Bunu en çok Hüseyin yoldaşın anlattıklarından çıkarıyorum. (Hüseyin yoldaş Konferansta gündem aralarında sık sık Azad'ın X'e EKİM hakkında yanıltıcı ve zayıf gösteren telkinlerde bulunduğunu, bunun birleşmenin önünde çok önemli bir engel olduğunu söylüyordu.)

Peki Hüseyin yoldaş ne yapmıştır? X'i kolundan çekmek yerine, sırtlayarak getirmeyi tercih etmiştir.

Bu tutum, birinci olarak X'in EKİM'le birleşmesini daha da zorlaştırmıştır. Neden?

X, EKİM'le birleşmesi sorununun EKİM'in MK'sı içinde tarafların oluşmasına neden olduğu yönünde güçlü ve pek de isabetsiz olmayan mesajlar almıştır. Bu onun pazarlıkçı tutumunu tazyik etmektedir. Dahası, bu durum, X'in TKP mirası „kötü politikacı“ damarının kabarmasına neden olmuş, çatlağın arasına sızarak (mazur görün) „entrika“ politikasıyla, pazarlık gücünü artırmak, ötesi çatlağı daha da derinleştirmek çabasına sevketmiştir.

Böyle yazabiliyorum, çünkü; X, birleşmek için hiç bir dayatmalarının olmadığını söyler, her ikimizin katıldığı toplantıda bu iş pratik şekilde bir karara bağlanır, ama artık „iş resmi- leştirmek“ için yapılmış toplantıda bizi resmen „yalancı“ konumuna düşürür. Bu kadarla kalsa iyi, şimdilerde ise sağda solda „Biz yalnızca çıkarılacak teorik derginin adını ortak saptayalım dedik, bu kadarını bile kabul etmediler“ biçiminde spekülasyon yayarak bu çatlağı genişletme politikasını sürdürüyor. Kendisini arayan Hüseyin yoldaşa „ellerimizi kaldırıp teslim olduk, yine de bu iş olmadı“ diyerek kafalarını iyice karışmasını sağlamaya çalışıyor.

İkincisi; X, Cihan yoldaşı gerileterek ve tabir uygunsuzsa „politik bir mağlubiyete“ uğratarak birleşmek gibi sağlıksız bir eğilime sürüklenmiştir. Bu eğilimin oluşmasında Azad'ın ve bazı yoldaş- ların „Cihan yoldaşı muhakkak surette dizginlemek gerekir“ inan- cını X'de uyandırmış olmasının doğrudan biri payı olduğunu düşünüyorum. Her ne kadar izlediği yöntem „çirkin“ olsa da, sizlerin gönderdiği son mektup, içimizdeki bazı rahatsızlıkları saptayıp istismar etmede X'in pek de başarısız olmadığını göstermektedir. Öyle ya, yoldaşlar X'in bu çirkin politikacı tavrını hiç sorgulamaksızın, birliğin Cihan yoldaşın „huysuzluğu“ yüzün- den engellendiğini düşünebilmektedirler. Bu gerçeğin üzerine istisnasız bütün MK üyelerinin düşünmesi gerektiği inancındayım.

Bu ikisine bağlı üçüncü bir sonuç, bu tutumun, X ile bir- leştirmişimizde onu bünyemizde disipline edebilmemizi güç- leştirmesidir. Nesimi yoldaş ve özellikle Hüseyin yoldaş sürekli olarak „Bizim bünyemiz sağlıklıdır. X'i içimizde eritiriz“ diyorlardı. Ama gelişmeler beni bu konuda da karamsar kılmaktadır. Çok somut nedenleri var. Gelişme hakkında buradaki yoldaşları arayıp ayrıntılı bilgi almaya ihtiyaç duymak yerine, aksine X'i aramanın bir ihtiyaç olması ve buradan verilen bilgilerin belirli vargılara varmak ve daha ötesi bu varılan yargıların propagandasını yapmak için yeterli görülmesi. üç yoldaşın bu bilgileri bir hareketin birlik politikasında atılacak adımı saptamak için veri kabul etmeleri vb., bunun somut göstergeleridir.

Bu karamsarlığım için çok önemli bir neden daha var. Bazı yoldaşlar açısından X ile birlik konusunda bu denli ısrarlı tavrın

arkasında, „Cihan yoldaşı ‘dizginlemek’ gerekir“ mantığı çok önemli bir faktördür. (Belirleyici değil ama kesinlikle çok önemli bir faktör!)

Bütün bu unsurlarla birlikte düşünüldüğünde, X’in katıldığı bir organın, kolektif bir organ olma ihtimalinin zayıf, çift başlı bir organ olma ihtimalinin ise güçlü olduğunu düşünüyorum. Biz kendi organımızın sorunlarını böyle çözümlenmeyi düşünüyorsak, zayıflığımızı zımnem kabul etmiş ve meşrulaştırmış oluruz yalnızca.

Hüseyin yoldaş açısından özellikle belirtmek istiyorum. İzlediği birliği gerçekleştirme tarzı, EKİM’i zayıf ve çatlamış gösterdiği ölçüde, birliği güçleştirmiştir. Yoldaş, objektif olarak bir zamanlar birliği güçleştirme konusunda Azad’ın düştüğü konuma düşmüştür. Yoldaşın EKİM’ci bir MK üyesi olarak X’i EKİM’cileştirerek kazanmak yerine, aksine EKİM ile X arasında arabuluculuk rolüne soyunarak birliği gerçekleştirmeye çalışması, yalnızca ve yalnızca X’in „pazarlıkçı“ damarını uyandırmış, bu da bizzat birliğin önüne önemli bir güçlük olarak çıkmıştır.

Bir: Hüseyin yoldaş X ile birleşmenin sağlanmasını kendine özel bir politik misyon olarak biçmiş ve bunu bir politik onur haline getirmiştir. Bunun da dost düşman herkes farkındadır. Nasıl farkında olunması ki, yoldaş her aşamada X’i enforme etmeyi, dahası birlik konusunda atılacak adımlar hakkında fikir yardımında bulunmaya özel bir önem vermiştir.

İki; dahası burada ve şimdi orada Hüseyin yoldaş, sorun hakkında herhangi bir bilgisi olmayan yoldaşlara, „aslında X’in birlik için hiç bir dayatması olmadığı, birliğin Cihan yoldaşın (ya da bizim) aksiliği nedeniyle gerçekleşmediğini“ söylemektedir. Bu kendi yoldaşlarının değil X’in enformasyonuna güvenmektir. Kendi yoldaşlarına „yalancı“ demektir.

X Hüseyin yoldaşın bize aktardığı bilgiler için, „Ben böyle bir şey söylemedim. Birliği birileri bizden daha fazla istiyor ve kendi düşüncelerini benim adıma aktarıyor olabilir“, diyor.

Hüseyin yoldaş susuyor, belki bizim aktardıklarımızın „gerçek“ olduğuna inanmıyor.

Biz Hüseyin yoldaşla birlikte X ile görüşüyoruz, sorunun pratikte nasıl halledileceği konusunda belirli bir formülasyonda

anlaşıyoruz. Bir sonraki toplantıya gittiğimizde „yalancı“ çıkıyoruz!

Hüseyin yoldaş susuyor ve belki bu anlatılanların birliği engellemek isteyen yoldaşların tarafından „uydurulduğunu“ düşünüyor. Öyle olmalı... Çünkü Hüseyin yoldaşın kaleminden çıkmış bir mektupta bunlara hiç inanılmadığı o kadar belli oluyor ki!

Cihan yoldaşı „dizginlemek“ gerektiğini düşünüyor yoldaş. Uygun platformlarda ve açıkça düşüncelerini söylemelidir. Henüz yeniyim ve bu Hüseyin yoldaşa yapılmış ilk davetim değildir.

Sorunların örgütümüze meslekten bir avukat kazandırmakla halledileceğini hiç sanmıyorum.

Birliği istiyorum. Hala da öyle. X her ne kadar bir kişi de olsa, bir örgüt olmasa da, simgesel anlamda kendisinden öte bir anlamı vardır. EKİM, X'le birleşebildiği zaman kendi misyonu hakkında söylediklerini daha da güçlendirebilecek ve çekim merkezi olma özelliği daha da artacaktır.

Öte yandan X ile ancak güçlü bir EKİM imajı temelinde birleşebileceğimizi düşünüyorum. Sağlıklı olan, bizi güçlendirecek olan da budur.

Bu konuda Konferans kararlarının oldukça isabetli olduğunu düşünüyorum. Hiç bir tarzda EKİM'in misyonunu zedeleyebilecek bir formülasyonu kabul edilir bulmuyorum.

X'i içimizde eritmenin eskiden düşündüğüm kadar kolay olmayacağına inanıyorum. Bunu ancak birbirine daha sıkı kenetlenmiş bir MK'ya sahip bir EKİM başarabilir. Gelecek MK toplantısı bu açıdan bir fırsattır. (Bu tür durumlarda genellikle ortaya konabilen şu tür bir tavrın bize bir yarar sağlayacağını sanmıyorum; „Sorunlar gereksiz yere amma büyütülüyor... Karşılıklı yanlış anlamalar olmuş, hepsi o kadar...“)

* * *

Sorun da asıl bu noktadır yoldaşlar.

Sorunun adını artık doğru koymalıyız, bunu gerçekleştiremediğimiz zaman, çözüme ulaşmak mümkün değildir.

Bazı yoldaşların, düşüncelerini bütün açıklığıyla ifade etme-

leri gereken platformlarda bunu yapmaktan kaçındıkları, hatta bir yoldaşın ifadesiyle „düşündüklerinin tam tersini ifade ettikleri“ bir gerçektir. Bunun bir spekülasyon olmadığı hepimizce malumdur. Bu durum üstelik tek bir yoldaşla da sınırlı değildir ve MK içinde ciddi ve çürütücü bir problemdir. Çıkan sorunların bu gerçeğin kendisini değişik bir tarzda ifade etmesinden kaynaklandığını düşünüyorum. Eski gelenekleri aşmak, tarihsel sorunlardan ders çıkarmak vb. herşeyden önce kendi örgüt pratiğimizden başlatmamız gereken şeylerdir.

MK'nın kollektif bir organ olabilmesi herşeyden önce bu sorunun tespit edilebilmesine, açıkça kabul edilmesine ve çözümü arayışlara girilmesine bağlıdır.

Bazı yoldaşların bu sorunların nedeni hakkında son derece kolaycı ve çözümü engelleyici fikirlere sahip olduklarını da biliyorum. Bunlara katıldığımı söyleyemem, fakat bu sorunun bu yanlış biçiminin dahi doğru platformlarda olmak kaydıyla tartışılmasından hararetle yanayım

Çünkü, tam da bu yapılamadığı için, belli yoldaşların rahatsızlıkları biraraya gelince Konferans kararları tartışılır hale getirilebiliyor, ortada somut geçerli nedenler olmadan bazı yoldaşlar, ağır ithamlarla karşılaşabiliyorlar ve birlik sorununda ilkesel sorunlar gözardı edilerek ve X'in gösterdiği „kötü politikacı“ tavrı hiç sorgulanmayarak bir yoldaş hedef tahtası haline getirilebiliyor. Bugün, ideolojik-teorik atılımı yapabileceğimizin göstergesi sayılan Konferans yarın sonuçları ancak „gülümsemelere“ yolaçabilecek bir olay olarak değerlendirilebiliyor. Dün Konferansa sunduğu metin çerçevesinde X ile birlik imkansızken, bugün o metinden daha kabul edilemez şartlar dayattığı bir anda birlik pratik bir sorun olarak görülebiliyor ve birliğin önündeki asıl engel olarak da bazı yoldaşların tutumu gösterilebiliyor. Ya da böyle gösterilmesine sessiz kalınabiliyor.

Eleştirinin bir örgüt için temel yaşam damarlarından biri olduğu kuşkusuzdur. Her eleştirinin haklı olmak gibi bir zorunluluğu da yoktur. Önemli olan eleştirinin sağlıklı saiklerden kaynaklanmasıdır. Eğer bir örgütte sağlıklı çeşitli nedenler yüzünden ifade edilemeyen fikirler-tepkiler varsa, bunların kendini bir başka ortamda

ve daha da sağlıksız bir biçimde göstermesi kaçınılmazdır.

Tepkiye konu olan da budur. Sorunun siz yoldaşlar tarafından da esasen bu çerçevede değerlendirilmesi ve tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Gelecek toplantımızın bu sorunun çözüme kavuşturulduğu bir platform olması gerekiyor. Bu sorun çözüme kavuşturulmazsa sorunun bir başka konjonktürde ve üstelik daha da öldürücü bir tarzda karşımıza çıkması kesindir.

* * *

Toplantının yerinin burası olması konusundaki Nesimi, Nadir ve Hüseyin yoldaşların gerekçelerine katılmıyorum. Fakat ortada somut bir güvensizlik durumunun varlığı da bir gerçektir. Önümüzdeki toplantının ertelenmiş ve birikmiş sorunların çözüm platformu olması gerektiğini düşündüğüm için kendi adıma daha önceki önerimi geri çekiyorum.

Ayrıca toplantının Eylül ayının son haftasında yapılmasını daha sağlıklı buluyorum. Temmuz'un sonu ya da Ağustos'un başında yapılmasının belirli sakıncaları bulunmaktadır. Yapılması düşünülen örgütsel düzenlemeler gerçekleşmeden ve örgüt belli bir düzene oturmadan toplantıyı yapmak sakıncalardan biridir; ikincisi teorik derginin hazırlıkları muhtemelen o tarihte sona ermemiş olacaktır, dolayısıyla ilk sayıyı çıkarmadan toplantı yapmanın teorik dergiyi daha da geciktirmek gibi bir sakıncası olacaktır.

Bu sakıncalar göze alınmadan toplantının sizin belirttiğiniz tarihte yapılması bence mümkün değildir.

* * *

Yoldaşlar, mektubunuzda ayrıca:

İstanbul'da yapılan düzenlemeleri yeniden değerlendirip, ulaştığınız sonuçları bize iletmektesiniz.

Özetle, oluşturulan İK'nın siyasal açıdan önderlik yapmakta yetersiz olduğunu belirtiyor ve lağvedilip Adil+ Hüseyin+Nadir yoldaşlardan oluşan bir İK düşündüğünüzü belirtiyorsunuz.

Ayrıca: Konferans sırasında yaptığımız tartışmalarda alınan prensip kararları doğrultusunda bazı işlevsiz komiteler oluşturulduğunu, bunun da etkin bir siyasi faaliyete değil bürokrasiye yolaçtığını söylüyorsunuz.

Sırasıyla, her iki konuda da fikirlerimi belirtmek istiyorum.

Yeni İK'nın henüz çok yetersiz olduğunu ve özellikle P yoldaşı çok yordüğünü gelen tepkilerden tahmin edebiliyorum. Fakat bu yetersizliğin nedenleri ve boyutları hakkında tam bir fikir sahibi olduğumu söyleyemem.

Bu İK'nın belirli bir süre aksayacağını ve ancak kendisini pratik bir süreç sonucunda komite haline getirebileceğini zaten tahmin ediyorduk. Fakat bu yoldaşların „eşitler içinde tercihle seçilmiş“ yoldaşlar olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Komite içinde bu yoldaşların dışında yer alabilme ihtimali olan tek aday T yoldaşı. Nitekim seçimi yaparken bizi bir parça zorlayan da yalnızca bu yoldaşın durumu olmuştu. Bunu şunun için hatırlatıyorum, mevcut insan malzememiz içinde (Ş yoldaşın bildik durumu tartışmalı olmakla birlikte) mevcut İK en iyi unsurlardan oluşmaktadır. Eğer burada biz kalıcı bir İK örgütlenmesini oluşturamazsak, kazanacaklarımız bir yana, bu yoldaşların dışında fazla bir alternatifimiz gözükmemektedir. Bu durum başlı başına almış olduğunuz karara onay vermemi zorlaştırmaktadır.

Öte yandan, biz bu kararı ayrıntılı bir tartışma sonucu almış bulunuyoruz. Benim açımdan o zaman bu yoldaşlar hakkında görüş belirtmek hayli zordu. Fakat bu yoldaşları pratik içinde ve yakmen tanıyan yoldaşların oldukça olumlu referansları kararı kolaylaştırmıştı. Şimdi 2-3 aylık bir faaliyeti olan İK'nın bu sefer de topluca ve bütün boyutlarıyla tartışmadan yalnızca ters yönde referanslara dayanarak dağıtılmasını onaylamak bana doğru görünmüyor.

Daha da önemlisi mevcut MK üyelerinden oluşan İK sizin de belirttiğiniz gibi geçici bir çözüm olmak zorundadır. İstanbul gibi önemini tartıştığımız bir ilde, yap-boz yöntemiyle İK oluşturmanın doğru olacağını düşünmüyorum.

Öte yandan ortada bir sorun olduğu da açıktır. Daha önce de konuştuğumuz gibi zaten MK üyeleri, siyasal önderlik konusunda İK ile sürekli temas içinde olacaklardı. Adil ve Hüseyin yoldaşların aynı zamanda İK üyesi olması. İK'nın pratik siyasal faaliyeti konusunda P yoldaşın yükünü hafifletici bir çözüm de

olmayacaktır. Sorun genel siyasal önderlikse Adil ve Hüseyin yoldaşlar doğal olarak İK'nın bu zayıflığını gidermek için daha yoğun bir çaba gösterebilirler. Fakat bunun mevcut İK'nın dağıtılması suretiyle gerçekleştirilmesine taraftar değilim. Kanımca, Adil ve Hüseyin yoldaşların gelecek toplantıya kadar İK'nın yetersizliklerini gidermek konusunda daha yoğun bir çabaya girmeleri ve bu konuda önümüzdeki toplantıda bütün boyutlarıyla tartışılarak karara varılması daha uygun olacaktır.

Ş yoldaşa yönelik çok yoğun ve çok ciddi eleştiriler mevcuttur. Bunların haklılıkları ise kesindir. Bu yoldaşın mevcut görevini sürdüremediği ve görevden beklenmeksizin alınmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Eğer zorunlu değilse şimdilik İK'ya takviye yapılmaması kanımca daha doğrudur. Fakat zorunlu ise buna en uygun aday herhalde T yoldaştır.

İlde komiteleşme faaliyetinde biraz acele davranıldığı ve işlevsel olmayan bazı yapılanmalara girildiği konusundaki tespitlerinize, mevcut bilgilerim dahilinde ben de katılıyorum.

Buna karşın uygun kadrolar bulduğumuz takdirde, daha önceden saptadığımız belirli işçi bölgelerinde komiteler oluşturmakta fazlaca tereddüt etmemeniz gerektiği kannatindeyim. Bu komitelerin her bir üyesinin tecrübeli olmasının zorunlu olduğunu da düşünüyorum. Bu çalışmalarımızı yaygınlaştırmak yerine derinleştirecektir. Ayrıca örgütümüzün inisiyatifli yerel komiteler üzerinde yükseldiği zaman faaliyetimizin sürekliliğinin sağlanması açısından önemli bir kazanım olacak ve bu durum düşman saldırılarına karşı da örgütü daha dayanıklı kılacaktır.

Ek olarak burada iken tartıştığımız ve örgütün güvenliğini doğrudan ilgilendiren bazı düzenlemelerin ne aşamada bulunduğu hakkında fazlaca bir bilgiye sahip değilim, fakat İstanbul'da bir operasyona tahammülümüz olmadığı açıktır.

* * *

İzmir'de yürütülen 1 Mayıs faaliyeti ile ilgili nispten geniş bilgiler elimize yakınlarda ulaştı. Doğrusu belirttiğimiz kimi zaafırları olmakla beraber burada yürütülen faaliyetler gerek biçim gerekse kapsam açısından oldukça etkileyici. Fakat hemen ardından gelen operasyon örgütün ne derece deşifre olduğunu göstermiş

bulunuyor. Daha önceki tartışmalarımızı hatırlayınca bunun hiç bir yoldaş açısından çok şaşırtıcı olduğunu sanmıyorum.

Nesimi yoldaşın raporu henüz bize ulaşmış değil. Ulaştığı zaman daha etraflı bir fikre sahip olacağız.

Bu operasyon kuşkusuz polisin elindeki bilginin sınırı hakkında bize net bir bilgi veremez. Artık bizim açımızdan bu operasyonu bundan sonra daha sağlam bir yapılanmaya gitmek için bir fırsat kabul etmek gerekiyor. Örgütlenme şekli ve deşifre olma derecesi düşünüldüğünde, operasyonun nedenleri hakkında önemli bir fikir elde etmek mümkün. Düşmanın bu durumda „doğru adamları“ almasından değil, asıl „yanlış adamları“ almasından endişelenmek gerekmektedir.

Yoldaşlar, ilk elden bu bölgeye ilişkin alınması gereken tedbirler arasında Nesimi yoldaşın korunmasının önemli olduğuna katılıyorum. Dahası bu bölgenin sorumluluğunun Nesimi yoldaştan alınıp bir başka yoldaşa verilmesinin daha uygun olacağını düşünüyorum. Ayrıca tutuklanan ve serbest bırakılanlarla belirli bir dönem örgüt çalışması yürütülmemesi konusundaki görüşleriniz de isabetlidir. Fakat çevremizde gerek operasyonlar nedeniyle, gerekse de kişisel özellikleri açısından doğrudan örgüt çalışmasında kullanılamayan bir insan malzemesi birikmektedir. Gerçekten de bunların kullanılacağı uygun işler bulmak önem kazanmaktadır. Bu konuda daha ayrıntılı düşünmek gerekiyor.

* * *

(...)

* * *

İşçi hareketinin alışılmış durgunluk dönemlerinden birini yaşadığı açıktır, aynı derecede açık olan bir diğer nokta ise bunu alışılmış bir yeniden yükselmenin yaşanacağına dair belirtilerin bugünden varolduğudur. Önderlik ihtiyacına cevap verilemediği takdirde işçi hareketinin bu bildik temposunun süreceğini beklemek yanıltıcı olacaktır.

Bu noktada gerek öncü işçilerin gerek sınıf kitlelesinin eğilimleri ve ihtiyaçları hakkında bir fikir edinebilmek oldukça

önemlidir. Bu eğilim ve ihtiyaçları gözetilen bir propaganda faaliyetini yürütmek başka türlü mümkün değildir. Oysa uzun süredir işçi yoldaşlardan MYO'ya herhangi bir yazı ulaşmamaktadır.

Kurultay çalışmaları ile ilgili bize ulaşan malzemeden olayı biz dahi anlayamadık. Üstelik bunları olayın bizzat içinde olan ve önderlik eden yoldaşlar kaleme almıştı. Bu gerçek Kurultayın akibeti hakkında bizi endişelendirmedi değil...

Bu duruma geç de olsa müdahale edilmesi yerinde olmuştur. Kurultay ile ilgili MYO'da yeralan yazıların yetersiz olduğu açıktır. Hüseyin yoldaşın kaleme alacağı yazı önemli bir ihtiyaç halindedir.

Ama kendi başına öncü işçilerin toplam bilgisine sahip olmak ve aralarında belirli bir süreklilik kazanacak bir ilişki ağının kurulması çok önemlidir. Kuşkusuz Kurultayın teknik organizasyonunun bizim inisiyatifimizde olmasının hiç bir önemi yoktur. Önemli olan bizim inisiyatifimiz altında öncü işçiler arasındaki ilişkiyi belirli bir sistem ve işlevselliğe kavuşturmadır. Öncü işçilerde önderlik arayışı son derece somut bir hale gelmiştir. Bunun basit bir „parti gerekli“ sloganıyla telafi edilemeyeceği de açıktır. Öncü işçiler açısından en önemli sorun bir ideolojik zayıflık ve özgüven eksikliğidir. Bunun somut görünümünü saptayıp, telafi etmeye yönelik bir aktif propaganda faaliyeti öncünün partiyeye ulaşmasının bugünkü somut yoludur. Bu konuda bildik nedenlerle gerek MYO düzeyinde gerekse de pratik-politik faaliyette ciddi eksikliklerimiz olduğunu düşünüyorum. Doğru teşhis koyup çözümler bulmak zorundayız.

Devrimci harekete yönelik değerlendirmelerinize ilişkin kısaca belirteceğim bir kaç nokta var.

İçinden geçtiğimiz dönemin bütün sol gruplar açısından bir ideolojik yıkımı ifade ettiği açıktır. Bu yapıların büyük bir açmaz içinde olduğu da diğer bir gerçektir.

Devrime ve „sosyalizme“ salt yürekleriyle bağlanmış bir sosyalist tabanın yaygın olduğu bir ülkedeyiz. Türkiye'de devrimci gruplar ise yığınlarla iletişimi bu temelde kurabilmiştir yıllarca. Artık bu dönem bitiyor. Yalnızca „yürekleriyle“ devrime bağlanmış olanların büyük yenilgi dönemlerinde hızla çürüdük-

leri de bir gerçektir.

Bunları şunun için söylüyorum. Türkiye’de sol hareketten kopuşlar ve Marksizm-Leninizm çerçevesinde gerçekleşecek bir birleşme yığınsal olmaktan ziyade kaliteye dönük gerçekleşecektir. Bu birleşmenin gerçekleştiği anlar bir başka alanda önemli bir çürümenin yaşandığı anlar da olacaktır muhtemelen. Kitle kazanmanın fikri güçle çok doğrudan ilgili olduğunu sanmıyorum, sosyal atmosferle daha doğrudan ilgili. Bu nedenle „tek tek kopuşlar“ ve tekil olaylar bir kaliteyi ifade ediyorsa bunun önemsenmesi gerektiğini düşünüyorum.

* * *

Hareketimiz pratik politikada müdahale sorununda hala çok zayıf. Güçlerimizle ilgili bölümünden söz etmiyorum. Taktik tutum ve şiarlar konusunda zayıfız, kendi militanlarımıza ve öncü işçi kuşağına somut görevler temelinde seslenemiyoruz. İstanbul Kurultayı aracılığıyla genel grevi örgütlemek sorununda taraf olarak olaya müdahale etmemizi olumlu bir adım olarak değerlendiriyorum. Fakat daha da zenginleşmeli ve her somut sorunda bir taraf olarak müdahale edebilir hale gelmeliyiz. İşçi sınıfının sorunlarını kavrayan ve onun mücadelesinin yolunu açmayı hedefleyen şiarlar saptayamıyoruz. İşçi sınıfı içinde gücümüzün henüz sınırlı olması önemli değildir; biz işçi sınıfının siyasal temsilcisi olarak bizzat öncü işçilere seslenebilmeli ve onların önüne belirli bir hedefe yönelik görevler dizisi koyabilmeliyiz.

Bu sorun ve yapabileceklerimiz üzerine gelecek MK toplantısında ayrıntılı bir biçimde tartışmamız gerektiği kanaatindeyim.

Mesut

17 Haziran 1991

Cihan'dan

Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e

25 Haziran 1991

Bu uzun mektup 10 Mayıs '91 tarihli mektuba bir yanıt olarak kaleme alınmış, fakat tamamlanmamıştır. Belli bölümleri daha önce "Tasfiyeci Düşüşl Önceleyen Aşama: İdeolojik Dağılma ve Örgüte Yabancılaşma" başlığı altında Ekim'in 64. ve 65. sayılarında yayınlanmıştır. Mektubun tamamı ilk kez burada kamuoyuna sunulmaktadır.

Normal arabaşlıklar mektubun orijinalinde, italik arabaşlıklar ise ilgili bölümlerin Ekim'deki yayınında yer almaktadır.

Yoldaşlar,

Mayıs toplantınızın sonuçlarını özetleyen mektubunuz ulaştığında Mesut yoldaşla birlikte konusu EKİM I. Genel Konferansı olan 80 kişilik bir toplantıdaydık. Paketlerden çıkarılmış zarflar bana ilk günün öğlen yemeği esnasında verilmişti. Fakat uzun süreden beridir ilk kez görme olanağı bulduğum çok sayıda insan vardı toplantıda. Onlarla sohbet etmek zorunda olduğum için, o an açıp bakmadım gönderilenlere.

Sabah oturumunda Konferansa ilişkin genel bir bilgilendirmenin ardından, sol harekete ilişkin Konferans değerlendirmelerimizi özetlemiştim. Öğlen sonrası oturumda birlik politikamızın genel esaslarını özetledim. TK ile birlik ilişkilerimize geçmeden kısa bir mola daha verildi. Ben kalkmadım, gönderdiklerinizi merak ediyordum, açıp gönderilenlerin ne olduğuna bakmaya çalıştım. Hüseyin yoldaşın kaleme aldığı uzun metin

arka sayfa üzerinden katlanmıştı ve ilk satır şöyleydi: "Özellikle Cihan yoldaşın yaklaşımını kusurları ve varsa bazı ayrılıkları abartıcı, zorlayıcı olarak görüyoruz." İlgili bölümün tümünü okumaktan kendimi alamadım. Okuma bitince buz kesilmiştim. Şaşkınlığı, acıyı, tiksintiyi bir kaç dakika içinde içiçe yaşadım. Yeni dönemde katettiği büyük „mesafe“ çerçevesinde artık iyi tanıdığım Hüseyin yoldaşın böyle şeyler yazmasına şaşırmadım. Duyduğum şaşkınlık ve acı öteki iki yoldaş içindi. Onların kendi adlarına yazılmış bu metni okumamış olmaları ihtimaliyle bir an için teselli bulmaya çalıştım. Ama elimdeki malzemenin içindeki kısa bir not, Nesimi ve Nadir yoldaşların metni okuduklarını, dahası okumuş bulunduğum bölümü onaylayıcı bir ek için bu kısa notu yazdıklarını görünce umudum bir anda yıkıldı. (Bu iki yoldaş hızlarını alamamışlar, toplantımızın en önemli sorunlarından biri X ile birliktir, bu nedenle toplantı yerine ilişkin görüşümüzü değiştiriyoruz, geleceğiz ve artık bu meseleyi çözeceğiz mealinde bir ek not yazmak ihtiyacı duymuşlardı!)

X ile yaptığımız görüşmeye ilişkin olarak size yazmış olduklarımı hatırlamaya çalışıyordum. Bu çaba acısını gitgide burada ifade edemeyeceğim ölçüde ağır bir duyguya çeviriyordu. İki yoldaşın tanıklığının ürünü bu ayrıntılı bilgilendirmeye rağmen böyle şeyler yazabilmek... Kendine komünist diyen bir örgütte, bir yoldaşlar topluluğunda, güvensizliğin bu kadarı ve bu biçimi gerçekten şaşırtıcıydı.

Ben bu karmaşık duygular içindeyken, mola esnasında kalkmış olan Mesut yoldaş masaya döndü. Hiç bir şey söylemeden, bu son sayfayı uzattım, okudu. Ardından Nesimi ve Nadir'in ek notunu uzattım, onu da okudu. Bir şey sormaksızın, başlamakta olan oturumun konusunu {(K) ile birlik süreci} anlatmayacağımı, bu yazılanlardan sonra istesem de yapamayacağımı söyledim. Bu, yalnızca yaşamakta olduğum duygu ve düşünce karmaşasından dolayı değildi. Asıl önemli olanı. Konferansın (üstelik MK'ya seçilmiş) üç delegesinin aldığı bu yeni tutum, Konferanstaki değerlendirme ve kararı o kadar anlamsız kılıyordu ki, buna rağmen ve üstelik Konferans adına konuşmak, bana son derece anlamsız ve ikiyüzlü bir davranış olarak görünüyordu. MK üyesi

üç yoldaş, birlik sorununu esnafça bir yaklaşımın konusu etmişken, buna ilişkin metin önümde ve elimde duruyorken, karşımdaki insanlara Konferansımızın birlik sorununa ilişkin „ilkeli“ ve „tutarlı“ tavrından hangi yüzle sözedebilirdim?

Mesut yoldaş teklifimi özel bir karşı ısrarla reddetti, tutumumu duygusal buldu, konuyu benim sürdürmemi istedi. Oturum başlamıştı, insanlar bizi, daha doğrusu anlatımı yarıda kalmış beni bekliyorlardı, düşünecek ve tartışacak çok zaman yoktu. Karışık duygular içinde bir şeyler anlattım.

Toplantının selameti için bir daha yazılanlara (metnin tümüne) bakmadım. Bir önceki gece ancak bir kaç saat uyumuş olduğum halde, toplantı gecesi sabaha karşı ancak uyuyabildim. Sabah toplantı başladı, akşam üzeri bitti ve ancak ondan sonra metnin tümünü toplantı yerinden ayrılmayarak okuyabildim. Meğer ki daha neler varmış! Yeni sonuçlanmış bir Konferans ve hareketin ideolojik konumu hakkında söylenenlerin ve söyleyiş üslubunun yanında, „birlik“ konusunda yazılanlar son derece hafif ve önemsiz kalıyordu.

O an yaşadığım duygu ve düşünceleri burda ifade etmek hem güç, hem de gereksiz. Şu kadarını söyleyebilirim. Derin bir hayalkırıklığı içindeydim. Yalnızca acı ve üzüntü duyuyordum. O sözü çok edilen „dört yıl“lık dönemin ardından ve bir Konferanstan çıkarabildiğimiz MK, hiç değilse bir bölümüyle, işte buydu! Evet, gerçekten „bu bizim gerçeğimizdi!“

Mesut yoldaşla birlikte, bu metnin hiç değilse Adil yoldaş tarafından okunmamış olabileceği üzerine zayıf da olsa bir umut taşıdık. Sanki bu MK'nın maneviyatını kurtarmaya yetecekmiş gibi!.. Neyse ki, çok merakta kalmadık, Adil yoldaş da „şöyle bir ayaküstü“ de olsa metni okumuş, onaylamıştı.

Mektubunuzu bir daha elime almadım. Hem gündemde olan yazılı çalışmamı aksatmamak, hem de hakettiği türden bir cevabı olayın duygusal şokundan kurtulmuş bir zamanda yazmak üzere, gazete sonrasına bıraktım. Nedir ki, duyduğum acı ve öfke bütün bir gazete çalışması boyunca ve özellikle geceleri uykusuz bırakacak biçimde yakamı bırakmadı. Gazete bitti. Bir kaç gün tutanakları düzeltmekle uğraştım. Şimdi mektubunuz ikinci bir

kez yeniden önümde. Daktilo edilmiş biçimiyle. (Daha önce elyazması halini okumuştum.)

Yeniden okuduktan sonra eskisi kadar acı duymadığımı, fakat bütün benliğimin daha önce ifade edemeyeceğimi belirttiğim o aynı duyguyla sarsıldığımı farkettim. Evet, mektubunuzun şu anda bende uyandırdığı biricik etki bu.

Mektubunuzda yalnızca örgüt yaşamı için vazgeçilmez olan yoldaşça bir iyiniyetin değil, fikrin de zerresi yok. Kıskançlığın, tatminsizliğin, karanlık bir kişisel ruh halinin beslediği bu husumet belgesini imzalayan (yazıcı yoldaş dışındaki) siz yoldaşlara yazıklar olsun! Bu kin ve husumet yalnızca kişiliğime yöneltilseydi, üzerine konuşup yazmaya belki tenezzül bile etmeyebilirdim. Ne var ki, hedef ben olduğum halde, bu iş açıktan yapılacağına, örgüt konferansı ve örgüt çizgisi üzerinden yapılıyor.

Buna fırsat vereceğimi sananlar yanıldıklarını anlayacaklardır.

EKİM'de Demokrasi: Anlayış ve Uygulamalar

Artık bizde de üzerine bilir bilmez laf etmenin moda haline geldiği „tarihsel sorunlar“, başından itibaren özel ilgi gösterdiğim bir konu oldu benim için. İnanç ve iman tazelemek, ya da geçmişe küfredip rahatlamak için değil; yeni bir yolun başında, yeni bir ideolojik ve örgütsel inşa süreci içinde, geçmişin deneyimlerinden mümkün merteye yararlanabilmek için. Bu nedendir ki, daha işin başında, işçi sınıfı, proletarya diktatörlüğü (demokrasisi), proletarya enternasyonalizmi, parti teorisi, örgüt yaşamı gibi temel sorunlara bu gözle bakmaya çalıştım. Yazdığım her yazıya, savunduğum her fikre, kendimce ulaşmış bulunduğum sonuçları içermeye çalıştım. Bana yakın olup da birazcık anlama kabiliyeti olan herkes bunu zorlanmadan farketmiş olmalıdır. (Konferans çalışmalarını esnasında, kendi payıma, „tarihsel sorunları“ yalnızca ilgili gündem maddesinde değil, hemen her soruna bağlı olarak tartıştım.)

Bunlardan biri, devrimci bir örgüt yaşamı. özellikle ve öncelikle hassas olduğum bir alandı. Hem tarihsel deneyim, hem de içinden geldiğimiz geçmiş örgütsel deneyimim, bu hassasiyeti birarada

besliyordu. Benim için devrimci bir örgüt yaşamı, geçmişten ve tarihten alışlageldiği gibi yalnızca son derece önemli olduğu tartışma götürmez olan örgüte karşı görev ve sorumluluklar bakımından değil, ama en az onun kadar, örgüte karşı görevlerini yerine getiren, ona emek veren üye kitlesinin hakları bakımından da, son derece önemliydi. Bu çerçevede, sınıf kitlelerine ve örgüt üye kitlesine karşı açıklık ile örgüt demokrasisi, her zaman önem verdiğim iki sorun oldular.

Dört yıllık siyasal yaşamımızın bazı olgularına kabaca göz atılabilir.

TDKP Konferansı döneminde benden kurnazlık, manevra, ince taktik bekleyenler, hayal kırıklığına uğradılar. Çıkışımızı açıktan ve cepheden yaptık. Seviyesiz bir gürhün tümü de kişiliğimi en ağır biçimde hedef alan ve bir yalan, iftira, spekülasyon ve dedikodu bulamacı olan „belgeler“inin, yanısıra, yarım kalan TDKP Konferansının elimizde mevcut tüm belgelerinin, „Işık, daha çok ışık!“ şiarıyla ve sunuşuyla yayınlanmasını herkesten çok ben istedim. (Nesimi yoldaş Konferansta, „KH“ sorunu tartışılırken, bizim çıkışımızda ve mayamızda açıklık vardır derken, gerçekten haklıydı. Acı olan bu sözlerin anlamından bugün artık uzaklaşmış olmasıdır.)

Ekim, bir Merkez Yayın Organının gösterebileceği en ileri tutumu göstererek, kendini tüm EKİM'ciler için „kursü“ ilan etti ve bunu hayata geçirdi. Geçmişin küçük-burjuva bürokratik mirasına, düşünen önderler-uygulayan militanlar zihniyetine karşı fiili bir savaş açtı. En sıradan insanımız bile kendini artık fikri bakımdan da ifade etmeye başladı. Örgüt raporlarının zaman zaman örgütü ve önderliği olumlayan parçaları atlanarak, özellikle kusurları ve yetersizlikleri önplana çıkaran parçaları yayımlandı. MK ve örgüt içi yazışmalar kamuoyuna sunuldu. Bir zamanlar yoldaşımız olan AA'dan, gerçekten varolan farklı fikirlerini arzu ediyorsa MYO için, etmiyorsa hiç değilse örgüt için kaleme alması ısrarla istendi. Aynı şey Okan yoldaştan da hep istendi. „Sesli Düşünce“ yöntemini tercih eden yoldaşların yazıları gazete sayfalarımızı kapladı. Gazeteye gelen, gazeteye ya da örgüte yönelik olan her eleştirinin yayınlanması için özel bir hassasiyet

gösterildi. (Bir vesileyle bu konuda Nesimi yoldaşla beş saat gerilimi yüksek bir tartışma yaptığımızı hatırlıyorum.) Saflarımızdan ihraç edilmiş ve bugün aktif siyasal yaşamın dışına düşmüş eski bir yoldaşın geride kalmış tüm yazılı ürünlerine, kamuoyu önünde kendi ürünlerimizle eşit düzeyde sahip çıkıldı, vb.

Tüm bu anlayışların yerleşmesindeki, tüm bu uygulamaların gerçekleşmesindeki katkımdan (üstelik yazılı bir belgede) sözlemeyi normal koşullarda bayağılık sayarım. Bugüne kadar hiç bir örgüt platformunda böyle bir şeyi ima bile etmedim. Bana rağmen söylenenlerden ise yalnızca sıkıntı duydum. Fakat öylesine haksız ve çirkin bir spekülatif tartışmanın konusuyum ki, hiç değilse bazı olgulardan sözlemeyi bir zorunlu hak sayıyorum.

Düşünün ki, şimdilerde buna ilişkin spekülasyonu politika sanan yoldaşın „Sesli Düşünceler“ini yayınladığım için eski MK'dan tepki bile gördüm. Ağustos '90 tarihli MK toplantısında bana rağmen ve oy çokluğu ile bu „Sesli Düşünceler“in bir yenisinin yayınına karşı karar alındı. Kuşkusuz yoldaşların kendilerine göre gerekçeleri vardı ve bir kısmının haklılığı tartışma götürmez nitelikteydi. Buna rağmen ve toplantı sonrasında özel bir mektupla, bu kararın demokratik olmadığını savundum ve kaldırılmasını istedim. Kararın kaldırılmasını sağlayan 4 Eylül 1990 tarihli mektupta şunları yazmıştım:

"Eleştirilere karşı EKİM'in bugüne kadarki tutumunu ve şu son toplantıdaki tutumunuzu bir arada yeniden değerlendirmemiz gerekecek. Tarihsel deneyimleri de gözetererek iyi bir gelenek yaratmak yolundaydık. Biçimsel bakımdan haklı gibi görünen bazı gerekçelerle bundan geriye adım atmak şeklinde bir eğilim çıktı ortaya son toplantıda. Yeterli kararlılıkla karşısına dikilemediğim bu eğilimden ciddi şekilde rahatsız olduğumu belirtmeliyim. A. Ekin'in yazısına ve S. Metin'in PKK değerlendirmesine ilişkin yazdıklarımı hatırlamanızı isterim. Bunları etraflıca tartışacağız."

Nitekim kaldığım yere döndüklerinde, etraflıca tartıştık da.

Yakın zamanda gerçekleşen örgüt Konferansımız, en geniş temsille ve en demokratik biçimde oluşturuldu. Rahat ve özgür bir tartışmayı olanaklı kılacak bir yöntem ve çalışma tarzı tercih

edildi. Konferanstaki açılış konuşmamı şu sözlerle bitirdim:

"İç yaşamımızda demokratik ilişkileri egemen kılmaya özel bir özen göstermeye çabaladık bugüne kadar. Yine de bu konuda hala çok yetersiz olduğumuz bir gerçek. Demokratik ilişkileri yerleştirmek için gösterdiğimiz çabaya rağmen, henüz hayli geri bir noktadayız gerçekte. Ama ben yoldaşları tam da bu nedenle, bu örgütsel tutumun bilinciyle hareket etmeye ve hareketimizin en üst platformu olan bu Konferansı, bu yönüyle de en iyi şekilde, en özgür, en rahat şekilde değerlendirmeye çağırıyorum. Biz sorunlarımızı özgürce tartışmalıyız, rahatlıkla tartışabilmeliyiz. Hem sorunlarımız ve güçlüklerimiz karşısında gerçekçiliğimizi ve devrimciliğimizi ortaya koyabilmeliyiz, hem de, sorunlara yaklaşımdaki farklılıklarımızı, kaygılarımızı, eleştirilerimizi, katkılarımızı ortaya koymada, özgür ve devrimci davranabilmeliyiz. Tüm yoldaşları bu bilinçle hareket etmeye çağırıyorum.

"Hepimize çalışmalarımız için başarılar diliyorum."

Tutanakların da tanıklık ettiği gibi, ciddi ve yürekli tüm yoldaşlar bu çağrıya uydular. Dahası örgüte Konferansın hemen öncesinde üye kabul edilen Mesut ve Nadir yoldaşlar, fikirlerini özgürce ve yüreklice ortaya koymak, doğru olduklarına inandıkları sürece sonuna kadar savunmak konusunda örnek tutumlar sergilediler. Ve tam da bu nedenden dolayı, konferans tarafından takdir edildiler. Kapısından yeni üye ve misafir delege olarak girdikleri Konferanstan, seçilmiş MK üyeleri olarak çıktılar. Bu her iki yoldaş da Konferans çalışmaları sırasında zaman zaman benimle karşı karşıya kaldılar, arna farklı fikirlerini yüreklice savundular. Nadir yoldaşın KH mektubundaki tutumu, Mesut yoldaşın tarihsel sorunlar ve sol hareketin yakın geçmişine ilişkin tutumları, bunun şu an hatırladığım iki örneği. Tam da bu nedenden dolayı bu iki yoldaşa büyük bir saygı, olaydan ise derin bir heyecan duydum. Zira hep böyle yoldaşların özlemi içinde oldum. Tartışma başgösterince ikna oldukları için değil fakat tartışma gücü gösteremedikleri için geri kaçan insanları, içimden hep aşağıladım.

Fikirlerini yüreklice savunmak konusunda Adil yoldaşa da

sözüm yok. Buna rağmen aramızda tatsız bazı olaylar cereyan ettiyse, bunun savunduğu fikirlerin içeriğiyle hiç bir alakası yok. Ne var ki imzaladığı mektubun fikri içeriği, bir dizi temel noktada Adil yoldaşın bilinen görüşlerinden temelden farklıdır. O Adil yoldaş ki fikirlerini korumakta bazen zaafa varabilen bir ısrar gösterir... Bu yalnızca bir fikir değişikliği midir, yoksa uzakta ve „özgür“ bir ortamda asıl fikirlerini mi ortaya koymuştur, yoksa bir kişisel zaaf mıdır, henüz bilemiyorum.

Nesimi yoldaş davada sarsılmaz, düşman karşısında yiğit bir yoldaştır, bundan hiç kuşku duymadım. Böyle bir yoldaşın örgüt platformlarında ve kendisine duygusal olarak oldukça yakın bir yoldaşa karşı inandığı düşüncelerini savunamayacak kadar yüreksiz ve cesaretsiz olabileceğini düşünmek benim için gerçekten zor. Ama böyle olduğuna dair öylesine çok iddia var ki, ciddi ve güvenilir yoldaşlardan (örneğin Mesut yoldaştan) bunları duyup tereddüte düşmemek gerçekten güçtü. Eğer böyleyse Nesimi yoldaşa aksayan bazı ciddi yanlar var demektir. Nesimi yoldaşın imzasını da taşıyan mektubunuz bu tereddütleri silmiştir. Nesimi yoldaşın bir dizi temel sorunda yüzseksen derece ters yargılara imza atması konuya benim nezdimde yeterli açıklığı kazandırmıştır. Evet, yazık ki Nesimi yoldaş, asıl düşündüklerini, kendisine çok yakın olan bir yoldaşı karşısında bile savunmak gücü ve cesaretinden yoksunmuş; mektup çerçevesinde, bu sonuç tartışmasızdır.

Hüseyin yoldaşa ilişkin olarak bir şey söylemeyeceğim. Herkesin bildiklerini ve her vesileyle tekrarladıklarını burada yinelemek zahmeti niye!

Söyleyecek sözü olan ama kişisel hesapları ve kaygıları olmayan herkes, bunu her devrimci platformda söyleyecek kadar güç ve cesareti bulabilirdi kendinde. Tabi eğer gerçekten de bir devrimciyse... Bütün devrimci yaşamım boyunca buna inandım ve kendi yaşamımda da bunu uygulamaya çalıştım. Asıl düşündüklerini örgüt platformlarında ve yoldaşları önünde savunmayanlar ya zavallı birer korkaktırlar, ya da içten pazarlıklı, kişisel hesaplar ve kaygılar içinde birer dalkavuk... Böyleleri, yoldaşları karşısında açık ve yürekli olamayanlar, sınıf düşmanı

karşısında hiç olamazlar, bundan hiç kuşku duyulmasın. Bu düşünceyi geçmişten beri taşıyım ve bir çok yoldaşa da tekrarlarım. MK üyeleri olup da görüşlerini açacak gücü ve sözde ortamı bulamamak -bu aklın alacağı bir şey değil! Varsa eğer böyleleri, bunların devrimci bir örgütün tepesinde işi ne? Böyleleri hangi yüzle, hangi siyasal ahlak ilkesiyle bağdaştırarak bu utanç verici durumu sürdürebilirler? Devrimci bir örgütte böyle yöneticiler gerçekten varsa, o örgüt bu durumu biliyor ve katlanıyorsa, bunu örgütte başgösteren çürümeye ciddi bir belirti saymak gerekir. Böyle bir devrimci örgüt büyük ideallerin, değerlerin ve davaların taşıyıcısı olmak bir yana, siyasal yaşamda kalıcı bile olamaz, buna inanıyorum.

EKİM'de başından itibaren farklı görüşlerinden dolayı kimseye tavır alınmamıştır. Tersine insanlar fikirlerini açıkça, örgüt ve kamuoyu önünde, ortaya koymaya çağrılmıştır. Buna rağmen bazı eski yoldaşlar EKİM'den ihraç edilmek bahtsızlığına uğramışlarsa, bu örgüt disiplinini ayaklar altına aldıkları, onu hiçe saymayı bir davranış biçimi haline getirdikleri içindir. İlk akla gelen örnekleri sıralıyorum. AA, Onur, Tayfun... Birincisi, uzun bir süre görev ve sorumluluklarını ihmal etti. MK'nın kendisine önerdiği yeni görevi ise kesin bir biçimde reddetti ve ancak MK'ya sizin disiplininizi tanımıyorum dedikten, yani kendisi kapıyı vurup çıktıktan sonradır ki, gösterdiği bu davranışın resmen adı kondu. İkincisinin (Okan) durumu da aşağı yukarı aynı biçimde seyretti. Bu yiğit, iki sene örgüt üyesi kalıp da hiç bir örgütsel görev üstlenmemek gibi inanılmaz bir davranışın da kahramanı oldu. Örgüt önünde, örgüt yayın organında ortaya koyma gücü ve yürekliliği gösteremediği karmakarışık kafasını, sağda solda rastgele ortalığa boşaltmakta ise hiç bir sakınca görmedi. „Açık politika“ adına! Öylesine garip bir „açıklık“ ki, kamuoyu bir yana, kendi örgüt kitlesinden bile gizli! (Şimdilerde ise bunu yurtdışında yapmakta. „görüşlerini örgüte niye açmadın?“ diye soranlara ise „istifa mektubumda var“ diyebilmektedir. Şu yalnızca iki cümleden oluşan istifa mektubunda...) Bu eski yoldaş da ne olduğundan kendisinin bile tam emin olamadığı sözde fikirlerinden dolayı değil, örgütsel görev almayı reddettiği için örgüt dışına düştü.

Bir kez daha kapıyı kendi çarpıp giderek. Sonuncusunun, Tayfun'un, durumunu sizler benden daha iyi biliyorsunuz. Bu eski yoldaşın Kürt sorununda farklı fikirleri var deniyordu, Nesimi yoldaş iyi bilir, özel bir ilgi gösterdim. Kendisiyle bizzat konuştum ve yayınlanmak üzere göndermesini istedim, bunun tartışmayı kışkırtmak ve geliştirmek için de önemli olduğunu belirttim. Bu istemimi defalarca tekrarladım. Bana her seferinde söz verdi, ama sözünü kendi yerine getirmede.

Asgari bir devrimci kişiliğe sahip her yoldaş için kendi fikirlerini serbestçe dile getirebilecek bir sağlam demokratik ortam vardır EKİM'de. Orhan yoldaşı bir başka örnek olarak vermek istiyorum. AA'nın bir yazısı vesilesiyle hareketimizi Troçkizmle suçlayan koca bir yazı yazdı. (Tam da bu olayın ardından üyeliği kabul edildi.) Bu iddiasını değişik vesilelerle tekrarladı. Son olarak, yakın zamanda, başta ben bir çok yoldaş „Troçkizme sapmak“la itham etti. Ama darkafalılığına, eski önyargılarının gücüne yorsak bile, bu yoldaşın bu fikri dikbaşlılığını eski MK olarak bir yönüyle hep sempatiyle karşıladık. Bu yoldaş ayrıca, örgüt yaşamı, kadrolara bakış vb. konularda beni bir örgüt raporunda sert bir biçimde eleştirdi. Bu davranışını özel bir sempatiyle karşıladım. Her şey bir yana bugünkü spekülative kampanyanın başı olan Hüseyin yoldaşın „Sesli Düşünceler“ini tam da eleştirici öğeler taşıdığı için sempatiyle karşıladım, yayınlanmasında ısrar ettim ve yayınında bu yönleri önplana çıkardım. Nedir ki, bir yoldaş ancak 3 bin kilometre uzakta olunca, ancak yalnızken ve yazılı olarak eleştirmek gücü bulabiliyor, ama yüzyüze gelince „kekeme“ (bu ifade sizindir) kesiliyorsa, ben ne yapabilirim? Bilindiği gibi tedavide hastalığı doğru teşhis etmek önemlidir. Ama sizler hastalık bir yana, hastayı bile doğru teşhis edemiyorsunuz.

J. J. Rousseau'nun, *İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı*'ni hapishanede okudum. Bazı yoldaşlara (özellikle de Nesimi yoldaşa) sık sık tavsiye ettiğim bu diyalektik yöntem harikası kitabın 170. sayfasında şunlar söylenir:

“Başkalarına emretmek peşinde olmayan insana boyun eğdirmek çok zordur; en doğru ve en becerikli politika adamı

bile özgür olmaktan başka bir şey istemeyen insanları kullaştıramayacaktır. Talihin önlerine çıkaracağı tehlikeleri göze almaya, talihin uygun ya da aksî gitmesine göre egemenlik kurmaya ya da kulluk etmeye her zaman hazır olan, tutkulu ve alçaklar arasında eşitsizlik kolayca yaygınlaşır."

İçerdikleri olumlu vurguyu kişiliğime son derece yakın ve uygun bulduğum için, bu sözleri ilk okuduğumda büyük bir heyecan duymuş, eski örgüt (TDKP) yaşamımızı düşünmüştüm. Tüm yoldaşların, özellikle de „kekeme“ olanların, bu sözlerdeki derin anlam üzerine düşünmelerini öneririm. Küçük-burjuva örgütlerdeki amir-memur ilişkisinin tek ve aynı kişiliklerde birarada bulunabilmesinin diyalektiğini bundan daha vurucu ve daha derinlikli ifade eden bir formülasyon zor bulunur.

"En doğru ve becerikli politika adamı bile özgür olmaktan başka bir şey istemeyen insanları kullaştıramayacaktır."! Bu sözleri, „kekemelik“lerini Cihan yoldaşın „katı ve sert „ tutumlarına bağlayan herkese ithaf ediyorum. Böylâleri EKİM öncesi yaşamlarına bir gözâtarlarsa, aslında „kekemelik“lerinin geçmişten geldiğini, EKİM’de ise tersine biraz kişilik kazanmak olanağı bulduklarını göreceklerdir.

Örgütsel görev ve sorumluluklarını aksatabilenlere, örgüt disiplini kavramından yoksun olanlara karşı katı ve sert bir tutum içinde olduğum bir gerçek. Bunun iyi ve sağlam yoldaşları rahatsız edecek bir yanı yok. Tersine sık sık Adil yoldaşın, MK seçimleri esnasında ise Nadir yoldaşın belirtmek gereği duydukları gibi, bu örgütün işi sıkı tutan, titizliği aşırıya vardırان bir değil, çok sayıda yöneticiye şiddetle ihtiyacı var. Bugüne gelmesini biraz da buna borçlu, geleceği de ha keza bir ölçüde buna bağlı olacaktır.

Ama çok iyi biliyorum ki, bu yanımdan çok, ideolojik-politik sorunlarda fikirlerimi kesin ve kararlı bir tarzda savunmamdan rahatsız olunuyor. Zira bu kesinlik ve kararlılık karşısında bazı yoldaşlar ikna olmadıkları halde gerileyebiliyorlar. Ama bu tümüyle onların sorunu. Eğer bir hesapları yoksa, eğer kişisel kaygılar içinde değillerse, fikirlerini sonuna kadar savunmalarının önündeki engel ne? Belki şu: bu fikirler iyi düşünülmemiştir.

sağlam bir temelden ve mantıktan yoksundur, bir dış etkilenmenin ürünüdürler; bundan dolayı da güçlü ve sağlam bir karşı görüşle karşılaştıklarında, güneş görmüş kar misali erimekte dirler. Durum buysa, bir kez daha, bu ilgili kimselerin sorunudur. Ezbere konuşmak nasıl bir haksı, bu ezbere düşünceleri boşı çıkarmak da aynı şekilde bir haktır. Yoksa örgüt demokrasisini başka türlü kavrayanlar mı var!

"Evet, ben kavgacı tartışırım, sert tartışırım, sorunu kesin koyabilir, eleştiriyi sert ifade edebilirim. Zira böyle olması gerektiğine inanıyorum... O sertlik ve katılık karşısında tutunmak karşımdaki devrimcinin görevidir. Biz böyle devrimciler olmak zorundayız. Ben zayıf davranışların düzeyine inemem. Fikirlerimi katı, kesin ve kararlı koyarsam, acaba karşımdaki ne kadar ürker kaygısıyla hareket edemem. Etmemem de gerekir." (Konferans tutanaklarından)

Ben bu örgütte hakem değil, tarafım: bunun hep akılda tutulması gerekiyor. Doğru bildiğim görüş, politika ve uygulamaların tarafı. Bunun mücadelesini vermek benim en doğal hakkım. „Büyük şef“ havasında olayların ve tartışmaların „üzerinde“ durmak bana göre değil, tersine bunu hep aşağıladım, kendi kişiliğime yabancı buldum. Bu örgütte demokratik ortam, ilişki ve işleyişin yerleşmesi için her türlü çabayı sarfederim, ama bir örgüt üyesi olarak bu demokratik hak ve olanakları kendi payıma da sonuna kadar kullanırım. Bundan öteye yapabilecek bir şeyim yok. „Kekemeler“in dili açılınsın diye, kendi dilime kilit vuramam. Zira bu demokrasi değil, en bayağı bir oportünizm olur ve bir örgütü kesin bir biçimde çürütür.

. Hüseyin yoldaş buradan ayrıldığında „bir yolunu bulup seni sınırlamamız gerekir“ gibi garip bir laf etmişti. 15 gün sonra mektubunuz geldi. Doğrusu onun payına büyük bir başarı saydım bunu. Kendince beni „sınırlama“nın bir yolunu bulmuş, bir ilk adımını atmıştı. İçinin bütün bir karanlığını toplamış, benim kişiliğimle ve konumumla sıkı sıkıya bağlantılı herşeyin (örgüt konferansı, örgüt çizgisi, MYO, Konferansın „KH“ ile ilgili kararı, vb.) üzerine yığmış, altına da öteki MK üyelerinin imzasını attırmıştı. Bu gerçekten bir başarıydı!

Nedir ki, gericiliğin beni sınırladığı görülmemiştir. Böyle davranışlar beni yalnızca ateşler. Hırslımı, enerjimi, mücadele gücümü çoğaltır. Bu yoldaşa o zaman da söyledim; istesenez de beni sınırlayamazsınız. Beni sınırlayacağınıza kişilikli davranmak, fikri tutarlılık ve kararlılık göstermek konularında benim düzeyime çıkın, beni „dengeleme“nin yolu buradan geçer. Çözüm de örgütün ihtiyacı da budur. Benim davranışlarımın sınırı devrime, sınıfa ve örgüte karşı sorumluluklarım, örgüt çizgisi ve örgüt disiplindir. Bugüne kadar bunlara aykırı hiç bir şey yapmadım. Gücüm, yeteneklerim ve enerjim ölçüsünde bunun gereklerini yerine getirmeye çalıştım. (Son derece çirkin bir takım imalı laflar ederken, dört senedir benim bir gün bile tatil yapamadığımı, dinlenemediğimi, gönül rahatlığı ile bugün de aylıklık yapayım diyemediğimi, dört yıldır çocuklarımı göremediğimi ve daha sayısız „ayrıntı“yı hatırlamamak hangi vicdana sığar? Bu dört yıllık yoğun emeğe rağmen, örgütün en üst platformu olan Konferansta, kendi emeğinin yetersizliklerini, kusurlarını sorgulayan ve eleştiren, MK seçimi esnasında ise bunu kendi geçmişinin ve mevcut kişiliğinin açık bir eleştirisiyle birleştiren de herkesten çok ben oldum. Bazı yoldaşlar ise nedense bu konuda da „kekeme“ kesildiler.)

Örgütte demokrasi ve bu açıdan kendi tutumum üzerinde fazla durduğumun farkındayım. Nedir ki buna mecburum. Zira devrimci kişilikleri ve dürüstlükleri tartışmasız yoldaşların bile kolayca tuzağa düşürüldükleri hayli demagojik ve spekülatif bir konudur bu. „Özgün“ olmayı bir türlü başaramayan ve şu ara „özgün“ olmak kompleksi içinde kıvranan bir yoldaş, „Nadir yoldaş da özgün kişiliğini kaybetti“ deyince, bir Nadir yoldaş kalkıp, nasıl da özgünlüğünü hala sürdürdüğünü izah etmek ve bunun için koca bir sayfa yazı yazmak gereği duyabiliyor. Aslında tam da asıl böyle yapmakla özgünlüğünü kaybettiğini bir an bile düşünmeksizin. Bu, demagojinin gücüne yalnızca bir örnek.

Ama kuşkusuz sorun hiç de bu kadar basit değil. Gönderilen mektup içinizden yalnızca Nadir’in tutumu „özgün olmak“ kaygısına ya da içgüdüüne indirgenebilir. Nesimi ve Adil yoldaşın „Cihan yoldaşa karşı durabilmek“ kompleksinden öteye, böyle geric

bir belgeye imza atabilmek için ek nedenleri olmalı.

Artık mektubunuzun içeriğine geçebilirim. Umarım kullandığınız o üsluptan sonra benden „nezaket“ ya da kelimeleri seçmekte titizlik beklemek saflığı göstermezsiniz. .

Çok şey söyleyeceğim sanılmasın. Yalnızca bazı temel gerçekleri hatırlatmakla yetineceğim. Bütün o gerici laf yığınına çöktürmeye bu kadarı yeter de artar bile.

EKİM I. Genel Konferansı: “Darlık hatta gerilik” mi?

Konferans sorunundan başlıyorum. Zira mektubunuzun kavrayışsızlığı kadar arka planındaki gericiliği en iyi yansıtan konulardan ilkidir bu.

Konferans kararına ilişkin metnin „yeni bir ideolojik atılım ihtiyacı“na ilişkin tespitini hatırlatan mektubunuz, şöyle devam ediyor:

*“Konferansa bu tespitin ciddiyetine uygun bir hazırlıkla girmedik. Her birimizde farklı düzeylerde kendini ifade etse de, toplam bir hazırlıksızlık vardı. Ve bu ise, Konferansımızı kaçınılmaz olarak - şu ya da bu tatsız tartışmadan bağımsız olarak- belirli bir **darlığa, hatta geriliğe** mahkum etti. Gerçek budur?”* (Mektup, daktilo metin, s.1, siyahlar benim)

„Darlık, hatta gerilik“! Mektubunuzun EKİM I. Genel Konferansına ilişkin kesin hükmü işte bu. Ya gerekçe? Gerekçesi de var kuşkusuz:

İdeolojik atılımın, *“sosyalizmin bütün bir tarihinin (...) gözden geçirilmesi gibi ciddi ve kapsamlı bir iş olduğu düşünülürse bu gerçek (“darlık, hatta gerilik” gerçeği!) daha iyi anlaşılır?”*

Oysa biz ne yapmışız?

“-Soruna yaklaşımda esas alınacak yöntemi” saptamışız;

“-İkinci olarak da ‘ilk elden bazı değerlendirmeler’ yapıp, bir ‘çerçeve’” çizmişiz. Hepsi bu! *“Sosyalizmin bütün bir tarihini”* ise gözden geçirmeden öylece bırakmışız.

Hem „gerekçe“, hem „kanıt“ olarak ileri sürülen bu sözler, bir eliyle verdiğini öteki eliyle hemen geri alan şu gülünç laf cambazlığı ile sürüyor:

"Kuşkusuz bu da bir şeydir. Ama çok şey de değildir. Son derece yetersizdir. Varılan noktada duramayız, elde edilenle yetinemeyiz... Kaldığı, yeni bir şeyde söylemiş sayılmayız. Nihayetinde bir kaç yıl öncesinde de söylenebileceklerin bir anlamda yeni bir şeymiş gibi söylenmesi gibi bir şey bizimkisi..." (Mektup, s.1 , siyahlar benim.)

Bu satırları sizin adınıza kaleme alan Hüseyin yoldaşı gerçekten anlıyorum. Kavrayışsızlığın husumetle çakıştığı bir noktada bu sözleri etmiş olmasının anlaşılabilir bir yanı yok. Fakat ya öteki yoldaşlar, onların tutumunu nasıl anlamak gerekir?

Konferansta tartışılmış ve tümünde de çok ciddi sonuçlara varılmış tüm öteki teorik politik sorunları şimdilik bir yana koyuyorum. Cehaletin gücüyle „nihayetinde“ öteden beri „bilinen şeyler“ diye küçümsenen „Tarihsel sorunlar“a ilişkin tartışma oturumlarını hatırlamaya çalışıyorum. Nesimi ve Nadir yoldaşlar gözlerimin önünde, tartışmanın ilk günü, ikisi de büyük bir heyecanı yaşıyorlar. Bu aşamada yapılan tüm öteki çok önemli tartışmalar kaydedilmediği halde, tartışmanın kapsamı ve düzeyinden heyecana kapılan Nesimi yoldaş, ben konuşuyorken Ceren yoldaşa aceleyle üst kattan teyp getiriyor. "Bunları daha iyi ve daha etraflı tartışma olanağımız var" şeklindeki anlamsız bir tutumla kaydı ben engelliyor. Ama tartışmalarda pek de, ya da hiç de bilinmeyen çok şey ortaya çıkıyor olmalı ki, ertesi gün benim karşı tavrım aşıyor ve tartışmanın devamı kaydediliyor. Şimdi bu kayıtlardan, söz alan Nesimi yoldaşın, sözlerine nasıl başladığını aktarıyorum:

"Nesimi: Yoldaşlar, tartışmamız darlıktan kurtularak ilerliyor. Bu sevindirici bir durumdur. Hareketimizin bir vurgusu vardı: Devrim toprağı aynı zamanda teorinin de fıskırdığı bir topraktır, bir zemindir. Tartışmamız ve platformumuz gerçekten bunun mesajlarını veriyor. Bunu belirtmek durumundayım. Bu bir sevinçtir."

Öteden beri „bilinen şeyler“den teorinin fıskırmakta olduğu „mesajını“ almak, bunu „bir sevinç“ ilan etmek! Bu hiç de normal bir durum değil.

Nadir yoldaşı düşünüyorum. Konuya ilişkin tartışmaları çok özel bir ilgi ve dikkatle izlemiş, bir önceki gün yapılan tartışmaların kaydedilmemesinden duyduğu üzüntüyü dile getirmiş, sorunu

sistematik bir tarzda açmaya çalışan ilk konuşmaların çok önemli fikirler içerdiğini özellikle belirtmek ihtiyacı duymuştu. Peki ama „nihayetinde“ yıllar öncesinden „bilinen“ şeylerin „yeni bir şeymiş gibi söylenmesi“nin kaydedilmemiş olmasından duyulan ve o gün bugündür bana da bulaştırılan o anlamsız üzüntü niyeydi? Bir dinlenme anında, hemen tüm yoldaşlara yönelik olarak sık sık yaptığım gibi, Nadir yoldaşa da bir kez daha Konferansımızın nasıl gitmekte olduğunu soruyorum. Sevinçle ve gururla söyledikleri arasında şu sözler de var: „Bu Konferansı tarihçiler ilerde mutlaka yazacaklardır?“ Hiç sanmıyorum! „Darlığa hatta geriliğe mahkum“ olmuş bir konferansın tarihe geçtiği nerede görülmüştür!

Hüseyin yoldaşı bu kez atlamayacağım. Tüm ötekilerde olduğu gibi, tarihsel sorunlara ilişkin tartışmalarda da, tartışma düzeyine ulaşamamanın sıkıntısı ve ezikliği içindeydi. Şimdilerde „nihayetinde“ bunlar „yeni“ değil diyen bu yoldaşın, Konferans günlerinde benim her konuşmamda „yeni“ bir hikmet bularak heyecanlandığına yalnızca siz ötekiler değil, tutanaklar da tanıklık etmektedir. Buna bir işçi hareketi gibi en sıradan konular bile dahil.

Ama bunları geçelim, olabilir, beşer şaşar demişler; üç ayda fikir değiştirmek son derece ciddi bir tutarsızlık ifadesi olsa bile...

Sorunun içeriğine gelince. Dört kesin hüküm de ben altalta yazıyorum:

1) Mektupları gösteriyor ki, üzerinde neredeyse bir yıldır konuşulduğu halde MK'nın dört üyesi „ideolojik atılım“ sorununun anlamını ve kapsamını kavrayabilmiş değiller;

2) Mektupları gösteriyor ki, MK'nın dört üyesi „Tarihsel Sorunlar“ın kapsamını ve anlamını kavrayabilmiş değiller;

3) Mektupları gösteriyor ki, MK'nın dört üyesi EKİM I. Genel Konferansını kavrayabilmiş değiller;

4) Mektupları gösteriyor ki, MK'nın dört üyesi bir örgütün yaşantısında bir konferansın ne demek olduğunu kavrayabilmiş değiller.

Yeni bir ideolojik atılım: Anlamı ve kapsamı

Birincisiyle başlıyorum. Ne eski MK'nın Konferans kararına

ilişkin temel metnin) ne Konferans tartışmalarında, ne de Konferans bildirisinde, „ideolojik atılım“ sorunu ne „sosyalizmin bütün bir tarihinin gözden geçirilmesi“ olarak sunulmuştur, ne de yalnızca „tarihsel deneyimler“in toparlanmasıyla sınırlanmıştır. Benim kalemimden çıkmış metinleri çarpık, tahrif edilmiş bir yorumla bana karşı kullanmayı, devrimci politik mücadeleyi burjuva politikasının ince oyunları ile karıştıran bir „politikacı“ zattan öğrenmiş olmalı mektubunuzun yazarı yoldaş.

Marks, olağanüstü bir birikim, muazzam bir kafaydı. Yoğun bir çalışmaya temposuna rağmen, toplumsal laboratuvarında çalıştığı ve bütün bir ömrünü adadığı kapitalist toplumun tahliline bu ömür zar zor yetti. Ama Cumhuriyet tarihi orda kalsın, daha Türkiye'nin yakın tarihi hakkında doğru dürüst kalem oynatamayanların, bir örgüt konferansından, „sosyalizmin bütün bir tarihinin, olumlu-olumsuz bütün yönleriyle gözden geçirilmesini“ beklemeleri yalnızca hafiflik değil, tam bir kara mizah örneğidir. Bunu değil bir tek konferanstan, bir partiden bile bekleyenlerin bunu görmeye ömürleri hiç yetmeyecektir.

Mektubunuz hem sorunun kapsamını tanımlamada yanılıyor, hem de EKİM I. Genel Konferansından beklenenlerde. Dahası birini ötekiyle karıştırıyor. Konferans kararına ilişkin MK metni ideolojik atılım alanını hiç de tarihsel sorunlarla sınırlamıyor. İkinci savaş sonrası dönemin uluslararası gelişmelerini ve bunun ışığında çağdaş dünyanın bugünkü tablosunu ve sorunlarını anlamayı bunun bir öteki temel alanı olarak tanımlıyor, bu bir. Bu muazzam sorunların kapsamını tanımlamak ile, henüz parti bile olamamış genç bir hareketin bir ilk konferansından beklenebilecekleri birbirine karıştırmak gibi bir hafifliği göstermiyor, bu da iki.

İlgili metinden okuyoruz:

“Geniş bir teorik çalışma alanı demek olan tüm bu sorunlar zincirinin zorlu bir manzara oluşturduğuna kuşku yok. Tarihsel evrimin on yıllardır biriktirdiği el değmemiş sorunlardır bunlar...”

“Biz, yalnızca Hareketimiz de değil, bir bütün olarak Türkiyeli komünistler, bu sorunların ne ölçüde üstesinden gelebiliriz? Uluslararası hareketin önünde on yıllardır birikmiş, onu ezip bunalmış bu sorunları çözme gücü ve yeteneğini belli bir ülkenin

komünistleri gösterebilirler mi? Bunlar önemli ve gerçekten zorlu sorular. Fakat biz iyimser ve inançlıyız. Türkiye'nin devrimci kaynaşmalara sahne ve evrensel sonuçlar yaratacağına inandığımız büyük bir toplumsal devrime gebe toprağı, aynı zamanda, bu sorunları üstlenmenin ve üstesinden gelmenin de güçlü bir zeminidir. Devrim toprağı devrimci teoride büyük atılımların da toprağı olmuştur genellikle. Sorunların gündemimize tüm kapsamı ve açıklığı ile girmiş olması bile büyük bir ilerlemedir ve bir rastlantı değildir. Bugün dünyanın hiç bir yerinde bu sorunlara bu denli geniş, canlı, yakıcı ve denebilir ki kitlesel bir ilgi gösterilebildiğini sanmıyoruz. (...) Türkiye'nin marksist-leninistleri yaşayacaklarsa, iddia ve misyonlarını sürdüreceklerse eğer, bu sorunları üstlenmek, üstesinden gelmek, çözmek zorundadırlar. Türkiye'deki genel marksist-leninist potansiyel ve birikim gözönüne alındığında, bunun başarılacağından kuşku duymak için bir neden olduğunu sanmıyoruz." {Daktilo metin, s.5-6, vurguları şimdi yaptım, (EKİM I. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar, s.21-22)}

Yeterince açık. Eski MK, bir sorunun kapsamını tanımlamak ile onu çözenin, bütünüyle farklı şeyler olduğu şeklindeki basit gerçeğin doğal olarak bilincindeydi. Sorunun kapsamından ve çözüm olanaklarından EKİM Konferansından bu konuda beklenebilecekler geçən MK'nın Eylül '90 tarihli metni, yukardaki satırların bittiği yerden, şöyle devam ediyor:

"*Liberal aydınların ve troçkist mezheplerin ideolojik kargaşaya, inkarcılığa, daha da kötüsü, siyasal ve örgütsel tasfiyeye dayanak yaptıkları bu sorunların, Türkiyeli marksist-leninistlerin çözüm gündemine leninist bir temelde ve sağlıklı bir biçimde girebilmesi için hareketimiz üzerine düşeni yapabilmelidir. Konferansımız, bu sorunları hiç değilse genel çerçevesiyle ele almayı, ilk yaklaşım ve değerlendirmelerini ortaya koymayı, ve böylece, bu sorunların çözümüne götürecek sürecin başlangıç adımlarını atmaya başarabilirse eğer, bu Hareketimiz için yeni bir ideolojik ve politik atılımın zemini olacaktır.*" {Konferans metni, s.6, (age., s.22)}

Bu sözleri alın, kendi metninizde, sorunun kapsamına ilişkin tanımlamanın ardından ve bir hayalkırıklığı edasıyla „Biz ne yaptık?“ sorusuna cevap olarak sıralanmış iki maddeyle karşılaştırın.

EKİM Konferansının kendinden bekleneni gerçekleştirdiğini görmekte güçlük çekmeyeceksiniz. Tartışmalarımızın asıl sistematik açıklamalara dayalı kısmının kayıtlarının olmaması elbette büyük bir kayıp. Ama eldeki kayıtlar bile, Konferans günlerinde ulaşılan o tartışma düzeyi karşısında „kekeme“ kesilenlerin bir kaç yıllık „hazırlık“la (bu hazırlık sorunu üzerinde ayrıca duracağım) ulaşacağı düzeye bedel, bundan kuşku yok.

Sosyalizmin “tarihsel sorunları”: Anlamı ve kapsamı

İkinci soruna geçiyorum. Tarihsel sorunlar, Türkiye’de liberal ve troçkist çevrelerin, Eylül yorgunlarının, inanç bunalımına düşenlerin, „sosyalizmin sorunları“ adı altında hayli zamandır üzerinde geviş getirdikleri bir alan oldu. Yüzlörünü geçmişe dönerek, kendilerini, sizin ifadenizle „sosyalizmin bütün bir tarihinin gözden geçirilmesi gibi ciddi ve kapsamlı bir işe“ verdiler. Troçkizmin 60 yıllık, Batılı sol aydınların 30 yıllık birikimini kullandıkları halde sonuç ortadadır ve tam bir fiyaskodur. Ciddi hiç bir teorik ilerleme sağlayamadıkları gibi, politik bakımdan da çürüdüler. Son derece normaldir. Sorunun doğru çözümünün temel koşulu, onu doğru ele almak ve doğru kavramaktır. Marksizm-Leninizmde yöntem hayati bir sorundur. „Dört yıllık“ bir dönemin ardından bunu yoldaşlarıma hatırlatmak zorunda kalacağım hiç aklıma gelmezdi. („Tekrar“dan yakınlara tekrarlanacak epeyce basit gerçek var, öyle anlaşılıyor.)

EKİM I. Genel Konferansı sorunun ele alınışında ve konuluşunda kapsamlı ve son derece önemli tartışmalar yapmıştır. Bu tartışmaları Türkiye solunun „sosyalizmin sorunları“ ile ilgili tartışmalarının eleştireci bir değerlendirmesi ile birleştirmiştir. Bunun kendisi bile muazzam bir ilerlemedir. Fakat yapılan hiç de bundan ibaret değildir; bu tartışma, yöntemin, bizzat sorunların kendisine uygulanması yoluyla derinleştirilmiştir. Bu ortaya, o tınak içinde aldığınız ifadeyle, bir „çerçeve“ çıkarılmıştır. Mektubunuz bunlar yıllardır biliniyor diyor, ben ise hala da bilinmediğini, tartışmaların anlaşılmadığını, mektubunuza yansıyan o karışık kafayla da uzun zaman anlaşılamayacağını iddia ediyorum.

„Sosyalizmin bütün bir tarihini gözden geçirmek“ten ve çıkacak „çerçeve“nin içini bir Konferansta doldurabilmekten sözedilebildiğine göre, o sözedilen sorunun anlamı ve kapsamı bile anlaşılabilmiş değil. Yazık!

Mektubunuzdan farklı olarak, Konferanstaki kapsamlı tartışmalardan hareket eden Bildirimiz ise, „sosyalizmin bütün bir tarihinin gözden geçirilmesi“ne ilişkin ezbere edilmiş o kocaman laflara itibar etmeyerek, sorunu yöntemsel bakımdan doğru ve son derece alçakgönüllü bir çerçevede tanımlıyor.

"Herşeyden önce amaç doğru saptanabilmelidir. Amaç tarihsel geçmişi kendi içinde ele alıp yargılamak ve bir hükme varmak değil, bu geçmişten bugün ve gelecek için sonuçlar çıkarmak, ya da daha doğru bir deyişle, bugünün ve geleceğin sorunlarını çözümlerken geçmişin deneyimlerini hesaba katmak, onlardan en iyi şekilde yararlanmaktır. Komünistler iki şeyi yapmaktan özenle kaçınmalıdırlar. Kendi misyonlarını tarihçilerinkiyle karıştırmamak ve tarihsel geçmişe karşı bilgiçe yargıçlıktan kaçınmak. Gerçek komünistler toplumsal devrim mücadelesinin öncüleridirler ve yüzleri hep ileriye, geleceğe dönüktür. Geçmiş onları, yalnızca gelecek mücadelesi için paha biçilmez değerde olan deneyimleriyle ilgilendirir." (s.20)

Bu sözlerdeki anlamı doğru kavrayabilenler, bizim mevcut ideolojik gelişmemizin bile tarihsel deneyimlerin eleştirici değerlendirmesini içerdiğini görmekte çok zorlanmayacaklardır. Ama bunu anlayabilmek için tarihçilik hevesinden, ya da Stalin-Troçki tartışmasına hakemlik eğiliminden kurtulmak gerekir. Mektubunuzdaki bakışın, Onur (Okan) ve Azad'ın dizlerinin bağına çözen saplantılardan ne farkı var?

Siz „sosyalizmin bütün bir tarihinin gözden geçirilmesini“ ne sanıyorsunuz yoldaşlar? Ciddi sorunlar üzerine bu kadar ezbere konuşursanız sizi kim ciddiye alır? İdeolojik konularda EKİM'e korkak demek ne başkasının, ne de başkalarının yargısı arkasına saklanarak aynı şeyi tekrarlayan sizlerin haddidir. EKİM'in „Troçkizm sopası“ndan korktuğunu doğruladığınıza göre, bununla yalnız kendi korkaklığınızı itiraf etmiş oluyorsunuz. Bu ucuz ve ukala sözleri bana karşı kullanacağınıza, bize bu tavsiyelerde

bulunma bilgeliği gösteren o çok „cesur“ yiğide, TKP-ML Hareketi gibi son derece geri ve darkafalı bir harekette hala ne aradığını soraydınız ya! Bu yiğide diyemez miydiniz, biz „Troçkizm sopası“ndan korksaydık bugün EKİM diye bir şey olmazdı...

Kendi payıma inandığım ve ikna olduğum şeyleri savunmaktan hiç bir zaman geri durmadım. Bu tür bir geri duruşu bayağılık ve düşkünlük saydım. İnanıklarını savunma gücü gösteremeyen “kekemeler”e hep küçümseyerek baktım. İdeolojik konular sözkonusu olduğunda benim tümüyle başka korkularım olmuştur. İncelemeden ve anlamadan (yani ezbere) konuşmamak... Sosyalizm teorik cephede bir bilimdir ve benim taşıdığım korku bilime karşı bir borçtur, bir namus borcu. Bu benim ilkemdir ve ilk defa burda ifade etmiyorum. MK'nın '88 sonbaharındaki toplantısının sonuçlarını özetleyen ve birlik tartışmaları nedeniyle yakından bilinen mektubumda çok açık olarak yazdım ve bir süre sonra *Ekim*'de de yayınladım. Oradan aktarıyorum:

“...Teorik siyasal sorunlar çok yönlü, çok çeşitli ve çok karmaşık. Teorik siyasal sorunların evrensel bir boyut taşıdığı, ve yazık ki, dünya komünist hareketinin içinde bulunduğu zayıflık ve kısırlıktan ötürü, sorunların anlaşılmasında ve çözümünde pek bir uluslararası kaynak desteği göremediğimiz de bir gerçek. Bunlar bir arada bizim sayı ve önemli bir etken olarak birikim yetersizliğimizle (altını şimdi çiziyorum-C) birleşince güçlüklerimiz artıyor. Şunu hep gözönünde tutmak gerek; biz eski usul, 'kafadan' ya da çalاکalem yazmayı, kısa süreler içinde eskiyecek, değer taşımayacak ya da yanlışlığı ortaya çıkacak şeyler yazmayı, en yumuşak ifadeyle, sorumsuzluk sayıyoruz.” (Sayı:27, s.24)

Zayıflıkların ve olanaksızlıkların bilincinde olmak, bilimin gerektirdiği titizliği göstermek, bildiğinden çok konuşmamak, bunlar EKİM'in üstün meziyetleridir. „Dört yıl önce yazılanlar“ın bugün bile aynı ilgiyle karşılanması, „bugün yazılmış gibi“ okunması tam da bundandır. Mektubunuz MK üyelerine yakışmayacak bir ifadeyle „artık idare etmiyor“ diyor, ben ise bu üslubu kullanan yoldaşın düzeyindekileri bir on yıl daha „idare eder“ görüşüneyim. Gelin görün ki sorunumuz bazı kimselerin beklentilerine değil, devrim mücadelesinin ihtiyaçlarına cevap

verebilmektir. Bu açıdan bakıldığında ise taşıdığımız ciddi yetersizlikleri Konferansta haftalar boyunca herkesten çok ben anlattım. Özellikle de bugün Konferansta savunduklarının zıddı görüşleri içeren böyle bir mektubu imzalamakta bir sakınca görmeyen Adil yoldaş gibilere karşı.

İdeolojik sorunların tarihsel boyutları söz konusu olduğunda bir başka „korkum“ daha var. Ortalığı liberal bir çamur ve selin bastığı, „sosyalizmin bütün bir tarihi“ üzerine bilir-bilmez herkesin konuştuğu, inkarcılığın „ideolojik ilerleme“ sayıldığı bir evrede, liberal akıntıya kürek çekmek, sosyalizmin tarihini varedenlere haksızlık etmemek için titizlik göstermek... Şimdilerde zor olan bu. Şimdilerde cesaret gerektiren bu. Asıl „korkaklık“, burjuvazinin ideolojik top atışının düzlediği, muazzam manipülasyonların tozudumana karıştırdığı bir zemin üzerinde süren liberal cereyana kapılmaktır. Söyler misiniz bana, tarihsel sorunları tartıştık diye bize „Troçkizm sopası“ sallayacak TDKP ile TKP-ML Hareketi'nin dışında bir örgüt kaldı mı Türkiye'de? Bu darkafalıların önyargılarına ise bizim zırnık prim verdiğimiz bir tek örnek var mıdır? Hala o dar zeminde duran, bu zeminin en geri örneği olan TKP-ML Hareketi içinde bulunan ve hala o „cenah“tan bakan birinin böyle bir vehme kapılması bir bakıma normal. Peki size ne demeli? Demek ki gericiliğin insanlara söyletmeyeceği söz yoktuç.

Konferansımızın tarihsel sorunlara ilişkin olan ve o bozuk Türkçenizle, „nihayetinde bir kaç yıl öncesinde söylenebileceklerin bir anlamda yeni bir şeymiş gibi söylenmesi gibi bir şey“ olmayan tartışma tutanaklarını tüm imzacılara ithaf ediyor, ekte sunuyor ve bu bahsi kapatıyorum.

EKİM I. Genel Konferansı: Anlamı ve önemi

Üçüncü soruna geçiyorum. Evet mektubun imzacıları, mektuplarından anlaşıldığı kadarıyla, EKİM Konferansını da kavrayabilmiş değiller.

Bir örgüt düşününüz. Yeni kuruluyor. Bir ideolojik-politik ve örgütsel gelişme yaşıyor. Örgütsel gelişmenin belli bir

düzeyinde bir Konferans topluyor. Nedir herşeyden önce böyle bir konferansın misyonu? Hareketin o güne kadarki teorik ve pratik gelişme süreçlerini değerlendirmek, deneyimleri toparlamak, bundan sonuçlar çıkarmak; oluşan ideolojik birikimi genellemek, mevcut ideolojik çizgiyi gözden geçirmek, eleştirmek, düzeltmek ya da onaylamak; ulaşılan gelişme düzeyinde hareketin sorunlarını, görev ve hedeflerini saptamak; ve son olarak, harekete ilk kez örgüt iradesiyle bir merkezi yönetici komite seçmek. Özetle örgüt iradesini en üst düzeyde gerçekleştirmek ve hakim kılmak.

„Biz ne yaptık?“

Varolan tüm örgütlerimizin geniş ve demokratik temsiline dayalı bir konferans platformu oluşturduk. Önceden hazırlanmış MK raporuyla iki günde yangından mal kaçırmak yerine, son derece demokratik bir yöntemle çalışmaya başladık. Tam dört hafta boyunca... Tarihsel sorunlardan çevre sorunlarına, Kürt sorunundan Zonguldak çalışmasının ayrıntılarına, demokrasi ve sosyalizm sorunundan kadro politikasının inceliklerine kadar sayısız mesele tartıştık. En „kekeme“ olanlar bile hergün en az bir kaç saat konuştu. Tutanakların da tanıklık ettiği gibi, tabandan gelen yoldaşlar düşüncelerini özgürce ortaya koydular.

Sonuç mu? Sonuç tüm yetersizliklerine rağmen gerçek bir başarıdır! Kanıt mı? En kısa zamanda tüm örgüte, ardından ise kamuoyuna sunacağımız tutanaklar ve bu tutanaklardan süzölmüş Değerlendirme ve Kararlar!

Düne kadar resmi oturumlar öncesinde gerçekleşen ve kaydı tutulamayan teorik ve politik tartışmaların, Konferansın en verimli ve başarılı evresi olduğu yargısını siz de taşıyordunuz. *Değerlendirme ve Kararlar*'ımız o düzeyi bir parça yansıtırsa da, tutanaklarımız yazık ki o bölümlerinden yoksun. Olsun, tutanaklarımızın bu haliyle bile EKİM I. Genel Konferansı'nın kesin başarısını yansıttığına inanıyorum ben. Sizin kuşkunuz mu var? Bırakalım örgüt kadroları ve tabanı ile devrimci kamuoyu karar versin. Tutanaklarımızın bazı bölümlerinin belli „gülümsemelere“ yolaçacağı kesindir. Ama hiç önemli değil; en nihayet tutanaktır bunlar, bir bizde değil her örgütte olur böyle durumlar. Bir konferans veya kongrenin düzeyi hakkında hükme varılırken böyle

durumlara değil, gerçekleşen önderlik ve genel tartışma düzeyine bakılır. Bu açıdan bakıldığında tutanaklar yüzümüzü fazlasıyla ağartacaktır. Her dürüst ve az çok kavrayışlı devrimci orada yalnızca „bilinen“ görüşlerimizin bir „tekrarı“nı değil, sayısız yeni şey de bulacaktır. Sizlere de tavsiye ederim; alın elinize ve önyargısız inceleyin, çok şey bulacaksınız, çok şey öğreneceksiniz. Kendi konuşmalarınız da dahil buna. Aynı şeyi yapıp bunu yaşamış biri olarak yapıyorum bu öneriyi. Ekte bir yazı gönderiyorum. „*Kürt Sorunu, Realite ve Tezler*“ başlığı taşıyor. Hüseyin yoldaşın kaleminden çıkma. Nisan '91'de kaleme alınmış. Konferansta Kürt sorunu üzerine yapılmış onca kapsamlı teorik ve politik tartışmadan sonra, MK üyesi seçilmiş bir delegenin böyle bir yazı yazmış olmasını hayret verici buluyorum. Düşünün ki, bu yoldaşın „20 yıllık devrimci yaşamının“ uzmanlık alanı Kürt sorunu. Bu yazıdaki objektivist bakışı ve milliyetçi önyargıları ibretle okuyun. Aynı kişinin şimdi kalkıp, Konferansı „geri“ bulmasını, yıllardır „bilinen şeyler“ diye küçümsemesini ise nasıl niteleyeceğimi doğrusu bilemiyorum. (Bu yazıyı Mesut yoldaşla birlikte eleştirdik, yeniden kaleme alınmasını önerdik. Hüseyin yoldaş bir kaç önemsiz rötuş dışında yazıyı olduğu gibi bırakarak dönmüştü. Bir şey daha; „*Kürt Sorunu, Realite ve Tezler*“ iddialı başlığını „*Kürt Sorunu ve Sesli Düşünceler*“ olarak değiştirmişti.)

Şu „hazırlıksızlık“ sorununa da değinmek istiyorum. Dönüp mektubunuza bakınız, Konferansla ilgili o inkarcı hükmünüzü bununla izah ediyorsunuz.

Konferansımıza yeterli hazırlıkla giremediğimiz, bunun ise çalışma verimimizi etkilediği bir gerçektir. Ama bu ne kadar gerçekse, birilerinin kendi yetersizliklerini temelde bununla izah etmesi, dahası, kendi „darlık“larını „hatta gerilik“lerini bir örgüt konferansına maletmeye kalkmaları da o ölçüde gericiliktir. Buradaki psikolojiyi anlayabiliyorum. Bu kendi gerçeğinden kaçmaktır. Bu kaçışta ısrar edildiği ölçüde, kaçınılmaz son yalnızca acı bir tükeniş olacaktır. Konferansta başarısız olduklarına inananlar bir parça gerçekçilik, bir nebze alçakgönüllülük gösterip daha nesnel nedenlere bakmalıdırlar. Hiç bir şey kaybetmeyecekleri gibi kendilerini gelecekte başarıya götürecek yolu ve olanakları bulmuş olacaklar

böylece.

Bu konferansa iki yoldaş gerçekten ve kelimenin tam anlamıyla hazırlıksız katıldılar. Dahası örgüte bile Konferans kapısının hemen eşiğinde katılmışlardı. Nadir ve Mesut yoldaşlardan sözediyorum. Mesut yoldaş değil gündemimizi, Konferansın kendisini bile burada, toplantıya on gün kala öğrendi. Hiç bir hazırlığı yoktu. Buna rağmen, „önemine ve ciddiyetine uygun bir hazırlığa“ girilmediğinden yakınılan, „Tarihsel Sorunlar“a ilişkin tartışmaları sürükleyen bir kaç yoldaştan biri oldu. Dahası bu hazırlıksız iki yoldaş, Nadir ve Mesut, Konferansın en göz dolduran, en verimli üyelerinden ikisi oldular. Bu nedenledir ki oy **hakkından** yoksun girdikleri Konferanstan MK üyeleri olarak çıktılar. „Hazırlıksızlık“ kalkamının arkasına saklanmak kolaycı eğilimine karşı bu iki yoldaş örneği ne kadar açıklayıcı değil mi? Bir başka açıklayıcı örnek daha var. İçinizden biri Konferansın '90 yazında yapılmasından yanaydı; hazırlıktan sözedenerleri küçümsüyordu, Konferansın sonbahara kalması ihtimalinden rahatsızlık duyuyordu. Hazırız, gündemimiz de bellidir, ne duruyoruz, deyip duruyordu. Dahası hazırlanmak için iki ay öncesinden geldi. Özellikle tarihsel sorunlar üzerine, Ahmet ve Ceren'le birlikte, elimdeki kendisinin ve Ceren yoldaşın tuttuğu notlardan bugün görebildiğim kadarıyla, oldukça verimli geçmiş bazı ön tartışmalara da katıldı. Sonucu herkes biliyor. Kendi kişisel katkısı zayıf kaldı diye koca bir örgüt konferansını „gerçekçilik“ adına mahkum edenler, „gerçek budur“ diye haykırırlar, iş kendi kişisel gerçeklerine geldiği zaman başka türlü davranabiliyorlar. İbret vericidir.

İçimizde bir örgütsel platforma katılmayı lise bitirme sınavlarıyla karıştıranların varolması ne kadar acı. Konferans gündemimiz, yeni ve beklenmedik şu veya bu olay ya da sorun değil, dört yıllık gelişmemize damgasını vuran tüm sorunlardı. Örgüt Konferans-3-4 aylık bir ön hazırlığın değil, 3-4 yıllık gelişme ve birikimimiz üzerinde yükselebilirdi. Verimimiz ya da verimsizliğimiz temelde buna bağlıydı, herhangi bir ön hazırlığa değil. Hiç bir ön hazırlık bizimki kadar yüklü bir gündemi kucaklayamazdı. Tarihsel sorunlar sözkonusu olduğunda bu özellikle geçerlidir. Eğer geçmişten beri oluşagelen bir birikim ve düşünce oluşturma

süreci yoksa, Konferans öncesinde Troçki ya da Stalin üzerine bir kaç ön kitap okumak tarihsel sorunlar bahsine kimseyi hazırlamış olmazdı. Tersine bu sakıncalı bile olabilirdi. Zira aceleyle okunmuş, üzerine düşünmeye doğru dürüst vakit bile bulunamamış bu kitaplardan alınma bölük pörçük bazı önyargıları bir örgütün Konferansına yansıtmaya yolaçabilirdi.

Son bir söz. Biz dinamik bir mücadele örgütü olarak kalacaksak eğer, bugün EKİM yarın partimiz, hiç bir konferans ya da kongresine yeterli bir hazırlıkla katılamayacaktır. Her konferans ya da kongresi, temelde, bugün EKİM'in yarın partinin, normal siyasal gelişme süreci içinde oluşturduğu birikimi yansıtacaktır yalnızca. Böyle düşündüğüm içindir ki, „toplam bir hazırlıksızlık vardı“ tespitinizi kendi şahsım adına kesin bir biçimde ve şiddetle reddediyorum. Böyle bir mazerete ihtiyacım yok. Ben EKİM Konferansına, bir EKİM üyesi olarak, dört yıldır hazırlanıyordum. Eğer buna rağmen verimsiz olduğumu düşünen varsa, bunu düzeyimin geriliğine, birikimimin zayıflığına, ya da kendimi ifade etmemdeki yeteneksizliğime bağlamalıdır. Hazırlıksızlık gibi estetize edilmiş açıklamaların arkasına saklanmayı kendi payıma anlamsız bulurum. Açıklık, dürüstlük, gerçekçilik, EKİM'in üstün meziyetleri olageldiler, onlara sadık kalmak isterim. Kelimenin tam anlamıyla hazırlıksız olan, zira EKİM'e hemen Konferans öncesinde katılan iki yoldaşı, Konferansın en verimli üyelerinden ikisi oldukları için, kutlamayı da bir borç sayıyorum.

Devrimci örgüt yaşamında konferans ya da kongrelerin anlamı ve önemi

Dördüncü ve son hükmüme geçiyorum. Mektubun sahipleri bir örgütün yaşamında bir konferansın, onun değerlendirme ve kararlarının, taşıdığı ilkesel anlam ve önemden habersizdirler. Böyle olmasaydı eğer, örgüt iradesini yansıtan ve örgütün bir sonraki dönemini bağlayan bir platformun sonuçlarına karşı, „istediğimiz gibi olmadı, onu geçip sonraki işlerimize bakalım“ demek hafifliğini göstermezlerdi. Kim bunu diyenler? Hangi hakla,

hangi cüretle, bir örgütün en üst platformuna çizik atmak hakkını kendilerinde bulabiliyorlar? Bu aynı Konferans tarafından yalnızca bir sonraki konferansa kadar görevlendirilen yönetici organın bazı üyeleri!

Ve siz böyle davranabilen yoldaşlar, kalkmış bir de „tarihsel sorunlar“ın anlam ve öneminden sözediyorsunuz. Ezbere konuşuyorsunuz! Bana kalırsa bu „tarihsel sorunlar“ oyuncuğıyla daha az oynayın, ama anlam ve önemi üzerine daha çok düşünün. Tarihsel deneyimlerden bunca bahsedenlerin, dört yıllık bir sürecin ardından gerçek bir demokratik temsille toplanmış, bir örgütün istek ve iradesinin yansıyıp oluştuğı bir üst platformu bu kadar kolay hiçlemeleri, bir başka kâra mizah örneğidir. Eğer şimdiden böyle yapacaksanız tarihsel sorunlar, tarihsel deneyimler sizin neyinize? Zira siz tam da „tarihsel deneyim“in parti yaşamında sergilediğı aynı olumsuz çizgi ve davranış biçimlerini, üstelik gülünç bir tarzda bizzat kendiniz izlemek eğilimindediniz. EKİM I. Genel Konferansı'nın sonuçlarına çizgi çekmek tümünüzün gücünü ve iradesini aşar. Bu sonuçları ancak ve yalnızca bir kez daha örgüt iradesinin temsil edildiğı yeni bir konferans şu veya bu biçimde değerlendirebilir, onaylayabilir ya da mahkum edebilir. (Bu konuda size tartışmanın devamında ve özellikle „KH“ ile ilişkiler bahsinde de hatırlatacaklarım olacak, şimdilik biraz sabır!)

Mektubunuz örgütümüzün geniş bir temsiline dayanan Konferansımızın dört haftalık çalışmasının sonuçlarından şöyle sözediyor:

„Konferansta yapılan tartışmalarda ortaya çıkan ürünlerde abartılacak düzeyde bir yenilik yoktur. Öteden beri bilinen şeylerdir!“(s.2)

Konferansta „kekeme“ kesilenlerin, ortaya anlamlı hiç bir şey koyamamanın ezikliğini yaşayanların, hele bir de kişilik bunalımı içindelerse, o Konferansın sonuçlarından kaçmasını, hatta ondan kinle sözetmesini insan yine de anlayabilir. Peki ama öteki üç yoldaşın ölçü ve seviye tanımayan bu tür sözlerin altına imzalarını atmalarını nasıl anlamak gerekir?

Kötü bir sınav verdiniz yoldaşlar. O mektubun ayıbını ve

utancını uzun bir dönem omuzlarınızda taşıyacaksınız.

Bildiri, kararlar ve tutanakların yayını

(Bürokratik önderlik zihniyeti ve biçimsel demokrasi)

Mektubunuzun, "Burada size ciddi eleştirilerimiz ve uyarılarımız olacak" ifadesiyle başlayan bölümü öyle ilkel bir bürokratik zihniyetle örülü ki, bunları okuyup şu „tarihsel deneyimler“e bakıldığında örneği çok görülen „yönetici“ partili tipini görmemek olanaksız. Herşeyi birbirine karıştırmakta bulunmaz bir yeteneği olan yazıcınız yoldaş burada o kadar çok şeyi karıştırmış ki, yol almak için madde madde ilerlemek gerekir.

Konferans Bildirisi'nden başlıyorum. İddianız şu: *Konferans Bildirisi* de „alınan kararın tersine bir uygulamanın konusudur.“ (s.2) Tersine bir uygulama konusu! Birinin kulakları çınlasın: „Bu da ne demek ola?“ Hüseyin yoldaş dışındaki yoldaşlara soruyorum: Ne tür bir „tersine uygulama“ bu? Ciddiyet yoldaşlar, ciddiyet! Hafifliğin, ezbere konuşmanın da bir sınırı olmalıdır.

MK toplantısında bildiri yayını tartışıldı. 1 Nisan'da yayınlanması kararına varıldı. Sonra içeriği tartışıldı. İki alternatif ileri sürmüştüm:

1) Bildiri, kısa, özlü, tartışılan konulardan çok, böyle bir Konferansın EKİM'in örgüt yaşamındaki siyasal-manevi önemini vurgulayan bir tür ajitasyon metni **mi**:

2) Yoksa, Konferansta tartışılan ~~temel~~ temel sorunların bir ilk özetini sunan, okuyana Konferansın ~~gündemini~~ gündemini ve sonuçları hakkında derli toplu bir ilk fikir veren bir propaganda metni mi olsun?

Oybirliği ile ve tereddütsüz ikincisinde karar kılındı. MK bundan öteye bir karar almadı, alamazdı. Bir Konferansın fikir platformunu toparlayan bir bildiri metninin kaç sayfa tutacağı önceden saptanamaz. Bu, kaleme alacak kişinin yeteneğine, yaratıcılığına, ifade etme gücüne bağlıdır. Siz ki „tarihsel deneyimlere“ bu kadar tutkunsunuz, kendi işinizi „Bilimler“ Akademisi üyelerine örneğin 80 sayfalık „broşür“ ısmarlayan Sovyet parti bürokratlarınkiyle karıştırdığımızın farkında mısınız? Bir dizi

temel sorunu tartışan bir Konferansın ulaştığı sonuçları dört sayfada toplamak olanaklı mıdır? İçinizden biri denese ya bunu.

Aldığınız bu tutumun ahlaki boyutları da var diye düşünüyorum. Sizden *Bildiri*'yle ilgili değerlendirmenizi yazmanızı istedim, yazmadınız. *Bildiri* çıktığında Hüseyin yoldaş buradaydı. Üçte ikisi hazırken verdim okudu, „daha bitmemiş, hele bir bitsin“den öte bir şey demedi. *Bildiri* bitti, bitmiş halini yayınlanmadan görmek için hiç bir talepte bulunmadı. (İlgilenmiyordu bile.) Yayınlandıktan sonra kişisel olarak sordum, „iyi olmuş“un ötesinde bir şey söylemedi. Mesut'un da bulunduğu ve buradan ayrılırken yaptığımız üçlü toplantıda sordum, bir delege ve MK üyesi olmasına rağmen, bir değerlendirme yapmadı. Vedalaşırken sordum. „Sorup duruyorsun, söyleyeyim, ben bildiriye umduğumdan iyi buldum“ oldu karşılığı. Nadir'e geçiyorum. Sorduğumda okumuştum. Çok beğendiğini, EKİM'in kendi farklılığını *Bildiri*'siyle bile gösterdiğini belirtti. Belirgin bir sevinç duyuyordu. Eksiği-fazlası? diye sordum. Ben de onu düşündüm ama bir şey bulamadım, tartıştığımız her şey çok iyi ifade edilmiş, dedi. Nesimi'ye geçiyorum; yoldaşa önemle sordum, çok iyi cevabını aldım. İnsanlar nasıl buluyor diye sordum, övücü izlenimler aktardı. Adil'e sordum: az önce aldım, gelirken yolda okudum, henüz bitirmedim, ama okuduğum bölümleri çok beğendim, dedi.

Peki şimdiki tavır nedir yoldaşlar? Sizin niyetiniz üzüm mü yemek, bağcı mı dövmek? Şimdiye kadar hep olumlu tepkiler almış bir *Bildiri* üzerine spekülasyon yapmak da neyin nesi? Bir „tersine uygulama“ lafı ortaya atıp da öyle bırakmak ne demek oluyor?

Yalnızca bir konuda eleştirebilirsiniz. 1 Nisan'da çıkması gereken bir bildiri 15 Nisan'da çıktı. Ama bundan bile söz ederken, örneğin Adil yoldaşın vicdanı sızlamalıdır. Zira kendisi buradan Nisan'ın ilk haftası ayrıldı. Ayrıldığında biz hala mektubunuzu kaleme alan yoldaşın kişisel bunalımlarıyla uğraştırılıyorduk. Şimdi ise Adil yoldaş, bu aynı yoldaşın eline kalem veriyor, sonra da „tersine uygulama“ üzerine ezbere lafların altına imza atıyor. „Şöyle bir ayaküstü“ okuyarak! (Adil yoldaşın gider ayak bu aynı yoldaşla ilgili bana uyarıları ve „tavsiyeler“iyle birlikte düşü-

nüldüğünde ortaya örgüt yaşamımızla ilgili sorunların aldığı vahim boyutlar çıkıyor.)

Konferans Kararları'nın yayımına geçiyorum. Yine önce karıştırılan şeyleri ayırtırmam gerekecek. *Konferans Kararları*'nın yapılan tartışmaların ışığında kaleme alınması MK'nın kararı değil, olamaz. **Bu karar Konferansındır.** Konferansın MK'ya verdiği görev, tartışılan tüm temel konuları Konferanstaki genel eğilim doğrultusunda toparlamak, özlü ve sistematik metinler halinde yayınlamaktır. Bunun yalnızca yayım zamanlamasını ve biçimini saptamak MK'nın tasarrufuna bırakılmıştır.

MK'da sorun tartışıldı. Öneri benden geldi. 27 Şubat tarihli toplantı notu önümde. „Sol hareketin güç birliği“, „İstanbul üzerine karar“, „Kadın sorunu“ gibi şeyler de dahil tam 20 konu saptamışız. Bazılarını birleştirmek olanaklıydı, bu konuşuldu. Fakat asıl önemli olanın dört konu olduğu, asıl zamanın bunlar için gerekli olduğu belirtildi. Bu dört konuya vurgu, kararları yayına hazırlamanın ne kadar bir süre alacağı tartışmasıyla bağlantılıydı. Mektubunuz önce „hangi kararların önemsenmesi gerektiği“ diyor, sonra da az altta, „belirlenen dört konu“ya indiriyor sorunu. Oysa Konferans kararı karşısında, „bu tür bir tasarruf hakkınızın olmaması gerekiyor“! Görev bir Konferansın tartıştığı tüm temel sorunları değerlendirme ve kararlar olarak sunmaksa ve siz de bu konuda iki yoldaş görevlendirmişseniz, birazcık inisiyatif lütfedin! Zira bu değerlendirme ve kararlar Konferansın yüzlerce sayfa tutan tutanaklarından derlenecektir. Bu malzemeyi ilgili yoldaşlar elden geçirdiğine göre, onun en iyi, en yararlı nasıl değerlendirebileceğine de en iyi o yoldaşlar karar verebileceklerdir. Düşünsel sorunlar sözkonusu olduğunda bürokratik değneği, MK „yönergelerini“ en az kullanalım. Bunu „tarihsel deneyim“e çok özel bir ilgi göstermiş biri olarak söylüyorum. Zira tarih bu „ısmarlama“ yöntemin, bu „güdücü“ zihniyetin en devrimci partilerin bile fikir yaşamını felç ettiğini, bilimsel tutuma ve yaratıcılığa öldürücü darbeler vurduğunu gösteriyor.

Burada da sorunun içinizden birini ilgilendiren ahlaki bir boyutu var. Son toplantıda kendisine tasarımızı tüm ayrıntılarıyla anlattık, ilgiyle dinliyor ve düşünüyor havalarındaydı. Neticede

bizi onayladı. O zaman yapsa gerçekten anlamlı olabilecek uyarısını, çok sonra uzaklardan ve geleneksel „yönetici“ edası içinde çıkışarak yapıyor.

Aynı konuya devam ediyorum. MK toplantısında kararların yayınlanış biçimi de tartışıldı. İki alternatif vardı. Ya toplu ve kitap halinde yayınlayacaktık. Ya da gazetede peşpeşe, ardından kitap halinde. Mesut yoldaşın gerekçeli önerisine herkes katıldı; kararları ikişer ikişer önce *Ekim*'de yayınlamalıydık. Hem MYO olduğu için bu prensip olarak anlamlı bir davranış olurdu, hem de *Ekim*'i güçlendirir, yayın süresi boyunca devrimci çevrelerin daha yoğun bir ilgisine konu olurdu. Zamanlamayı da konuştuk. „Her şey Mayıs ayında bitmiş olacak“ değil, tersine yayın Mayıs sayısından itibaren başlayacaktı. Haziran başında temel metinler aradan çıkmış olmalıydı ki, teorik dergiye hazırlık yapılabilirdi, tartışılan buydu. Bu bir tartışmaydı, bir temenniydi. Ve bu tartışma teorik derginin çıkış tarihiyle ilgili alınacak kararlar bağlantılıydı. Tutanakların yayına hazırlanmasıyla da birlikte düşünüldüğünde, Haziran başına kadar bitirmek gerçekten zordu. Bu kuşku o zamandan olduğu için, „yaz sezonundan sonra“ gibi bir ek gerekçeden de güç alarak, teorik dergi tarihini 1 Ağustos olarak saptadık.

Kararlar saptandığı gibi Mayıs sayısından itibaren yayınlanmaya başlandı. Fakat biz Mesut yoldaşla daha Nisan'da çalışmayı planladığımızda, bunun Haziran'a yetişmeyeceğine kesin gözüyle bakıyorduk. Mektubunuzu kaleme alan yoldaşın, çalışma şevkini ve moralini zedeleyen ve tam iki haftamızı alan bunalımının yarattığı zaman kaybından bağımsız olarak bu böyleydi. Baharın nasıl geçtiğini farketmeyen bir çalışma temposu içinde olduğumuz bir gerçek olsa bile, yine de bu zaman kayması konusunda bizi eleştirebilirsiniz. Kendinize göre kaygılarınız var, sizleri anlayabilirim. Fakat iki şeye dikkat etmeliydiniz. „Her şey Mayıs ayında bitmiş olacaktı“ ifadesindeki maddi bilgi hatasını bir yana bıraksak bile, bu sözleri, biz nefes almadan çalışıyor iken kendisi Mayıs başına kadar buralarda „vakit geçiren“, dolayısıyla da tüm görevlerini ihmal eden bir yoldaşa yazdırmamalıydınız. Bu bize acı vermekle kalmaz, sizin hakkaniyetiniz

hakkında derin kuşkulara da yolaçar. İkincisine gelince, teorik metinleri kaleme almanın o kadar kolay olmadığını bir parça gözetmeliydiniz. Bizi „kafadan“ ve „çalakalem“ yazmaya teşvik etmeyin, lütfen! Bu „gülümsemelere yolaçar“, unutmayın. Oysa biz bugüne kadar bu tür tek satır yazmış değiliz. Tekrar ediyorum,“dört yıl önce“ yazılanların bugün hala „ilgiyle“ karşılanmasının sırrı da budur. Ola ki, tembellik ettiğimizi sanıyorsunuzdur... Bu sizin vicdanınızla ilgili bir sorundur, cevap bile vermek istemem.

Konferans tutanakları ve açıklık ilkesi

Bir başka soruna geçiyorum. *„Konferans kendi gerçek düzeyi ile yansıtılmalıdır“* diyorsunuz. Nerede? Tutanaklarda mı, yoksa kararlarda mı? Bir başka soru: „Konferansın kendi gerçek düzeyi“, derken, neyi kastediyorsunuz? Delegelerin ortalama düzeyini mi, yoksa Konferansta gerçekleşen önderlik düzeyini mi? Bana kalırsa mektubu kaleme alan yoldaş bir kez daha farklı şeyleri birbirine karıştırıyor.

Eğer kastettiğiniz Konferansın toplam havasını ve tartışmalarını gerçek düzeyiyle yansıtmaksa, size yürekten katılıyorum. Kuşkusuz! *„Konferans kendi gerçek düzeyi ile yansıtılmalıdır. Gerçekliğimiz neyse olduğu gibi ortaya konmalı ve gerçekliğimiz hakkında yanılısama yaratılmamalıdır. Bu doğru olmaz?“* (S.2) Doğru olmayacağı gibi, EKİM'in üzerinde titizlikle durduğu açıklık ilkesine de aykırı olur. Zaten bu emredici ilkemiz varken, bizim MK olarak bir tercih ya da karar hakkımız olduğunu bile sanmıyorum. Tutanakların önemli bir bölümünün ilk kabalari alındı, size gönderiyoruz. Bu haliyle örgüte dağıtılabılır, bir sakıncası yok. Dil bakımından yeni bir redaksiyonun ardından ise, hemen kamuoyuna yayınlamalıyız. Bu mektubunuzla hemfikir olduğum nadir konulardan biri. Ama bir sorun var, düzeyimizin olduğu gibi yansıyabilmesi için, değil paragraf çıkarmak, anlamsız sözcük yinelemeleri dışında tek cümle bile çıkarmamalıyız. Oysa sizin bizde duran bazı düzeltmelerinizde koca koca sayfalara çarpı atılmış. Bu tür „düzeltmeler“i iptal ettik. Bu ne doğrudur, ne

açıklık ilkesiyle bağdaşır, ne de dürüst bir tavır olur.

Evet, "Gerçekliğimiz neyse olduğu gibi ortaya konmalı ve gerçekliğimiz hakkında yanılısama yaratılmamalıdır." Bu ise, illegalite kapsamına giren ya da teknik mahiyette olan bölümler ya da pasajlar dışında tutanakları olduğu gibi yayınlamaktan geçer. Bu gerçekliğimizi olduğu gibi yansıtacaktır. Geçmeden hatırlatayım, bu konuda Lenin'den de güç alabiliriz:

"Parti kongresi tutanaklarına gelince, bu tutanakların haksız yere ihmal edilmesi, ancak, tartışmaların kavgalarla içinden çıkılmaz bir tutuma getirilmiş olması gerçeğiyle ve ola ki bu tutanakların, çok tatsız bir çok gerçeği içermesiyle açıklanabilir. Parti kongresi tutanakları partimizdeki gerçek durumu ortaya koyması açısından kendi türünde tektir ve doğruluk, tamlık, kapsam, zenginlik ve sahîh olmak bakımından eşsizdir; harekete katılanların görüşlerini, duygularını, tasarımlarını ortaya koyan, bizzat onlar tarafından çizilmiş bir resimdir. ..."(Bir Adım İleri İki Adım Geri, s.9-10)

Fakat ola ki siz, tutanaklardan zaten ve kendiliğinden yansıyacak olan „gerçeğimiz“ sorununu peşinen tartışma dışı tutmuşsunuzdur; asıl kastettiğimiz ise değerlendirme ve kararlarımızın Konferansın gerçek düzeyini yansıtabilmesidir.

Kuşku yok ki, asıl kastettiğiniz budur. Zira, özellikle Hüseyin yoldaş tutanaklara yansıyan kendi gerçeğinden bucak bucak kaçıyor. Bunu siz de biliyorsunuz. Oradaki „gerçekliğimizin“ yansımasını istemek bir yana, Konferansımıza karşı o soğuk tutumu, ona karşı sarfettiği o ezbere laflar, onu gözden düşürüp unutturmak için harcadığı o gülünç çaba, o bir sayfada on kere yinelenen ve bir tür kendini ikna etmek çabası olan, „yeni bir şey yok“, „eskiden beri bilinenen şeyler“, „tekrar“, „tekrarı tekrarlamakta yarar yok“ sayıklamaları tam da orada yansıyan kendi silüetinden kaçma isteğinden geliyor. Oradaki „gerçekliğimizin“ yansımasını istemek bir yana, elinden gelse onu ateşe verir, küllerini yedi kat yerin dibine gömer. Kendini kurtarmak için bir hareketin Konferansını feda etmek, devrimcilikte bu gerçekten az rastlanır, zor kavranır bir davranıştır. Şu ünlü „zayıflık“ın derininde aslında tam da bu tür bir zihniyet yatar. Kendi gerçeğinden kaçmak bu yoldaşa bildim

bileli kuvvetli bir eğilimdir. Bunu ona yakın bir zamanda, dostluğumuzun en iyi görüldüğü bir dönemde bütün içtenliğimle yazmıştım. İşin kolayına kaçtın, ama tam da bu yolla aslında işi zora soktun ve bizi de çok yordun, demiştim. Bu arada kendisini de işin kolayına kaçmak yoluyla gerçekte zora soktuğunu eklemiştim. Garip bir şey, bir kez daha işin kolayına kaçarak bizi de kendini de zora sokuyor bu aynı yoldaş.

Devrimci örgüt yaşamında demokrasi ile önderliğin diyalektik bütünlüğü

Konumuza dönelim. Kuşkusuz kastettiğiniz bu ikinci durumdur; fakat bu durumda, ikinci sorumu yineliyorum: Kastettiğiniz nedir, delegelerin ortalama ideolojik-politik düzeyi mi, yoksa Konferansta gerçekleşen ve kuşkusuz konferansı sürükleyen önderlik düzeyi mi? Birincisini kastediyorsanız (ki buna ihtimal vermiyorum) bu kendinizi kaybettiğinizin, sağduyunuzu yitirdiğinizin resmidir. Yok eğer ikincisini kastediyorsanız sorun yok. Kendi payıma değerlendirme ve karar metinlerimizin hiç değilse bazı konularda Konferansın gerçek düzeyinin, canlılığının ve zenginliğinin gerisinde bile kalacağından kaygılanabiliyorum.

Sevgili yoldaşlar, umarım hiç biriniz, genel olarak siyasal yaşamın bu tür platformlarında, parti kongre ve konferanslarında, ortaya çıkan sonuç belgelerinin, katılanların ortalama düzeyini değil de bu platformlarda gerçekleşen **en ileri önderlik düzeyini** yansıttığından, onun damgasını taşıdığından en ufak bir kuşku duymuyorsunuzdur. Zira tersi durumda bu sizin siyasal yaşamdan bir şey anlamadığımızı göstermenin ötesinde, basit sağduyunuzu bile yitirdiğinizi kanıtlamış olur. Umarım parti demokrasisi ile parti önderliği kavramlarının diyalektik bütünlüğünü kavramak hiç biriniz için herhangi bir güçlük taşııyordur.

„Tarihsel deneyimler“e baktığımızda, özellikle bürokratik dejenerasyon dönemlerinde gördüğümüz şudur: Eski MK önden yazılı bir rapor ve bir dizi karar taslağı hazırlar. Bunların önden incelenmesi nadir durumlarda görülür. Kongre ya da konferans başlar. İki, üç bilemediniz bir hafta sürer (ki sonuncu durumun çok

az örneği var). Genel sekreter raporu okur, önden hazırlanmış kararlar orasından burasından pek az tartışma ve değişiklikle ve genellikle oybirliği ile onaylanır. Ardından önden hazırlanmış MK listesi sunulur, o da genellikle oybirliği ile onaylanır. Ve böylece „parti iradesi“ tecelli eder!

Biz tam da bu uygulamanın eleştirisinden giderek farklı bir yöntem izledik. Bürokratik yöneme karşı, demokratik yöntem. Fakat bunun önderliğin fonksiyonunu ortadan kaldırmak bir yana, tam da bu demokratik yöntemin, gerçek bir önderliğin kendini sergilemesi için en uygun ortamı yaratacağını gözettik ve uygulamada gördük. Oy hakkı olmadan Konferansa girenlerin, oradan MK üyesi olarak çıkmalarını bir rastlantı mı sanıyorsunuz? Unutmayın dört hafta sorunlarını tartışan Konferans MK seçimine tam üç gün ayırdı. Bu seçimin en açık ve sert değerlendirme ve eleştirilere konu olması bir rastlantı mıydı? Açık, geniş, özgür bir tartışma ortamı olmasaydı, bir Mesut'un, bir Nadir'in MK'ya seçilmesi öyle kolay gerçekleşir miydi?

Temel teorik ve politik sorunların tartışılmasında ilke ve esasa ilişkin bir görüş ayrılığı yoktu. Ayrıntılardaki zenginliğe, farklılığa açık olmak ise hareketimizin başından itibaren bir üstünlüğü idi. Alelacele fazla bir anlamı olmayan karar tasarıları çiziktirip orada oylamak gibi bir ihtiyacı duymadı Konferans. Temel ya da ilkesel önemde bir ayrılık konusu olsaydı duyabilirdi, olmadı. Bu durumda, sorunları etraflıca tartışıp, kararların bu tartışmalardan hareketle ve kuşkusuz Konferanstaki en ileri düzeyi (önderlik düzeyi) yansıtacak şekilde kaleme alınmasını sonraya bıraktı. Demokrasinin önderliği güçlendirmesi, demokratik bir temelde merkeziyetçilik, bu değilse ne? Kararları iki Konferans delegesi kaleme alıyor, başka nasıl olabilirdi? Tartışma geniş, özgür, rahat, dağınık, fakat kararlar yoğun, güçlü, sistematik ve dilde özenli olur, başka türlü olabilir mi? Konferansa yapılan önderliğin düzeyi neyse, kuşkunuz olmasın. değerlendirme ve kararlarda istesek de istemesek de, yansıyacak olan da o olacaktır. Ne fazla ne eksik. Yoksa siz kararları kaleme alan iki delegenin Konferanstan sonraki iki ay içinde hidayete erip kendilerinin ve dolayısıyla Konferansın düzeyini aşmalarından mı korkuyorsunuz? Çok safsınız

be yoldaşlar! Dört yıldır „kendini tekrarlayan“ların, „öteden beri bilinen şeyleri“ yineleyenlerin, „garip ve anlamsız bir tutukluk“ yaşayanların, „yeni şeyler söylemekten korkmayın“ diye uyarılmak ihtiyacı duyanların, iki ayda kendilerini aşacaklarını sanıyorsanız, gerçekten safsınız! Ya da kimbilir belki de saf değil, ama düpedüz gericisiniz! Amacınız, bir kez daha, üzüm yemek değil bağcı dövmektir!

„Gericisiniz“ sözü kendinize karşı hassas, fakat bir örgüte ve onun Konferansına karşı son derece rahat olan sizleri ürkütmüş olabilir. Ne var ki, şu sözleri ancak ruhlarında kinin, kıskançlığın, karanlığın içiçe kaynaştığı „gericiler“ yazabilir:

„Konferansta yapılan tartışmalarla ortaya çıkan ürünlerde abartılacak düzeyde bir yenilik yoktur. Öteden beri bilinen şeylerdir. Bilinenleri bir tür -daha genişleterek- tekrar anlamına gelen tarzda, hem de 4 sayı boyunca yayınlamaya kalkmak bizim için isabetli ve doğru bir şey değildir. Konferansı zayıflatıcı da olur. Kaldı ki Konferans bildirişi -ki o da alınan kararın tersine bir uygulama konusudur- Konferansın toplam bir dökümünü yapmış bulunuyor. 4 sayı boyunca bildirişi genişleterek tekrarlamak ne denli doğrudur? Açık ki doğru değil ve gülümsemelere yolaçabilir?“

Kendi sözlerinizdir. altında imzanız var, bir daha ve ibretle okuyun! Kendi payıma bu sözlere bir an için ve bir nebze olsun inansaydım bu harekette bir gün bile durmazdım. Ve eğer bir de „yeni şeyler“ söyleme kompleksiyle elele giden bir teorik tatminsizlik içinde kıvranıyorsam, soluğu, „yeni şey“ söyleme tutkusunun teoriyi spekülasyon çamuruna buladığı bir ülkede, sayıları gitgide çoğalan teori spekülâtörlerinin koltuğu dibinde alırdım.

*

Bu bahsi kapatmadan basit bir „ayrıntı“yı sormak istiyorum. Mektubunuzun girişinde şu açıklama var: *“Kısa bir süre önce bize gönderdiğiniz mektupta sözü geçen hemen her şey (vurgu benim) gündemimize aldığımız konularla direk bağlantılı şeylerdi. Okuduk ve gündemimizdeki ilgili maddelere bağlı bir şekilde değerlendirme konusu yaptık. Böylece gündemimizi iyice*

işlevselleştirdik de."

Güzel! Şu üzerinde durduğum gündem maddesi MK kararlarının uygulanmasına ilişkin ve siz, iki yoldaşı, haklı-haksız, icraatlarından dolayı eleştiriyorsunuz. Peki, görev, statü ve yetki bakımından bu iki yoldaşla aynı statüde olan, dolayısıyla da göreve ve kararlara karşı sorumluluk bakımından da aynı konumda olması gereken bir üçüncü yoldaşın durumu ve icraatı da ele alınmış mıdır, „bu ilgili gündem“ maddesinde? Zira benim mektubumda „sözü geçen“ sorunlardan biri de budur. „Sözü geçmek“ ne kelime, son derece sıkışık dizilmiş 6 sayfalık mektubumun iki sayfası bu yoldaşın bizim çalışmalarımızı da aksatan serüvenlerine ayrılmış. **Bir**; dörtlü toplantı bunu tartışmış mıdır? **İki**; tartışmışsa yapılan değerlendirmenin sonucu bize neden iletilmemiştir? **Üç**; tartışmamışsa neden? **Dört**; bu sonuncu ihtimal doğruysa eğer, gece gündüz didinen iki üyesini buna rağmen ağır bir dille ve haksız bir biçimde eleştiren dörtlü toplantı, bir üçüncü üyesine bu özel muameleyi hangi siyasal ve örgütsel ilke ile bağdaştırıyor? **Beş**; aynı şekilde, bu aynı şeyi hangi ahlak ilkesiyle bağdaştırıyor? **Altı**; görev ve disiplin anlayışında böyle çifte standartla hareket edenleri, devrimci bir örgüt yaşamında kim ciddiye alır?

Bu soruları daha da uzatabilirim, ama yeterli olduğunu sanıyorum. İş bu zihniyetle sürdürürseniz yoldaşlar, buraya büyük harflerle yazıyorum: SONUMUZ YOKTUR!

Taleb ediyorum: Yapılacak ilk toplantınızda bu sorun tartışılmalı ve sonuçlar (tutanaklarıyla birlikte) yazılı olarak iletilmelidir. Örgüt yaşamında bu tür şeylerin üstünü örtmenin neye malolduğunu geçmiş örgütlerin yaşamından çok iyi biliyorum. Nesimi ve Nadir yoldaşların da bilmesi gerekirdi, kuşku yok biliyorlar da. Ama doğrudur, bilmek başkadır, sonuçlar çıkarmak, sindirmek, uygulamak ise başka..

Kasım '90'da ayrıldığı görev alanına Mart '91 ortasında artık dönmesi gerekirken, Mayıs'a dört gün kala ancak dönen ve ayağının tozu inmemiş birinin eline kalem verdirip aylardır nefes almayan iki yoldaşa saldırtmak -Merkez Komitemizin bazı üyelerinin hakkaniyet ölçüleri böyle işte!

Yazıklar olsun!

EKİM'in ideolojik durumu

EKİM, Konferansını henüz yeni yaptı. Bir hareketin dört yıllık ideolojik gelişmesinin değerlendirilebileceği en anlamlı platform idi bu Konferans. İdeolojik gelişmenin evrimi, ulaşılan aşamada kapsamı ve anlamı, yetersizlikler, boşluklar, hatalı ve zayıf yönler, tüm bunlar bu platformda değerlendirilmeliydi. Bir örgüt üyesi ve bir konferans delegesi olarak kendi payıma bunu yapmaya çalıştım. Hangi konu tartışıldıysa, hareketin o konudaki mevcut ideolojik durumu, varolan yanlışları, abartılı izlenimleri kırmaya çalışarak, hareketin yetersizliklerine çekmeye çalıştım dikkatleri. Yetersizliklerine işaret ettiğim alan (ideolojik durumumuz), başından beri sorumluluğunu taşıdığım kendi öz alanımdı. Kendi icraatımın yetersizliklerini sergiliyordum. Pratik yetersizliklerimizin ideolojik yetersizliklerimizle dolaysız ya da dolaylı ilişkisini ortaya koymaya çalışıyordum. Kendi payıma teorik ve pratik yetersizliklerin sorumluluğunu üstleniyordum. Sorumlu her devrimcinin yapabileceği sıradan bir işti yaptığım.

Parti tartışmaları bölümündeki sorun, Adil yoldaşla aramızda gerilimli tartışmalara bile konu oldu. Zira o, ulaşılan gelişme düzeyinde asıl kritik halkanın pratik-örgütsel sorunlar (sınıf hareketiyle birleşme ve örgütsel inşaa) olduğu düşüncesindeydi bir süre için. Ben ise ideolojik gelişme ve atılım ihtiyacında direniyordum. Hiç bir delegeden mevcut ideolojik çizgimize ve birikimimize ilişkin tek olumsuz söz işitmedim, bir çoğu övgülü ve heyecanlı şeyler söylüyorlardı. Tarihsel sorunlara ilişkin ihtiyacın herkes peşinen farkındaydı ve Konferansta bu soruna ilişkin tartışmalarımızın yarattığı heyecan, örgütümüzün bunun da üstesinden geleceği genel izlenimini kendiliğinden yaratmıştı. Bir yoldaş samimi bir heyecanla, devrim toprağından teorinin fıskırmakta olduğuna kanıt bile saymıştı bu tartışmaları.

Konferans, ideolojik atılım ihtiyacını, bu alandaki öncelikli görevlerimizi tanımladı, görevlendirmeler yapıldı ve yeni döneme girildi. Peki yoldaşlar, bu durumda, Konferansımızın üzerinden daha iki ay bile geçmemişken, bazı delegeler daha görevlerine

bile ancak dönmüşken, EKİM'in ideolojik durumuna ilişkin mektubunuzun o her satırında „fışkıran“ küçümseyici, kötuleyici, aşağılayıcı laf yığını ne demek oluyor? Böyle davranılan bir örgütte yoldaşça güven kalır mı? Nedir sahi telaşınız? Ya da daha uygun bir soru, nedir asıl derdiniz? Cihan yoldaşı mahkum etmek mi? Bunu bir hareketin, kuşkusuz kollektif emeğinin ürünü olan ideolojik birikimi hakkında uluorta konuşmak yerine, doğrudan ilgili yoldaşın kişisel icraatını hedefleyerek yapsanız daha doğru ve daha dürüst bir davranış olmaz mı? Büyük bir tutarsızlık içindediniz. Samimiyetinizle ilgili kuşkular yaratacak davranışlar içindediniz. Siyasal literatürümüze „Cihan yoldaş kompleksi“ sokacaksınız bu gidişle.

„Dört yıl önce“ yazdıklarımız değil, dört yıldır yazdıklarımız kamuoyuna sunulmuş bulunuyor. Bugüne dek tek satırı „gülümsemelere“ yolaçmış değil. Tersine, büyük bir isteksizlik ve sıkıntıyla lütfettiğiniz gibi, „ilgiyle karşılanıyor“. Küfredenler dışında, muhatap alıp eleştirenler, asgari bir saygıda hiç de kusur etmiyorlar. Üstelik bunu yapanlar fikri sorunlarda Türkiye'nin en gelişmiş kesimleri içinde yer alıyorlar. Yazılanlar boş ya da eskiyen şeyler olsaydı, ne ilgi görür, ne muhatap alınır, ne de eleştiriye değer bulunurdu. Hatta böyle şeylere küfretmek bile yük sayılırdı. Eğer eskimedilerse yazdıklarımız, „artık idare etmiyor“ şeklindeki o tuhaf ağız neyin nesi? Yazılanlar „idare etmek“ için mi yazıldı? *“Söylediklerimiz insanların yüreklerini ve bilincini fethetmeye yetmiyor”*. *“Devrimci ve sosyalistler ve kuşkusuz öncü işçilerin beklentileri 4 yıl öncesindeki düzeyde değil.”* Acaba!... Duyan da bu hatırlatmanın yapıldığı insanların uzak gezegenlerde yaşadığını sanacak.

Yine herşeyi karıştırmışsınız. Bir ideolojik gelişmenin zayıf kaldığı alanlardan sözetmek başkadır, halihazırda kuvvet kazanılmış alanı küçümsemek daha başka. Tarihsel sorunlarla kafayı bozanların her zaman düştüğü gülünç bir karışıklıktır bu. Laflarınızın bir kısmınının bu tiplerden ödünç alındığını bile gösterebilirim size, ama değer mi bilemiyorum. *“Dört yıl önce bilinseydi çok daha etkili olacağı açıktı”*, diyorsunuz. Bu düşüncenin sahibi iki zat „biz buradayız“ diye sesleniyorlar, duymuyor musunuz?

Bu düşüncenin gerisindeki legalist-reformist saplantıları bir yana bırakıyorum. Ama söz kendi içinde bile yanlış. Dört yıl önce bilinseydi daha etkili olacakmış! Tümüyle yanılıyorsunuz. Bir; hiç bir yeni düşünce ilk çıktığında „daha etkili“ olamaz. Tersine, daha az etkili olur; mevcut önyargıların duvarına çarpar, yerleşik kültürün direnciyle karşılaşır. Örnek mi? Nadir yoldaş örneğine bakın. Yazdıklarımızı „dört yıl önceden“ biliyordu, üç yıl sonra katıldı bize. Anlaşılmaz bir yanı yok. Bu bizi ikinci noktaya getiriyor. Dört yıl önceki görüşler ancak „eski“ye karşı duyulan belli belirsiz kuşkuların güvensizliğe dönüştüğü, giderek „eski“den umudun kesildiği bir aşamada etkili olur. Öyle planlandığı için değil, bir rastlantı olarak, EKİM görüşlerini tam zamanında geniş devrimci çevrelere sunma olanağı buldu. Bu görüşleri dört sene önce öğrenenler, öğrenir öğrenmez, „Leninizm mi, Troçkizm mi?“ diye broşür yazdılar. Dört yıl sonra, bizzat yazıcıları onun „acele bir davranışın“ ürünü olduğunu açıklamak gereği duydular, şimdi EKİM'in görüşlerini tartışıyorlar. Neden? Bunun üzerinde hiç düşündünüz mü? Sözkonusu olan itibarı yüksek bir siyasal topluluktur, „tekil örnek“ değil sevgili yoldaşlar. TKP-ML Hareketi'nden bir arkadaşın gerçekten „tekil“ örneği üzerine „politika“ yapıyorsunuz. Ama TİKB gibi bir hareket içindeki tartışmayı „tekil“ örnek sayıp, yüksek perdeden politika dersi veriyorsunuz.

Sonuç: Ezbere konuşuyorsunuz. Fikir başkasından ödünç olunca sonuç başka türlü olamıyor, bu her zaman böyledir.

Şu „EKİM yeni bir şey söylemiyor“, „dört yıldır kendini tekrarlıyor“ yavelerinin adresi de hepimizce malum. Peki hiç dönüp baktınız mı, 11 yıldır yurtdışında ve hep „teori“nin içinde olan, dört yıldır teorik bir dergide yazan, bu aynı zat ne yazmış, ne kadar „yenilik“ yapmış? EKİM kendini tekrarlıyormuş! Peki „tekrar edilen“den her vesileyle „yararlanmak“ neyin nesi oluyor? Değer mi buna? „Reel sosyalizm“in çöküşünün yarattığı elverişli psikolojik ortamda, bu „yeni şeyler“ söyleme merakını ateşleyen oportünist aydın odağından kopalı 8 ay oldu. Bu 8 ayın ürünleri (üstelik öncesinin bir kısım ürünleriyle birleştirilerek) şükür ki yayınlanmış bulunuyor. Oradaki „yeni şeyleri“ tespit edip bana yazma zahmetine katlansa ya içinizden biri. Böylelerinin „politika“

icabı ileri sürdüklerini alıp, böylelerinin „dil“ini kapıp kendi hareketinize karşı kullanmakla, aslında kendinize olan güveninizi ve saygınızı farkında olmadan zedeliyorsunuz. Bir kere daha yazık!

Yeni şeyler ne ısmarlama söylenir, ne de kafa karışıklıklarının oluşturduğu „beklenti“ye karşılık olsun diye. Sorun parti ve devrimi örgütlemenin teorik ve taktik sorunlarında açıklığa kavuşmaktır. Bizim için bu, bir yönüyle mevcut görüşlerde derinleşmek, öteki yönüyle el atmadığımız sorunlarda açıklığa kavuşmaktır. Konferans, sorunlarda derinleşme anlamında, „yeni bir şey söylememiş“ midir? Devrim sorunu, demokrasi mücadelesi ve sosyalizm, Kürt sorunu, işçi hareketinin sorunları, parti sorunu, örgüt sorunu, bir dizi siyasal ve örgütsel taktik, tüm bu sorunlara ilişkin Konferanstaki tartışmalar, bu sorunları kavrayışı derinleştirme ve zenginleştirme çerçevesinde „yeni bir şey“ getirmemiş midir? Örneğin Kürt sorununa ilişkin bugün kaydı olmayan o etraflı tartışmalar „yeni bir şey“ getirmemişse, eğer gerçekten böyleyse, bundan çıkacak mantıklı sonuç, olsa olsa EKİM'in bu konuda başından itibaren zaten tam bir açıklık içinde olduğu olabilirdi. Kuşkusuz böyle değildi. Bu örnek verilen sorunda özellikle böyle değildi. Konunun „uzmanı“ da dahil, hayli kafa karışıklığı vardı. Sorun çok ayrıntılı tartışıldı ve kuşkusuz hayli yeni şey söylendi. Konuyla ilgili cilt cilt kitap mı istiyorsunuz, olabilir. Yazık ki yapamıyoruz. Ama biraz gerçekçi olun. Rusya'da, „halklar hapishanesi“nde, Lenin konuyla ilgili 20 sene aralıksız yazı yazdı ve konuştu. Bir araya getirildiğinde toplam iki ortalama kitap tutarını ancak buluyor. Dönüp okuyun, sayısız „tekrar“lardan oluşan iki kitap.

Öteki yöne geçiyorum, el atılmayan sorunlara. Tarihsel sorunlar ile çağdaş dünyanın sorunları kuşkusuz çok zayıf kaldığımız iki alan oldular. Konferans özellikle ilkinde ciddi bir ilerleme sağladı. Yaptığımız tartışma ve ulaştığımız ilk sonuçlar, Türkiye'de son dört-beş yıldır yapılan toplam tartışmalara bedel, kuşkunuz olmasın. Dahası bir üstünlüğümüz var, tartışanlar yabancı kaynaklardan naklediyorlar. Biz kendi mantığımız, yöntemimiz ve teorik kavrayışımızın ürünü sonuçlara ulaşıyoruz. (Hüseyin yoldaş iyi hatırlar, entellektüel düzeyi hayli yüksek teorik bir

çevrenin (K) içinden gelen bir arkadaş, bir toplantıda, yaklaşık olarak şunları söylemişti: „EKİM’in görüşlerinin üstünlüğü onların **kendi öz ürünleri** olmasıdır; hiç bir yerli ya da yabancı kaynağın yankısı olmamasıdır.“ Böyle şeyler aktarmak sıkıntı vericidir, ama kendine güvensizliğin ve kendi değerini bilmezliğin boy verdiği bir ortamda herhalde gereklidir.) Günümüz dünyasının sorunlarında henüz yeniyiz, ama bir kez daha kuşkunuz olmasın, önemli tespitlerimiz var. Bunları açmak mı? Hakkıyorsunuz. Ama bunun daha çok zaman alacağından da kuşkunuz olmasın Siz günümüz dünyasının gelişmelerinin az çok ayrıntılı bir tahlilinin ne olduğunu sanıyorsunuz yoldaşlar? Bu, konuya ilişkin üç beş kitabı okumak sorunu mudur? Şu tespiti sık sık yazdık; dünya komünist hareketinde yaşanan bozulma ve bunun yolaçtığı kopukluk, sayısız karmaşık sorunu üstüste yığılmış bulunuyor. On yılların sorunlarının İskender kılıcıyla çözülebileceğine inandığınıza göre, bu tespitin anlamı üzerine düşünmeye pek vakit bulamamışsınız demektir.

Tartıştıklarımız, „öteden beri bilinen şeyler“ diyorsunuz. Acaba? Biraz alçakgönüllülük ne kaybettirir size? Öteden beri biliniyorsa eğer, Kürt sorununa ilişkin şu ekteki „tezler“ neyin nesi? Ya da daha yakından bir örnek. Önümde Kurultay üzerine broşürünüz var. İşçi hareketi üzerine bir kitabı dolduracak kadar temel ve düzeyli şeyler yazmış bir hareketin bu en son ürününün mevcut düzeyi, fikirleri ve dili, şahsen beni hayrete düşürüyor. „Dört yıl öncesinden farklı beklentileri olan“ ileri işçilere böyle bir broşür yayımlanabiliyorsa eğer, kimse merak etmesin, bizim dört yıl önce söylediklerimiz, bu gibi ileri işçileri en az bir on yıl daha „idare eder“. Fikirler dedim, aslında broşürde bir fikir yok. EKİM’in „öteden beri bilinen“ bazı tespitleri bozulup tanınmaz hale sokularak ve son derece kötü bir Türkçeyle sunulmuş, hepsi bu. Ayrıca bu broşür, şu „öteden beri bilinenler“den en basit olanlarının bile gerçekten ne kadar bilindiğini, **kendiliğinden hareketin imkanları ile kendiliğinden hareket içinde kazanılabilecek bilincin imkanlarını** birbirine karıştırarak gösteriyor. (s.4) Ama eski „teorisyenler“den birine karşı *Teorinin Yoksulluğu*’nu bir bakıma tam da bu sorunu izah etmek için yazmıştım, daha „dört yıl önce“!

Yazdıklarımızın ve tartıştıklarımızın yetersizliği tartışılabilir.

ama onların kendi içinde taşıdığı değerden bir nebze kuşku yok. Bu kuşkuyu duyanlar bu hareketin gücünün nerede yattığını göremeyecek, onu değerlendiremeyeceklerdir.

„Öteden beri bilinen şeyler“in Bildirimizle zaten verilmiş bulunduğunu hatırlatan mektubunuz uyarıyor: "4 sayı boyunca bildiriği genişleterek tekrarlamak ne denli doğrudur? Açık ki doğru değil ve gülümsemelere yolaçar." Özetlenmiş bir fikrin açılması, gerekçelendirilmesi ve işlenmesi „doğru değil“, „gülümsemelere yolaçar“! Siz bir taraftan meseleler niye açılmıyor diye dövünür durursunuz, öte yandan kinle cehaletin elele durduğu bu satırlara imzayla selam durursunuz. Ne mutlu size! Yeni seçilmiş bir MK düşününüz ki, dört üyesi kendilerini seçen bir Konferansın kararlarının kamuoyuna açılmasının „gülümsemeler“le karşılanacağını düşünebiliyor. Bu utanç vericidir. Peki böyle bir Konferansın seçtiği bir MK içinde olmanın ne onuru var, hiç düşündünüz mü?

Ama şu „gülümseme“ sorunu üzerine bir çift sözü borç bilirim. Dört senedir bir hareket adına yazı yazıyorum ve *Ekim*'in redaksiyonu görevini yürütüyorum. Hareketi bağlayan hiç bir yazının tek satırı „gülümsemelere“ yolaçmadı, bu kadarını daha önce de hatırlatmıştım. Ama dahası var. Aslında hareketi bağlamayan, ama yazık ki dışardan öyle görünebilen bazı yazılarda, gerçekten „gülümsemelere“ yolaçabilecek olan herşeyi ayıklamak ya da düzeltmek için büyük bir emek harcadım. Hem yazarını, hem hareketi „gülümsemelerle“ karşılaşma riskinden koruyan bu çabaya, sonradan gerici ve demagojik bir kulp takıldı: „Anti-demokratik redaksiyon uygulaması“!

Bu redaksiyonu bilerek yapmadığım bir yazı, Konferans öncesinde yayımlandı. Yayınlanmadan önce yazarını, „gülümsemelere“ yolaçacak çarpıklıklar konusunda uyardım. Bir kısmını düzeltti, bir kısmını bıraktı. Bıraktıklarından hareketle, delege bile olmayan genç bir yoldaş, EKİM Konferansı önünde bu yazıyı „Dühringvari“ atmasıyla, „kafadan“ yazmakla vb. itham etti, bunun *Ekim*'e yakışmadığını söyledi. Tutanaklara geçen bu sözler karşısında yazının yazarı, „Cihan yoldaş gerekli düzeltmeleri yapacaktı, yapmamış“ demekten öteye gidemedi. Genç bir delege

yoldaş ise yazının „esin“ kaynağı belli o garip üslubunu „gülümsemeye“ (gerçekte üzüntüyle) karşılamıştı. Oysa ben, bu üslubun „gülümsemelere“ yolaçacağı konusunda da yazının yazarını uyardım. Şimdi, bu aynı yoldaş kalkmış, „gülümsemelere“ karşı bizi uyarıyor. Dünya tersine dönmüş olmalı!

Bir hareketin Konferans ürünlerine karşı bu küstah ve çirkin hakareten sonra, yazdıklarınızın tek satırına dokunmamaya burada yazılı olarak sözveriyorum, bu bir. İşçi Kurultayı broşürü örneğinden sonra, EKİM adına „gülümsemelere“ yolaçacak tek satır yayınlamanın büyük bir vebal olduğu konusunda sizleri uyarıyorum, bu iki.

Teorik dergi kararına geçiyorum. Bir kaşık suda fırtına koparan mektubunuzun görebildiğim kadarıyla temel dayanak noktası bu. Peki teorik derginin çıkış tarihi ile ilgili yeni bir karar alındığını nereden çıkarıyorsunuz? Mektubumuzda değil ama mektubumda (Tekil üslupla yazılmış, girişinde kendi adıma yazmakta olduğum önemle belirtilmiş, sonuna yalnızca benim imzam konmuş bir mektubu, niye „mektubunuz“ diye muhatap alıyorsunuz?) aynen şunlar yazılı: *“Bunun uzantısı olarak ortaya çıkan üçüncü sorun ise, teorik dergiyi artık tercihen değil fakat zorunlu olarak sezon başına bırakmak olacak”*. Yeni bir karara dair ne var burada? Yorumunuza en uygun yanından alalım. Mektubumda Kararların yayını Ağustos’ta bitecek deniliyor, bu „sezon başı“ sözü ile birlikte düşünüldüğünde, Eylül’ü akla getirmektedir. Olabilir. Peki tüm o kötü söz ve düşünce seli bu bir aydan dolayı mı? Nadir yoldaşı ayırıyor, öteki üç yoldaşa soruyorum: MK toplantısının sonrasında ve MK kararları çerçevesinde, siz her işinizi zamanında mı yaptınız? Yaşam planladığınız gibi mi işliyor? Öyleyse ne mutlu size!

Bu bir ayın arkasına sığınmış, didinip duran bir yoldaşa içinizin bütün karanlığını dökmüşsünüz:

“İdare etme ve hazırlıksızlığı teorize etmeye artık son vermeliyiz. Buna hakkımız yok.”, “...teorik dergiyi daha önce kararlaştırılan tarihten bir sonraki tarihe (ve belki de tarihlere) erteliyorsunuz... Bu bizde giderek bir alışkanlık haline geliyor”, “Teorik dergi kararlaştırılan tarihte çıkmalıdır... Hareketimizin bir ideolojik-siyasi önderlik krizi ile karşı karşıya gelmemesi buna bağlıdır.”

Ertelemecilik „bizde giderek bir alışkanlık haline geliyor“! Kimden geliyor bu alışkanlık? Açık konuşun yoldaşlar!

Bu hareket 45 aydır tek bir sayı aksatmaksızın gazete çıkarıyor ve bunun büyük bir bölümünde bir yoldaş bu işi tek başına yapmış bulunuyor. Siz ondan bir de teorik dergiyi niye çıkarmadın diye hesap sorabiliyorsunuz. Geçmişte „Kararlar“ın neden aksadığı üzerine ilerletici bir değerlendirme yapmak zahmetine katlanacağınıza, çalışma gerilimi içinde bunalan bir yoldaşı suçlamak için her fırsatı ganimet sayabiliyorsunuz. Bir kere daha: Ne mutlu size!

Peki eski MK'nın iki üyesi şu değerlendirmenin altına neden imza atmışlardı zamanında?

“Teorik çalışmanın çeşitli alanlarında geride bıraktığımız üç yıllık dönemde şüphe yok ki daha ciddi adımlar atılabilirdi. Fakat öznel zaaflarımız bir yana bırakılırsa, bu alanda değerlendirilebilecek kadroların sınırlılığı, bu sınırlı kadroların bir bölümünü bile hiç değilse bir dönem politik ve örgütsel görevlere ayırmak zorunluluğu, politik yaşamın taktik (aktüel) sorunlarına gösterilmesi gereken zorunlu ilgi, bu çerçevede gazeteden gelen gerçekten ağır ve periyodik yükler vb., tüm bunlar belli birikim zayıflıkları ile de birleşince, arzulanan düzeyde bir çalışma koyulamadı ortaya.” (Konferans karar metni, s.7)

Bunu izleyen bir „mükemmeliyetçilik“ eleştirisi de var elbet. Ama hiç de teorik dergi sorununun çözücü halkası olarak değil; yalnızca, tarihsel sorunlara ilişkin olarak „ulaşılabilir ilk sonuçların“ ortaya konmasına dair. Bu iki yoldaş, MK faaliyet raporuna neden itiraz etmediler? Zira o raporda, ideolojik gelişme ile örgütsel gelişme arasında açılan mesafeyi kapamak üzere bir örgütsel atılım kararı ile teorik dergiyi çıkarma kararının bir arada alınmasının, ne var ki, bunun eldeki güçlerin bu iki kararı uygulamaya yetip yetmeyeceği değerlendirilmeksizin yapılmasının, alınan kararın havada kalmasına yol açtığı belirtiliyor.

Yoldaşlar „ayakları havada“ kararların kaçınılmaz olarak kağıt üzerinde kalacağına bakıp kendi sorumluluklarını tespit edeceklerine. „alışkanlıklar“ üzerine çirkin imaları tercih ediyorlar. Kuşku yok, bu ikincisi daha kolay, insani zaafılara ise daha müsait.

“Çok zamanımı alıyor” dememeniz için.” Bu da bir başka çirkin

ima. Neyse ki hediyesi var: *"Bu konuda sizi rahatlatcağız... Bu kararımızı şimdiden hayata geçirmek üzere kolları sıvamış bulunuyoruz."* (s.3) Coşku ve cömertliğe diyecek yok. Ama yazık ki ortada bir sonuç da yok. *„Haziran sayısı için tasarladığımız ve mutlaka yazıp ileteceğimiz yazılar şunlardır“*. Bunu dört satır olarak izleyen dört mutlak vaat...

Sırasıyla sonuçlara bir bakalım: Nesimi yoldaş yazacağını yazmamış bulunuyor. Adil yoldaş ise 1 Mayıs değerlendirmesi yerine *„İşçi Hareketi ve Devrimci Hareket“* üzerine, bazı yeni yaklaşımlarını topladığı bir kişisel yazı tercih etmiş. Hüseyin yoldaş, *„ayrıca“* yazacağı İşçi Kurultayı yazısı yerine Kurultay broşürünün ilgili bölümünü ikame ederek bir taşla iki kuşu (iş) birarada halletmeyi tercih etmiş. Bir tek Nadir yoldaş vaadini gerçekten yerine getirmiş bulunuyor.

Hani *„kolları sıvamış bulunuyor“*duk! Demek ki büyük konuşmamak gerekiyor, *„yukarda Allah var.“*

Bunları sizi incitmek için değil, yalnızca bir parça adil olabilmeniz konusunda bir nebze uyarıcı olsun diye yazıyorum, olabilirse tabi...

Önemsiz bazı ara „ayrıntılar“

Öteki temel konulara geçmeden buraya kadar olan tartışmayla bağlantılı bazı *„ara“* sorunlara değinmek istiyorum.

Garip olduğu kadar gülünç olan bir şeyin farkında mısınız?

Şunları bize karşı yazıyorsunuz:

„Görüyor ve mektubunuzdan okuyoruz ki tüm kararlarda değişiklik yapılmış, yeni planlar saptanmış. Bu olmaz yoldaşlar. Saptanan plana ve alınan kararlara uymanız gerekiyor. İfade bir yeni bir değerlendirme yapıp kararlarda değişiklik yapılamaz. Bu tür bir tasarruf hakkınızın olmaması gerekiyor.“

Oysa teorik derginin Eylül'e sarkması zımni durumu dışında bizim kararları çiğnediğimizin tek örneği yok.

Ya sizin?

Bunları bu kadar kesin ve emredici yazabilen bir yoldaşın kişi olarak Konferans ve MK kararlarını hiçe saymasını, kahve-

hane dedikodularıyla Konferans iradesinin karşısına dikilmesini (birlik sorunu) bir yana bırakalım. Herkesin dediği gibi, „Hüseyin bu, yapar!“

Mektubunuza yansıyan düşünce, eğilim ve direktifler doğrultusunda ortak durumunuza bakalım.

1) *Değerlendirme ve Kararlar*’ın yayını Konferansın emredici bir kararıdır. Siz, „bilinen şeylerdir, zaten Bildiride özetlenmiş bulunuyor“, „Bildiriye genişleterek tekrarlamak ne denli doğru olur?“ diyesoruyor, doğru olmayacağını, dahası „gülümsemelere“ yolaçacağını ekliyorsunuz.

2) Çelişkilerle dolu mektubunuzun bir çelişkisi olarak, bir başka vesileyle, bu kez bu kararların ilk elden „bir kitap haline getirilerek“ yayını istiyorsunuz. Oysa her sayıda ikişer olmak üzere peşpeşe gazetede yayınlanması bir MK kararı olduğu halde. Gazetede „gülümsemelere“ yolaçacak olanın, „kitaphalinde“ yayınlanması durumunda „komedi“ sayılacağı gibi basit bir ayrıntının (yeni bir çelişkinin) üstünden atlayarak üstelik.

3) Tüm temel tartışma konularının yayını emredici bir Konferans kararı olduğu halde, MK bir kısmı birleştirilebilir çok sayıda karar saptadığı halde, siz bunları dörde indiriyor, böylece Konferans kararı ile MK kararını birarada çiğniyorsunuz.

4) Tüm MK’nın ve çok sayıda İstanbul delegesinin tam bir gününü alan uzun, ayrıntılı ve titiz tartışmaların ardından seçilmiş İstanbul İK’nın (MK Kararı) hakkında daha aradan iki ay geçmemişken gelmeye kalkıyorsunuz. („Kur-boz“un bu kadar hızlısı az görülmüştür.)

5) Bununla bağlantılı olarak, MK’nın yarısını İK haline getirip, bu kez MK’nın kendi iç görevlendirmelerine ilişkin kararını çiğniyorsunuz.

6) Konferansın ve ardından MK’nın emredici değerlendirmelerine, birleşmenin esaslarına ilişkin açık ve kesin kararına rağmen. müslüman cemaatine taş çıkartır bir tür „hile-i şer’iye“ ile „iş bitirme“ye hazırlanıyorsunuz.

Örgüt disiplini, ilke ve kuralları herkes içindir yoldaşlar. Yüksek perdeden başkalarına hatırlatılanları harfi harfine ve gerisin geri size hatırlatırlar:

"Bu olmaz yoldaşlar. Saptanan plana ve alınan kararlara uymanız gerekiyor. İki defa yeni bir değerlendirme yapıp kararlarda değişiklik yapılamaz. Bu tür bir tasarruf hakkınızın olmaması gerekiyor".

Değil mi?

25 Haziran 1991

Yazacaklarımın yarısını bile yazmış sayılmam. Nedir ki gelinen yerde bu mektubu tamamlamayı anlamsız ve yararsız buluyorum.

Selamlar

Cihan

11 Ağustos 1991

Mesut'tan

Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e

27 Temmuz 1991

Yoldaşlar,

1-1,5 ay önce yazmış olduğum mektubu, yeni gelişmeler karşısında göndermek zorunda hissediyorum kendimi.

Daha önce göndermedim, çünkü, Cihan yoldaşın mektubunu üslup açısından (özellikle Hüseyin yoldaşa yönelik bölümlerini) sert bulmuş ve şimdilik bekletilip yoldaşlarla buluşulduğunda elden verilmesini talep etmişim. Yoldaş bu talebimin gerekçesini dinledi, endişelerimi ciddi buldu ve mektubunu göndermedi. Benim şu an sizlerin eline ulaşmış mektubumu ise yoldaş üslup açısından „yumuşak“ buldu. Yoldaşın gönderilmemesi yönünde bir talebi olmamakla -aksine tersi yönde talebi vardı- ben mektubumu göndermekten vazgeçtim ve ortak bir mektup göndermeyi kararlaştırdık.

Mektubumu göndermeme neden olan „yeni gelişmelerden“ kastım ise, Nadir yoldaşla yakınlarda yapmış olduğumuz bir

görüşmeyle ilgilidir.

Bu görüşmede Nadir yoldaş, ilk başta yoldaşların benim taşınmamı, toplantının teorik dergiyi erteleme pahasına derhal orada gerçekleşmesini talep ettiklerini ilettiler. Cihan yoldaş kendi tavrını, benim taşınmama ilişkin talebi reddederek, ama toplantı talebine olumlu yaklaşarak belirtti. Konuşma tesadüfen benim de bulunduğum bir mekanda gerçekleştiği için, Nadir yoldaşla kısa da olsa konuşma fırsatı buldum. Bu konuşma ilk iki talebin arka planını ortaya çıkardı. X oradaydı ve yoldaşlar birliği gerçekleştirmek üzereydiler. Toplantı orada ve hemen yapılmalıydı ki, bu iş resmileşsinsin, ayrıca bana yönelik taşınma talebi de bu „halledilmiş iş“le çok yakından ilgiliydi.

İşin benle ilgili yanma ilişkin söylenecek fazla bir söz yok. „Taşınmayı“ bir onurlandırma olarak görür ve düşünürüm. Örgüt istediği için buradayım ve örgüt nereye isterse oraya giderim. Sağlıklı olduğuna inanırsam rahat, sağlıksız olduğuna inanırsam rahatsız, hepsi bu.

Sorunun esasına yani o arka plana, yadırgatıcı, anlaşılmaz ve kabul edilmez yanına değinmek istiyorum.

* MK'nın iki üyesi tarafından yapılan son görüşmeye ve Cihan yoldaş tarafından bildirilen olumsuz rapora rağmen, nasıl diğer üyeler, **MK'nın ortak inisiyatifine başvurmadan birlik görüşmeleri sürdürebiliyor?** Bunu „ortak yetki“ ile açıklamak mümkün müdür?

* Bizleri bilgilendirme gereği bile duyulmuyor. Yalnızca „iş bitirmek üzere toplantıyı burada yapalım ve resmiyete kavuşturalım“ deniyor. Ne olmuştur? Hangi esaslarda iş bitmiştir? Peki daha önceki süreçte işin bitmemesi nasıl açıklanıyor? Bütün bu konularda bir suskunluk vardır ve bu yöndeki sorular „Konferans bize yetki vermiştir“ biçiminde bir cevapla karşılanabilmektedir.

* Konferans X'in mektubu dahilinde bir birliği kesinlikle reddetmiş bulunuyor. Demek ki **EKİM'in misyonunu gölgeleyen ve isim değişikliği ile simgelenen bir birliğe** Konferans kesinlikle red cevabı vermiş. ancak bu önkoşulları taşımayan bir birliğe onay vermiştir. Bu yüzden bu sınırlar içinde olmayan bir

birliği hiç kimse gerçekleştiremez. Bu durumda sorunu kesinlikle ancak yeni ya da olağanüstü konferans çözümler.

* Biz X ile yaptığımız toplantıda „senin burada sergilediğin tavır birlik için Konferansa göndördüğin metinden geri adım atmadığını gösterdiği gibi, şartları daha da ileri götürmektedir“ dediğimizde, karşılığında gayet net bir „evet“ cevabı almış bulunuyoruz. X bu tavır değişikliğini kabul ediyor mu? Kabul etmiyorsa herhalde bizi onu anlamayacak kadar „saf“ onu da meramını anlatamayacak kadar „yeteneksiz“ buluyorsunuz. Bu yaşananları „yine karşılıklı yanlış anlamalar olmuş“ sözleriyle geçiştirilecek denli basit bir olay olarak mı görüyorsunuz? Bu yaklaşımı ciddiye alınabilir bulmuyorum.

* Mektubumda X'in, EKİM'de olmuş bulunan ve **haber-dar olduğu** atlak üzerinden birlik politikasını sürdürdüğünü yazdım. Artık bu tanımlamanın yetersiz kaldığını sanıyorum. Birlik konusunda kesin sınırlarla ayrılmış iki farklı tavır vardır. Biri Konferans iradesidir, diğeri de MK'nın bir bölümünün iradesi.

* Birliği gerekleştirif tarzınız, EKİM'de iki farklı iradenin X'e deklare edilmesine dayanıyor, bunun yarattığı „zayıflık“ görüntüsü birliği güçleştirdiği gibi, X ile Konferans kararları çerçevesinde gerçekleşecek bir birleşme dahi artık bu **farklı iradenin ortaya konmuş olması nedeniyle** mümkün olacaktır. Bu durumda ortaya çıkacak sonuç EKİM'in güçlenmesi yerine muhtemelen çift başlılaşmasıdır. Bunun siyasal sorumluluğunu ise dolaysız olarak siz yoldaşlar taşıyacaksınız.

(...)

* Yoldaşlar yakın zamanda ve ortak mektubunuzla bize kanımca son derece haksız ve ağır eleştirilerde bulundunuz. Mektubumda yazmış bulunuyorum. Esası, daha önce alınan kararları hiç sayarak, şiz yoldaşlara emrivaki yaptığımızı yönelikti bu eleştirileriniz.

Henüz üzerinden çok zaman geçmedi ama bu sefer ben mektubumda aynı eleştirileri ve haklı olduğum kanaatiyle sizlere yazmak durumunda kalıyorum. Son derece hızla ve birbirine zıt kararlar alıyor olmanızı sağlıklı bulmadığım gibi, bu kararlarla daha önceki MK kararlarını kısa sürede „tartışmalı kararlar“ haline

getirmenizi ise ilkesel olarak yanlış buluyorum.

Biri, birlik üzerinedir ve az önce yazdım. Öte yandan derginin „ertelenmesine“ bir tepki olduğunu ifade ettiğiniz bize yönelik ağır eleştirilerden kısa bir süre sonra, „derginin ertelenerek“ hemen MK toplantısının yapılması gerektiğini belirtmenizi tutarlı bulmuyorum.

Bir diğeri yine mektubumda sözetmiş olduğum İK konusudur. Ayrıca, cezaevinden çıkmış devrimcileri kazanmak için MK içi görev bölüşümünde. diğerk MK toplantısını beklemeden değişiklik öneriyorsunuz. Bu Cihan yoldaşın mektubunda yazılanlara cevaben ileri sürdüğünüz „tekil örnekler üzerine politika yapmamak“ görüşünüzle de çelişmektedir.

* Son olarak, bir türlü anlayamadığım, anlayabildiğim kadarıyla da kabullenemediğim hususları kısmen tekrar olma pahasına yazmak istiyorum.

İhtilalci bir örgüt açısından garip bir takım komplekslerle karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorum.

1) Cihan yoldaşın sert bir eleştirisi bir yoldaşı örgütten kopma noktasına getirebiliyor. Ben benzer gelişmelere mahal vermeme kaygısıyla, yoldaştan mektubunu göndermemesini talep edebiliyorum. Mektubun gönderilmemiş olmasının ise diğerk yoldaşlarda bir „rahatlama“ yarattığı görülüyor, hiç bir yoldaş „bu mektubu okumak istiyoruz, ne demek göndermemek“ demiyor. Söz konusu olan, Cihan yoldaşın „sert“ eleştirilerinin yaratacağı „sorunlardan“ „muaf“ olmanın verdiği bir rahatlık mıdır? Diğerk yoldaşlar birbirleri hakkında haklı-haksız ama kesinlikle „ağır“ değerlendirmeler yapabiliyor ve hiç bir sorun doğmadığı gibi, sağlıklı bir „kayıtsızlık“ örneği sergilenebiliyor. Fakat Cihan yoldaşı „dizginleme“ tartışmaları sürekli „politik“ gündemin baş maddeleri arasında yerini koruyor.

Bu örgütte „tek adam diktatörlüğü“ mü var? Diğerk 5 kişinin işi ne? Kişisel tercihlere kadar bütün düşünceleri Nadir yoldaş üzerinden ifade etmenin anlamı nedir?

„Cihan yoldaş“ kompleksinin ihtilalci bir örgütte yeri olmaz ve bunu aşmak görevi bu kompleksin oluşmasında temel sorumluluğa sahip (+5) yoldaşa aittir.

2) Bir yoldaş sürekli terminolojik yabancılık duyduğumuz ve anlamını kavramakta zorluk çektiğimiz bir „harakiri“den söz ediyor. Eğer bunun anlamı „siyasal intihar“ ise, bu kavram ve tartışmanın ihtilalci bir örgütteki yeri nedir?

3) İhtilalci bir örgüt „kollektif misyon“ duygusu demektir; kollektiften bağımsız bireysel misyon duygusu olamaz. Birlik konusunda bir örneğini belirttim; bir „yoldaş“ birliği sağlamayı kendine „misyon“ edinmiş bulunuyor ve bunu sağlamak çabası o yoldaşı EKİM kollektifinin misyonunu, yerini, önemini, kapasitesini, geldiği düzeyi, Konferansını vb. tartışmalı hale getirmeye sevk edebiliyor. Benzer bir durum bir diğer yoldaşta (Adil -Red.) ortaya çıkıyor. Bu yoldaş ise işlerin bir bölümünü yanına alabilmeyi kendine özel bir görev seçmiş gözüküyor ve her konjonktürel fırsatı bu sorunu gündeme getirmek için kullanıyor. Üstelik bu sessizlik içinden doğru anlayabiliyorsak, bir takım anlamsız uzlaşmalar ve kayıtsızlıklar pahasına...

4) Sonuç; her konjonktürde ortaya çıkan ortamı herkes kendi „misyonu“nu gerçekleştirmek için bir fırsat sayıyor ve ortaya garip „uzlaşmalar“ çıkabiliyor. Dün savunulan ile bugün savunulan arasında taban tabana bir zıtlık „makul“ görülebiliyor. Bunun adı ise „yeni gelişmeler ve tartışmalar karşısında fikir değişikliği“ oluyor.

İyi ama, diğer yoldaşlar hangi yoldaşın hangi ortamda hangi fikri savunduğunun çetelesini çıkarmak zorunda mıdır? Yoldaşların hangi fikri bağlayıcı, hangi önerisi geçerlidir?

* Yoldaşlar, gelen malzemelerden Kurultay konusunda net bir politikamız olmadığı gibi bir sonuç çıkıyor. Kurultay’da inisiyatif sahibi olmak bu durumda bir dezavantaja dönüşebilir ve ciddi prestij kaybına neden olabilir. İşyeri temelinde, bölgeler temelinde örgütlenmekten, Kurultay’ın uzun vadenin işi olduğundan, politik mücadelenin aracı olduğundan vb. söz ediliyor. Kurultay’ın böyle bir amacı ve çalışmayı kaldıramayacağı açıktır.

Kanaatimce, Kurultay yakın zamanda toplanmalı, işten çıkarmalara karşı ortak bir tutum belirlemeli, bir genel grev örgütlenmenin sorularını tartışmalı, ulusal hareket ve memur hareketi ile dayanışmayı ortaya koymalı ve dağılmalıdır.

Bizim çeşitli fabrikalardan öncü işçilerle az çok sistemli bir ilişki kurmamız ve herhangi bir anda somut tavır için bütün öncü işçileri yeniden bu tip platformlarda toplayabilecek bir saygınlık kazanabilmemiz, Kurultay açısından yeterli amaç olmalıdır.

(...)

Mesut

27 Temmuz 1991

Cihan ve Mesut'tan
Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Âdil'e
29 Temmuz 1991

Yoldaşlar,

Konferans sonrası dönem içinde sergilenen ilkesizlikler ve tutarsızlıklar, başvuru olan meşru olmayan yöntemler MK içindeki güven ilişkilerine ağır bir darbe vurmakla kalmamış, görebildiğimiz kadarıyla örgüt yaşamımız için tehlikeli bir mahiyet kazanmaya başlamıştır. Bir örgüt konferansının ardından yaşanıyor olması bu durumu dramatik kılıyor olsa bile, kendi payımıza ortaya çıkan durumu bir gerçeklik sayarak açık bir mücadeleye girişmeyi durumun talihsizliği üzerine anlamsız ve yararsız yakınmalara tercih ediyoruz.

Durumu bütün açıklığı ve kapsamıyla anlayabilmiş değiliz. Durumu vahimleştiren de bir yönüyle budur. „Işık daha çok ışık!“ şiarıyla, bunu ifade eden açıklık ilkesiyle yola çıkmış bir hareketin Merkez Komitesi düzeyinde belirsizlik, suskunluk, açık ve kesin bilgi ve tutumlardan kaçınma, fakat öte yandan derinden derine

„yol alma“ yöntemlerinin bir eğilim ve davranış biçimi olarak ortaya çıkmış olması gerçekten dramatiktir. Durumu bütün açıklığı ve kapsamıyla bilemiyor oluşumuz, sorunun MK içinde halledilir olabilmekten çıkıp çıkmadığı konusunda kesin şeyler söylemekten şimdilik bizi alıkoymaktadır. Fakat Nadir yoldaşla yaptığımız son konuşmada açıkça ifade edilen ya da hissettirilen eğilimler ve gelişmeler de pek umut verici görünmemektedir.

Konferansından ideolojik, politik ve örgütsel tüm temel sorunlarda anlaşmış ve birleşmiş olarak çıkmış görünen bir örgütün, aradan daha 6 ay bile geçmemişken bu tür sorunlarla üstelik MK düzeyinde karşı karşıya kalmış olması olgusu, örgüt yaşamımızda ciddi aksaklıkların olduğuna göstergedir. MK içindeki olayların bundan sonraki seyri ne olursa olsun, kendi payımıza, bu aksaklıkların neler olduğu sorununun ısrarla üzerine gitmek kararındayız.

Şimdilik ve MK'nın ilk toplantısına kadar size aşağıda maddeler halinde sıralayacağımız hususları önemle hatırlatmayı ve bazı uyarılarda bulunmayı örgüte karşı bir sorumluluk, sizlere karşı da yoldaşça bir görev sayıyoruz. Belirsizlikler, suskunluklar, açık tutumdan kaçınmalar nedeniyle konum, eğilim ve sorumluluklarınızı tek tek ayrıştırabilecek olanaklardan yoksunuz. Bunun olanaklı olduğu durumlarda gerekli hatırlatmayı yapacak, ötesinde yansıyan „tablo“yu muhatap alacağız. Ortaya çıkan „tablo“dan kendini ayrıştırmak, konum, eğilim ve sorumluluğunu netleştirmek her bir yoldaşın kendi sorunudur.

1) Önümüzde bir MK toplantısı var. Konferanstan hemen sonra yapılan ve bir bakıma Konferans çalışmalarının bir uzantısı olarak gerçekleşen toplantıyı saymazsak, Konferans sonrasında gerçekleşen bir ilk toplantı olacak bu. Doğal olarak örgüt yaşamımızda özel bir yer tutması gerekiyor bu toplantının. Zira dört yıllık bir şekillenme sürecinin ardından toplanmış bir ilk Konferansın tespit ettiği görevler ve hedeflere ilişkin bir ilk icratanın ardından gerçekleşecek bir MK toplantısıdır. Konferans ideolojik gelişme, politik faaliyet ve örgütsel şekillenme alanlarında ciddi görevler ve hedefler saptamıştır ve kendi çalışmasıyla oluşturduğu birikimi bu görev ve hedeflerin gerçekleştirilmesi

doğrultusunda MK'nın ve örgütün hizmetine sunmuştur. Bu açıdan aradan geçen zaman içindeki faaliyeti bir bütün olarak değerlendirme ve yeni dönemin görev ve hedeflerini saptama bu toplantının gündeminde bir dizi madde olarak özel bir yer tutabilmelidir. Öte yandan, dünyayı bir yana bıraksak bile, Konferans ile ilk yapacağımız yeni toplantı arasındaki dönemde, Türkiye'de ve Ortadoğu'da ciddi siyasal gelişmeler yaşanmıştır. Bunları değerlendirmek, sonuçlar çıkarmak, bu açıdan hareketimizin görev ve sorumluluklarını saptamak toplantı gündemimize bir dizi başka temel maddeler dizisi eklemektedir. MK'nın iç yaşamında ortaya çıkan ve örgüt yaşamımız için son derece önemli olan „yan“ sorunları bir yana bırakıyor, ilke bakımından önemli gördüğümüz son noktaya geçiyoruz. Az çok ciddi bir politik iddia taşıyan, bir misyonu olduğuna inanan marksist-leninist bir örgütün tam üyeli MK toplantısının gündemi, işçi hareketinin ve devrim mücadelesinin asli ve acil sorunları ve buna bağlı olarak örgütün görevleri çerçevesinde şekillenir.

Peki sizlerden yansıyan ne? 10 Mayıs 1991 tarihli mektubunuza iki yoldaş bir not ekliyorlar. Bu notta; **önümüzdeki toplantının en önemli gündem konularından biri X ile birleşme olduğuna göre** toplantı yerine ilişkin olarak mektupta ifade ettiğimiz görüşü geri alıyoruz, diyebiliyorlar. Ne değer ifade edip etmediğinden bağımsız olarak, şu veya bu şahısla birleşmeyi bir siyasal örgütün MK'sının yapacağı toplantının en önemli gündem konularından biri ilan etmek bir hafiflik örneği idi ama, mektubunuz genel olarak bir şaşkınlık örneği olduğu için üzerinde durmamıştık. Fakat Nadir yoldaş ile yaptığımız son konuşma, bazı yoldaşlar için toplantının yalnızca gündemi değil, yeri ve zamanlaması da bir kez daha belli şahıslarla birleşme „gündemi“ne göre şekilleniyor. Ciddiyeti ve bir misyonu olduğuna inanan bir örgütün MK'sı düzeyinde böyle yaklaşımların olabildiğini artık yalnızca hafiflik değil, aynı zamanda utanç verici buluyoruz ve bu noktada kendimizi böylelerinden ayırıyoruz. Bu konuma düşen yoldaşlardan birinin, Konferans çalışmaları sırasında, bir hareketin kendi ideolojik, politik ve örgütsel gündemi olur, yolunu yürür, yürürken toplar, ayrı bir `birlik politikası` da neyin nesi oluyor

derecesinde bir sekterlikten, „iş bitirme“yi dönemin „asıl“ gündemi haline getirme noktasına bu keskin geçişini (Nesimi yoldaştan sözediyoruz) şaşkırtıcı buluyoruz. Nedir ki bu keskin „geçiş“lerin yaşandığı tek sorunun „birlik“, tek kişinin de Nesimi yoldaş olmadığını hemen belirtmek istiyoruz.

2) Biz iki yoldaş bir faaliyet yürütüyoruz. Bir gazete çıkıyor. Bu gazete Nisan ayı sayısında yayınlanan Bildiri'yle birlikte, bir dizi temel konuda Konferansın ortaya koyduğu ideolojik birikim ve tespitler ışığında, *Değerlendirme ve Kararlar* başlığı altında bir dizi temel yazı yayınlıyor. „Konferansın iradesi“ özetleniyor. Nedir öteki MK üyelerinin bu yayınlara ilgili olumlu ya da olumsuz görüşü? Tek kelime bilgi yok, olacak iş değil!

İdeolojik gelişmede adım atmazsak çok geçmez batarız kehanetinde bulunan dört yoldaşın bu suskunluğunu nasıl yorumlamamız gerekiyor bilemiyoruz. „İdeolojik atılım“ ve teorik dergi üzerine önden bir kıyamet koparılıyor, ardından ne bir öneri, ne bir katkı, ne bir hazırlık işareti görülüyor. Son MK toplantısında ideolojik görevler üstlenen yoldaşlar içinde görevlendirilen, bu faaliyetin sözde „ülke kolu“nu oluşturan yoldaştan ısrarlı çabalarımıza rağmen bir bilgi alamıyoruz. Bir C ve S tam ne ifade ediyorlar, aradan 4 ay geçmiş henüz bilemiyoruz. Herhangi bir dış ya da kenar katkı olacak mı öğrenemiyoruz. Hayati bir önem atfedilen ideolojik görevlere ilişkin bir planlama yapıyor, bu çerçevede ilgili yoldaşı yanımıza çağırıyoruz, belirgin bir biçimde bu çağrıya soğuk bakıyor, uzak duruyor. İdeolojik işlere bu denli önem verir görünen yoldaşlar bir de bakıyoruz bu işi şu an fiilen yürüten iki yoldaştan birini „legalitede“ nasıl değerlendirebilecekleri üzerine yeni tasarılar peşindeler. (Şükür ki hiç değilse hayal dünyamız geniş; yeni tasarılar, yap-boz, kur-dağıt konusunda üzerimize yok.)

Öte yandan, politik faaliyet ve örgütsel gelişmede örgütümüz için yeni bir „atılım“ dönemi başlayacağı varsayılan Konferanstan bu yana 5 ay gibi bir zaman geçmiş bulunuyor. Nedir, ne oluyor, ne yapılıyor, nasıl yapılıyor, biz iki MK üyesinin doğru dürüst bir fikri yok. Doğrudan gelen mektuplar ile sizin elinizden geçerek ulaşan rapor ve yazılardan çıkan manzara hep olumsuz

işaretler veriyor. Sorunlar, önderlik boşluğu, denetimsizlik, atalet, disiplin, durgunluk, içinden çürüme üzerine bir yığın söz, eleştiri, uyarı, yakınma... Tüm bunlar üzerine „örgütsel işlerden sorumlu“ MK kesiminden tek kelime açıklama ve değerlendirme yok. Net ve sistematik bir bilgi yok. Nadir yoldaşın kişisel gayretleri dışında bu konularda gazeteye tek satır yok. Örgüte yayınlanmış bir yazı ya da genelge yok. Aradan bunca zaman geçmiş, 1 Mayıs'ta İstanbul'da tam ne yapıldı, biz henüz bilmiyoruz. Mayıs-Haziran işçi hareketleri, Kürdistan'daki kitle hareketleri, Çevik Güç, Bush ziyareti, tüm bunlarla ilgili örgütün bir faaliyeti var mı? MK üyesi ve MYO'nun başındaki yoldaşların hiç bir bilgisi yok. Ankara'da, Zonguldak'ta, Adana'da, Bursa'da nedir durum, ne oluyor, ne yapıyor hiç bir bilgimiz yok. Tüm bunlarla ilgili MK toplantısına bir özel rapor sunma hazırlığı var mıdır, ortada bir işaret yok.

Ya ne var? X ile birlik! Kendi alanlarındaki gündelik ve kişisel meşguliyetler dışında, en az üç yoldaş için, birer MK üyesi olarak hareketin genel sorunları sözkonusu olduğunda „asıl gündem“leri X ile birlik! Anlaşıyor ki bazı yoldaşlar kendi asli sorumluluklarını taşıyamıyorlar, bu onları bu sorumlulukların „ihale“ edileceği kişiler arayışına itiyor. Bu durumu ibret verici gördüğümüzü hatırlatmakla yetiniyoruz.

3) Hareketimizin genel bir birlik politikası ve somut olarak belli bir birlik girişimi vardı. Bir hareketin kuruluş sürecinin sorumluluğunu üstlenen, bu özel konuyla bakıldığında, örgütümüzün görüp göreceği en yetkili yönetici organ olan eski MK, yürüttüğü somut girişimlere rağmen, izlediği politikayı ve yürüttüğü somut girişimi kesin bir karara bağlamanın örgütün konferansı yetkisinde olduğunu özel bir önemle saptamış, bunu birlik sorununda muhatap aldığı kimselere de açıklıkla ifade etmişti.

Konferansımız toplandı, sorunu tartıştı, şu veya bu kişiye göre doğru yanlış, bir sonuca bağladı. Bir dönem örgüt gündemimize giren, fakat Konferans aşamasında dayatılan koşullar nedeniyle gerçekleşmeyen somut bir birlik girişiminin, eğer olanaklı olursa gerçekleşeceği çerçeveyi de son derece açık bir

biçimde yine Konferansımız saptadı. Sonraki girişimi **bu çerçeveyi esas alarak sürdürmek üzere MK'ya yetki verdi.**

Karar bire karşı 17 oyla alınmıştı. Eldeki tutanakların da tanıklık ettiği gibi, karara muhalif tek yoldaş da aslında dayatılan koşulları özünde **reddediyordu.** Fakat bazı biçimsel esneklikler gösterilmesi görüşündeydi. Muhalefeti buradan geliyordu.

Ardından MK'dan üç kişilik bir heyet sorunu muhatabıyla görüştü, Konferansın değerlendirme ve kararı iletildi. Bu görüşmenin sonuçlarını Konferans kararı ışığında değerlendiren MK, görüşmeler yoluyla bu birlik sorununu bir çözüme bağlama koşullarının ortadan kalktığına karar verdi.

MK toplantı halindeyken KH çevresi için de sorunun şimdilik pratik gündemden çıktığı bilgisi bizzat X tarafından mağrurca iletildi. Böylece mesele kapandı.

Elbet mesele bazı yoldaşlar için kapanmış değildi. Belli sınırlar içinde bir muhalefeti Konferans platformunda ortaya koyan Nadir yoldaşı bir yana bırakıyoruz. Zira tutumunda bu sınırlar içinde olağandışı bir yan yoktu. Fakat bir öteki yoldaş, bir dizi konuda olduğu gibi, bu konuda da Konferansta savunduğu ve oy verdiği tutumundan keskin bir dönüş yaptı. Olabilir, kendi payımıza bu yoldaşın bu davranışına artık şaşırıyoruz.

Fakat örgüt yaşamımız bakımından son derece ciddi bir sorunla karşı karşıyayız. Örgütün en üst platformunda, ardından tam üyeli MK toplantısında **belli bir doğrultuda bir sonuca ve karara bağlanan** sorunlarda, farklı düşünenlerin tutumu ne olmalıdır? Örgüt fikrine, örgüt disiplini kavramına sahip bir kimse için bu ciddi sorunun cevabı son derece basittir. Politik arenada örgüt politikasının başarısı için çalışmak, en azından bu politikaya hiç bir engel çıkarmamak, bu politikanın başarısını hiç bir biçimde zedelememek, ama örgüt önünde, örgüt platformlarında kendi görüşlerini açıklık, yüreklilik ve kararlılıkla savunmak. Bu örgüt ve örgüt disiplini kavramlarının abecesidir. Fakat akılalmaz bir biçimde MK üyesi bir yoldaş (Hüseyin) bunun tam tersi bir biçimde hareket etti. Örgütte açmadığı, örgüt nezdinde hiç bir biçimde belgelemediği farklı görüş ve tercihleri doğrultusunda X ile ikili ilişkiler içinde, örgütümüzün Konferansınca saptanan

resmi politikasını fiilen boşa çıkarmak için herşeyi yaptı. Bu, onaylanmış bir örgüt politikasının başarısını fiilen sabote etmektir. Bu sözü çok edilen „harakiri“nin bir boyutu olsa gerek. Zira böyle davranabilen bir örgüt üyesi, siyasal ve örgütsel iflasını sergilemiş demektir. Bu durumu içimizden biri (Mesut) sizlere geçen ay yazmış bulunduğu mektupta ifade etmişti, ötekimiz ise yarın kalmış mektubunda ifade edecekti ve kuşkusuz sorun ilk MK toplantısında gündeme gelecekti.

4) Ne var ki, gelinen yerde sorun, Hüseyin yoldaşın artık kanıksanmış tutarsızlıklarının bir örneği olmaktan çıkmış, benzer bir davranışın içine en az iki yoldaş daha girerek, soruna hem yeni boyutlar kazandırmışlar ve hem de MK için açıklık ilkesi ve güven ilişkilerine büyük bir darbe vurarak, örgüt yaşamı için kritik bir noktaya vardırırmışlardır. En az iki yoldaş daha diyoruz; zira EKİM „misyonu“nun ve birlik konusundaki Konferans kararının hararetli bir savunucusu olan Adil yoldaştan, bu ara bazı fikir değişimleri içinde olsa bile, doğrusu bu özel sorunda bir değişimi pek ihtimal dahilinde görmüyoruz. (Zira bu onun da iflasının bir göstergesi olur.) Fakat bizce bu onun sorumluluğunu azaltmak bir yana katlamaktadır. Onun bu soruna ilişkin olarak sergilenen ve örgüt yaşamı bakımından son derece vahim olan bir garip oyuna en azından seyirci kalmasını, sessizliğini korumasını, dahası X ile gerçekleşen ilişkiler içinde olduğuna dair işaretler vermesini anlayabilmiş değiliz. Konferansta herkesin bu arada özellikle kendisinin üzerinde önemle durduğu „misyon duygusu zayıflığı“na ilişkin bir kaç cümleyi (başyazı) anında aklımızdan bile geçirmediğimiz bir tuhaf yorumla bize ileten yoldaş, bu yeni soruna ilişkin olarak, (öteki iki yoldaş gibi) Nadir yoldaş üzerinden konuşmayı tercih etmiş görünüyor. Temenni edelim yanılıyorz.

Haftalarca ve çoğu kere ciddi gelişmelerin yaşandığı durumlarda bizi aramak ihtiyacını duymayan Nesimi yoldaş, -on gün kadar önce C yoldaş üzerinden bize ulaşın, görüşme isteğini ilettili. Görüşmeye gidip dönen Cihan yoldaş X ile ilişkiler konusunda tam açıklık kazanmayan bazı garip sözler edildiğini, yoldaşların X ile bazı özel ilişkilere girmiş olabileceğini belirtti. Fakat yine de emin değildi. Hem bunun biz iki MK üyesine rağmen

yapılamayacağı faktörünü ve hem de Nesimi yoldaşın „şaka ettim“ sözüyle konuyu kapatmasını bir güvence sayarak ihtimal dışı tutuyordu.

Fakat bundan bir kaç gün önce arayan Nadir yoldaşın verdiği bilgiden anlaşıldığı kadarıyla "iş" bağlanmıştı bile. Bu çerçevede Nesimi yoldaşının bir "ön yoklama" ve önden "alıştırma" girişimi olduğu anlaşılıyor. Yazıklar olsun! TKP'den aldığı entrikacılığı "politik tecrübe"olarak kullanan X'in yöntemlerine prim verenlerin aynı yöntemlere eğilim duymaları gelinen yerde çok şaşırtıcı gelmiyor bize. Hüseyin yoldaştan sonra bize yabancı bu yöntemlere yeni yoldaşların bulaşmış olması hüznün vericidir.

Nesimi yoldaşın bant kayıtlarında çın çın öten sesiyle dile getirdiği ekteki görüşlerini yine Nesimi yoldaşa ithaf ediyoruz. İbretle okusun. Ya bu sözler içtenlikten yoksundur, ezbere söylenmiştir. Ya da daha da kötüsü, keskin „dönüş“ler furyası bir değil bir dizi ilkesel ve yönetsel sorunda paralel yaşanmaktadır.

5) Kendi kişiliğini giderek siyasal kariyerini "X ile birlik" sorununa ipotek eden bir yoldaş, hep bir „yanlış anlama“ teorisine sarılageldi. Nisan'da nihayet bunun giderildiği iddia edildi. İki yoldaş gittik, görüştük; sonuç bir kez daha „yanlış anlama“ idi. Bu kadarla kalsa iyi, bu görüşmenin ardından bu kez bu teoriyi MK içinden yeni yoldaşlar devralma hevesi gösterdi. Gelinek yerde işin kokusu artık burun kemiklerini kıracak kerteye varmıştır. X'in kendisine ait bu „yanlış anlama“ teorisi artık kaba bir ikiyüzlülüğün mide bulandırıcı bir örtüsü haline gelmiştir. Bu teörinin birbirine zıt gibi görünen çift yönlü, fakat aynı amaca yönelik bir anlamı var. Bu hem sorunu gündemde tutmanın, ama hem de çözümü sürüncemede bırakmanın bir yöntemi haline gelmiştir. Sorunun kapandığı yerde „yanlış anlama var“ denilip sorun yeniden gündeme getiriliyor, gündeme alınan sorunun çözüm olanağına ilişkin umutların bir „yanlış anlama“ya dayandığı ortaya çıkıyor ve sorun gerisingeri gündemden çıkıyor. Bu kısır döngü böyle uzayıp gidiyor, bu orta oyunu Aralık 1990'dan beri sürüyor. Bir örgütün MK çoğunluğunun garip bir politika oyununun figüranları haline gelmiş olması bir kez daha hüznün vericidir. Nedir bu „yanlış anlama“? Akli başında, Türkçeyi iyi bilen, ideolojik

ve politik kavramlara hakim olan, „yazar“ ünvanı taşıyan bir takım insanlar nasıl oluyor da nerdeyse bir yıldır birbirlerini hep „yanlış anlıyor“! Olacak iş mi bu? Buna inanan kişi kendi akli yeteneklerinden kuşku duymalı, ilk fırsatta doktora görünmelidir.

Aşağıda bir tanım sunuyor, „yanlış anlama“ teorisinin tüm yandaşlarına ithaf ediyoruz:

“Oportünizmle savaştan sözederken, bugünkü oportünizmin her alanda gösterdiği karakteristik bir özelliğini, yani bulanıklığını, şekilsizliğini (amorphousness), kaypaklığını hiç akıldan çıkarmamalıyız. Oportünist kişi, yapısı gereği, her zaman açık ve kararlı bir tutum takınmaktan kaçınacaktır; her zaman ortayolu arayacaktır; her zaman birbirine karşı görüşler arasında bir yılan gibi kıvrır-kıvrır gidip gelecek, her ikisiyle ‘görüş birliği’ içinde olmaya ve fikir ayrılıklarını küçük değişikliklere, kuşkulara, masum ve dindarca öğütlere, vb. indirgemeye çalışacaktır.” (Lenin)

Sizlerden rica ediyoruz, bu sözleri bir kez değil en az on kez okuyun ve figüranı haline getirildiğiniz orta oyunu ile karşılaştırarak irdeleyiniz. Ve size aslında daha önce defalarca sözlü olarak illettiğimiz bir öneri: Bu birleşmeyi umduğunuz „kıvrak“ muhatabınızdan küçücük bir istekte bulunun: Her yerde ve her bir kimselere sorunu farklı anlatacağına, sorunu nasıl görüyorsa açık ve net olarak yazsın ve dergisinde yayımlasın. „Kahvehane dedikoduları“nın panzehiri budur. İki kelimeyle: Açıklık ve netlik!

İçimizde oluşan "çatlak" ve bu "çatlak"tan haberdar olan muhatabımızın izlediği taktikleri içimizden biri size yazmış bulunuyor ve ötekimiz buna yeni bir şey eklemeyi „anlayana sivrisinek saz“ misali gereksiz bir zaman israfı sayıyor.

6) Konferansımızın "birlik sorunu"na ilişkin tutumu ilk olarak Konferans Bildirisine yansıdı. Ardından Haziran ayında parti sorununa ilişkin Konferans metninde aynı değerlendirme bu kez gerekçeli olarak yer aldı. Gösterdiğiniz davranışlar, bu değerlendirmelere katılıp katılmadığınızı tartışmalı hale getirmiştir. Katılıyoruz demeniz sizin için yalnızca bir tutarsızlık örneği olacaktır. Zira Konferans değerlendirmesi birlik sorununu "diplomasi"yötemiyle, kapalı kapılar ardında çözmeyi reddetmiştir, açıklık ve açık tartışmayı öngörmüştür. Buna rağmen siz gizli,

üstelik MK'nın iki üyesinden de gizli bir diplomasiye önce eğilim duymuş, gelinen yerde ise fiilen uygulamış bulunmaktasınız. Belki de ünlü „Cihan yoldaş kompleksi“ çerçevesinde bu davranışınızla bir „kişilik“ ve „inisiyatif“ gösterisi yaptığınızı sanıyorsunuzdur. Fakat bunu Konferans ve MK iradesini birarada çiğneyerek yaptığının farkında mısınız? MK'nın iki üyesinin olurlarını almak bir yana, onlara haber verme gereği bile duymaksızın, bir hareketin konumunu, misyonunu ve geleceğini ilgilendiren bir konuyu başkalarıyla görüşme ve tartışma konusu etmenin sorumluluğunu idrak edebiliyor musunuz? Ya bu ara kendinizi kaybetmiş bulunmaktasınız, ya da sorumsuzlukta sınır tanımaz bir noktadasınız, hangisi bilemiyoruz.

Örgütün iradesi resmi olarak açıklanmış bulunmaktadır. Buna rağmen bu sorunu çözebileceğinize inanmanız sizin için bir haklıdır. Fakat bunun yolu ve yöntemi de bellidir. Bu inancı, dayanaklarını, çözüm şekli ve olanaklarını örgüt ve kamuoyu önünde açıkça ortaya koymak durumundasınız. İsrarla buna davet edildiğiniz halde neden ısrarla bundan kaçmıyor ve meşru olmayan yol ve yöntemleri tercih ediyorsunuz? Bunun bir hareket içindeki güven ilişkilerini, açıklık ve disiplin ilkelerini dinamitleyeceğini (somut olarak da dinamitlemiş bulunduğunu) anlamak sizin için çok mu zor bir konu?

7) Son durumun ifade ettiği olgu şudur: X sorunu Konferans iradesi hiçe sayılarak ve MK içindeki açıklık ilkesi ayaklar altına alınarak halledilmek istenmiştir. Sorunları ideolojik-politik planda ve açık tartışma yöntemiyle çözme güç, yetenek ve iradesi gösteremeyen MK dördlüsü, gizli diplomasi ve „parmak hesabı“ ile „iş bağlama“ yoluna girmiştir.

Trajik olan şudur ki, bazı yoldaşlar kendi yetersizliklerini hep „güç yetersizliği“ gerekçesinin arkasına saklamakta, fakat daha da kötüsü, bununla kalmamakta, kendi başarısızlıklarını örgütün konum ve misyonunu, güç ve olanaklarını tartışma konusu edecek adımlarla örgüte fatura etmek istemektedirler. Bir türlü kavranamayan ise şudur: Bu çabalar o çok arzulanan birliği gerçekleştiremeyecek, fakat bu çabalarda ısrar edildiği ölçüde örgütü bölecek, bu gidişle onun tasfiyesi gibi sorumluluğu ağır

bir riskle karşı karşıya getirecektir.

Bugüne kadar ve özellikle gelinen yerde, bunu önlemenin biricik yolu sorunları örgüte sunmak, kamuoyu önünde tartışmaktır. Örgütü bu haketmediği garip durumla, bu yapay krizle yüzyüze bırakan tüm yoldaşları, neyse birlik sorununa ilişkin görüşleri, açıkça ortaya koymaya çağırıyoruz. Bundan korkmak, bundan kaçınmak, kaba bir oportünizm olacaktır. Başvurulan gayri meşru yöntemlerin hesabını ise ayrıca istiyoruz. Bu örgütün geleceği olacaksa eğer örgüt yaşamında komploculuğun zerresi olmamalıdır.

Bir çift sözümüz de kişi olarak Nadir yoldaşa olacak. X ile birliği kastederek „bu işin peşini bırakmayacağım“ demiş bulunuyor bize. Bu yoldaşın Konferanstan beri savunageldiği bu görüşünü biz yalnızca saygıyla karşılarız. Fakat bizim de küçük bir isteğimiz var. Nadir yoldaş da Konferans'ta 17'ye karşı 1 oyla, yani ezici bir çoğunlukla reddedilmiş bir görüşü, Konferans iradesini pratikte boşa çıkarmak gibi akılalmaz bir yöntemle gerçekleştirme yoluna başvurmamalıdır. Zira bu, örgüt iradesini çiğnemek, disiplini öldürmek demektir. Bizim Nadir yoldaşın görüşüne duyduğumuz saygıya, Nadir yoldaş da örgüt iradesine saygı göstererek karşılık vermelidir. Bu yalnızca örgütsel birliğimizi perçinler.

Bu özel hatırlatmayı yapmak gereği duyduk. Zira Nadir yoldaş yaptığımız konuşmadan çıkan sonuçtan, Cihan yoldaşa yazdığı son mektuptan ve fiilen içinde bulunduğu „iş bitirme“ operasyonundan anlaşıldığı kadarıyla, Konferansın MK'ya verdiği „yetki“nin anlamı ve çerçevesinden habersiz görünmektedir. MK'nın bazı üyelerinin Konferansta savundukları görüş ve yöntemlerden bugün „rücu“ etmiş olmalarından yarar ummaktadır. Hayır yoldaş, işin peşini bırakmamaya kararlı olduğuna göre, yapacağın tek şey, muhalefetini tüm örgüt araç ve platformlarını kullanarak açıkça ortaya koymak olmalıdır. Bu, yöneticisi bulunduğu örgütte nasıl köklü bir demokrasi uygulaması olduğunu görme fırsatı da verecektir sana.

Yoldaşça selamlar

Cihan-Mesut

29 Temmuz 1991

Cihan ve Mesut'tan Nadir, Hüseyin, Nesimi ve Adil'e

12 Ağustos 1991

Yoldaşlar,

26 Temmuz 1991 günü Nadir yoldaşla bir görüşme yapmıştık. Öğrenmiş olduğumuz gelişmelere tepkimizi kesin bir dille ilgili yoldaşa sözlü olarak bildirmekle kalmadık, bir ortak mektup ile (29 Temmuz 1991) bir kişisel mektuba (27 Temmuz 1991) konu ettik. Tam göndereceğimiz sırada, sözlü konuşmanın Ezop dilinden kaynaklanan bir yanlış anlama olduğu ortaya çıktı. Mektupları göndermeyi durdurduk. Nadir yoldaş kendisiyle görüşen Cihan yoldaşa, bize rağmen hele de bize haber verilmeden, X ile ilişkilere girmiş olabileceğinizi düşünmüş olmamızı şaşkınlıkla karşılamış ve böyle bir şeyin olmadığını, dahası olamayacağını açık ve kesin bir dille bildirmişti.

9 Ağustos günü içimizden biri rastlantı bir ihtiyaçla Nadir yoldaşı aradı. Adil yoldaş da aynı yerdeydi. Uzun bir görüşme ve tartışma yaşandı, "Birlik sorunu"na ilişkin sorunlar da bu görüşmede

epeyce bir yer tuttu. Ertesi gün bu görüşmeyi yapan yoldaş, Adil yoldaşı ilgilendiren bir sorunla ilgili olarak yeniden aradı. Uzun uzun konuşuldu. Tam konuşması bitecekken Adil yoldaş „bugün oğlumla sinemaya gidiyoruz“ türünden bir haber veriyormuşçasma „bugün X ile görüşüyoruz“ deyiverdi.

Gelinen yerde artık çirkin bir görünüm kazanmış bulunan bu davranış biçimleri üzerine kalemi yeniden ele almayı bir yük sayıyor, Temmuz sonunda bir "yanlış anlama"nın ürünü olan mektuplarımızı göndermekle yetiniyoruz. Mizansenin cereyan şekli biraz farklı olsa da işin özü aynıdır. Şu farkla ki, ilk durumu MK'nın iç yaşamı için trajik bulmuştuk, yeni durum ise tam bir komedidir.

Bu hesap artık örgüt ve kamuoyu önünde görülecektir!

Sağlık ve esenlik diliyoruz.

Cihan-Mesut

12 Ağustos 1991

Not: Size Haziran ayında yazdığımız „örgüt çıkarları“ ve „sorumluluk“ adına, saflığımızın nişanesi bu tuhaf kaygıyla göndermekten geri durduğumuz mektuplarımızı da artık gönderiyoruz. Göreceğiniz gibi Cihan yoldaşın mektubu bitmiş değil; fakat son gelişmelerden sonra bu mektubu bitirmek anlamsızlaşmış, ilgili yoldaş yanıt hakkından feragat etmiştir.

Sorunları olduğu gibi örgüte açmak ve kamuoyu önünde açık mücadele yürütmek kararı ve kararlılığı X ile ilkesiz birlik yanlılarına geri adım attırdı. X ile kötü bir pazarlığın ürünü ve EKİM 1. Genel Konferansı kararlarına tümüyle aykırı olan 22 Ağustos '92 tarihli sözde "birlik protokolü" imzacıları tarafından yırtılıp atıldı. İç çatışmaya yolaçan sorunlar çözülmedi, fakat çözümü için uygun koşullar elde edildiği sanıldı. Tüm MK tarafından temel fikirleri önden onaylanmış görünen Beşinci Yıl başyazısı bunun bir göstergesi sayıldı. Olayların seyri, tüm bunların (özellikle sonradan tasfiyeciliğe kayan öğeler sözkonusu olduğunda) yanılısama olduğunu gösterdi. Çatışmanın sonraki seyri ve muhtevası Mart '92 tarihli MK Tutanakları'ndan, ondan sonrası ise ilki Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin! olan bu derlemenin son dört metninden izlenebilir.

Bütün bir çatışma sürecinin ise Aralık 1992'de toplanan EKİM Olağanüstü Konferansı'nda tasfiyeciliğin tasfiyesi ile noktalandığı bilinmektedir.

Cihan'dan Nadir'e

17 Ekim 1991 tarihli mektuptan...

Bu mektupta bahsi geçen seçim broşürü Adil tarafından kaleme alınmıştır. Broşüre Kürt sorunu ve birlik sorunu üzerinden yöneltilmiş ideolojik ve ilkesel eleştiriler, EKİM bünyesinde ortaya çıkan ve broşürün yazarı tarafından başı çekilen liberal tasfiyeciliğin ideolojik içeriğini önden tanımlamasıyla dikkate değerdir.

Sevgili Nadir,

Vaktim sınırlı, yalnızca sana ve spot spot yazmak zorundayım.

Döndüğüm ilk günler parti sorunu üzerine okumak için özel bir ilgi duydum. Bazı yeni çeviri kitaplar vardı, okudum. Aynı konuda biraz Lenin'i okudum. Epeyce vakit kaybetmiş oldum böylece (asıl konularım için gerekli olandan). Derken başyazıya (Beşinci Yıl başyazısı-Red.) başladım. Hiç bir yazıyı bu kadar zor yazdığımı hatırlamıyorum. Ne yazdın diyeceksin. Çok bir şey yazdığımı sanmıyorum. Ama bu kadarını yazarken bile çektiğim sıkıntıyı bir bilsen.

Biz eskiden rahat bir örgüttük. Kendimiz ve sorunlarımız konusunda büyük bir rahatlık, büyük bir açıkyüreklilikle kalem oynatırdık. Örneğin teorik geriliğimizi, hazırlıksızlığımızı kamuoyu önünde defalarca açıkça dile getirdik. Bu rahatlık EKİM'de „yeni“ olan temel üstünlüklerden biriydi. Ama bugün

MK içinde öyle garip bir hava oluşmuş bulunuyor ki, örgütsel durumumuzun ve yaşamımızın kaba gerçeklerini ifade edip tanımlamak, bir mayın tarlasında ilerlemekten daha güç gelebiliyor insana. Acaba şu yoldaş üzerine alınır mı, acaba öteki yoldaş bundan şöyle bir sonuç çıkarır mı, tedirginliği içinde bu hareketin sorunları ele alınamaz. Bu sıkıntıya bir son vermeliyiz. MK'ya sinmiş, gerisinde belli belirsiz bir tutuculuk, bireycilik, sorumluluk duygusu zayıflığı ve dokunulmaz bir kast olma eğilimi olan bu havayı mutlaka yıkmalıyız. Yoksa yeni dediğimiz EKİM örgütünün pratikte 40 yıllık küçük-burjuva örgütlerden bir farkı kalmaz.

Netice olarak yazmış bulunduğum başyazı, gerçekte yazmak istediğimin kötü bir kopyası bile değil. Tutucu zihniyet karşısında belli bir gerilemenin, bir ölçüde yüreksizliğin de denebilir, ifadesi bence.

Buraya gelirken yaz ayları bildirilerinizi ve seçim broşürünüzü inceledim. Fikri zayıflıkları bir yana koyuyorum, diliniz ve üslubunuz çok özensiz. Daha titiz ve daha gayretli olmak zorundayız. Bir bildiriye bu yönüyle daha çok emek verebilmeliyiz. Yerine göre bir cümleyi en doğru tarzda kurmak 15-20 dakikamızı, yarım saatimizi alabilmelidir. Onbinlerce insana ulaşan tek sayfalık metinler bunlar. Ne söylendiği değil yalnızca, nasıl söylendiği de kesinlikle çok önemli. Ciddi imla yanlışları da var. Örneğin soru imlerini kelimedenden ayrı yazamayan bildirilerimiz bile var. (Örneğin Emekçi Kamu Çalışanlarına seslenen bildiri.)

Seçim broşürü de bence çok kötü. Dili ve üslubu zaten zayıf. Ayrıca fikirler de özensiz, yer yer açıklıktan yoksun, bulanık. Kürt devrimci hareketinin „düzen“i değil, Türk burjuvazisinin Kürdistan'daki sömürgeci egemenliğini tehdit ettiğini artık öğrenmek durumundayız. Bu ikisi o kadar farklı şeyler ki sosyalizm programı ile ulusal özgürlük programı arasında koca bir teorik ve sınıfsal uçuruma tekabül eder bu farklılık. Bir ulusal hareket kendi başına alındığında hiç bir zaman burjuva bir toplumsal düzeni tehdit etmez. Ama eğer proletarya hareketi, ulusal soruna ilişkin tutarlı bir politikayla bu hareketin ifade ettiği

devrimci dinamiği kendi yedeğine almayı başarırrsa, kendi başına alındığında demokratik nitelikte olan bu dinamik, proletaryanın iktidar savaşımının başarısı için bir olanağa dönüşebilir. Bu yalnızca bir örnek.

Bir ötekini önemle hatırlatıyorum. EKİM imzası ile yayınlanan metinlerde, tüm devrimci demokrat hareketi „sosyalistler“ ortak paydası altında toplamaktan vazgeçelim. Bu EKİM'in yaşadığı köklü ideolojik kopuşun ifade ettiği kesin ayrımı ortadan kaldıran, yaşadığımız gelişmeyi bütünüyle anlamsızlaştıran liberal bir ifade tarzı oluyor. Birlik sorunu başlıklı başyazımızda, Kuruçeşme'den estirilen bu „sosyalistler“ rüzgarı, „sol hareketteki köklü konum farklılıklarını, ayrışma ve saflaşmada katedilen mesafeyi, 'genel sosyalist hareket' gibi liberal bir kavram içinde karartmaya“ çalışınakla suçlanıp eleştirilmişti. (*Devrimci Harekette Reformist Eğilim*, s. 165-166) Şimdi aynı liberal ifadeleri çağrıştıran sözler bizim resmi belgelerimizde kullanılabilir. Bazı yoldaşlar böyle bir eğilime girmiş olabilirler; ama bunu hareketin imzasını taşıyan dolayısıyla örgütü bağlayan belgelerde ifade edemezler. Ayrıca Doğu Perinçek'in, Ertuğrul Kürkçü'nün, legal platformlarda göğüslerini gererek kendilerine „komünist“ dedikleri bir dönemde, bizim illegal yayınlarımız bizi „sosyalistler“ olarak tanımlıyor! Bu yalnızca seçim broşüründe değil, gazete de dahil bir çok yerde düşülen bir garip zayıflık. (...)

Özgeçmişler başından itibaren hep zayıf ve istenilen sonucu sağlamaktan uzak oldu. Ankara'lılardan son gelenler yasak savma kabilinden. İlgili kişiyi ne geçmişiyile, ne politik kişiliği ile, ne de bizdeki süreci ile hiç bir biçimde tanıtmıyor. Bulanık, bulmaca gibi metinler. F'ninki ideolojik evrimini iyi kötü veriyor. Fakat bizden önceki siyasal yaşamı konusunda boşluklar var. Örneğin üç kerë siyasal polisten geçiyor. İlkiyle ilgili (...) üstü kapalı bir açıklama var. Son ikisindeki davranışı açık değil. İşkence görmüş müdür? Görmüş ise tutumu ne olmuştur? Belli değil. 1989'da G'de yakalanıyor. Poliste bir hafta kalıyor, çıkar çıkmaz E'ye gelme kararı alıyor, gelir gelmez Ekimcilerle bağ kuruyor vb., vb. Fakat bu hızlı gelişmenin olanakları ve mantığı tam

anlaşılmıyor.

Bunları kişilere ilişkin özel ve somut tereddütler taşıdığım için değil (ki bu olanaktan yoksunum), ilke olarak, böyle sunulan özgeçmişlerin istenilen amacı sağlamadığına işaret etmek için yazıyorum.

Gazetenin bu sayısında göreceksin. Senin son anda gönderdiklerin dışında, bir örgütsel katkı yok. Yoğun bir faaliyetten söz ediliyor, ama bu Merkez Yayın Organına herhangi bir biçimde yansımıyor. Buna artık bir son vermeliyiz. Bu sayıda yeralan „*Ekim'den Yoldaşlara*“ yazısı bu çerçevede tüm organlarda tartışılmalıdır (Aynı şekilde başyazı.) Aylardır tek satır yazmayan bazı MK üyelerine, durum böyle sürerse, bu sayı dipnot olarak söylediklerimi bu kez ayrı bir yazı konusu yapacağım. E'nin Mesut'la konuşurken söylediği bir söz var. Mealen şöyle: „Modern sosyalist olmak iddiasındaki bir örgütün Merkez Komitesi üyesi olup da kamuoyu önünde her ay söylenecek bir çift sözü, dile getirilecek bir siyasal düşüncesi olmayan bir MK üyesi düşünülemez.“ Bunu bazı yoldaşların neden her ay *Ekim*'e birşeyler yazmadığını eleştirmek için söylemiş. Doğru söze ne denir!

Gençlik yazısının çok zayıf olduğunu, bunun gençlik kadrolarının gençlik sorununda donanımsızlığını gösterdiğini sana daha önce iletmiştim. Bu sayı yayınladığımız yazı Y'nin bize geçen Haziran'da iletilmiş bir yazısı. Yeni bir öğrenim yılı başında, yayınlamayı uygun bulduk. Bir iki eski gençlik yazısı daha var, yenileri gelmezse mecburen onları yayınlayacağız. Gençliğe her sayı en az iki sayfa ayırabilmeliyiz. Yok mu bu sayfaları sürekli değerlendirebilecek birileri? Bu konuda somut duruma ilişkin sürekli olarak ve bol miktarda bilgi ve değerlendirme içeren yazı, mektup ve belge iletilebilirse belki de oturur bir şeyler kendimiz yazarız. Sizin 14 Mayıs'ta talip olduğunuz bir meseleydi; kesin ve iddialı konuşuyordunuz, geçmişteki „ilgisizliği“ eleştiriyordunuz, bu sorunu inceleyip çözecektiniz, ne oldu?

Seçim dönemi faaliyetlerinin İstanbul ve tüm öteki bölgeler için değerlendirmesini yapmalı ve bir an önce iletmelisiniz. Kasım sayısında bu değerlendirmeler toplu yer almalı. 1 Mayıs faaliyetlerine ilişkin ihmal bu kez tekrarlanmamalı. Kimse bunu

sizden faaliyetlerimizin reklamı için istiyor değil. Reklam değil, değerlendirme istiyoruz. Örgütümüzün durumunu, üstünlüklerini ve zayıflıklarını, çalışma tarzını, insan malzemesini, güçlüklerini vb. içeren değerlendirmelerdir bize gerekli olan. Muhakkak ki bu tür değerlendirmeler bizi kuşatan dış alanda olup bitenleri de, özellikle de sınıf içindeki havayı ve eğilimleri de içermelidir.

Adil yoldaşın teorik dergiye oradan yapılacak katkılarla ilgilenmesi ve bize sürekli bilgi vermesi gerekiyor. (...) Senin katkılarını sürdürmeni ve güçlendirmeni istiyorum.

Tüm yoldaşlara selamlar.

Seni yoldaşça kucaklıyorum

Cihan

17 Ekim 1991

Son dört metin için sunuş yerine

"Bu sayıda birbiriyle bağlantılı dört belge yayınlıyoruz. Bunlardan esas olanı "**Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin!**" başlıklı metindir. Diğer üçü bu metnin yolaçtığı gelişmelerle ilgilidir; onun ortaya çıkışına ve yolaçtığı sorunlara ışık tutmaktadır. Bunlar kendi içinde yeterli açıklıkta oldukları için burada herhangi bir ek açıklama ya da yorumu gereksiz görüyoruz.

Bu dört belgenin kendine özgü yanı, MK içi sorunların uzlaşmaz bir noktaya vardığı safhanın ürünleri olmalarındadır. "**Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin!**" başlıklı metnin sorunlarımızın kapsamı, niteliği ve çözücü halkasına ilişkin tespitleri bu uzlaşmazlığın bir ifadesidir. Bu nedendir ki, MK'nın oportünist öğelerinde tepki ve paniğe yolaçmış, onları tasfiyeci konumlarını ortaya koymaya yöneltmiştir.

Üçüncü sırada yayınladığımız metin "**Pratik Görevlerle Yükümlü MK üyeleri**" imzasını taşımaktadır. Bu MK üyelerinden ikisi, Adil ve Nesimi, bu tarihten itibaren tasfiyeci bir platforma sürüklenmişlerdir. Üçüncü imzacı Nadir yoldaş ise, biçime ilişkin masum tartışmaların arkasında gizlenen liberal tasfiyeci kimliği farkedemez, bu unsurlara karşı kesin ve kararlı bir tutum alarak tüm gücüyle EKİM'i, onun ideolojik çizgisini ve örgütsel varlığını savunmuştur."

Ekim, sayı: 63, Aralık 1992, s.12

Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin!

I

İdeolojik gelişmemizde örgüt sorunu başından itibaren özel bir yer tutmakla birlikte, sorunun pratik gündemimize asıl kapsamıyla girişi yaklaşık olarak 1990 yılı başına tekabül eder. 1989 Kasımı'nda gerçekleşen Merkez Komitesi toplantısı bu doğrultuda bir dönüm noktası kabul edilebilir. *Ekim*'in yayınlanmasından yaklaşık iki yıl sonrasdır bu. Harcanan tüm çabalara rağmen kalıcı bir örgütsel şekillenmenin ilk dayanakları olabilecek sınırlı bir kadrolaşma ancak bu süre içinde gerçekleşebilmişti. Gündemdeki sorun, eldeki güçleri örgütsel bakımdan en iyi şekilde düzenleyerek, örgütsel gelişmeyle içiçe yürüyecek bir politik faaliyeti organize etmek ve onu sürekli bir biçimde geliştirmektir.

Bu, doğal olarak, örgüt sorununa ilişkin o güne kadar daha çok konunun genel ideolojik anlamı ve önemi çerçevesinde kalmış tartışmaların, gitgide daha çok kendi özgül durumumuzla bağlantılı olarak pratikleşmesini de gündeme getirdi. S. Engin yoldaşın kısa

ama sorunun sunulduğu yönünden özlü ve anlamlı yazısı (*Örgütlenme ve Politik Çalışma, Ekim*, sayı: 28, Ocak 1990) bu doğrultuda bir ilk ciddi girişimdi. *Ekim*'de bunu izleyen bir başka yazı, "*Örgütsel ve Politik Çalışma: Sorunlarımız, Görevlerimiz...*" başlığı ile yereldi (sayı:30, Mart 1990). Bu yazıda yeralan bir paragrafı, bugün gündemimizin en önemli ve acil konusu olan örgüt sorununun taşıdığı kritik önemin ilkesel ve siyasal anlamını yeniden vurgulamak için, buraya aktarmak yararlı olacaktır.

"Teorik görüş ve ilkelerimiz ne denli doğru ve isabetli olursa olsun, sağlam temellere dayalı bir ihtilalci örgüte ve ancak böyle bir örgüt sayesinde her koşul altında kesintisiz olarak sürdürülebilecek olan sistemli bir politik-pratik çabaya sahip olmaksızın ve olmadığımız sürece, bunlar güzel ama ölü sözler olmaktan öte bir anlam ifade etmezler. Böyle bir durumla yüzyüze kalırsak eğer, devrimci bir sınıfın temsilcisi komünist bir siyasal hareket olarak değil, olsa olsa sınıf dışı devrimci bir aydın çevre olarak adlandırılmaya hak kazanırız. Zamanla kaçınılmaz olarak ilke ve amaçlarımızdan uzaklaşır, açmazlar ve çaresizlikler içinde yozlaşır, kaybolur gideriz."

Bu açık ve anlamlı uyarıdan bu yana iki yılı aşkın bir zaman geçti. Bu iki yıl içinde örgütsel ve politik çalışmada öncesiyle kıyaslanamaz düzeyde ciddi adımlar atıldı. EKİM, bir örgütsel omurgaya oturdu. Yeni güçler edindi, kadrolaşmada belli masafeler katetti. Demokratik temsil esasına dayanan bir konferans topladı. En acil görev olan partileşme sorununa ilişkin görev ve hedeflerini saptadı. Yeni Merkez Komitesini seçti. Daha etkin bir siyasal faaliyet yürütecek olanaklara kavuştu. Legal olanakları gitgide daha geniş ve değişik biçimleriyle kullanmaya başladı.

Kısaca EKİM, örgütsel oluşum ve politik faaliyet yeteneği bakımından bugün hiç bir biçimde iki yıl öncesiyle kıyaslanamaz bir gelişme düzeyine ulaşmıştır. Pratik göstergeler yönünden her bakımdan daha ileridedir. Bu, EKİM'in bir siyasal hareket kimliği kazanmaya başladığı bir dönemdir.

Fakat tüm bunlara rağmen, yukarıya aktarılan sözlerde ortaya konan uyarının hareketimiz için taşıdığı kritik önem, aradan geçen süre içinde azalmamış, tersine artmıştır. Örgütsel durumumuza

ilişkin olarak hemen tüm örgüt çapında genel bir rahatsızlık ve acil bir müdahale beklentisi bulunduğu göre, bu demektir ki bütün bir örgüt ortadaki bu çelişkiyi şu veya bu biçimde görmekte, hissetmektedir.

İçinde bulunulan durumdan genel rahatsızlık ve acil müdahale beklentisi, sorunları aşmak bakımından önemli bir avantaj olmakla birlikte, sorunlarımızın özü, niteliği ve kapsamı doğru kavranmadığı sürece, örgüt içinde bu konuda bir görüş ve kavrayış birliği oluşmadığı sürece, tek başına fazla bir anlam ifade etmeyecektir. Bunun için öncelikle sorunu etraflıca tartışmak, bu tartışmalarla içiçe yürüyen bir müdahaleyi planlamak ve gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu, artık daha fazla ertelenemez bir görev olarak durmaktadır önümüzde.

II

Bundan altı ay önce yayınlanan *Ekim Beşinci Yılında* başlıklı başyazıda, örgütsel sorunlarımızın niteliği ve genel çerçevesine ilişkin şu değerlendirmeye yer verilmekteydi:

“Öncelikle örgütsel sorunlarımızın özünü ve genel çerçevesini iyi tespit etmek gerekiyor. Bizim sorunlarımız, hiç de belli bir ideolojik çizginin doğasına ve ihtiyaçlarına göre şekillenmiş bir örgütsel yapıda pratik faaliyet süreci içinde sık sık ortaya çıkması kaçınılmaz olan gelip geçici türden aksaklıklardan oluşmamaktadır. Böyle olsaydı eğer, sorunun kendisi sınırlı, çözümü ise nispeten kolay olurdu. Bizde sorun çok daha temelli ve kapsamlı nedenlere dayanmaktadır. Konferansımız EKİM’i ‘yeni bir çizgi, yeni bir gelenek, yeni bir kültür’ olarak tanımladı. **Bu yeniliğin örgüt anlayışımıza ve politika pratiğimize henüz yeterince nüfuz edememiş olması gerçeği, örgütsel sorunlarımızın asıl kaynağını vermektedir. EKİM, ideolojik konumuna ve sınıf yönelimine uygun bir örgütsel yapı ile çalışma tarzı ortaya koymakta henüz zorlanmaktadır. Hareket geliştikçe, faaliyetin kapsamı genişledikçe bu uyumsuzluk ve zorlanma daha açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Sorunlarımızın özü ve esası bu çelişkide düğümlenmektedir. Bugün, EKİM’in ideolojik gelişmesi ile örgütsel gelişmesi arasında yalnızca birincisi lehine bir mesafe değil, aynı zamanda bu iki gelişme alanı arasında deyim uygunsu belli**

bir kan uyuşmazlığı da var. Yeni ideolojik konumun siyasal-sınıfsal doğasına uygun bir örgüt anlayışı ve uygulaması yeterince geliştirilemediği ölçüde, doğan boşlukta, geçmişten miras küçük-burjuva anlayış ve alışkanlıklar yeni örgüt yaşamımızın üstüne bir ağırlık olarak çökebilmektedir. Önderlik anlayışında, ilişkilerde, işleyişte, çalışma biçimi ve yöntemlerinde, iç demokrasi ve disiplin anlayışlarında, bu eski zihniyetin sayısız örneğini görmek ve göstermek hiç de zor değil.”

“Bu son derece ciddi bir durumdur. Yalnızca örgüt yaşamınızı bozmakla, örgütsel-pratik faaliyetimizi zaafa uğratmakla kalmamakta, EKİM’in yeni kimliğinin pratikte somutlaşmasını güçleştirdiği ölçüde, bilinç karışıklıklarına da neden olmaktadır. İdeolojik çizgimize, politik görüşlerimize yakınlık duyan, ama farkımızı politik-örgütsel pratiğimiz içinde de görmek isteyen dışımızdaki bazı devrimcileri tereddüte düşürdüğü gibi, pratik bir farklılığı sergileyememek ölçüsünde, bizzat içimizde, proleter sosyalizmi ile küçük-burjuva sosyalizmi arasındaki ayrım çizgilerini silikleştirmede ifadesini bulabilecek bir liberal eğilime de zemin olmak tehlikesini taşımaktadır.” (Vurgular şimdi yapıldı.)

Bu yazı yazık ki yeterince tartışılmadı. Tartışıldığı kadarıyla da yüzeysel ve kısır değerlendirmelere konu edildi. Hatta bundan hareketimizin katettiği önemli mesafenin gözden kaçırıldığı, kazanımlarımız konusunda inkarcı davranıldığı şeklinde tuhaf sonuçlar çıkaran yoldaşlarımız bile oldu.

Oysa bu yazıdaki değerlendirme ve tanımlamalar son derece önemliydi ve ideolojik çizgimizin esaslarını kavramış her Ekimcinin anlayabileceği açıklık ve netlikteydi. Bu yazının özellikle de yukarıya aktarılan değerlendirmeleri, saflarımızda yaygın ve hareketi gerçek bir silkinişe götürecektir verimli bir tartışmanın başlangıcı olabilirdi.

Beşinci yıl başyazısının bir çözüm reçetesi sunmadığı tartışmasızdır. Fakat sorunu doğru koyuyor ve tanımlıyordu. Bu bir sorunun doğru çözümünün önkoşuludur. Gerekli olan çözüm reçetesi değil, ideolojik çizgimizle uyumlu, doğru ve sağlam bir örgüt perspektifidir. Buna ise öncelikle sorunun doğru konuluşu ile ulaşılabilir. Beşinci yıl başyazısının anlamı, önemi ve değeri asıl

olarak buradadır. Henüz yeni ve son derece dar olan örgüt yaşamımızın hergün kendini yeniden üreten sayısız sorunları var. Bunları kendi içinde tartışarak ve her birine kendi başına bir çözüm bularak örgütsel sıkıntılarımızın geride kalacağını sanmak vahim bir yanılğı olur. Bu tür bir tartışma ve çözüm arayışı, bir kısır döngü yaratmanın ötesinde, gerçek bir tuzaktır da. Bu, ideolojik çizgimizin sınıf perspektiflerimizin gereklerine uygun bir politik ve örgütsel gelişmenin sorunlarını tartışmak yerine, bugünkü verili örgütsel varlığımızın darlığına kendimizi hapsetmek, gide gide ideolojik çizgimizden kopmak olur.

Teknik yönleri dışında tutulursa, örgüt sorunu hiç bir zaman kendi başına konulamaz. Özü ve esas içeriği yönünden o her zaman ideolojik çizginin bir ögesi, bir türevi olarak ele alınmak zorundadır. Bir örgüt her zaman, yapısıyla, yönelimiyle, kadrolarıyla, faaliyetinin muhtevasıyla, kendisine rehberlik eden ideolojik çizgiye göre şekillenmek zorundadır. Bu çizginin doğasına uygun olmalı, onun ihtiyaçlarına göre biçimlenmeli ve konumlanmalıdır. Ancak bu takdirde kendisini şekillendiren ideolojik çizginin gerçek taşıyıcısı ve onu pratikte gerçekleştirmenin bir aracı olabilir.

Cesaretle sormamız gereken soru şudur: EKİM'in mevcut örgütsel gelişmesi ideolojik çizgisinin içeriği ile ne ölçüde uyumludur? Soruyu yanıtlamadan önce, yukarıda sözü edilen Mart 1990 tarihli yazıda, yani bundan iki yıl önce, örgütsel biçimlenme ve gelişmenin önümüze ciddi bir pratik sorun olarak ilk kez çıktığı bir sırada, sorunun ortaya nasıl konulduğuna bir bakalım.

“Bizde yeni olan, geçmişin küçük-burjuva teorik-siyasal kavrayışını geride bırakmış olmamızdır. O halde örgüt ve politik çalışma pratiğinde de buna uygun bir değişim içinde olabilmeli, her bakımdan daha ilerde, devrimci sınıfın konumuna yakışır nitelikte bir pratik koymalıyız ortaya. Şöyle de diyebiliriz: Teorik kavrayışında geçmişti aştığını söyleyen bir hareket, bunu pratik davranışında da göstermek ve kanıtlamak zorundadır.

“... Halihazırdaki örgütsel sorunlarımız, öz olarak, teorik perspektiflerimize uygun yeni bir örgüt ve politika pratiği yaratmadaki uyumsuzlukların ya da zorlanmaların yansımalarıdır. Bu aynı şeyi, geçmişin teorik-politik perspektiflerinden kopmuş, ama bu

aynı geçmişin küçük-burjuva zihniyetinden, örgüt ve politik çalışma alışkanlıklarından henüz yeterince kopamamış, kendini bu açıdan henüz gereğince yenileyememiş olmanın ifade ettiği çelişkinin sonuçları olarak da tanımlayabiliriz. Bugün gönlüyle, ideolojik tercihiyle, teorik ve programatik görüşleriyle bizden olan, saflarımızda bulunan, fakat alışkanlıklarıyla, örgüt anlayışı ve çalışma tarzıyla hala 10 yıl öncesinde yaşayan çok sayıda yoldaşımızın varlığı bir gerçektir..."

"... Yeni bir çalışma tarzına intibakta zorlanan, bir bütün olarak hareketimizin kendisidir. Çözümü de, doğal olarak bir önderlik sorunudur. Geçmişten devralınan mevcut kadrolarda her yönüyle bir dönüşümü gerçekleştirebilmek, leninist çizgimizin ruhuna ve ihtiyaçlarına uygun leninist bir örgüt yapısı ve yaşamı kurmak, bu örgütü devrimci sınıfa yaraşır bir politik pratik içine sokabilmek, tüm yoldaşların aktif katılımını ve katkısını gerektirse de, temelde bir önderlik sorunudur. Dolayısıyla mevcut durumun sorumluluğu da herkesten çok hareketimizin önderliğinin omuzlarındadır."

"Öncelikle kavramamız gereken, tüm bu sıralananları gerçekleştireceğimiz maddi-toplumsal zeminin işçi sınıfı olduğudur. Küçük-burjuva teori ve politiklardan kopmayı küçük-burjuva ortam ve pratiklerden kurtulma adımıyla tamamlamak, temel bir sorunumuzdur. Örgütsel şekillenmenin, mevcut kadroları yenilemenin, yeni kadrolar edinmenin, etkin bir politik çalışmanın temel alanı işçi hareketidir. Teorik yönelimimizle tutarlı olabilmek için, örgütsel şekillenmemizi ve politik faaliyetimizi, gecikmeksizin işçi sınıfına yöneltmeliyiz. Bunun anlamını, önemini ve gereklerini kavrayamamış bir yoldaş, bizim popülist harekete yönelttiğimiz eleştiriden bir şey anlayamamış demektir." (Vurgular şimdi yapıldı.)

EKİM, Türkiye devrimci hareketinin geçmiş dönemine damgasını vurmuş popülist ideolojik kimlik ile onu tamamlayan küçük-burjuva toplumsal tabana dayalı örgüt pratiğinin eleştirisi temelinde gelişti. Bugüne dek bir çok vesileyle vurgulandığı gibi, geçmiş hareketin ideolojik kimliğini kavramada, onun örgüt ve politika pratiğinin küçük-burjuva toplumsal-siyasal niteliği bizim için önemli bir uyarıcı olmuş, bir bakıma eleştirinin bir ilk hareket noktasını oluşturmuştur. Geçmiş hareketin bu politika ve örgüt pratiği ile

ideolojik-politik kimliği arasındaki ilişkiyi ve bütünlüğü açığa çıkarmak ve sergilemek, EKİM'in geleneksel devrimci hareketten kopuşunun esas halkasıdır.

Bu nedenledir ki, ortaya çıktığı dönemde EKİM, parti sorununun sosyalizm ile işçi hareketinin örgütsel birliğinde ifadesini bulan asıl içeriğine, dolayısıyla da **bu nitelikte bir partiyi ortaya çıkaracak bir politik ve örgütsel gelişme sürecine özel bir önem vermiştir.** Doğal olarak, ortaya çıkış döneminde, bu yalnızca bir perspektif olarak kalabilirdi. Bu perspektifi gerçekleştirecek güç ve olanaklar ancak zamanla biriktirilebilirdi. Ne var ki bu ilk birikime ulaştığı andan itibaren hareketimiz, **ideolojik yönelimini pratikte ciddi bir sınıf yönelimi ile birleştirebilmeli, örgütsel şekillenmesini bu çaba içinde gerçekleştirmeli, geliştirmeli, güçlendirmeliydi.** EKİM, ideolojik kimliği ile tutarlı olabilmek için, örgütsel gelişmesini ve kadrolaşmasını, **sınıf hareketine bir politik müdahale süreci olarak yaşayabilmeliydi.** EKİM'in hala da gereğince yapamadığı, başaramadığı tam da budur. İdeolojik gelişme ile örgütsel gelişme arasındaki "belli bir kan uyuşmazlığı" buradan gelmekte, anlamını bu başarısızlıkta bulmaktadır.

Dolayısıyla yukarıda sorulan sorunun yanıtı da kendiliğinden belirlemektedir. Pratik olarak yaşadığı tüm gelişmeye rağmen, mevcut durum ideolojik çizginin ışığında değerlendirildiğinde, sorun esas itibarıyla hala iki yıl önce konulduğu gibi durmaktadır önümüzde: EKİM ideolojik çizgisinin ifade ettiği yeniliği politik ve örgütsel kimliğinde de gerçekleştirmek zorundadır. **Bu ise eldeki tüm güçleri sınıfa yönelik bir çalışma doğrultusunda yeniden konumlandırmak ve bu çalışma içinde yeniden şekillendirmek demektir.** Geçmişin küçük-burjuva teori ve politikalarından kopmayı aynı geçmişin küçük-burjuva zihniyetinden, örgüt ve politik çalışma anlayışlarından kopmak adımı ile birleştirmek; sınıf çalışmasını, sınıfın öncü kesimini **kazanma faaliyetini,** aynı zamanda **bu yenilenme sürecinin kendisi olarak kavramak,** bugün de önümüzde duran asıl görevdir. EKİM'in temel "örgütsel sorun"u, tam da budur.

III

Eldeki imkanlarla siyasal faaliyetimizi geliştirmek için harca-

dığımız çabalara rağmen, Konferansı önceleyen dönemde kazandığımız kadrolar, hemen tümüyle, yaşadığımız ideolojik gelişmenin etkisiyle şu ya da bu gruptan kazandığımız eski ya da yeni devrimcilerdi. İdeolojik platformumuza yaklaştıkları ölçüde saflarımıza akan bu yoldaşlar, beraberlerinde kendi eski şekillenmişliklerinden kaynaklanan fakat bize yabancı olan anlayış ve alışkanlıkları da taşımaktaydılar. Hazırda bu insan malzemesini yeniden biçimlendirecek oturmuş bir örgütsel yapımız ve politik faaliyetimiz yoktu. Atılmış bulunan ilk adımlara rağmen, her şey henüz çok yeni, zayıf ve oturmuşluktan uzaktı. Bu yapıyı tam da sürekli kazandığımız bu yeni güçlerle örmek, sistemli ve oturmuş bir pratik siyasal faaliyeti bizzat onlarla gerçekleştirmek ihtiyacındaydık.

Bu durum, sürekli kazanılan yeni yoldaşların kendi ideolojik çizgimizde sıkı ve sürekli denetlenen iyi bir eğitimini, politik ve örgütsel perspektiflerimizle donanımını gerektirirdi. Bu yapılabildiği ölçüde, bu kadrolarla ideolojik çizgimizle uyumlu bir politik faaliyet ve örgütsel şekillenme sürecini yaşamak olanaklı hale gelir, kolaylaşırdı. Yapılamadığı ölçüde, bu tür bir insan malzemesiyle oluşturulan bir örgütsel yapı, hareketin ideolojik çizgisine uygun bir pratik yönelimin taşıyıcısı olmakta kaçınılmaz olarak zorlanırdı. Konferans, bu sorunu, bunun örgüt yaşamı için yarattığı gerçek ve potansiyel sakıncaları, bunun önünü almanın yol ve yöntemlerini şöyle özetledi:

“EKİM, yeni bir çizgi, yeni bir gelenek, yeni bir kültür demektir. Ama bu, yeni dönem kadrolarının belli bir oranına rağmen, tüm bu yeniliklerin aslında geçmişten devralınan kadrolarla başarılmaya çalışıldığı gerçeğini değiştirmez. İşçi kökenli kadrolarımızın bir kesimi için de aynı şey geçerlidir. Bu, ideolojik, politik ve örgütsel her düzeyde, değişik kadrolarda değişik ölçülerde olmak üzere geçmişin izlerinin, önyargılarının, alışkanlıklarının yeni örgüt yaşamına taşınabilmesi demektir. Geçmişin bu etkilerini kazımak, örgüt yaşamımızın önemli bir sorunu ve kadro politikamızın önemli bir unsurudur. Sorun yalnızca geçmişin kalıntılarından da gelmiyor. EKİM, gelişme sağladığı ölçüde, bu, bugünün çok değişik örgüt ve çevrelerden ona en ileri öğelerin akmasını da sağlıyor. Bu yoldaşlar, hareketimizin temel teorik

görüşleri ve politikalarıyla birleştikleri için saflarımıza geliyor olsalar bile, iradeleri dışında geldikleri örgütlerin bir kısım ideolojik önyargılarını ve örgütsel alışkanlıklarını da birlikte getiriyorlar. Gerek mücadelenin yeni kazanımları olsun, gerekse başka saflardan gelsin, tüm yeni yoldaşları kendi ideolojik ve örgütsel potasında yeniden biçimlendirmek, örgüt yaşamımızın bugünkü temel sorunlarından biridir.” (Konferans Bildirisi, vurgular şimdi yapıldı.)

Şüphesiz ki, Konferansın kapsamlı ve ayrıntılı tartışmaları içinde, yukarıda tanımlanan sorun ve ondan çıkan görevler, daha genel bir çerçeve içinde, bu çerçevenin organik bir iç ve alt ögesi olarak ele alınmıştı. Bu genel çerçeve, hareketimizin partileşme perspektifinde ifadesini bulmaktadır. Bu perspektif konuya ilişkin konferans metninde, tüm temel öğeleriyle, bu öğelerin birbirleriyle olan organik ilişkileri içinde ortaya konulmuş bulunmaktadır. (Ne yazık ki bir çok yol gösterici temel belgemiz gibi, bu metin de örgütçe yeterince incelenmemiş, tartışılmamış, sonuçta yeterince anlaşılammıştır.) Burada, ideolojik çizgi, sınıf yönelimi ve örgütsel şekillenme teorik-organik bir bütünlük oluştururlar. Dünya görüşüyle, ideolojik-politik çizgisiyle marksist-leninist, sınıfsal temeli, yapısı ve bileşimiyle proleter, düzen karşısında politik-örgütsel konumlanışıyla ihtilalci, bir devrimci sınıf partisi yaratma perspektifidir bu.

EKİM’de kazandıği güçleri yeniden biçimlendirme sorunu, bu güçlerin ortaya konulmuş bulunan partileşme çizgisi doğrultusunda bir pratik seferberliği görevi ile örtüşür. Bu pratik görev, sınıfı eksen alan, ısrara dayalı sürekli ve sistemli bir politik faaliyetten başka bir şey değildir. Çok daha somut ifade edersek, sözkonusu olan, işçi sınıfı içinde belirlenmiş alanları ve fabrika birimlerini ısrarlı ve sürekli bir biçimde “döven” (bu ifade “alan dövme” şeklinde ve Konferans tartışmalarında kullanılmıştı.) bir politik faaliyet çizgisine oturmaktır. Örgütsel biçimlenmemiz ancak bu faaliyet içinde asıl şekline kavuşacaktır. İdeolojik planda proleter sosyalizmi perspektifine ulaşmış kadroların, pratikte sınıf devrimciliğine uygun bir yeniden biçimlenmesi ancak bu faaliyet içinde gerçekleşecektir. Sınıfın en ileri, sınıf bilincine ulaşmış devrimci öğeleri bize ancak bu tür bir çabanın ürünü olarak akacak.

saflarımızı devrimci sınıfsal özellikleriyle güçlendirebileceklerdir. Bu süreç, bu tür bir çalışma, bir yanıla sınıf öncülerini bize iterken. Öteki yönüyle sınıf kitlesi üzerindeki politik etkimizi günbegün artıracak, yayacaktır. Politik ve örgütsel kültürümüz, mücadele değerlerimiz, ihtilalci geleneklerimiz de, sınıfı devrimcileştirme çabasında ifadesini bulan bu pratik mücadele süreci içinde oluşacak, gelişecek, yerleşecektir. **Fabrika hücreleri temeline kavuştuğu ölçüde gerçek bir komünist sınıf örgütü olarak adlandırılmaya hak kazanacak bir devrimci sınıf partisi de, ancak bu çizgide bir çabanın ürünü olabilecektir.**

Örgütsel gelişmemizin ve dolayısıyla sorunlarımızın gerçek ve geniş alanı aslında budur. Ne var ki, bu tür bir yönelime girmedeki yetersizliğimiz ve yeteneksizliğimiz, bizi deyim uygunsu kendi içinde şekillenen ve zaman zaman dışa dönük hedefsiz ve sistemsiz bir faaliyet yürüten bir örgüt olmak ve öyle kalmak riskiyle yüzyüze bırakmaktadır. Bu aynı zamanda, kazanılan güçlerin “kendi ideolojik ve örgütsel potamızda yeniden biçimlendirmek” görevinin de kendiliğinden zaafa uğraması demektir. Bu ikisinden birarada çıkan sonuç ise, hareketin genel ideolojik-politik gelişmesiyle ve devrimci hareketin geçmişine yönelttiği eleştirinin yardımıyla edindiği yeni anlayış ve değerler dışında tutulursa, geçmişten kalma küçük-burjuva politik ve örgütsel kültürün yeni örgütsel yapıda da kendini göstermesi, yeniden üreme olanağı bulmasıdır. Zira fiili planda değişim sürecine girilememiştir. Küçük-burjuva teori ve politiklardan kopuş, küçük-burjuva ortam ve pratiklerden kopuş adımıyla birleştirilememiştir. Bu durumda, sınıf dışı bir kendi içinde örgütsel şekilleniş kısırlığı, beraberinde, aynı kısırlıkta tartışmalarla içiçe büyüyen bir dizi anlamsız “örgütsel sorun” da üretecektir kaçınılmaz olarak.

Mevcut örgütsel durumumuz yazık ki bugün biraz böyledir.

IV

Yeni bir soruyla yüzyüzeyiz. EKİM, kendi ideolojik gelişmesine uygun düşen, saptanmış politik-örgütsel perspektiflerinin gereği olan bir politik faaliyet ve örgütsel oluşumu gerçekleştirmede

neden zorlanmıştır? Burada tarihsel dönemden, dış ortamdan, işçi hareketindeki güçlü zaafardan sözetmenin fazla bir anlamı yok. Zira tartıştığımız sorun objektif güçlükler ve engeller değil, kendi zaaflarımız ve yetersizliklerimizdir. Gelişme dönemimizin kendine özgü koşullarında, biriktirdiğimiz güç ve imkanlarla yapabileceklerimizin, neden gereğince yapılmadığıdır. Daha da açıkçası, tartıştığımız sorun, yaşadığımız gelişmenin nicel boyutları değil (ki bu dış koşullara yakından bağlıdır), fakat bizzat niteliğidir. Bu ise, dış koşullardan çok ideolojik çizginin bir sorunudur.

Yeni sorunun kısa ve özlü yanıtı şudur: İdeolojik zayıflık! Muhtemeldir ki, ideolojik çizgide kazandığımız doğrultuyu pratikte gerçekleştirmede zayıf kalışımızın çok daha özgün ve karmaşık nedenleri olması gerektiğine inanan yoldaşlar, böyle bir yanıt belli bir şaşkınlıkla karşılayacaklardır. Kabarıklık bir liste olarak sıralanabilecek bir dizi başka zaaf ve yetersizliğimiz düşünüldüğünde, belli sınırlar içinde bu yoldaşlar haksız da sayılmayacaklardır. Fakat göremedikleri ya da yeterince değerlendiremedikleri nokta şu olacaktır: Tüm bu zaaf ve yetersizliklerin gerisinde bulunan, tüm bunları bir tek ortak paydada kesip birleştiren asıl zayıflık nedir? Bunun tartışmasız yanıtı olacaktır ideolojik zayıflık.

Peki nedir ideolojik zayıflık? Onu nasıl anlamak gerekir? Bu soru yersiz değildir. Zira ideolojik güçlülük kavramı Türkiye’de özellikle elitist aydın çevrelerce dejenere edilmiş, asıl anlamından saptırılmıştır. Bunun etkileri saflarınıza da yansiyabilmektedir. Bu entellektüel üretim ile, çok yazmak ve “yeni” şeyler yazmak ile karıştırılabilmektedir. Oysa ideolojik güçlülük özü itibarıyla, sağlam bir ideolojik platformda bulunabilmek ve onda ısrar edebilmektir. Temel sorunlarda doğru bakabilmek, ilkelerde tutarlı ve sağlam olabilmektir. İdeolojik birikim ancak bu koşulla bir anlam ifade edebilir, ideolojik konumu pekiştiren bir faktöre dönüşebilir.

EKİM’in yaşadığı ideolojik gelişmenin gücü de ancak bu bakışla doğru olarak değerlendirilebilir. Bizim için ideolojik planda geçmiş aşmanın birbirine sıkı sıkıya bağlı iki temel halkası, “Halkçılıktan proleter sınıf çizgisine, demokratizmden net bir sosyalizm perspektifi ve proleter devrim programına” ulaşmak

oldu. Bu “marksist dünya görüşünün proleter sınıf özü ve devrimci yöntemi konusunda ulaştığımız açıklıklar” sayesinde başarılıydı. Halihazırda da EKİM’in ideolojik çizgisinin asıl anlamı, gücü ve dinamizmi burada ifade bulmaktadır.

Fakat ideolojik planda doğru bakmanın, ilkelerde tutarlı ve sağlam durmanın gerçek ölçütü, temelde her zaman, bizzat izlenen pratiktir. İdeolojik planda sağlanan ilerleme kendine uygun bir pratikte ifade bulmuyorsa, bu çizgiyi uygulama ısrarı ve kararlılığı ile birleşmiyorsa, buradaki tutarsızlığın gerisinde aslında ideolojik zayıflık var demektir.

Bu, hareketin bütünü düşünüldüğünde, ideolojik çizginin kavranmadığını, özümsemiş içselleştirilemediğini gösterir.

Dolayısıyla, ideolojik zayıflık, bir tutarsızlığı ifade eder. Kaçınılmaz olarak ve sürekli bir biçimde karşımıza çıkacak olan şu veya bu güçlük, terslik ya da engel karşısında kolay bir gerilemeyi anlatır. İşçi eylemlerinin dalgalar halinde geliştiği bir ortamda sınıfa yönelim çabasının ve heyecanının bir olağandışılığı yoktur. Bu bir ideolojik yenilenme yaşanmadan da gösterilebilir bir davranıştır. Nitekim geleneksel devrimci grupların büyük çoğunluğu bunu kendiliğinden yaşamışlardır. Sınıf hareketi yarattığı sarsıcı etki ile onları kendine çekebilmiştir. Bizim için önemli ve ayırdedici olması gereken, sınıf hareketinin somut seyrinden bağımsız olarak, işçi sınıfının “tarihsel devrimci misyonu ve bu sınıf karşısında komünistlerin özel misyonu konusunda bilimsel bir açıklığa ve kesinliğe sahip” olarak, onun politik ve örgütsel gelişimi için her türlü çabayı tutarlı ve ısrarlı bir çizgide sürdürebilmektir. Onun “yolgösterici, eğitici ve örgütleyici ögesi” olmak için ısrarla çalışmak, bu ideolojik, politik ve örgütsel konumu fiilen gerçekleştirmede inatçı, ısrarlı ve kararlı olabilmektir. Oysaki, bu çabanın ortaya çıkardığı ilk güçlüklerin ardından ya da sınıf hareketinde son bir yıldır yaşanan nispi durgunluk dolayısıyla, kafası karışabilen yoldaşlarımız olabilmektedir. Bu kafa karışıklığı birazcık yolalsa, öğrencilerin “daha devrimci” olduğunu yeniden keşfetmeye, hatta hareketimizde “uvriyerizm” belirtileri görmeye bile varabilecektir. Fakat ideolojik zayıflık işte tam da budur. Temel perspektiflerde, onlardan doğan taktik hedef ve görevlerde, geçici güçlükler ve

konjonktürel dalgalanmalara aldırılmadan ısrarlı olma gücü ve iradesini yeterince gösterememenin gerisindeki gerçek zayıflık, bundan başka bir şey olamaz.

Yayınlanmış bulunan Konferans Belgeleri içinde, EKİM'in ilk örgütsel şekilleniş sürecini değerlendiren bir metin yer almaktadır. Bugün saflarımızda yeralan yoldaşlarımızın çok büyük bir çoğunluğunun harekete sonradan katıldığı ve bu nedenle bu ilk oluşum dönemini somut olarak yaşamadığı düşünülürse, bu belgeyi örgütte dikkatle incelemenin ve tartışmanın önemi daha iyi anlaşılır. Fakat bu önem, yalnızca hareketin ilk dönemlerini kavramak ihtiyacından gelmemektedir. Bu belgeyi inceleyip tartışmak, aynı ölçüde, hareketin bugünkü sorunlarını bu geçmiş süreçlerin ışığında doğru değerlendirebilmek bakımından da önemlidir.

Bu konuda şimdilik bizim için önemli olan nokta şudur: Başlangıçta bir elin beş parmağını zar zor geçen bir grup yoldaştık. İki yıl boyunca güçlerimiz son derece sınırlı, ilişkilerimiz zayıf, olanaklarımız kıt. Fakat ideolojik perspektiflerimiz, tersinden olarak son derece kuvvetliydi. Yaşadığımız ideolojik gelişmeden doğan kuvvetli bir misyon duygusuna ve bilincine, ona denk düşen bir iddiaya sahiptik. Hiç bir şeyimiz yoktu, fakat çok şeyi var edebilirdik... İdeolojik güçlülük bu inancı tok bir biçimde yaratıyordu içimizde. İlk adımdaki bir çok güçlük ve hayalkırıklığı, bazı yoldaşları yarı yolda bıraksın bile, hareketin ısrarlı ve kararlı yürüyüşünü durduramadı. Bu ısrarlılık ve kararlılık EKİM'e sürekli bir biçimde güç kazandırdı. Ağır, güç, gerilimli ve zayıfları döken bir süreç, hareketi bir dönemin ardından bir ilk Konferans toplayabilecek bir siyasal-örgütsel düzeye ulaştırdı. EKİM, bir siyasal hareket düzeyine ulaştı.

Konferans, EKİM'in o aşamaya kadarki gelişmesini önemli bir başarı olarak değerlendirmekle birlikte, onun için gerçek bir komünist siyasal sınıf örgütüne dönüşme döneminin asıl şimdi başladığını da isabetle tespit etti. Zira bazı ilk ilişkilere rağmen EKİM hala sınıf dışı bir kadro örgütüydü. İşçi sınıfının en gelişmiş kesimleri içinde politik etkisini yaymak ve onların en iyi öğeleriyle saflarını sürekli bir biçimde güçlendirmek sorunuyla yüzyüzeydi. Yaratmayı başardığı "örgütsel omurga"yı, "fabrika tabanına dayalı

hücre örgütlenmesi ile gerçek bir temele kavuşturmak gibi asli bir sorun ve görev” vardı önünde. Bu acil ve aynı zamanda stratejik önemde politik-örgütsel görev doğrultusunda mesafe katetmedikçe, demek oluyor ki EKİM ayağını işçi sınıfı tabanına basmadıkça, adına ve iddiasına uygun gerçek bir komünist hareket olarak nitelenemez, sınıf partisi olmaya doğru büyüyemezdi.

Örgüt Konferansı, bu görev ve hedefleri tespit etmekle kalmamakta, bunu, bu görev ve hedeflere yönelteceğimiz önemli güç ve olanakların da biriktiği tespiti ile birleştirmektedir.

Çelişki ve tutarsızlık şurada ki, EKİM tam da güç kazandığı, pratikte önemli adımlar attığı bir evrede, ideolojik perspektiflerinde belli bir zayıflık göstermeye başladı. Bu zayıflık, **politik ve örgütsel çizgi doğrultusunda yürümekte yeterli kararlılık gösterememek** olarak ortaya koydu kendini. Kazandığı güçleri yeniden eğitmede ve tespit edilmiş hedeflere yöneltmedeki yetersizlikler besledi bu zayıflığı.

Bir çok vesileyle belirtildiği gibi, buradaki esas itibarıyla bir önderlik yetersizliğidir. Merkez Komitesi, hareketin birikmiş güç ve imkanlarını, Konferans’ın tespit ettiği görev ve hedeflere yöneltmekte başarısız kalmıştır. Bunun nedenleri üzerine çok şey söylenebilir. Fakat temeldeki neden, bir kez daha ideolojik zayıflıktır. Tespit edilmiş doğrultuda yürümekte yeterli kararlılığı ve tutarlılığı öncelikle MK gösterememiştir. MK’daki bu zayıflığın örgütün toplamına ve toplam faaliyetlerine yansımaları ise kaçınılmazdı. MK edinilen yeni güçleri eğitmede ve dönüştürmede, bu dönüşümü ise bizzat saptanmış politik-örgütsel doğrultularda bir pratik seferberlik olarak gerçekleştirmede zayıf kaldığı ölçüde, bu yeni güçler, daha önce değinilen nedenlerle objektif olarak hareketi geriye çekeceklerdi.

Az tartışılan, bu nedenle pek anlaşılamayan Beşinci Yıl başyazısında yeralan temel tespitlerden biri şuydu:

“Sorunun bir başka boyutu daha var. Örgüt politik müdahale ve önderlik aracıdır; bu tür bir çaba içinde kendi gerçek yapısını, işleyişini, kadrolarını bulur, geleneklerini ve değerlerini oluşturur. Ne var ki örgütün politik müdahale faaliyeti, bu faaliyetin sorunlarında ideolojik ve politik bakımdan tam bir açıklık gerektirir. Örgütün

önüne sınıf hareketine müdahale ve sınıf öncüsünü kazanmayı görev ve hedef olarak koymak, kendi başına yeterli ve anlamlı değil. Bu çabaya ışık tutacak somut politika ve taktikler geliştirmek, bu tür bir çabanın ortaya çıkardığı ve çıkaracağı sorunları sürekli irdelemek, örgüt kadrolarını ve birimlerini bu alanda donatmak da gereklidir. Yürüteceği faaliyetin somut sorunları konusunda donanımsız kalan örgüt birimleri ya atalet içinde kalırlar, ya da verimsiz ve sonuçsuz bir çaba içinde çırpınıp dururlar. Bu alandaki önderlik boşluğunu kendi kavrayışlarıyla gidermeye çalıştıkları ölçüde ise, bu, bir dizi sağlıklı sonuçla birlikte örgütün pratik faaliyet hattında birliği yokeder. Her birim ya da mahalli alan kendine göre bir pratik faaliyet hattı saptar ve uygular. Sonuç kaçınılmaz olarak bir amatörlük ve kargaşa olur.”

Nispeten pratik bir alana ilişkin gibi görünen bu zaafın gerisindeki asıl neden de yine ideolojik zayıflıktır. Bir hareketin temel ideolojik çizgisi yeterince sindirilemediği sürece, onu özgül alanlara uyarlamak ve ona bir pratik uygulama gücü kazandırmak da olanaklı olmayacaktır. Bunu kolaylaştırmanın bir yolu, bir ideolojik çizgiyi sürekli geliştirmek, ayrıntılarda işlemektir. Ama bir türlü kavranamayan bir diğer yolu ise, bir çizgiyi ayrıntılarda işleyebilmenin çok büyük ölçüde, onun konulmuş bulunan genel çerçevesinden çıkan ilk sonuçlarını pratikte gerçekleştirmek çabasıdır. Teorik gelişme ile pratik gelişme arasında çoğu zaman gözden kaçırılan bu türden bir diyalektik ilişki vardır. Pratikte sorunların içine gerçek anlamda girilmedikçe, bu sorunların zorlamasıyla şu veya bu genel görüşü ayrıntılarında ve somut bir politika olarak geliştirmek de olanaklı olamamaktadır.

V

Bir hareketin kendi ideolojik-politik doğrultusunda yürümede zorlanması şüphe yok ki çok kritik bir zaafın ifadesidir. Bu tutarsızlığı uzatmak ve ona katlanmak bir hareketi kaçınılmaz bir biçimde oportünizme götürür. Fakat bu zorlanmayı anlamak gücü ve yeteneği de gösterebilmelidir. Yeni bir hareketi her alanda ve her düzeyde şekillendirmek sanıldığı kadar kolay bir iş değildir. Hareketimiz, dünyada ve Türkiye’de geride kalmış bulunan bir tarihsel dönemin

alışkanlıklarından, zaaflarından, önyargularından sıyrılarak, yaşanmış bir tarihsel tahribatın olumsuz ağır yükünü göğüsleyerek, kendini bu geçmişini aşan bir yeni temel üzerinde yaratmaya çalışıyor. Bunda zorlanmasını, belli bocalamalar yaşammasını, zaman zaman geçmişten gelen zaafılara takılmasını, sukunetle düşünüldüğünde anlamak olanaklıdır.

Fakat yineleyelim ki, buna katlanmak, bunu olağanlaştırmak oportünizm olacaktır. Dolayısıyla hareketimiz, tepeden tırnağa silkinmek, kendisini bugünkü düzeye ulaştıran gelişmenin mantığını yeniden ve daha derinden kavramak, bu gelişmeyi, geleneksel hareketten kopuşumuzun ideolojik mantığı doğrultusunda sürekli bir biçimde ilerletmek ve her alanda kendine uygun sonuçlara vardırmak zorundadır.

Bir ideolojik yeniden silkiniş sorunun asıl canalcısı ve çözücü halkasıdır. Tüm örgüt EKİM'in yaşadığı ideolojik gelişmenin anlamı, kapsamı, politik ve örgütsel uzantıları üzerinde yeniden eğitilmek ihtiyacı ile yüzyüzedir. Tüm temel ideolojik belgelerimizi, politik yazılarımızı tekrar tekrar incelemek, örgütte ve organlarda tartışmak, tüm örgüt üye ve aday üyelerinin önünde erteleyemeyecekleri bir sorumluluk ve görev olarak durmaktadır.

Konferansımızın temel belgeleri yayınlanmış bulunmaktadır. Bu belgelerin esasını oluşturan *Değerlendirme ve Kararlar*, kendi konuları çerçevesinde, hareketimizin yaşadığı ideolojik gelişmenin en ileri ve özlü ifadeleridir. Bu belgelerin örgütün elinde yolgösterici birer gerçek silaha dönüşebilmesi gerekir. Zamanın eskiteceği metinler değildir bunlar. Örgüt bugüne kadar yapamadığını şu andan itibaren yapmalı, bu belgelere hakettiği ilgiyi gösterebilmelidir. Örgüt sorunlarımızın özünü kavramak sabırsızlığı içindeki yoldaşlar, *Değerlendirme ve Kararlar*'ı döne döne inceleyebilmelidirler.

Bu yazıya ek ve bu tartışmanın tamamlayıcı bir parçası olarak, bugüne kadar yayınlanmış bulunan temel örgütsel yazılarımızın bir derlemesini ayrıca sunuyoruz. Buradaki değerlendirmeyi tam ve doğru anlayabilmek için bu derleme, aşağıda sıralanan Konferans Belgeleri ile bir arada ve özenle incelenmek zorundadır. Kuşkusuz kendi başına bu inceleme ve bunun üzerine oturan tartışmalar sorunlarımızı çözmeyecektir. Fakat çözüme götüreceği yolu açacaktır.

Bundan kuşku duyulmamalıdır.

- 1) MK'nın I. Genel Konferansın Toplanmasına İlişkin Kararı
- 2) Parti: Proletaryanın Devrimci Öncüsü
- 3) İşçi Hareketi ve Sosyalist Hareket
- 4) Örgütsel Sorunlar
- 5) EKİM'in İlk Örgütsel Şekillenışı Üzerine Değerlendirme

*

EKİM, “kan uyuşmazlığı” olarak özetlenen çelişkinin sonuçlarına artık daha fazla katlanamayacağı ve katlanmak istemediği bir noktada bulunmaktadır. EKİM, bu çelişkiyi köklü bir zihniyet değişimi ile, güç ve olanakların bu değişime uygun bir yeniden düzenlenişi ile gidermek ihtiyaç ve isteği içindedir. Örgüt bünyesinde MK'dan en alt birime kadar duyulan rahatsızlık bunun göstergesidir. Bunun tek bir önkoşulu var. Örgüt her düzeyde, gösterdiği değişim arzusuna uygun bir enerji ve kararlılıkla hareket etmeli, sorunlardan duyduğu rahatsızlığı bu sorunları anlamak ve aşmak inancı ve çabası ile birleştirmelidir.

Komünist bir siyasal sınıf örgütünü her alanda inşa etmek için ileri!

Cihan, Mesut ve Hüseyin'den

Nadir, Nesimi ve Adil'e

16 Mayıs '92

"Aşağıdaki mektup Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin! başlıklı yazıya ek olarak üç MK üyesi yoldaştan öteki üç MK üyesine gönderilmiştir."

Ekim, sayı: 63, Aralık '92, s.21

Sevgili Yoldaşlar,

Abartmasız tam bir aydır örgütümüzün içinde bulunduğu durumu, yakıcı hale gelmiş bulunan „örgüt sorunu“muz tartışıyoruz. Geçmiş süreçlerimize daha yakından ve daha dikkatli bakmaya çalışarak, sorunun esasta nereden aksadığını anlamaya çalışıyoruz. Bu yazıyı kaleme alma sorumluluğu ile yüzyüze olan yoldaş için özellikle zor ve bunaltıcı bir çaba oldu.

Bir aydır tartışılan sorunlara ilişkin olarak ulaştığımız temel sonucu, ilgili yoldaş son bir hafta içinde kaleme aldı. (Söz konusu olan *Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin!* başlıklı yazıdır-*Ekim*'in notu). Kaleme alınanın EKİM'in asıl sorunu olduğuna inanıyoruz. Bunun ötesindeki herşey bu aşamada bir ayrıntıdır. Sorun yazıda konduğu asıl çerçevesiyle kavranamadığı sürece, EKİM'in öteki hiç bir sorunu doğru bir biçimde kavranamayacaktır. Bu üçümüzün ortak düşüncesi ve inancıdır.

Örgütte haklı olarak merak edilen „birlik sorunu“ üzerine bir şey yazılmasını istemedik. Zira EKİM'in kendi asıl sorunu kavranmadıkça, birlik sorununa ilişkin geçmiş dönemde hayli yıpratıcı olmuş sorunların da kavranabileceğini sanmıyoruz. Merkez Komitesi haftalar boyu süren toplantısında bu soruna ilişkin açık ve ortak bir fikir oluşturamadı. Buna şaşırıyoruz, zira ideolojik zayıflık olarak nitelediğimiz kendi asıl sorununa ilişkin açık ve ortak bir fikir oluşturamamıştı.

Bu durumda birlik sorununa ilişkin geçmiş süreçleri de önümüzdeki toplantıda yeniden tartışmamız gerekecek. Örgütsel sorunlarımıza ilişkin tartışma, bu konu üzerinde anlaşmamızı kolaylaştıracaktır. Buna inanıyoruz. Açıklamayı da ancak bundan sonra yapabileceğiz. MK bu konuda açık ve ortak bir fikir oluşturamamışken, örgüte ve kamuoyuna neyi nasıl açıklayacaktı?

Yoldaşlar,

MK toplantısının sonuçlarını bekliyordunuz, farklı bir metinle yüzyüzesiniz. Sizden sükunet göstermenizi, sorunlarımızın esasını ve bu çerçevede bizi anlamanızı istiyoruz. MK toplantısının esas gündemi hareketin birikmiş sorunlarına "köklü bir müdahale" idi. Yazık ki, gerilimli ve kısır tartışmalara konu olan ve bu nedenle verimsiz kalan toplantımız, bu tür bir köklü müdahalenin esas halkasına ulaşmayı başaramadı. Biz sizden sonra tartışmayı derinleştirme ihtiyacı duyduk. MK toplantısının ortaya çıkardığı bazı sonuçlardan da yararlanarak, yazıda ifade edilen görüşlere ulaştık. Ancak buradan hareketle gerçekleştirilecek bir müdahale hareketimize yeni bir canlılık ve dinamizm kazandırabilir. Tartışmaları şimdiki darlığından kurtararak, asıl çözücü çerçevesine ulaştırabilir.

Bunu kolaylaştırmak için, bugüne kadar kaleme alınmış bazı temel örgüt yazılarımızı ayrıca broşür haline getirdik. Bu derlemeyi toplu olarak ve kuşkusuz başta parti yazısı olmak üzere bazı Konferans metinleri ile birlikte okuduğunuzda siz de şaşıracaksınız. Bu denli açık ve sağlam konulmuş örgütsel perspektifler, neden kadrolara maledilemedi de kağıt üzerinde kaldı?

Kaleme alınmış yazıyı yalnızca bir ilk adım sayıyoruz.

Örgütsel derleme ve listesi verilmiş öteki örgütsel yazılarla birlikte incelendiği takdirde ancak doğru bir biçimde anlaşılacaktır. Hakettiği ilgiyi görürse, örgütte sorunlarımıza ilişkin canlı ve verimli bir tartışmayı başlatacaktır. Gerisi bir bakıma kendiliğinden ve kolay gelecektir.

Fakat bu çok büyük ölçüde size bağlı. Siz onu gerekli özenle incelemeyiz, dolayısıyla anlamaz, örgüt karşısında sahiplenmez ve güçlü bir biçimde savunmazsanız, bir kez daha istenilen sonuç elde edilemeyecektir. Derlenmiş metinler, geçmişte bizzat örgütsel sorumluluk üstlenmiş MK üyeleri tarafından sahiplenilmediği için, yeterince anlaşılamadı. Aynı şey sonradan Konferans değerlendirmelerinin başına geldi.

Bu talihsizlikler artık bir son bulmalıdır.

MK bu kez olsun bir fikir birliği kurabilmeli, örgütün karşısına sorunlara müdahalede birleşmiş bir organ olarak çıkabilmelidir. Yazıyla birlikte sunduğumuz örgütsel derlemeyi öncelikle ve gerekli titizliği göstererek sizler incelemeli, tartışmalı ve anlamalısınız.

Müdahalede asgari bir başarının kesin bir önkoşuludur bu.

Yoldaşça selamlar.
Cihan, Mesut, Hüseyin
16 Mayıs 1992

Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri'nden (Adil, Nesimi, Nadir)

25 Mayıs 1992

Tüm organlara, üye ve üye adaylarına

Yoldaşlar,

Örgütümüzün üretkenliği, iş yapma kapasite ve enerjisini sınırlayan bir dizi sorunla yüzyüze olduğu hepimizce biliniyor olmalı. Son bir yıllık süreçte hızla biriken sorunların büyük ölçüde MK'nın durumundan kaynaklandığı ve ancak MK düzeyinde köklü bir müdahaleyle aşılabileceği ise genel kabul gören bir değerlendirmedir.

I. Genel Konfransımızda seçilen MK, ilk toplantısını konferansın hemen ertesinde gerçekleştirmişti. Altı ay sonra 2. kez toplanmak, toplantının kararlarından biriydi. Bütün koşullar elverişli ve MK çoğunluğunun ısrarına karşı uygulanmadı. 2. kez toplanabilmek altı ay gecikmeli olarak geçtiğimiz günlerde mümkün olabildi. Nedenlerine ve çok yönlü sonuçlarına girmek gerekmiyor. Şu kadarla ki; salt başına bu durumun kendisi kaçınılmaz olarak sorunların birikerek ağırlaşmasına yolaçmıştı. Böyle de olsa, MK üyelerinin hayli uzun bir süre pratik faaliyetten

uzak kalması pahasına gerçekleşen toplantıda tüm sorunlarımız enine boyuna tartışılmış, geride bıraktığımız dönemin ayırmedici özellikleri, örgüt yaşamımız ve politik faaliyetimizin zaafı irdelenerek önümüzdeki süreçte atacağımız adımlar belirlenebilmiştir. Hemen her sorunda çoğunluk eğilimlerinin belirlenmesiyle kalınmamış, kişisel yaklaşımları ne olursa olsun tüm MK üyeleri için bağlayıcılığı tartışmasız olan, her MK üyesinin içtenlik ve kararlılıkla uygulamaya çalışacağı bir dizi karar da alınmıştı. Gündem boyunca süren tartışmaların büyük çoğunluğunun ve varılan sonuçların kaydedilmiş olduğu tutanaklar esas alınarak örgüte gizliliğe ilişkin bölümleri çıkartılarak da kamuoyuna sunulmak üzere bir MK raporunun hazırlanması da alınan kararlardan dı. Bu hem örgütsel çizgimizin gereğiydi, hem de hayli gecikmiş olan ve örgütün ilerleyebilmenin öncelikli koşulu olarak sabırsızlıkla beklediği müdahalenin önünü açacak bir öneme sahipti. Tüm yoldaşların sorunlara bütün yönleriyle hakim olmaları, katkılarını sırf MK şöyle veya böyle istediği için değil, fikir yürütemek için bilinçle yapabilmeleri açısından yadsınamaz bir işlevselliği olacaktır raporun.

Bütün örgüt organları ve tek tek yoldaşlar bu yönde bilgilendirildi, bunun beklentisi ve hazırlığı içindeydi.

Yazık ki bu beklenti tasarlanan biçimde karşılanamıyor. Raporun hazırlanmasını üstlenen yoldaşlar rapor yerine örgüte sunulmak üzere kaleme alınmış "Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin" başlıklı ve MK imzalı bir metni bu tutumlarını gerektiren bir mektupla birlikte iletilmişlerdir.

Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri olarak hayret ve şaşkınlıkla karşıladığımız bu tutumu tasvip edip paylaşmamız sözkonusu olamazdı. Ne var ki ilgili yoldaşların talebini gözardı etmek de düşünülemezdi. Sözkonusu metinle mektubu (hazırlanan derlemeyle birlikte) yoldaşların kendilerini bağladığını belirterek örgüte sunmuş bulunuyoruz. Böylece ideolojik uzantıları da olan bir tartışma tüm örgütün gündemine girmiş oluyor.

Örgütü bilgilendirmek üzere hazırladığımız bu mektupta yoldaşların sorunlara yaklaşım tarzı ve önerisinin içeriğini tartışmayı gerekli görmüyoruz. Gerekli örgütsel dökümanı sağladığımızda

sorunu bütün yönleriyle örgüt önünde tartışabileceğiz. Bu, parti ve devrim davasına karşı duyulan sorumluluğun gereğidir ve yalnızca MK üyelerinin değil, her üye ve üye adayının hakkı ve görevidir. Burada yalnızca şu hususu belirtmekle yetineceğiz.

Bu, MK kararını ve örgüt hukukunu hiçe sayan bir emirvaki-dir. Verili koşullarımızda hiç bir meşruiyeti yoktur. İrade birliğini sarsan böylesi bir tutumla yüzyüze kalışımız ilk kez olmuyor, bu bakımdan yoldaşların hoşgörüsüne sığınan bir boşbulunma olarak algılanamaz. Başından beri sürüp gelen ve MK 'da ciddi sıkıntılara yol açan bu yaklaşım tarzı son toplantının başlıca tartışma konularından biriydi. Toplantıyla birlikte aşıldığını umuyorduk. Anlaşıyor ki, MK'nın kendi iç iradesi sorunun çözümü için yetmiyor. MK'nın kendi iç tartışmalarıyla üstesinden gelinemeyecek kadar köklü olmuş olacak ki gelip tüm örgütün gündemine oturdu. Tüm örgütün sorunudur artık.

İnanıyoruz ki, tüm yoldaşlar sorunu parti davasının ayrılmaz bir unsuru olarak algılar, asıl olarak ideolojik ve örgütsel boyutlarında yoğunlaşarak tartışmayı örgütümüzün eylem ve irade birliğini geliştirip pekiştirecek tarzda sürdüreceklerdir. Eleştiri ve tartışmanın açtığı yarayı iyileştirdiği ölçüde devrimci olduğu bilinciyle, soğukkanlı, düzeyli ve kapsamlı olarak sürdürüldüğünde bu tartışma, hareketimizi ileriye sıçratan bir kilometre taşı da olabilecektir.

Birikmiş ve hemen şimdi çözülemeyen sorunların örgütü bunaltıcı bir atmosfere soktuğunu biliyoruz. Bu atmosfere rağmen örgütsel-politik faaliyetlerimizin herhangi bir gevşemeyi kaldıramayacağının bilinciyle davranmak durumundayız. Boşluk tanımayan politik yaşama ilgisiz kalarak çözülecek hiç bir sorunu-muz olamaz. Devrimci bir örgütün gündeminde her zaman tartışılacak sorunlar olacaktır ve hiç bir tartışma onun dünyayı değiştirme eylemini sekteye uğratmamalıdır.

Bu ikisini birlikte sürdürebildiğimizin ölçüde adımıza ve iddiamıza layık olabileceğiz.

Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri
(Adil-Nesimi-Nadir)

25 Mayıs '92

Cihan, Mesut ve Hüseyin'den Örgüte

16 Haziran '92

EKİM üye ve aday üyelerine

Sevgili Yoldaşlar,

"Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri" imzalı açıklamayı muhtemelen bir çok yoldaştan sonra ve özel bir şaşkınlıkla öğrendik. İçlerinden MK toplantısı öncesine kadar içimizden Hüseyin yoldaşın da yer aldığı ve kendilerine "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri" sıfatını yakıştırdıklarını yaptıkları açıklama sayesinde öğrendiğimiz bu yoldaşlar, son bir yılda o kadar çok tuhafılık örneği sergilemişlerdi ki, buna eklenecek yeni hal-kalara şaşırma-yabilirdik. Ne var ki ve ne yazık ki, bu yeni örnek, eskilerle kıyaslanamayacak ve örgüt yaşamımız bakımından iyiye işaret olmayan bazı özellikler taşıyor.

1) Açıklıkla altını çiziyoruz; bu açıklamada devrimci bir örgüt içinde olması gereken yoldaşça iyiniyetin zerresi yoktur. Bu açıklama; bazı MK üyelerinin davranış biçimlerinde, ideolojik-siyasal mücadelenin araç ve yöntemlerine ilkesel yaklaşımlarında,

yeni bir safhayı işaretliyor. Bunu eskinin alışkanlıklarına dönme anlamında bir geriye "düşüş" olarak değerlendiriyoruz.

İlk belgelerimizin yayını esas alınırca, EKİM 5 yıllık bir siyasal harekettir. Bu süre içinde popülizmden aydın oportünizmine, devrimci hareketin çok değişik kesimleriyle tartışma ve çatışmaları oldu. Fakat bir kez olsun gerçeği çarpıtmaya, olguları olduğundan farklı sunmaya ve bu yolla karşıtlarına sözde üstünlük sağlamaya itibar etmedi. Kendi değerleri açısından bunu devrimci siyasal ahlaka aykırı saydı. Tam da bu sayededir ki, karşıtları tarafından üzerine yığılmaya çalışılan çarpıtma, iftira ve spekülasyon yığını her seferinde kolayca bir yana itip attı. Tartışmayı ve çatışmayı, kendi gerçek alanında, ilkesel ve ideolojik çerçevesi içinde tutmayı başardı ve kuşkusuz bundan hep kazançlı çıktı.

"Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri" imzalı açıklama EKİM'in bu davranış çizgisinden, onun bu en önemli değerlerinden kaba bir kopuşun örneğidir. Bu açıklamadaki düzey bizim düzeyimiz değildir. Bu açıklamadaki yöntem bizim yöntemimiz değildir. Öyle anlaşılıyor ki, ideolojik olarak geriye, geçmişe kayanlar, ellerinde olarak ya da olmayarak, davranış biçimlerinde de eskiye dönüyorlar. Çok yazık!

MK içi sorunların tüm belgeleri örgüte açıklandığında, bunun çok yeni bir gelişme olmadığı açıklıkla görülecektir. Meşru olmayan yöntemlere başvurmak, Konferansta seçilen yeni MK'nın bir bölümünün gitgide ölçüsünü kaçırdıkları bir davranış çizgisi haline gelmişti. Gerçekleri çarpıtmak, olguları olduğundan farklı sunmak, spekülasyona eğilim duymak, bu davranış çizgisinin bazı unsurlarıydı. Fakat yeni olan şu ki, düne kadar tek tek bireylerin ikili üçlü ilişkilerde kapalı devre yaptıkları, bugün akılalmaz bir rahatlıkla örgüt önünde yapılmaya çalışılıyor. Burdaki cürete gerçekten şaşılır.

2) EKİM, "Işık, daha çok ışık!" şiarıyla yola çıktı ve açıklık ilkesinin her alanda egemen olacağı bir örgüt yaşamı kurmayı hedefledi. Merkez Yayın Organımız kendi platformunun elverdiği ölçüde bunun bir aracı olmaya bugüne kadar özel bir özen gösterdi. Fakat ne yazık ki, EKİM'in ayırdedici özelliklerinden biri olagelen açıklık ilkesi. Konferans sonrası dönemde ve MK içi sorunlar

çerçevesinde, kaba bir biçimde çığnendi.

Örgüte sunulacak MK içi belgelerin de açıklıkla tanıklık edeceği gibi, biz Cihan ve Mesut yoldaşlar , MK içi sorunların uç verdiği andan (Konferans sonrası günler) itibaren MK çoğunluğundan (içlerinden Hüseyin yoldaş da vardı ve çoğunluğu oluşturuyorlardı) döne döne örgüt ve kamuoyu önünde açıklık ve açık tartışma talep ettik. Buna rağmen bu ısrarlı istekten sonuç alınamamasındaki sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Bunu, örgüt ve onun çok geçmeden toplanması gereken en yetkili platformu olarak örgüt konferansı önünde ortaya koyacağız.

Şimdilik, MK içi sorunların nihayet örgüte intikal etmiş olmasından duyduğumuz sevinci ve mutluluğu dile getirmekle yetiniyoruz. Bunun yolunu açacak bir adım olarak, 16 Mayıs '92 tarihli mektubumuzun ve öteki MK üyelerinin buna eklenecek açıklamalarının örgüte sunulmasını; örgütün, son MK toplantısına ve dolayısıyla MK içi sorunlara ilişkin durumu „olduğu gibi“ bilmesi gerektiğini, bizzat biz istemiş ve savunmuştuk. Sorunlarımızın örgüte açıklanmış olması, bu sorunların sağlıklı bir biçimde tartışılmasının ve nihayet kesin bir sonuca bağlanmasının da temel bir güvencesidir bizim için. Buradaki tek talihsizlik „Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri“ imzalı açıklamanın gerçeğe aykırı ve bütünüyle spekülatif içeriğidir. Bugüne kadarki tutum ve davranışlarıyla az umut kırmamış bu yoldaşlardan yine de bu yol ve yöneme itibar etmemeleri beklenirdi. (Özellikle içlerinden birinin (Nadir), gerçekleri ve süreçleri en dolaysız bilen biri olarak, böyle bir metne nasıl imza atmış olduğunu henüz anlayabilmiş değiliz.)

3) "MK üyelerinin hayli uzun bir süre pratik faaliyetten uzak kılması pahasına gerçekleşen toplantıda tüm sorunlarımız enine boyuna tartışılmış, geride bıraktığımız dönemin ayırdedici özellikleri, örgüt yaşamımız ve politik faaliyetimizin zaafı irdelenerek önümüzdeki süreçte atacağımız adımlar belirlenmişti. Hemen her sorunda çoğunluk eğilimlerinin belirlenmesiyle kalınmamış, kişisel yaklaşımları ne olursa olsun tüm MK üyeleri için bağlayıcılığı tartışmasız olan, her MK üyesinin iştentlik ve kararlılıkla uygulamaya çalışacağı bir dizi karar da alınmıştı." ("Pratik Görevlerle Yükümlü

MK Üyeleri" açıklaması)

Son derece güzel, pespembe, heyecan verici bir MK toplantısı tablosu!

Hayal kurmak bir haktır, son derece insani bir ihtiyaçtır, buna bir itirazımız yok. Fakat insanların kendi hayallerini başka insanlara, hele de komünist devrimcilerden oluşan bir örgüt topluluğuna gerçekmiş gibi sunmaya kalkmalarını, devrimci ahlak bir yana, sıradan insan ahlakı ile bağdaştırmak bizim için olanaksızdır.

Biz üç MK üyesinin, bu MK'nın yarısı demek oluyor, örgüte açıklanmış bulunan 16 Mayıs '92 tarihli mektubunda bir başka MK toplantısından sözediliyor ve bu, "gerilimli ve kısır tartışmalara konu olan ve bu nedenle verimsiz kalan" bir toplantı olarak tanımlanıyor. Aynı toplantı hakkında birbirine bu kadar zıt iki farklı tanımlama, bu aklın alacağı bir şey değil!

Fakat küçük ve aynı ölçüde basit bir soru var. Eğer bir MK toplantısı iddia edildiği gibi gerçekten de;

- 1) "Tüm sorunlarımızı enine boyuna" tartışmış ise,
- 2) "Geride bıraktığımız dönemin ayırdedici özelliklerini belirlemiş" ise,
- 3) "Örgüt yaşamımız ve politik faaliyetlerimizin zaafı irdelenerek önümüzdeki süreçte atacağımız adımları belirlenmiş" ise,
- 4) Üstelik "hemen her sorunda çoğunluk eğilimlerinin belirlenmesiyle kalınmamış",

5) Buna ek olarak, "her MK üyesinin içtenlikle ve kararlılıkla uygulamaya çalışacağı bir dizi karar da alınmış" ise,

Peki nasıl olmuş da, bu MK'nın yarısı, bir önderlik için düşünülebilecek bu en başarılı toplantının, bir örgütü sıkıntılardan kurtaracak bu en iyi sonuçlarını sabote etmek yolunu tutmuştur? Bu MK üyeleri nasıl olmuş da bizzat katkıda buldukları bu pespembe tabloyu, "içtenlik ve kararlılık"larını terketmek pahasına bozup bulandırmak çılgınlığına düşebilmişlerdir?

Bu insanlar gerçekten çıldırmamışlarsa, ya da daha da kötü bir ihtimalle iflah olmaz sabotörler değilse eğer, "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri" açıklamasında çizilen pespembe başarı tablosunun sıradan çocuk aklı karşısında bile tuzbuz olmasına.

bu soruları sormak bile yeter. Devrimci bir siyasal örgütte, canalacı siyasal ve örgütsel sorunları bazı bireylerin „keyfi davranma“ alışkanlıkları ile izah etmek ise, en hafif deyimini kullanıyoruz, tam bir hafiflik örneğidir.

Devrimci bir örgütün önderliğinde önderlik kadrolarının onurunu paylaştıkları başarıları durduk yerde hasıraltı etmeleri hiç bir mantıkla bağdaşmaz. Ne var ki, tersi bir durum, yani kendi başarısızlıklarını örgütten ve kitlelerden gizlemek, bunun yerine hep bir yolunu bulup "vaziyeti kurtarmak", örgüte işlerin iyi gittiği izlenimi vermek, geleneksel devrimci hareketimizin yönetici kademelerinde gelenekselleşmiş bir davranış çizgisidir; küçük-burjuva önderlik kültürünün artık herkesçe bilinen temel öğelerinden biridir. MK'nın bu geleneksel davranış biçimine eğilim duyan bazı üyelerinin aynı zamanda ideolojik sorunlarda geriye kaymış olması olgusu, kendi içinde bir tutarlılık örneği olsa gerek.

"Gerilimli ve kısır tartışmalara konu" olsa ve "bu nedenle verimsiz" kalsa bile, bir MK toplantısının sonuçları neyse olduğu gibi ortaya koymak -bu başka bir şeydir. İstenilen bu ve eleştirilen bunun yapılmaması olsaydı, bunun neden yapılamadığına ilişkin sorunlar şimdilik bir yana, istek ve eleştiri kendi içinde bir anlam ve mantık taşırdı. Fakat bitimine yakın bir sırada, bizzat açıklamanın yazarı MK (Nesimi) üyesi tarafından tümüyle başarısız şeklindeki bir inkarcı değerlendirmeye tabi tutulan bir MK toplantısının, bizzat aynı üye tarafından örgüte, bu kez düşünülebilecek en iyi toplantı olarak resmedilmeye kalkılması- böyle bir davranışa, ne akıl, ne mantık ne de ahlak kuralları dayanabilir.

4) MK'nın yarısı olarak, "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri"nin açıklamasında resmedilen türden bir toplantının tanığı değiliz. Böyle bir toplantıyı özlüyoruz, fakat henüz bu mutluluğu yaşayamadık. Bizim hazır bulunduğumuz toplantı, 16 Mayıs 1992 tarihli mektubumuzda tanımlanan özelliklere sahipti: "gerilimli ve kısır tartışmalara konu olan ve bu nedenle de verimsiz kalan (bir) toplantı..."

İlginç olan, bunun, MK toplantısının bitiminde, herkesin ortak yargısı olması olgusudur.

Tek tesellimiz, yine ortak bir yargıyla "kayıp yıl" olarak

nitelediğimiz son bir yılda hayli yıpranmış MK içi manevi ilişkilerin onarılmasında belli mesafeler katedilmiş olması inancı idi. Örgütümüzün temel sorunları üzerinde ortak bir değerlendirmeye maalesef varamamış, fakat „gönül bağlarımızı“ bir parça onarmak sayesinde, bir kaç ay içinde gerçekleşecek yeni bir toplantıda bunu başaracak "manevi" önkoşulları elde etmiştik! Buydu ortak tesellimiz.

Elbette alınmış bazı ortak kararlarımız vardı. Fakat bunların hemen tümü yalnızca teknik boyuttuydu. Örneğin; bir siyasal gazeteyi çıkarma kararı ve buna ilişkin görevlendirme; İst-İK'nın yeniden düzenlenmesi ve buna ilişkin görevlendirme; İzmir'e kadro aktarma ve yeni bir İK kurma; Ankara ve Zonguldak'ta kangrenleşmiş sorunlara artık köklü bir müdahaleyi gerçekleştirme; bazı üye ve aday üyelerin durumunu gözden geçirme vb.

Fakat öte yandan, örneğin, örgütün, *Beşinci Yıl* başyazısında temel unsurları ortaya konmuş hiç bir temel sorunu üzerinde açık bir birlik sağlayamamıştık. "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri"+ Hüseyin yoldaşın son bir yıldır en "ciddi" merkezi icraatı olmuş ve Konferansın mahkum ettiği "diplomasi yöntemleri"yle sürdürülmüş ve en vahimi, bugüne kadar örgütten kıskançlıkla gizlenmiş "X ile birlik ilişkileri"nin ilkesel ve politik anlamı üzerinde ortak bir değerlendirmeye ulaşmayı başaramamıştık. Devamla, örgütün hala da bilgi sahibi olmadığı bu garip „birlik“ icraatı yüzünden son bir yılda hemen hemen tümüyle kilitlenmiş MK çalışmasının olumsuz dersleri üzerine hiç bir ortak sonuca varamamıştık. Ve en önemlisi de, tüm bu sıralanan sorunların ortak paydasını oluşturan asıl kritik sorun üzerinde, EKİM'in özü Konferans *Değerlendirme ve Kararlar*'ında ifadesini bulan ideolojik çizgisi temelinde, MK içinde bir ideolojik birliğin olup olmadığı sorusuna ve sorununa bir yanıt alamamıştık.

MK gündeminin bu en temel maddesi, bir kaç hafta süren MK toplantısında ele alınamadı bile!

Peki ama, Konferans sonrası dönemde yaşadığı iç ideolojik dağılmaıyla, Konferansın saptadığı politik ve örgütsel doğrultuda yürüme yeteneği gösterememiş, ve tam da bu yüzden, örgüte karşı politik ve örgütsel görevlerini yerine getirmeyerek bugün

herkesin yakındığı sorunlar birikimine yolaçmış bir MK, bu temel sorunu tartışmadan ve bu konuda ortak ya da hiç değilse çoğunluğun görüşlerini ifade eden bir değerlendirmede birleşmeden, tüm öteki sorunları tartışıp çözüme başarısını nasıl göstermiş olabilirdi ki?

5) MK toplantısı "X ile birlik" ilişkilerinin açık bir iflasla sonuçlandığı bir sırada gerçekleşti. Bir yıl boyunca "MK çoğunluğu" nun tüm merkezi faaliyetlerini endekslediği bu icraatın açık iflası MK toplantısının ortak kabulü olmakla birlikte, yazık ki, bu iflasla sonuçlanması en başından belli ilkesiz serüvenin, bir yıl boyunca nasıl olup da iddia ve misyon sahibi bir hareketin yönetim organını kilitleyebildiği üzerine, ilgili yoldaşlar tarafından ciddi hiç bir şey ortaya konmadı. Bu konuda anlamlı sayılabilecek tek değerlendirme, serüvenin sahiplerinden değil, buna muhalefet edenlerden geldi. Fakat MK çoğunluğu bir yıllık angajmanın tutucu ruh haliyle ne bu değerlendirmeye birleşebildi ve ne de kendi içinde ortak bir görüş oluşturabildi.

Sekreter olduğu için toplantının sonuçlarını „yazmak zorunda“ olduğu iddia edilen Cihan yoldaş, bu tartışmanın bu biçimde sonuçlanmasından itibaren, bu toplantının sonuçlarını yazamayacağını; hele sorumluluğunu paylaşmadığı „X ile ilişkiler“ sorununa hiç karışmayacağını açıklıkla ifade etti ve MK çoğunluğunu, neyse kendi değerlendirmesini örgüt ve kamuoyu önünde ortaya koymaya çağırdı. Ne var ki, "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri"ne mensup bazı yoldaşlar, bu kadar ciddi bir ilkesel ve politik sorunun talep edilen gereklerine ciddiyetle yaklaşmak yerine, bir kez daha, "Sekreterin, yazmak zorundasın" ciddiyetsizliğinden öteye gidemediler. (Bu yoldaşlar devrimci bir organın sekreteri ile bir şirket yönetim kurulu sekreterini birbirine karıştırıyor olmalılar.)

6) MK çoğunluğu, Konferansın hemen ardından, Konferansın hükmedici iradesini çiğneyen bir birlik pratiği izledi. İçlerinden bazıları, biz Cihan ve Mesut yoldaşlar tarafından kaleme alınan Konferans *Değerlendirme ve Kararları* 'nın Parti sorununa ilişkin olanında Konferans iradesinin doğru yansıtılmadığını bütün bir yıl boyunca, açık ya da ima yollu, hep iddia ettiler. Bu son derece

ciddi iddianın Konferans'ın Parti ve Birlik Sorununa ilişkin tutanakları incelenerek tartışılması ve açığa kavuşturulması gerekiyordu. Bu sorun özel bir biçimde gündeme alındı. MK dördlüsünden ikisi (Nadir ve Hüseyin yoldaşlar) ilgili metnin Konferans iradesine uygun olduğunu açıklıkla ifade ettiler. Bir üçüncüsü (Adil), devrimci-demokrasi ile EKİM'in ideolojik konumu arasındaki ayırım çizgilerini silikleştiren bir savunmayla (TDKP'den TKİH'e bir takım gruplar bir anda "komünist" oluverdiler!) eski iddiayı sürdürdü. Bir dördüncüsü (Nesimi) ise açık tutumdan kaçındı. Fakat sonrası daha da tuhaf oldu. Bu tartışmalı metin oylamaya kondu ve şaşılacak biçimde oybirliği ile yeniden onaylanmış oldu. Bir yoldaş (Hüseyin) bu aynı metnin özünü maddeler halinde toparlayan bir önerge sundu, bu da onaylandı, ki Konferans metninin ikinci bir kez onaylanmasından başka bir anlama gelmiyordu.

Gelgelelim gerisingeri X ile ilişkiler tartışmasına dönüldüğünde Konferans metnine yeniden onay veren (toplantıdaki bir ifadeyle "hafıza yenileyen") "X ile birlik" politika ve pratiğinin sahipleri, buna rağmen ilkesiz icraatlarını tutarsız bir biçimde savunmayı sürdürdüler. (Yanlış anlaşılmasın, bu dördlü kendi içinde ortak bir fikri değil, birbirinden ayrı dört ayrı fikri savunuyordu.)

Toplantının seyri aşağı yukarı buydu. Örgütsel sorunlara müdahale MK toplantısının en önemli maddelerinden biriydi. Fakat tutanakları sunulduğunda açıklıkla görülebileceği gibi, bu sorunlar "enine boyuna" olmak bir yana doğru dürüst bile tartışılmadı. Bu başarısızlıkta "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri"nden bazılarının çok özel bir katkısı oldu. Bu yoldaşlar ne özü *Beşinci Yıl* başyazısında ve *Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin!* yazısında konulan perspektifle birleştirdiler, ne de kendileri ortaya elle tutulur bir şey koyabildiler.

7) MK toplantısının sonuçlarını "yazmak zorunda" olan yoldaş, toplantı boyunca, toplantının bitiminde ve nihayet toplantı sonrasında (tek tek yoldaşlara), bu toplantının sonuçlarını MK adına kaleme almanın çok güç olduğunu, zira MK'nın **siyasal ve örgütsel sorunlarda** ortaya ortak ya da çoğunluk iradesi olarak nitelenebilecek açık bir şey koyamadığını, en azından sorunun kendisine böyle görüldüğünü, hep ifade etti. Bu güçlüğü çözmeyi MK'dan ve

tek tek MK üyelerinden istedi. Değişmeyen beylik yanıtlar, "bir şeyler yaparsın", "bir şeyler yazmaya çalış" oldu.

İlgili yoldaş, "birşeyler" yazmaya çalışmak üzere sorunu önüne çektiğinde, tutulmuş notlarını ve özellikle "örgütsel sorunlar" başlıklı gündem maddesinin tutanaklarını incelediğinde, her kafadan bir ses çıktığını daha açık bir biçimde gördü. Bu durumda "bir şeyler" yapamayacağını, ortadaki duruma rağmen "bir şeyler" yazmaya kalkışmanın "mızrağı çuvala sığdırma"ya çalışmak olacağını, bunu ise ilke ve ahlak bakımından kendine yabancı bulduğunu belirtti. Yazılması gerekenin MK toplantısından bağımsız olarak örgütün gerçek sorunları olduğunu, ancak bunun yazılabileceğini, fakat bunun MK adına yazılmasının yeni bir "hukuk çiğneme" tartışmasına yolaçacağını, buna ise katlanamayacağını ifade etti.

Tüm bunlar zamanında öteki MK üyelerine iletildi. Ne var ki, varır varmaz örgüte tozpembe bir MK toplantısı müjdesi verdikleri anlaşılan "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri", bir yandan "yoldaş kendini sıkmasın, düşündüğü gibi yazsın" dediler, fakat öte yandan yine de bu MK toplantısının sonuçları olsun istediler. Bu en olmayacak şeyi istemektir.

Gerisi şu an yoldaşların bilgisi dahilinde olan 16 Mayıs '92 tarihli mektupta var. Cihan yoldaş, kendini "sıkmadı", "düşündüğü gibi" yazdı. Yazılanlar da MK toplantısının sonuçları olarak sunulmadı. Zira yazılanlar esas itibarıyla kendisinin ve Mesut yoldaşın MK toplantısında savundukları ve sonradan üçümüz tarafından geliştirilen düşünceler olsa bile, bunlar MK toplantısının üzerinde birleşmeyi başardığı sonuçlar değildi. Nitekim yazıda bunların MK toplantısının sonuçları olduğuna dair tek kelime bile yoktur.

MK toplantısının sonuçlarının kaleme alınmasına ilişkin sorunun özeti budur. Fakat ne tuhaftır ki, olayın bütün bu seyrini baştan sona bilen "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri" buna rağmen kalkıp şunu iddia edebiliyorlar.

"Bu, MK kararlarını ve örgüt hukukunu hiçe sayan bir emirvakidir".

Bu ve bunu izleyen iddialar ilkel bir demagoji örneği olmaktan öte bir değer taşımıyorlar bizim nezdimizde.

8) "1. Genel Konferansımızda seçilen MK, ilk toplantısını Konferansın hemen ertesinde gerçekleştirmişti. Altı ay sonra 2. kez toplanmak, toplantının kararlarından biriydi. Bütün koşullar elverişli ve MK çoğunluğunun ısrarına karşın uygulanamadı. 2. kez toplanabilmek altı ay gecikmeli olarak geçtiğimiz günlerde mümkün olabildi. **Nedenlerine ve çok yönlü sonuçlarına girmek gerekmiyor. Şu kadarla ki; salt başına bu durumun kendisi kaçınılmaz olarak sorunların birikerek ağırlaşmasına yolaçmıştı.**" ("Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri" açıklaması, siyahlar bizim.)

Bu, bazı MK üyelerinin biricik politika yapma alanı haline gelen "hukuk" tartışmasının üzerinde yükseldiği biricik sorundur. Fakat bu sorun, yukarıda rësmedilenden o kadar geniş ve karmaşık bir sürecin içine oturuyor ki, madem „nedenlerine ve sonuçlarına girmek gerekmiyor“du, bu talihsiz yoldaşlar sorunun kendisine de girmeselerdi iyi ederlerdi. Oysa girmekle kalmamışlar, açıklamalarının bütün bir demagojik ve spekülatif içeriğini bunun üstüne oturtmayı „gerekli“ görmüşler.

Ne iyi ki, sorunlar artık örgüte açılmıştır; bu, yayınlanacak belgelerin ışığında bir senedir yapılamayan **tam üyeli MK toplantısının neden yapılamadığının "nedenlerine ve çok yönlü sonuçlarına" girmek olanağı verecektir örgüte.** Bu "hukuk" tartışmasına bir ilk "ışık" olmak üzere, biz (Cihan ve Mesut) yoldaşlar tarafından öteki MK üyelerine yazılmış 29 Temmuz '91 tarihli mektubu, bu mektubumuza bir özel ek olarak sunmakla yetiniyoruz şimdilik.

Sevgili yoldaşlar,

MK içinde bu boyutlara varmış sorunların, bugüne dek örgütün bilgisi dışında kalmış olmasının ifade ettiği ağır siyasal sorumluluğun tümüyle bilincindeyiz. Yoldaşlara karşı yoldaşça sabır ve iyiniyet gibi normalde erdem sayılan bir davranışın, örgütün açıklık ilkesinin çiğnenmesi pahasına gerçekleşmesinin ağır sonuçlarını, bu deneyimin ışığında ayrıca görüyoruz. Bununla birlikte ortaya çıkmış durumun hesabını verecek bilince, cesarete ve kuvvete de fazlasıyla sahibiz. Dahası bir heyecan içindeyiz. Zira bir çok yoldaşın doğal olarak

şaşkınılıkla karşıladığı bu beklenmedik „karışıklık“, aslında örgütümüzü son bir yıldır kaplayan ve MK'nın içinde bulunduğu durumdan kaynaklanan paslanmaya karşı örgütü temellerine kadar sarsacak bir harekete geçişten başka bir şey değildir.

EKİM, onu geriye çağırın ya da fiilen çekmeye çalışan eğilimleri elinin tersiyle bir kenara iterek, kendi yolunu yürüyecektir. EKİM'in kendi yolunu yürümesi, aynı zamanda, "Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü"nü nihayet Türkiye topraklarında yaratılması anlamına da gelecektir. Bu, tüm komünistlerin özlemi olan „Proletaryanın Devrimci Öncüsü“nden, yani Parti'den başka bir şey olmayacaktır.

Tüm yoldaşlar bu mücadeleye cesaretle, yüreklice, heyecanla katılmalıdırlar. Spekülatif sorunları değil, sorunların ilkesel yönü ve ideolojik-siyasal özü ile ilgili olmalıdırlar. EKİM'de henüz çok şey eksik ya da kusurludur. Fakat böyle davranmaya yetecek değerler birikimi onda şimdiden fazlasıyla vardır. Yola çıkışımızın daha birinci yılında (Ekim 1988) Ekim'de şu değerlendirme yapılmıştı:

"Ekimciler daha ilk ayrışma anından itibaren, devrimci harekette yerleşmiş köklü bazı alışkanlıkları yıkarak ortaya çıktılar. Ayrılık dönemlerinin olağan karşılanır hale gelmiş davranışlarından uzak durdular. Geride kalanlarla kısır ve bayağı çekişme, kişisel saldırı ve spekülasyon tutumlarını, sol hareketin bu alışılmış zaafalarını aşağıladılar. Buna dönük beklentileri boşa çıkardılar. Bünyesinden koştukları grupların bu doğrultudaki sınır tanımaz davranışlarını sükunetle ve horgörüyle karşıladılar.

"Yaşanan ayrışma Ekimciler için köklü ve kapsamlı ideolojik görüş ayrılıklarına dayalıydı. Kendi görüşlerini açık, net ve kesin bir dille tanımlama ve savunmaya verdiler dikkatlerini." (Devrimci Harekette Reformist Eğilim, s.56)

Belli değerlerin ifadesi bu üstünlük, aynı yazıdaki ifadeyle "bu pek alışılmadık davranış" biçimi, yeni dönemin yeni bir hareketi olarak EKİM'in daha başından edindiği en önemli kazanımlarından biridir. Geride kalan beş yıllık dönemde EKİM'in ideolojik-politik mücadeleye yaklaşımı hep bu ilkesel davranış çizgisini izlemiştir.

EKİM'in sorunu hiç de MK içi sorunların dar zeminine sığdırılamaz. Bunu da belirleyen asıl sorun, EKİM'in kendi çizdiği doğrultuda yürüyüp yürümeme sorunudur.

"EKİM, geçmişte ve bugün örnekleri hayli çok devrimci çevrelerden bir yenisi olmak istemiyor. Bu, kısırlaşma, yozlaşma ve sonuçta yokoluş demektir. Biz toplumumuzun en ileri, en devrimci sınıfının, Türkiye işçi sınıfının, en iyi, en diri, en ileri güçlerini bünyesinde toplayan, bu güçlerin birikimini, deneyimini, enerjisini, maddi varlığını en ileri derecede kucaklayan gerçek bir proleter sınıf öncüsünün yaratılmasını hedefliyoruz. Bir bütün olarak hareketimiz, tüm yoldaşlarımız buna uygun davranmalı, buna uygun bir perspektife ve hayal gücüne, buna uygun bir bilince ve yüreğe sahip olmalı, bunu karşılayacak bir enerji ve çaba koymalıdır ortaya." (Devrimci Harekette Reformist Eğilim, s.58)

Bu sözler de, Ekim'in üstte bahsi geçen aynı birinci yıl değerlendirmesinde yer almaktadır. EKİM'in sorunu, bu sözlerde çizilen hedefler doğrultusunda kararlılıkla yürümek ve dolayısıyla da, dört yıldır gereğince yürüyememek olarak özetlenebilir. Bu, özünde, bir ideolojik çizgi ve her türlü güçlüğü göğüsleyerek bu çizgide yürüme kararlılığı gösterme sorunudur.

"Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri"nden bazılarının sorunu tam da bu ikincisidir. Her türlü güçlüğe rağmen bir çizgide yürümek bilincini, kararlılığını ve cesaretini artık eskisi düzeyde gösterememektir.

" Böylece ideolojik uzantıları olan bir tartışma tüm örgütün gündemine girmiş bulunuyor."

Bunu, "Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri" söylüyorlar. Güzel! Muhakkak ki tüm örgüt bu yoldaşların vakit geçirmeksizin bu "ideolojik uzantıları" ortaya koymalarını beklemektedir. Bizim ise tek temennimiz, bunun, EKİM'in devrimci harekette "pek alışılmadık davranış biçimi" çerçevesinde gerçekleşmesidir. Zira bunun ötesindeki davranış biçimlerini hiç bir biçimde muhatap almayacağımızı, buna ilişkin beklentileri özel bir kararlılıkla boşa

çıkarcacağımızı şimdiden ilan ediyoruz.

Ve çağrımızı yineliyoruz:

Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin İleri!

Yoldaşça selamlar

Cihan, Mesut, Hüseyin

16 Haziran '92

“Ekim’in notu: Sonuçları taban tabana zıt iddialara konu olan Mart '92 tarihli MK toplantısının tüm tutanakları olduğu gibi örgüte sunuldu. 437 sayfa tutarında 6 kitapçık olarak yayınlanan bu tutanaklar yığını içinde başarılı bir MK toplantısının hiçbir izi görülemedi. “Pratik Görevlerle Yükümlü MK Üyeleri” imzalı belgedeki temel spekülatif iddia olduğu gibi çöktü. Bununla kalmadı, tutanaklar tasfiyecilere karşı güçlü bir silaha da dönüştü. Zira örgüt kadroları MK içindeki görüş ayrılıkları ve çatışmasının tüm unsurlarını bu tutanaklarda görmekle kalmadılar, tasfiyeci iki MK üyesinin daha sonra “platform” diye ileri sürdükleri paçavra metinlerdeki görüş ve iddiaların büyük bir bölümünün bu tutanaklarda önceden yanıtlanıp yere çalındığını da gördüler.”

Ekim, sayı:63, Aralık '92, s.28

